108-6
31

Theological Seminary.
PRINCETON, N. J.
Part of the
ADDISON ALEXANDER LIBRARY,
which was presented by
MESSRS. R. L. AND A. STUART.

Case, Division PT8136
Shelf, Section A19
Book, No. 1827

v. 1

Jos. Addison Alexander,
Feb. 1. 1854.

Dramatic Works

Henrik Hertz

Lystspil

af

Henrik Hertz.

Hr. Burchardt og hans Familie.

Flyttedagen.

Emma eller den hemmelige Forlovelse.

I

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitets-Boghandler C. A. Reitzel.

Trykt i det Brünnichske Bogtrykkeri.

1832.

CAB.

Til Kongen.

Det er ei ene Heltens Gang i Slaget,
Ei blot de stærke Lidenskabers Magt,
Ei blot den rædsomtskjønne Pragt
I Lynets Hvislen og i Tordenbraget;
Det er ei ene Søens hule Gang,
Naar Bølger væltes høit og rulle ned med Bulder
Ei ene Nattestormens Sang,
Dens vilde Hviin om Fjeldets nøgne Skulder;
Det er ei blot den Kraft, der blander

I Sjælen Lyst med Ængsten og Forfærden;
Det er ei ene den, der danner
Og fylder ud en Digters Verden.

Der rører sig et mindre Liv,
Som, mens det ydmygt virker, sjeldent ændses;
Hvis Tanker dreie sig om Mand og Børn og Viv,
Lidt Næringssorg, en Smule huuslig Kiv;
Hvis Ønsker af en snæver Kreds begrændses.
En jevn, lidt skrøbelig Philosophie
For denne Kreds er egen; man kan spore,
At Fordom har forstenet sig deri.
Men denne Fordom, disse Mangler more
Ved Lunets Skjælmerie
Og ved en munter, lislig Ironie,
Der yttres i det Smaa som i det Store:
Et underordnet Liv, men af en Kraft og Fylde,
Som Digteren med Lyst forstaaer at hylde.

Med Tryghed, allernaadigste Monark!
Nedlægger jeg for Dem et Værk, der ikke
Ved Blomsterpragt fra Poesiens Mark,
Ved Pragt i Sprog og Rhythmer vil bestikke:
Thi det er Talens Simpelhed, der pryder
Enhver af Deres kongelige Dyder.
Med Tryghed fører jeg for Thronen frem
En Skildring af den jevne Borger,
Hans Lidelser, hans Haab, hans ringe Hjem:
Hvem er det ubekjendt, der slaaer hos Dem
Et Hjerte for hans Glæder som hans Sorger?
Og uden Frygt jeg lægger ned
For Deres Majestet et Værk, der søger
At fængsle ved en Skjemt, der dristig spøger;
Thi vel jeg veed,
At Deres Læbe kan med muntre Muser smile,
Skjøndt Rigets Sysler høit paa Pandens Alvor hvile.

Men — frygtsom rækker jeg min Bog,
Naar jeg betænker vel dens svage Sider
Og mindes, at et kunstløst Sprog
Kun blotter Manglerne, hvoraf den lider.
Fra Deres kongelige Throne
Sank Naadens Straaler til min Harpes Tone.
Kun denne Naades Mildhed gav mig Mod,
At lægge ned mit Værk for Thronens Fod.

Hr. Burchardt

og hans Familie.

Lystspil i fem Acter.

Opført første Gang paa det Kongelige Theater den 14de Marts 1827.

Personerne:

Burchardt, Capitalist.
Malsberg, hans Svigersøn.
Maria, dennes Kone, Burchardts Datter.
Daniel, Malsbergs Kammertjener og Bud ved et Privattheater.
Lisette, Fru Malsbergs Kammerpige.
Søren Momme, Sjællænder, i Burchardts Tjeneste.
Mathias Knap, Commissionair.
Zacharias Blom, Lærredshandler.
Judithe, hans Datter.
Jeremias, hans Søn, i Glarmesterlære.
En Tjener.

Scenen er i Kjøbenhavn.

Første Act.

Første Scene.

(Et rummeligt Forværelse med flere Udgange; paa den ene Side en Dør, der fører ind til Burchardts Værelser; i Nærheden af denne et Frokostbord. Burchardt kommer grundende ind, fulgt af Søren Momme, der bærer paa et Slibebrædt og nogle Knive.)

Burchardt (efter et Ophold).

Nei! det gaaer, sandt for Herren, for vidt! Saae jeg længere rolig paa dette Uvæsen, saa fortjente jeg, at Gadedrengene pegede Fingre ad mig. — Tusind Rdl. rede Sølv til dette Nyrnbergerkram! Er det ikke at kaste Pengene paa Gaden? Nei, min gode Hr. Svigersøn! da mener jeg, at min Søsters Børn forstaae bedre at bruge deres Penge; og, ved Himlen! svigter mig denne sidste Plan, da skal Intet hindre mig i at udføre min Beslutning! — Dog — først og fremmerst maa jeg tale med min Commissionair: han er et forslaget Hoved og bedst skikket til mine nuværende Hensigter. Sandtnok, Knap huer mig ikke ganske paa den senere Tid. Jeg synes, han er altfor lidt kræsen i at paatage sig Commissioner, og har saa tidt villet sagt ham det. Men, han er brugbar, er afhængig af mig, og, reent ud sagt, han er mig kjærere end disse fornemme Herrer Prokuratorer, som man neppe veed om man

tør tale til. Knap kan jeg afrette som jeg vil. — Men, hvor kan han da være henne? Jeg har jo sendt Bud efter ham — Søren!

Søren

(der under Slutningen af Burchardts Monolog er bleven kjed deraf, har lagt sig ned i Baggrunden og begyndt at slibe Knive, nynnende sagte paa en Vise).

Ja, Husbond!

Burchardt

(falder paany i Tanker.)

Kanskee han ved sin Kløgt kunde bringe min Svigersøn og Datter til Raison igjen. Thi det giver jo altid et Slags Vanrygte, at bruge et saa haardt Middel. — Men, hvor kan den Tingstud blive af? — Søren!

Søren (som før).

Ja, Husbond!

Burchardt.

Min Heftighed fordærver Alt! Den Galgenfugl Daniel spiller mig tusinde Spillopper. Her kunde da Commissionairen — Men Søren da!

Søren.

Ja, Husbond! nu er jeg strax færdig.

Burchardt.

Vidste jeg blot, at min Svigersøn vilde gaae i sig selv, at i det mindste min Datter — Men det er umuligt, — det er umuligt! Jeg har for tidt forsøgt det. Nei, jeg maa strax hen — Men Søren da!

Søren.

Vent en lille Kiende, Husbond!

Burchardt.

Ei! din Slubbert! (faaer Øie paa ham) Men har jeg seet Mage! Troer jeg ikke, at Knegten, Gud hjælpe mig,

har sat sig ned midt i min Stue og sliber Knive! Er Du da fra Forstanden?

Søren.

Ja, Husbond!

Burchardt.

Ja, jeg skal ja'e Dig, Patron! Vil Du herop! Naa, rap Dig .... Har Commissionairen været her?

Søren.

Mener Husbond Gade=Commissairen?

Burchardt.

Ei, din Dosmer! hvad har jeg med ham at gjøre? Jeg mener Commissionair Knap; har han været her?

Søren.

Ja — nei — jeg troer det ikke.

Burchardt.

Saa faaer jeg at gaae hen til ham. — Hjælp mig min Frakke paa! (tager den frem) Kom herhid!

Søren.

Ja, her er jeg, Husbond!

Burchardt.

Ih, saa tag da fat!

Søren

(lader Knivene og Slibebrættet falde, idet han skal tage Frakken).

Burchardt.

Men har Du en Skrue løs? Vil Du skamslaae mig?

Søren.

Nei, jeg vil ikke, Husbond! men —

Burchardt.

Men, men — men Du er en Dosmer, og vil blive det alle Dine Dage! I den Maaned, Du har været i min Tjeneste, har jeg jo ikke kunnet bruge Dig til noget. Hvad

Du tager i Hænderne, lader Du falde eller slaaer det itu. Sender jeg Dig i Byen, saa farer Du vild eller kommer hjem med splittergal Besked. Nu er jeg kjed af Dig; til Nytaar skal Du hjem igjen til Tappernøie til Din Faster.

Søren (tviner).

Aa, Husbond! duer jeg til ingen Ting?

Burchardt.

Jo, til at gjøre Ondt værre; men dertil kan jeg bruge Daniel.

Søren.

Daniel er en Gavtyv, Husbond!

Burchardt.

Hvad kan Din Ærlighed hjælpe mig, naar jeg ikke kan bruge Dig til noget? Flæb nu ikke, men kom og hjælp mig! (En Tjener melder Commissionair Knap) Naa, Gud være lovet! Endelig ....

Anden Scene.

De Forrige. Commissionair Mathias Knap.

Burchardt.

Men hvor i al Verden bliver De af? Hvorlænge skal jeg vente paa Dem?

Knap.

Bedste Hr. Burchardt! Ikke saa hidsig! Jeg har havt tusind Commissioner. Syv Møder i Forligelses-Commissionen og tre i den lille Gjælds-Commission. Jeg har maattet skrive fem Klager for verbelle Injurier. Jeg har 14 Huse underhaanden at sælge —

Burchardt.

Desværre — jeg vil troe Dem. I vore Tider kan man faae Huus og Gaard og Kone og Datter underhaanden tilkjøbs. Men —

Knap.

Ja, saa har jeg maattet stifte Forlig mellem et ungt Ægtepar, der for et Aars Tid siden giftede sig af Kjærlighed a la Siegvart og løb bort fra Forældrene. Men nu havde Bladet vendt sig.

Burchardt.

De forlige? Det er just ei Deres Sag.

Knap.

Ja, det er at sige, jeg raadede de unge Mennesker til en foreløbig Separation fra Bord og Seng; saa kunde man jo imidlertid see Tingen an.

Burchardt.

Det er ikke det første nymodens Ægteskab, der vil ende saaledes. Dog — lad os nu —

Knap.

Ja, Hr. Burchardt! saa har jeg havt en uudslukkelig Mængde Gjælds-Fordringer at inddrive. Men Folk kan ikke betale.

Burchardt.

Det troer jeg gjerne. Bliver det saaledes ved, da vil den sidste Rest af Tillid og Credit gaae fløiten. Nei, nu er jeg dog alt en Mand tilaars og har oplevet slemme, kritiske Tider; men Mage til de nærværende kan jeg ikke erindre. Alle ville have Credit, Ingen kan betale. Alle ville leve flot og paa en stor Fod — og hvad kan Enden blive derpaa, naar Ingen forstaaer at leve i sin Kreds, men Enhver vil glimre og holde et stort Huus.

Men derfor ere disse store Huse blevne til smaae Eiendomme uden Værdie. Derfor høre Salg af Gaard og Huus og Udpantninger til Dagens Orden. Derfor —

Knap.

Meget sandt, Hr. Burchardt! Jeg har endnu idag maatte true tre af vore store Gaardeiere med Udpantning. Jeg har havt Commissioner for resterende Skatter, for indestaaende Tiender, for Huusleie o. s. v. Ja, Hr. Burchardt . .

Burchardt.

Ja, Hr. Knap! Nu er jeg kjed af længere at tale om det, der dog ei kan hjælpes. Lad os komme til vore Forretninger. Jeg vil raadføre mig med Dem i en Sag af særdeles stor Vigtighed, der længe har ligget mig paa Hjertet. Jeg forlanger Deres Raad, men redeligt og uforbeholdent.

Knap.

De kjender min Affection for Deres Huus, for Deres hele Familie.

Burchardt.

Vel! det er netop min Familie, Sagen angaaer. De kjender min Svigersøn, veed, at han efter sin Moder har arvet en betydelig Formue. Jeg havde troet, at han vilde anvende disse Penge paa en forstandig Maade, og saae med Glæde mine Midler engang gaae over til ham og min Datter. Men — mine Forhaabninger ere blevne skuffede! Daarlig Tant og Bagateller ere Alt, hvad han tænker paa. Iblandt en Samling af Narre, der spille Komoedie og sagtens have ham tilbedste, der tilbringer han sin Tid og forøder han sine Penge. Han og min Datter ere som forrykte over dette Privattheater. Jeg har en tidlang ladet

det beroe med at irettesætte og formane, uden at det har frugtet. Men nu, da jeg erfarer, at han har optaget 1000 Rdl. af sin Arv for at anskaffe ny Coulisser; nu, da man har fortalt mig, at han maaskee vil lade opbygge et heelt nyt Theater, han, den ædle Befordrer af Kunsten og sin egen Ruin, nu brister min Taalmodighed, nu har jeg besluttet — Dog —

Knap.

Bedste Hr. Burchardt! Tael kun frit ud! De kan have uindskrænket Lidem til min Taushed.

Burchardt.

Desværre kan min svage Kjærlighed til min vanartede Datter og min uforstandige Svigersøn endnu bringe mig til at vakle. Dog her er ingen anden Udvei! — Det er min Agt, ved et lovformeligt Document at gjøre min Datter og hendes Mand arveløse og indsætte min afdøde Søsters Børn.

Knap.

Hvad hører jeg, Hr. Burchardt? Er det muligt? Arveløse?

Burchardt.

Ja, min ærlige Mand, det er muligt og vist. Dog, naar selv De, som Fremmed og vant til Sligt, studser derover, saa tør jeg vel bekjende, at jeg selv ængstes for denne Tanke. Jeg har derfor betænkt — skjøndt jeg veed, at det er forgjæves — endnu at gjøre et Forsøg med det Gode, og dertil vil jeg bruge Dem.

Knap.

De har aldeles at befale over min Capacitæt.

Burchardt.

Vel da! Skaf Dem Adgang hos min Svigersøn; fortæl ham min Beslutning; forestil ham hans Fare! See

ogsaa at faae min Datter i Tale. Hjælper alt dette ikke, da har jeg gjort hvad jeg kunde.

Knap.

Det er altsammen godt nok; men — naar man blot fæster Lid til mig. Det er efter vore Love ei saa grumme let at faae sine Børn gjort arveløse.

Burchardt.

Da mener jeg, at man ei vil nægte mig Confirmation derpaa. Ere ei mine Grunde gyldige? Er ikke min Hr. Svigersøns Opførsel og Rutten med Penge mere lig et Pest-huuslems end et fornuftigt Menneskes?

Knap.

Det forstaaer sig; kan De bevise, at Hr. Malsberg er forrykt —

Burchardt.

Men kan da et fornuftigt Menneske stille sig hen, som et Spectakel for Gud og al Verden, klædt i Guldpapir og Pjalter og Laser og ville bilde os ind, at han er Ahasverus eller Alexander Magnus? Eller vil De maaskee ogsaa for-svare vore Privattheatre?

Knap.

Ih nei! Himlen bevare mig! Det kan jo intet for-nuftigt Menneske — forstaae mig ret — (affides) Jeg maa tage mig iagt med den Gamle, mærker jeg!

Burchardt.

Nei, om jeg saa skal bortttestamentere mine Penge til gudeligt Brug, saa vil jeg sætte min Villie igjennem. — Alt-saa, gjør som jeg siger, gaae hen til min Svigersøn og .... Ja først vil jeg dog bede Dem vogte Dem for en durch-dreven, slyngelagtig Person, min Svigersøn har i sin Tje-neste, en Mellemting af Kammertjener og Fuldmægtig, ...

(Søren Momme, der under Samtalen har sat sig ned paa Gulvet og seet sig omkring i Værelset, kan ved Burchardts sidste Ord ei tilbageholde sit Bifald og udraaber: "Ah-ja, den Gavtyv Daniel!")

Burchardt.

Men plager Fanden Dig? Hvad gjør Du herinde? Lurer Du, Krabat? Har Du hørt, hvad vi talte?

Søren.

Ja, Husbond!

Burchardt.

Ei saa gid — — Hvad har Du hørt?

Søren.

Ingenting, Husbond!

Burchardt.

Nei, det er ikke til at udholde! — Ud med Dig i Kjøkkenet, og vrøvl ikke et Ord om hvad Du har hørt! (Søren skynder sig ud) — Jeg haaber, at han er for dum til at have forstaaet vor Samtale. Lad os imidlertid gaae ind i mit Kabinet; der kunne vi overveie Sagen nøiere. —

(De gaae).

Tredie Scene.

Daniel

(kommer listende ind, speidende Terrainet).

Hvad kan her have været paa Færde? Hr. Burchardt opbragt og høirøstet, hvilket endeligt ikke er saa sjeldent; men saa har det dog ogsaa gjerne sine Grunde — Men Mathias Knap, hvad gjør han idag i den Gamles Kabinet? Søren Momme saae jeg ogsaa. Det kan aldrig være rigtigt! Pst! Der kommer Nogen!

(gaaer tilside).

Fjerde Scene.

Søren Momme.

(kommer ind med en Torvespand paa Armen).

Det var da grumme deiligt, at Daniel fik alle de mange Skamfiikker. Dem skal han min Tro tidt faae paa sin Tallerken. Men Bitterknøe! jeg skal jo holde min Mund! Hvad kan det nu skade Husbond, at jeg siger til Daniel, at han er en durchdreven Patron og en Slyngel. Havde jeg ham bare her . . . (vender sig og faaer Øie paa Frokostbordet) Men Ihjane! der staaer Brunsvigerpølse — og Faareost — og røget Skinke og — hvem der blot turde smage! — Mon jeg tør vove paa det? (Tager noget) Ah den er excellent! — Og Sigtebrød! Kors, det maa jeg prøve! (Sætter sig paa Stolen) Naar jeg blot turde ta'e en Sopken! Det er saa bittert koldt idag — Den var deilig. Jeg maa ha'e een til — Aa det er et Herreliv! Jeg vil spise til jeg revner. (synger og spiser)

Min Kjærest' skjørter i Dandsen op
Med lange Baand paa sin Hue —

Bare jeg kan spise til Middag! . . .

Saa Spillemanden taber Næse og Mund
Og stryger skjævt med sin Bue.

Havde jeg blot den Slyngel Daniel her! Hvad jeg skulde sæbe ham ind! —

. . Og stryger skjævt med sin Bue.

Femte Scene.

Søren. Daniel (der kommer bag paa ham).

Daniel.

Nei see til Søren Momme, hvor han kan være lystig!

Søren.

Ah . . . .

Daniel.

Ih, Du gjør Dig jo prægtigt tilgode! Den gamle Herre maa være i godt Humeur, siden han tracterer Dig saa kosteligt.

Søren

(bliver smaat ved at spise).

Er det Dig, Daniel? Tael ikke derom til Husbond! Jeg fik saa ondt her som jeg stod og var færdig at daane.

Daniel.

Haha! og saa curerede Du Dig med Brunsvigerpølse og røget Skinke? Det er en artig Medicin.

Søren.

Aa Daniel! røb mig ikke!

Daniel.

Ja, min ærlige Søren! Det kommer an paa Omstændighederne og paa Din Opførsel for Fremtiden. Siig mig nu først, hvad var her paafærde for lidt siden? Hvad vilde Hr. Burchardt Commissionairen?

Søren.

Nei, Daniel, det siger jeg Dig ikke for Alt det, der er til.

Daniel.

Ei, ei! Er Du bleven saa samvittighedsfuld? Vil Du kanskee heller, at Din Herre skal varme Din Ryg og transportere Dig ud til Tappernøie?

Søren.

Ah — — jeg vil sige Dig Alt — — nei, jeg siger partout ingenting, om jeg saa bliver mørbanket.

Daniel.

Ja, ja, som Du vil; men saa snør kun Din Randsel sammen; for længe kan Du ikke blive her i Huset. — See her har Du 2 Mk. til Tærepenge paa Veien.

Søren.

Nei, Daniel, behold Dine Penge for Dig selv; Du kan snart have dem behov selv. Det gjør mig ondt for Dig, skjøndt Du er en stor Skjælm; men jeg frygter for, Du bliver heller ikke gammel her i Huset.

Daniel.

Hvorfor det, Søren?

Søren.

Det faaer Du tidsnok at vide. Var jeg i Dit Sted, saa skrev jeg mit Testamente.

Daniel.

Ei, da agter jeg ikke at døe saa snart.

Søren.

Ja, men Din Gavtyv bliver sagtens hængt imorgen, naar Commissairen faaer Kløer i Dig.

Daniel.

Det har ingen Fare; Mathias Knap er min gamle Ven.

Søren.

Jo, jo, nu skal Du see, den Karl bryder sig om Dit Venskab, naar Husbond betaler ham for at hænge Dig.

Daniel.

Aa, min Herre beskytter mig nok.

Søren.

Han? Ja, han skal have ondt med at hytte sig selv.

Daniel.

Haha! Skal Mathias Knap ogsaa hænge ham? Du vil nok have hele Byen hængt.

Søren (ærgerlig).

Nei, Din Skalk! men han skal det, der er værre: han skal gjøre ham arveløs for det, han spiller Comoedier, og han skal indebrænde jer Allesammen.

Daniel.

Fy, skam Dig, Søren! Du har været her saa kort Tid i Byen og lægger Dig allerede efter at lyve. Jeg har havt bedre Tanker om Dig.

Søren.

Det er justement ingen Løgn; for jeg har selv med mine egne Øren hørt Husbond og — hvad han nu hedder — Commissairen aftale det for lidt siden.

Daniel.

Nei see! Har Du virkeligt? — Der har Du fortalt mig en skjønne Hoben Nyheder: dem vilde jeg ikke undvære for en Daler. Tak, Søren, nu kan Du gjerne gaae.

Søren.

Aa Bitterknøe! der har jeg vist forsnakket mig!

Daniel.

Nu, Søren, hvad venter Du paa? Har Du ikke et Ærind til Mathias Knap? Eller vil Du spise mere Frokost? Haha! Jeg synes Du er nærved at daane.

Søren.

Ja lee Du kun! Den der lacher sidst, lacher bedst, siger Tydsken. Hvis Du ikke bliver hængt imorgen, vil jeg aldrig være ærlig. For, — naar Du endeligt vil vide

det — saa har Husbond selv sagt, at Du var en durchdreven Patron og en Slyngel! —

(løber ud).

Sjette Scene.

Daniel (alene).

Ere to Mennesker hinanden stik modsatte, saa er det min unge Herre og Hr. Burchardt. Hvad den Ene anseer for den største Lyksalighed, er en Vederstyggelighed for den Anden. Kunst og Videnskab f. Ex. anseer min Herre for Livets Salt og Kryderie. Hr. Burchardt derimod er af den faste Mening, at Alt, hvad der hedder Poesie, skjønne Videnskaber eller deslige, bør henlægges til visse Laug eller Corporationer, men ingenlunde drives af enhver Bønhas. Thi, siger han, vi overlæsses ellers med Fuskerarbeid, og Kunsten fordærves for andre ærlige og brave Mænd, der suurt nok have taget deres Borgerskab eller have Bevilling som Videnskabsmænd og Poeter. Sættes der ikke en Grændse for dette Uvæsen, mener han, saa vil Folk tilsidst gaae omkring i Husene og falbyde Oder og Elegier. Hahaha! det kunde være artigt nok, om det skeete. — Med alt dette kan jeg ikke nægte, at denne ny Tvistighed har for mig sin meget ubehagelige Side. Unægteligt er jeg bedst tjent med at min Herre er saaledes som han er; lykkes det den Gamle at reformere ham, da maa jeg vel og i meget forandre mit Levnet og iblandt andet skyde en hvid Pind efter min egen dramatiske Kunst-Anstalt, som jeg nu en lang Tid hemmeligt har underholdt og hvori jeg sætter min Stolthed. Af alt dette følger, at der maa arbeides mod den gamle Herres Intentioner,

og at min Interesse saavelsom min Hengivenhed for Hr. Malsberg omkaps opfordre mig til at lægge mit Hoved i Blød. — Naar jeg blot vidste, hvorvidt Mathias Knaps Ordrer gaae; thi han skal ikke skade os meget, naar ellers jeg maa raade. — Men tys! der kommer Nogen.

(gaaer).

Syvende Scene.

(Værelse hos Lærredshandler Blom).

Zacharias Blom og hans Søn Jeremias komme ind.

Blom.

Jeg er sandeligen ganske urolig over min Datters Udeblivelse. Naar blot ikke Malsberg — men han er jo brav og redelig! Og dog har Synd og Fordærvelse stor Magt over denne Verdens Børn. — Det var Uret af mig; jeg har ikke fulgt Skriftens Ord: Noah sendte ikke strax sin Due, men prøvede først med en Ravn.

Jeremias (afsides).

Saa skulde jeg nok have været Ravnen.

Blom.

Min Søn Jeremias! har Kjøbmanden været her?

Jeremias.

Jo, i Formiddag for lidt siden.

Blom.

Hvad sagde han?

Jeremias.

Han sa'e: God Morgen, Jeremies!

Blom.

Talte han ikke om sin Fordring?

Jeremias.

Jo, han bad Fa'er huske paa den.

Blom.

Hvor kan jeg glemme den? Jeg tænker derpaa i min Morgen- og Aftenbøn.

Jeremias (afsides).

Bare det hjælper.

Blom.

Jeg havde visseligen ikke sendt min Datter til Malsberg om Understøttelse, naar ikke denne ubarmhjertige Creditor havde været; men .... tys! gik ikke Nogen med Mellemdøren? Gaae ud, min Søn, og see, om det er Din Søster, der kom.

Jeremias.

Jo, det er rigtignok hende; jeg kan høre det paa den Qvalm hun gjør.

Ottende Scene.

De Forrige. Judithe (ilende ind).

Judithe.

Kjæreste Fa'er! vi ere hjulpne!

Blom.

Herren være lovet, der har forbarmet sig over sin ringeste Tjener!

Judithe.

Fru Malsberg talte først med sin Mand om vor Forlegenhed og førte mig siden ind til ham. O, han var saa venlig! Fa'er kan ikke troe, hvor god han er.

Blom.

Jeg vil troe det, min Datter! Dog desværre, ogsaa han vandrer i Vildfarelsens Mørke. Men, hvad sagde han, mit Barn?

Judithe.

Han lovede at gjøre Alt hvad der stod i hans Magt og bad mig give Fa'er dette Brev.

Blom.

Lad see, mit Barn! (bryder Brevet) Der ligger — ja sandeligen! der ligger en Anviisning i, der bringer mig ud af al min Nød! — O, hvi er dog denne Mands Øre lukket for Sandhedens Røst, mens hans Hjerte staaer aabent for Armods Bønner? — Kom, min Datter, læs Brevet for mig; mine Øine ere sløve og Skriften løber i eet for mig.

Judithe (læser).

"Min Herre! Imedens jeg føler mig saare smigret ved Deres ædle Tillid til mig, og haaber, at indlagte Anviisning vil kunne hæve Deres øieblikkelige Forlegenhed, tillader jeg mig tillige, for at lette Dem Byrden af Deres Børns Opdragelse og Underholdning, at tilbyde Dem for disse en aarlig Livrente af 200 Rdlr., for det Første i tre Aar. — I det Haab, at De ikke vil afslaae mig et Tilbud, hvori jeg sætter min Glæde, og der sigter til Deres Børns Vel, underskriver jeg mig, min Herre, Deres hengivne Malsberg." —

Blom.

Nei, det er sandeligen for meget! Som en Lazarus laae jeg og vansmægtede af Sygdom og Lidelser, og Herren gjorde mig atter karsk og stærk. Som Hiob havde jeg mistet mit Eie, og han gav mig det igjen — giver

mig idag anden Gang mine Børn; thi nu veed jeg, at de ere forsørgede! — Kommer, mine Børn, og lader os i Stilhed takke ham, der tog og gav.

(gaaer).

(Idet Judithe vil følge Faderen, holder Jeremias hende tilbage).

Jeremias (sagte til hende).

Judithe, Judithe! vent lidt!

Judithe.

Hvad vil Du mig?

Jeremias.

Kan Du ikke sagtens vente? Hvad har Du saadan en Hast for?

Judithe.

Hørte Du ikke, Fader bad os følge med?

Jeremias.

Aa, det har han glemt allerede. Bliv bare lidt — jeg vil snakke med Dig.

Judithe.

Nu saa skynd Dig.

Jeremias.

Ih, Du staaer jo som paa Naale. Sæt Dig ned — hører Du? — Jeg har noget grumme moersomt at fortælle Dig.

Judithe.

Jeg kan tænke det. Har Du kanskee spillet Klink ved Slagterboderne paa Ulfeldtsplads eller Langboldt paa Fælleden?

Jeremias.

Aa nei, vist ikke! slet ikke saadant noget.

Judithe.

Eller været oppe at slaaes med Hattemagerdrengene?

Jeremias.

Ih nei, Du er reent paa gale Veie.

Judithe.

Det skal undre mig, naar Du kommer paa rette. — Ja, saa er der ikke andet tilbage at gjætte, end at Du som sædvanligt har faaet Prygl af een af Dine gode Venner.

Jeremias.

Hvor kan Du troe, at jeg længer giver mig af med det Slæng? Nei, det er noget ganske, ganske andet. (hviskende) Hør, Judithe, har Du aldrig været paa Comoedie?

Judithe.

Nei, Du veed, Fader har forbudt os det.

Jeremias.

Ei Pakketel! den Gamle har ikke Forstand derpaa. Hvad kan det ogsaa skade? Nu har jeg 2 Gange seet Korsridderne, jeg har seet Jeppe paa Bjerget — uh, det er til at grine sig fordærvet over — og en Comoedie om ham, der gjerne vilde døe, men kunde ikke, indtil en god Ven af ham var saa skikkelig at slaae ham ihjel — hvad var det nu han hedd'? — ja, og saa har jeg engang seet saadant et moersomt Stykke, Do — Donau — nu kan jeg ikke komme paa det.

Judithe.

Du mener nok Donaupigen. Men, min Gud! det blev jo spilt paa Tydsk, har jeg hørt; det forstaaer Du jo ikke!

Jeremias.

Herregud! var det Tydsk! Ja, deiligt var det, det er baade vist og sandt. Men, hvad jeg vilde sige, nu har jeg saa tidt været paa Comoedie og er hverken bleven

Tyrk eller Hedning for det. Desuden siger Hr. Daniel, at Comoedier forædler Hjertet og de — de danne — ja saadan er det — de danne, siger han.

Judithe.

Man kan mærke det paa Dig. Men hvorfra faaer Du Pengene dertil? Du gaaer nok paa Loftet?

Jeremias.

Saa? troer Du det? Nei, jeg gaaer saamæn i Galleriet. Hr. Daniel har været saa god at forære mig Billetter dertil.

Judithe.

Men, Jeremias, naar Fa'er faaer det at vide, saa er Du ulykkelig.

Jeremias.

Aa, han maa endeligt gjerne vide det. Til Mikkelsdag bliver jeg Svend, og saa er jeg min egen Herre. Desuden har Fa'er kun forbudt os at see Comoedier — og det kan jeg til Nød lade være, da jeg nu er dannet nok, — men han har ikke forbudt os at spille Comoedier.

Judithe.

Spiller Du Comoedie?

Jeremias.

Javist gjør jeg; det var just det, jeg vilde fortalt Dig. Er det ikke moersomt?

Judithe.

Jo, uendeligt moersomt. Saa spiller Du vel de stumme Roller?

Jeremias.

Aa, hvor kan Du troe —

Judithe.

Eller de dumme; thi hvortil duer Du ellers?

Jeremias.

Mener hun det, Jomfru Næsviis? Nei jeg spiller justement rørende Roller og fortvivlede Elskere og —

Judithe.

Hahaha! Du maa rigtignok være en fortvivlet Elsker.

Jeremias.

Ja, maa jeg ikke? Hr. Daniel siger ogsaa, jeg har Anlæg for det Rørende.

Judithe.

Du? Det har jeg aldrig mærket.

Jeremias.

Jo, Judithe, bestemt, naar Du bare vil huske Dig om. Jeg bliver undertiden ganske vemodig, ganske beklemt her omkring. — Hør, veed Du hvad, Judithe!

Judithe.

Nu, Hansqvast! hvad har Du meer at fortælle mig?

Jeremias.

Forleden Dag — jeg vil være evig forsoren, om det ikke er sandt — forleden Dag havde jeg ordentlig en Anelse.

Judithe.

Nu da! Hvad anede da min forstandige Broder!

Jeremias.

Jeg var den hele Dag saa tungsindig. Vi havde dog deilig Mad den Middag, men jeg spiste næsten alene af Klipfisken.

Judithe.

Hahaha! Saa spiste Du Dig nok mæt i den. Nu, og hvad passerede saa?

Jeremias.

Ja, kee Du kun; men jeg husker grandgiveligt, at jeg just den samme Aften fik Prygl af den lange Adrian.

Judithe.

Hahaha! Har han da aldrig pryglet Dig, skjøndt Du ingen Anelse havde havt?

Jeremias.

Jo, det har han endeligt; for han er altid efter mig fra den Aften, jeg dængede ham med en Sneedrive. Men det var dog underligt, det saaledes skulde træffe.

Judithe.

Javist var det. Jeg synes selv, jeg faaer en Anelse; jeg bliver saa underlig, saa beklemt; det er mig ligesom jeg absolut skulde give Dig et Par Orefigen.

Jeremias.

Aa, vil Du bare skytte Dig selv. Jeg mærker nok, der er ingen Vei at komme med Dig. Jeg havde nu troet Du vilde spillet med i vort Selskab.

Judithe.

Jeg? Er Du ved Dine Fem? Og hvad er det da for et Selskab?

Jeremias.

Ih, det er jo det, Hr. Daniel er Directeur for. Det er just et rart Selskab, hvori der er mange kjønne Folk. Du skulde gaae derind, Judithe; vi har Mangel paa Fruentimmer.

Judithe.

Jeg veed virkelig ikke, om jeg skal lee eller græde over Dig, Jeremias. Hvor vil Du Stymper, der knap kan stave, knap gaae lige paa Benene, hvor vil Du bilde Dig ind, at Du kan spille Comoedie? Og, om Du ogsaa

kunde, om Du var ligesaa talentfuld, som Du nu er en Dosmer, betænker Du da slet ikke, at Fa'er sørger sig tildøde, hvis han faaer det ringeste Nys derom? Hader han ikke Comoedier som Pesten? som den største menneskelige Daarskab? — Vil Du lyde mig, kjære Broder, saa giv Slip paa disse Taabeligheder, der slet ikke passe for Din Stand, og sagtens mindre for Dine Evner.

Jeremias.

Ih, sikke Passiar! Hvorfor skulde jeg det? Nu er jeg just paa saa gode Veie; skulde jeg nu holde op?

Judithe.

Du er paa slette Veie, paa Veien til Daarekisten, naar Du endeligt vil vide det. Betænk blot Fa'ers Tænkemaade!

Jeremias.

Tænkemaade! Ja, vilde jeg bryde mig om den, saa skulde jeg nok fra Morgen til Aften læse Kingos Psalmer eller de Bedendes Kjede, eller hvad det Sammensurium hedder.

Judithe.

Aa, jeg gider ikke længer høre paa Dig. Gjorde jeg Dig Din Ret, saa fortalte jeg Fa'er Alt.

Jeremias.

See til den Sladderhank! Kan Du ikke løbe og fortælle Alt hvad Du veed; troer Du jeg bryder mig om det? Sikken en Snerpe!

Judithe (grædefærdig).

Fy skam Dig, Jeremias, at tale saaledes til Din Søster. Det har jeg vist ikke fortjent af Dig. Men siden Du er saa kjephøi, saa skal Fa'er rigtigt ogsaa faae Alt at vide.

(vil gaae).

Jeremias.

Judithe — aa hør! — vent lidt — kan Du ikke vente?

Judithe.

Vil Du kanskee sige mig flere Uartigheder?

Jeremias.

Nei — men — jeg synes ikke, det hjælper stort, at Du fortæller Fa'er det.

Judithe.

Det hjælper altid saameget, at han enten kaster Dig ud af Huset, eller sætter Dig under Kjøbenhavns Regiment.

Jeremias.

Men saa lov mig bare, at Du vil bie dermed til vi have spiist, — for ellers brummer han i eet væk ved Bordet, og saa har man da ikke engang Madro.

Judithe.

Nei, jeg venter slet ikke — ikke et Øieblik! Slip mig! Jeg vil ikke høre mere!

(gaaer).

Jeremias.

(følgende efter hende).

Judithe! hør bare et Ord — hvor kan Du nu være saadanne? . . . . .

J. A. A.

March 8. 1854.

Anden Act.

Første Scene.

(Værelset hos Burchardt).

Daniel

(der har luret ved Burchardts Kabinet, kommer frem).

Det var da ogsaa fordømt, at den lumpne Commissionair før skulde undslippe mig. Men dennegang, haaber jeg, er han mig vis. Jeg maa have ham fat, han skal dandse efter min Pibe — Tys! — Jeg seer min Herre komme. Han er fordybet og grunder. Mon han alt har faaet Nys?

Anden Scene.

Malsberg. Daniel.

Malsberg.

(med en Rolle af "Kabale og Kjærlighed" i Haanden, ved den ene Side af Theatret, uden at bemærke Daniel).

En effectfuld Scene! men angribende, meget angribende! — Altsaa nu kommer 4de Scene. Majoren er alene. Lad see! (læser) "Efter en lang Taushed, hvori

hans Træk udvikle en skrækkelig Tanke." — Det er vanskeligt, høist vanskeligt!

Daniel (afsides).

O vee, min Herre indstuderer en Rolle, saa kan jeg vente længe.

Malsberg.

For Fanden! skal jeg gjøre Grimacer? — Nei — Fortrække Ansigtet? — Ei heller — Men hvor i al Verden kan mine Træk under en lang Taushed udvikle en skrækkelig Tanke, uden at jeg gjør mig latterlig? Fy for Fanden! det lader jeg stryge ....

Daniel.

Gunstige Herre! tag ikke fortrydeligt op ....

Malsberg

(uden at høre Daniel, declamerer og seer af og til i Rollen).

"Fortabt! Ja Ulyksalige! Jeg er det! Du er det ogsaa. Ja ved den store Gud! Naar jeg er fortabt, er Du det ogsaa!"

Daniel.

Ak Herre! veed De det allerede? Vi ere begge om en Hals —

Malsberg.

Hvem er der? — Ah er det Dig? — nu har jeg ingen Tid. (Som før). "Verdens Dommer!" — Stop! her maa jeg hæve den høire Arm høit — "Verdens Dommer! Kræv hende ikke af mig! Pigen er min! Jeg afstod Dig Din hele Verden for denne Pige — Overlad mig hende, Verdens Dommer!"

Daniel.

Naadige Herre! — Hr. Burchardt — Commissionair Knap .....

Malsberg.

.... "Hist jamre Millioner Sjæle efter Dig! Derhen vend Dit forbarmende Øie — Lad mig alene raade!"

Daniel (afsides).

Han er fra Forstanden! Herinde declamerer og prøver han! Hvert Øieblik kan den Gamle komme og kaste ham paa Døren —

Malsberg.

Her staaer der i Rollen, at jeg skal folde Hænderne fortvivlet. Det er heller ingen let Opgave. Enten bliver det latterligt eller for svagt. — Saaledes! — Nei, det er ikke voldsomt nok — Saaledes! — O, vee, det er en Brændehugger Gestus!

Daniel.

O, gid alle Gestus sad paa Bloksbjerg! — Men bedste, kjæreste Herre!

Malsberg.

Hvad? Er det Dig? Er Du her endnu? Seer Du da ikke, at jeg har Forretninger?

Daniel.

Undskyld, naadige Herre! men her har været ....

Malsberg.

Jeg veed, jeg veed det! Pak Dig blot bort og lad mig i Ro. (Seende i Rollen). Hvad staaer her? Jeg skal kaste Øinene "græsseligt" i en Krog. Nei, nu bliver det for galt. — Skal jeg da skele? Og hvis ikke, hvor finder jeg da Udtryk? — O, at de store Poeter saa sjeldent betænke Skuespillernes Tarv og det Muliges Grændser!

Daniel (afsides).

Gid min Herre blot vilde betænke sit eget Tarv og Grændserne for Hr. Burchardts Taalmodighed.

Malsberg.

Men videre: "En Evighed flettet med hende paa Fordømmelsens Hjul! — Oine groede i Oine — Haar reisende sig mod Haar — og vor hele Veeklage sammensmeltet til eet. . . ."

Daniel.

Nei, det gaaer umuligt an; jeg maa advare ham, det koste hvad det vil.

(nærmer sig ham).

Malsberg.

. . . "Og nu gjentage mine Kjærtegn, nu synge hendes Eder for hende — Gud! Gud! Formælingen er frygtelig, men evig!"

(Ved en Slutnings Vending støder han paa Daniel).

Daniel.

Tusinde Gange om Forladelse, naadige Herre!

Malsberg.

Slubbert! Hvad venter Du efter? Har jeg ikke befalet Dig . . . . .

Daniel.

Kjære Herre! Hør blot hvad jeg har at sige og jag mig siden af Deres Tjeneste, om De vil.

Malsberg.

Nu, hvad er der paafærde? Hvo har været her? Har Boghandleren sendt den ny Comoedie?

Daniel.

Nei, Herre! men her har været En med en ny Tragoedie.

Malsberg.

Kanskee med Dronning Jutta? Den kunne vi jo ikke bruge. Vi mangle jo baade Decorationer og Personale.

Daniel.

Nei, det er en anden, hvor alle Roller ere forbandet godt besatte, og som vi gjerne kunde spille her i Stuen.

Malsberg.

Du taler i Gaader: hvad er Din Mening? Men skynd Dig!

Daniel.

Ak, Herre, jeg frygter, vi blive tragiske Martyrer for vor Kunstiver.

Malsberg.

Ei, hvorfor det? Mener Du, at vort Selskab ei er capable til at spille Tragoedien imorgen Aften?

Daniel.

Ak jo, Herre, hele Selskabet er som skabt til Tragoedien. Men — jeg frygter, det gaaer os som under salig Cromwell, da alle Theatre vare lukkede i 30 Aar.

Malsberg.

Hvad? Har kanskee Entrepreneuren af vort Locale sendt os en Opsigelse? Jeg veed, jeg har betalt den sidste Leie.

Daniel.

Ak nei, Herre! det er en Opsigelse fra en anden Kant, der sagtens vil tvinge Herren selv til at vælge et andet Locale.

Malsberg.

Hør Daniel, hvis Du ei forklarer Dig nøiere, saa kaster jeg Dig ned ad Trapperne.

Daniel.

Saa hør da, Herre, hvad jeg har erfaret, deels ved at lure, med Deres gunstige Tilladelse, deels ved at lokke det ud af Søren Momme. Deres gode Hr. Svigerfader

har omsider fattet det vise Forsæt, at jage Herren og Fruen ud af Huset, fordi vi spille Comoedie. Commissionair Knap skal opsætte et Dokument, hvori vi Alle blive gjort arveløse!

Malsberg.

Ei, Daniel, det er aldrig muligt!

Daniel.

Da har jeg længe ventet noget lignende. Herrens Svigerfader er jo nærved at gaae i Graven af Sorg over at De og hans Datter spille Comoedie. Han har jo længe truet med, at han vil jage dette Gjøglerie, som han kalder det, ud af Huset.

Malsberg.

Men han elsker sin Datter for høit til at gjøre Alvor deraf.

Daniel.

Det er vel muligt; dog troer jeg, at hvis Herren endnu optager 1000 Rdlr. af Deres Mødrenearv, saa glemmer Hr. Burchardt baade Datter og Svigersøn.

Malsberg (efter et Ophold).

Ja, desværre, Du har Ret! Imidlertid — vi maa tænke paa Udveie — Du maa skaffe Raad. For det Første stoler jeg paa Din Kløgt.

Daniel.

Det er just derfor, at jeg er her og vil have Herren til at gaae; thi hvert Oieblik kunne vi vente Hr. Burchardt komme ud med Mathias Knap.

Malsberg.

Men, hvad er det da for en Kegle, denne Commissionair?

Daniel.

Det er en stor Slyngel; saameget er vist. Han har sin Gang i mange Huse her i Byen, hvor han agerer Commissionair eller Spion, alt som det kan falde. Forresten er han min gode Ven.

Malsberg.

Giver min Svigerfa'er sig af med et saadant Creatur?

Daniel.

Jeg troer næsten, at Hr. Burchardt blot benytter sig af Mathias Knap for at erfare Nyt af ham og siden ærgre sig derover.

Malsberg.

En deilig Fornøielse! — Men hvad har Du da nu besluttet?

Daniel.

Det skal jeg sige Herren: Mathias Knap er som sagt min Ven, og ham har jeg saa temmeligt i min Magt. At han ikke skal foretage sig noget imod os, tør jeg vel indestaae for. Kan jeg nu ovenikjøbet faae ham paa vort Partie, saa kan Uveiret i det mindste for Øieblikket afledes.

Malsberg.

Det er kun en daarlig Trøst, men altid bedre end slet Intet.

Daniel.

Men, uden Fortrydelse, Herre! Er Ulykken endelig saa stor, naar Hr. Burchardt slaaer Haanden af os?

Malsberg.

Ja desværre! Thi for det Første vil min Kone af Sorg gaae i Graven, naar vi aldeles bryde overtvert med hendes Fader, som hun elsker meget høit; og for det andet sætter hun da aldrig en Fod paa vort Theater.

Daniel.

Ja, det sidste fulgte da saa temmeligt af det første.

Malsberg.

Desuden veed Du, at jeg aldrig har været nogen ret god Huusholder.

Daniel.

Nei, det var Synd at sige andet. Den Roes skal jeg altid give Dem, at De snarere har ødslet af puur Generøsitet, snarere kastet Pengene paa Gaden, snarere ....

Malsberg.

Ei saa hold op med Din Sladder! Du seer da, at det er mig nødvendigt nu og da at kunne tye til min Svigerfa'er. Ei blot Theatret har tæret paa min Arv; men jeg har desuden idag endnu hævet en temmelig betydelig Summa, som jeg ikke længer kan disponere over.

Daniel.

O vee! hvad har Herren gjort? Vil De da med Vold og Magt gjøres arveløs.

Malsberg.

De Penge ere vel anvendte! de ere bestemte til gudeligt Brug.

Daniel.

Hvad der i vort Sprog hedder gudeligt, kalder nok Hr. Burchardt ugudeligt.

Malsberg.

Vist ikke; disse Penge har jeg sat fast til en Livrente for den gamle Lærredshandler Bloms Børn. De ere meget trængende, det veed jeg. Af min Svigerfader kunne de ingen Hjælp vente, da de høre til de Hellige, som jo ere en stor Anstøds-Steen for ham.

Daniel

(der har luret ved Burchardts Dør).

Tys, Herre! jeg hører Nogen komme. Skynd Dem endeligt bort og lad mig alene!

Malsberg.

Velan da! jeg stoler paa Dine Krigs-Operationer. — Men — hvis det er muligt, — da maa min Kone for det Første Intet erfare. I hvert Fald maa jeg først forberede hende —

Daniel.

Vel, meget vel; naar Herren blot vilde gaae! Jeg hører dem alt —

Malsberg.

Jeg lægger vort hele Selskabs Vel i Dine Hænder! Udretter Du Intet, saa sender jeg Dig alle hine tragiske Helte paa Halsen: Egmont, Wallenstein, Regulus, alle Røverne og — min Stok!

(gaaer).

Daniel (alene).

Stille! han kommer. — Nu vel da! det kommer an paa, om jeg ikke kan holde den brave Mathias Knap fast ved hans egen Slyngelagtighed.

Tredie Scene.

Daniel. Mathias Knap.

Knap

(kommer ud af Burchardts Kabinet).

Beder mangfoldig! De skal for Gud ikke gaae længer! Ærbødigste Tjener!

(vil gaae over Scenen).

Daniel.

Pst! Pst! hvorfor saa iilfærdig, Hr. Commissionair?

Knap.

Er det Dig, Daniel? — min gamle Ven — ja Du maa have mig undskyldt. Jeg er saa overlæsset med Forretninger —

Daniel.

Ei, Du kan dog tale et Ord med Din gamle Ven. Hvad gjør Du her saa tidt i Huset idag?

Knap.

Jeg? — Jh, er jeg ikke Hr. Burchardts Commissionair? Er det ikke en Mand, som har store Landeiendomme, Prioriteter i Huse og Gaarde og store Summer tilgode hos Creti og Pleti? Skal det ikke varetages, Pengene inddrives, Folk trues med Dom og Execution? Og er jeg ikke den habileste Mand til alle slige Forretninger? Har jeg ikke i Trompetergangen mit Commissions-Comptoir med et stort Skildt, hvorpaa der staaer med forgyldte Bogstaver: "Her skrives Ansøgninger, Klager, Contracter, Møde gives i Forligelses- og den lille Gjælds - Commission, og alt næsten omsonst eller for en Gjentjeneste"? — Har jeg ikke — —

Daniel (holder for Ørene).

Ei saa hold inde, Din Tingstud! — Alt det veed jeg til Punkt og Prikke. Siig mig blot, hvorfor Du to Gange har lusket Dig ind i Huset idag, og hvorfor —

Knap.

Jeg har jo sagt Dig det: der er nogle hypothecariske Forskrivelser — Pantsætninger —

Daniel.

Ei, hvad rager mig det Galimathias? Jeg vil blot vide, om Du har udført Hr. Burchardts nyeste Commission — Du veed jo nok — med hans Svigersøn —

Knap.

Hans Svigersøn? Hr. Malsberg? Hvad han?

Daniel.

Hvor han kan sætte et helligt Ansigt op! — Skal jeg da give Dig det ind med Skeer? Jeg mener Hr. Burchardts Beslutning at gjøre sin Datter arveløs.

Knap.

Arveløs? Hvad fortæller Du mig! Jeg er som himmelfalden —

Daniel.

O gid jeg blot havde Dig paa et andet Sted! (rusker ham). Hvor jeg skulde qværke Dig! Mærker Din Kjæltring da ikke, at jeg veed alt, at jeg —

Knap.

Min Ven! Alt kan jeg tillade, men ingen Injurier, hverken verbelle eller reelle. Min Ære kan ikke tillade det —

Daniel.

Din Ære? hvor sidder den?

Knap.

Ei, hvilket forbandet Spørgsmaal! Den sidder i Hjertet, i Underlivet — jeg veed Fanden ikke, hvor den sidder; men det veed jeg, at, tog jeg Vidner paa Din Mund, kunde jeg faae Dig criminaliter tiltalt — at sige, først skal vi forliges ved 2det Vidnekammer; thi Injurie-Sager, min Ven —

Daniel.

Og jeg veed, at, naar jeg tog Vidne paa Dine Handlinger, eller lod et Ord falde om visse Obligationer, sti-

lede paa Dit Navn til Bedste for Umyndige, — naar jeg vilde røre op i en vis Aagerproces — —

Knap.

Sødeste Ven! Bedste Hr. Kunstbroder! Du er dog vel ikke gal? — Vil Du ruinere mig? — Jeg vil jo fortælle Dig Alt — —

Daniel.

Aa det er mig i Grunden ligegyldigt —

Knap.

Men er Du forrykt? — Hvad er det Du vil vide? Er det en Landeiendom — Pante=Obligation — en Ansøgning — — Ak jeg er ganske forvirret! — (sætter sig) Siig mig blot, hvad Du vil vide!

Daniel.

Jeg vil Intet vide, for jeg veed Alt. Jeg vil blot spørge Dig, om Du virkeligt vil lade Dig bruge af Hr. Burchardt mod min Herre?

Knap.

Hvad skal jeg elendige Menneske gjøre? Er jeg ikke nødt dertil? —

Daniel.

Om Du reent har glemt, at jeg er Din Directeur ved vor Dramatik, at Du skylder mig Penge, at jeg, hvad Øieblik jeg vil, kan skaffe Dig en ganske artig Proces paa Halsen —

Knap.

Nei, jeg er ruineret — i Bund og Grund ruineret! — Siig mig blot, Din Satans Dreng, hvad kræver Du af mig? Hvad vil Du, jeg skal gjøre?

Daniel.

Det skal jeg sige Dig med faa Ord. Du skal, istedet for at lade Dig bruge af Hr. Burchardt, gaae over paa

min Herres Partie, bringe den Gamle fra sin Beslutning eller i det mindste forhale den saa meget som muligt. Du skal lade, som Du udførte alle hans Befalinger, men hemmeligt underrette os om Alt. Kort og godt: Du skal være den gamle Mathias Knap, der lader sig bestikke af begge Parter.

Knap.

Ak, det gaaer aldrig an! Hr. Burchardt er een af mine bedste Kunder.

Daniel.

Og jeg er Din Directeur, Din Kunstbroder og Din Creditor. — Desuden, ifald Dine Bestræbelser faae et godt Udfald, lover jeg Dig en god Douceur af min Herre.

Knap.

Velan da! Du kjender mit Venskab for Dig. For Din Skyld vil jeg dreie Hr. Burchardt en Voxnæse. Det er min Ulykke, at jeg har et saa følende Hjerte; ellers var jeg en holden Mand. Men mit Hjerte smelter —

Daniel.

Naar man lover Dig en god Douceur, eller holder Dig Kniven over Struben. Husk dog paa, at Du taler med en gammel Bekjendt! Hvo kan bedre kjende Dit følende Hjerte end jeg? Veed jeg ikke, at Du af lutter Følsomhed skaffer huusvilde, gjældbundne Folk frit Logis i Slutteriet, at Du — —

Knap.

Ei, tael ikke om de Lapperier! Siig mig heller — saa omtrent — det er ogsaa kun for en Formalitets Skyld — hvor stor Douceur kan jeg vente?

Daniel.

Du kan vente tusind Stokkeprygl, naar jeg maa raade. Begriber Du da ikke, at Du her skal handle, fordi Du er nødt dertil? fordi jeg har Dig i min Magt? Douceuren vil beroe paa den Conduite, Du viser.

Knap.

Ak, jeg faaer vel finde mig i Alt! Vel da — naar jeg først har røgtet et Par Ærinder — kommer jeg op til Din Herre; saa kunne vi jo aftale det Nærmere. Desværre! jeg troede, jeg skulde have spilt en bedre Rolle der!

Daniel.

Eller en slettere. Forresten — siden jeg husker det — saa glem ikke at indfinde Dig ved Generalprøven iaften. Der bliver meget at gjøre. Jeg er bange for den unge Jeremias, at han ikke er capable —

Knap.

Ei, det er jo et ungt, frisk Blod; det er capable til Alt. Men siig mig —

Daniel.

Nu vi faae at see! skjøndt jeg forud veed, at jeg kommer til at arbeide som en Hest. Men lad os gaae og komme til vore Forretninger!

Knap.

Javist, lad os det! — Men, min gamle Ven! — det var dog altid godt — det vilde forstærke min Iver — forstaae mig ret: det encouragerer altid — Kunde du ikke sige mig noget bestemtere om den Douceur, jeg har at vente?

Daniel.

Stokkeprygl! Stokkeprygl! Kom nu!

(de gaae).

Fjerde Scene.

(Et Værelse hos Malsberg).

Fru Malsberg, Judithe og Lisette komme ind.

Fru Malsberg.

Jeg takker Dig hjerteligt for Dit Besøg, kjære Judithe! Dit muntre Lune har opklaret mit mørke Humeur.

Judithe.

Forsynd Dig ikke mod Himlen, bedste Cousine! Lever Du ikke i Overflod og Velstand? Er Du ikke lykkelig gift? og med den fortræffeligste Mand?

Lisette.

Ja, er det ikke det, jeg saa tidt har sagt? Fruen har Skam af at klynke og klage, sa'e jeg, som sidder godt i'et, og kan faae Alt hvad hendes Hjerte begjærer. See til andre Koner, hvorledes de have det! Der er Rodemesterens Kone, hendes Mand sidder i Arrest for Balancer, troer jeg. Gud bedre det! han balancerede saa længe med Heste og Vogn og Gjæsterering og Toure til Dyrehaven, at han kom ud af Balancen. — See til Visiteurens Kone! Kom ikke Rettens Folk forleden derind og visiterede ham selv? og saa veed jeg nok hvad de fandt! — Der er han, der gjorde falske Bancosedler, hvad skal hans Kone sige?

Judithe.

Hahaha! Du skulde heller anføre Rasphuusfanger og Tugthuuslemmer, for at sætte min Cousines Lykke i et ret fordeelagtigt Lys!

Lisette.

Men er det ikke sandt, hvad jeg siger? Har Fruen godt af at gaae saaledes og græmme sig?

Judithe.

Deri har hun endelig Ret, kjære Maria! Selv Din Helbred lider, ei at tale om, at Du Intet vinder derved.

Fru Malsberg.

Du kjender ikke min Tilstand, kjære Barn; Du veed ikke hvad det er at leve paa en spendt Fod med den bedste, den ædleste Fader. Jeg har jo knap talt med ham i de sidste Dage!

Judithe.

Men — tillad mig — kan der da ikke gjøres nogen Forandring heri?

Fru Malsberg.

Hvilken? Hvor er Forandring mulig, saalænge min Mand med den grændseløse Lidenskab hænger ved Privattheatret, og min Fader næsten ikke kan taale, at man nævner det —?

Lisette.

Fruens Hr. Fa'er er ogsaa, med Respect at sige, en underlig Mand fuld af de selsomste Griller. Skulde De troe, at han ikke kan lide, jeg gaaer med italiensk Soelhat om Søndagen? Naar han vidste, jeg eiede et Krepshawl, fik jeg nok intet Nytaar af ham.

Judithe.

Han kan vel ikke godt lide, at Nogen klæder sig over sin Stand.

Lisette (afsides).

See til den Vildgaas! hun vil ogsaa raisonnere!

Judithe.

Men saavidt jeg kjender baade Hr. Burchardt og Din Mand og Dig, min elskelige Cousine! troer jeg dog, at det maatte være Dig muligt, at mægle Fred mellem de

tvende Herrer. Eller, hvis Din Fader, ligesom Tyrkerne i deres Krige med de Christne, har besluttet aldrig at slutte en ordentlig Fred, saa bring i det mindste en forsvarlig Stilstand tilveie, saa omtrent paa et halvhundred Aar; imidlertid kunde Din Mands Lidenskab for Theatret faae Tid til at sætte sig.

Fru Malsberg.

Nei, min skjemtefulde Veninde! heller ikke det er gjørligt; thi som det første Vilkaar vilde min Fader kræve, at Privattheatret skulde opgives. Men da alle mine Bønner i denne Henseende hidtil have været forgjæves, seer Du selv, at det vil blive vanskeligt at forlige de krigførende Parter. Og, sandt at sige, jeg har ikke Hjerte til at tale oftere med min Mand om denne Sag. Hans Syslen med dette Theater udgjør hans kjæreste Beskjæftigelse; han hænger derved med Liv og Sjæl. Nei, nei! der er desværre Intet at gjøre herved!

Lisette.

Der seer jeg Herren komme derhenne om Hjørnet.

Judithe.

Saa lad mig gaae, kjære Maria! Jeg duer kun lidt til at takke mundtlig. Men naar Du giver ham Brevet fra min Fader, saa tak ham tusinde Gange i mit Navn!

Fru Malsberg.

Det skal jeg, naar du endelig vil have det.

Judithe.

Lev da vel til vi sees igjen og forjag den slemme Tungsindighed fra Dine venlige Træk!

Fru Malsberg.

Lev vel, kjære Judithe! — Lisette! følg min Cousine ud.

(Judithe og Lisette gaae).

Femte Scene.

Fru Malsberg (alene).

Et Forlig? Ja hvorledes skulde det bringes istand? Først og fremmerst maatte jeg jo love aldrig at betræde Brædderne, og hvor kan jeg nægte min Mand den Glæde at see mig spille? — En Tilnærmelse? — Bic! — Vi kunde love at vi kun nu og da — Ak nei! det er altsammen lige klogt! — Slemme, slemme Ferdinand! hvis jeg ikke elskede Dig saa høit, troer jeg næsten, jeg kunde blive vred paa Dig!

Sjette Scene.

Malsberg. Fru Malsberg.

Malsberg.

(der har hørt de sidste Ord).

Og hvorfor det, min Maria? (kysser hende) Har jeg ladet Dig vente for længe? Jeg har ilet hvad jeg kunde for endeligt at finde et roligt Oieblik. — Det bliver høist nødvendigt (varsom) naar Du ellers er disponeret, og Dine Forretninger — Huusvæsenet — Fadeburet — eller hvad det Krammerie heder — —

Fru Malsberg.

Hvad bliver nødvendigt, min Ven?

Malsberg (med Kjærtegn).

At vi prøve den vanskelige Scene i 5te Act. Ikke sandt, min Bedste?

Fru Malsberg.

Naar Du gjerne seer det, og jeg kan gjøre Dig en Tjeneste dermed —

Malsberg.

Ih, Gud frie mig! — Du misforstaaer mig! — Kun, naar Du var ualmindeligt vel disponeret. Jeg er just vel stemt — Skal vi?

Fru Malsberg.

I 5te Act? — Vel, jeg forstaaer Dig. Men saa maa Du love mig at være rimelig i Dine Fordringer.

Malsberg.

Er jeg da nogensinde urimelig?

Fru Malsberg.

Nei — just ikke det — men — —

Malsberg.

Nu, jeg haaber, Du skal være tilfreds med Din Instructeur. — Her har jeg Bogen. Kan Du Din Rolle?

Fru Malsberg.

Jo, min Ven, jeg tænker det.

Malsberg.

Det maa man lade de gode Damer, deres Roller lære de 10 Gange bedre end vi; men Spillet — Spillet, Maria! og dette Partie kræver uendeligt meget Spil! — Nu lad see! Jeg er paa Scenen. Stikordet er: "Hendes gode Engel lader hende fare" hvorpaa Du kommer ind. Lad mig nu see, hvorledes Du vil bære Dig ad!

Fru Malsberg

(der er gaaet til Baggrunden af Theatret, kommer langsomt frem og stiller sig paa den modsatte Side af sin Mand).

Malsberg

(der imidlertid har staaet og seet stift frem for sig, skotter efter et lille Ophold tilsiden).

Nu? — nu, Maria? — Du glemmer, min Bedste! —

Fru Malsberg.

Har jeg glemt Noget? (vil tilbage igjen).

Malsberg.

Nei, nei! Bliv kun! — Men — bedste, kjæreste Maria! — Du glemmer jo reent Stillingen! See her! (viser i Bogen) "Du skal bøie Hovedet, kun nu og da see frygtsomt og skjaalent over til mig" — Det er jo af yderste Vigtighed; herved skal jo Din Stemning iforveien forkyndes!

Fru Malsberg.

Tilgiv mig! — jeg glemte det!

Malsberg.

Men, Herregud, min Bedste! hvor kan Du glemme sligt? — Glem heller et Ord, en Replik —

Fru Malsberg.

Lad mig da begynde paany! (hun gaaer tilbage, kommer igjen og seer nu og da hen til Malsberg).

Malsberg (utaalmodig).

Ja, det er godt nok! Men — bliv ikke vred — Du seer akkurat ligesaa betydningsfuldt paa mig, som jeg var Din Strikkestrømpe eller et nyt Brodeermønster.

Fru Malsberg.

Hvordan vil Du da, jeg skal see?

Malsberg.

Du skal see ængstlig, som et Offerdyr, der aner sin Skjebne, med et Blik, fuldt af opgiven Kjærlighed, af tabte Forhaabninger. Kummer, stille Fortvivlelse blandet med qvindelig Angst, skal dit Oie udtrykke.

Fru Malsberg.

Min Gud! hvor kan jeg lægge saa meget i et enkelt Oiekast?

Malsberg.

Men da er det dog høist nødvendigt. Ellers — ellers maa man jo troe, Du for Alvor har isinde at conversere Din Liebhaber.

Fru Malsberg.

Du kræver for meget, i det mindste meer, end mine svage Evner formaae. Det overstiger sandelig mine Kræfter.

Malsberg.

O Indbildninger! Du har Talent, ualmindeligt Talent! Men der maa Kunst til — Studium! Du maa ikke forsmaae at øve Dig naar Du er ene, at prøve for Speilet, indtil Dit Ansigt, Dit Øie, Dit Smiil, ja selv Dine Taarer slavisk adlyde Din Villie. At være og ikke at være, det er her Spørgsmaalet. — O, min Veninde! lad os lære at elske Kunsten, da vil Hverdagslivet og dets Sysler falde os lettere at bære! — —

Syvende Scene.

De Forrige. Mathias Knap. Daniel.

Knap

(Da han ikke bliver bemærket).

Jeg beder om Forladelse — —

Malsberg.

Hvad er der nu igjen? Hvem er De? Hvad vil De?

Daniel.

Jeg har den Ære at forestille Herren min værdige Ven, Commissionair Knap.

Knap.

Deres Hr. Svigerfader — en Mand, for hvem jeg iøvrigt har ubetinget Respect — har overdraget mig en

ubehagelig Commission. Men det er min Pligt — og Pligten — min Embedsstilling — —

Fru Malsberg.

Min Gud! hvad er der paafærde? hvad vil min Fader Dig?

Malsberg.

Intet, min Bedste! Intet af Betydenhed! (afsides) Fordømt! jeg har reent glemt at forberede hende! — (høit) Ah, saa det er Hr. Commissionair Knap, jeg har den Ære at tale med? Vær saa god at tage Plads; ingen Complimenter! Jeg beder! (afsides) Jo, her har jeg baaret mig net ad!

Fru Malsberg.

O svar mig dog, Ferdinand! Hvorfor er Du saa forstyrret? Hvad vil den fremmede Mand Dig?

Daniel.

Men har Herren da ikke fortalt Fruen —

Fru Malsberg.

Nei, nei! hvad skulde han have fortalt?

Daniel.

Men naadige Herre! hvor kunde jeg troe —

Malsberg.

Hold han sin Mund, Patron! — — Kjæreste Maria! tilgiv mig! Jeg har ganske glemt at meddele Dig en ubehagelig Nyhed, men der aldeles Intet har at betyde — og som — som upaatvivlelig vil faae et godt Udfald.

Fru Malsberg.

Du gjør mig ganske ængstlig. Fortæl mig blot —

Malsberg.

Det er en Ubetydelighed, en Bagatel — jeg forsikkrer Dig. Din Fader har, som Du veed, sære Luner — Aa, Hr. Commissionair, vil De ikke have den Godhed at explicere Sagen! De er mere øvet i Forretninger.

Knap.

Ja, seer De, naadige Frue! Sagen er i Korthed denne. Min Principal, Deres Hr. Fader, har med et Slags Indignation bemærket Deres og Deres Gemals Passion, heftige Lidenskab, eller hvad jeg skal kalde det, for Privattheatret; og, da min Principal — skjøndt ellers en meget oplyst, meget dannet Mand — ikke deler denne Passion med dem, i det mindste ikke er saa stærkt passioneret — —

Fru Malsberg.

Nu? hvad saa? Tael, jeg beder Dem!

Knap.

— — Saa har han besluttet at lægge en Capsun paa det altfor heftige Udbrud af Deres dramatiske Lidenskaber. Det vil da sige, han har besluttet at gjøre Dem og Deres Hr. Gemal arveløse.

Fru Malsberg.

Almægtige Gud! det har længe anet mig! Jeg Ulykkelige!

Malsberg.

Kjæreste, bedste Maria! Fat Dig! Jeg beder Dig! Det vil Alt endnu blive godt! — — Jo, min gode Hr. Knap! De forstaaer deiligt at explicere Dem!

Knap.

Takker ydmygst! — Men, da midlertid Deres Hr. Faders Hjerte er stærkt attacheret for sit Kjød og Blod, saa har han besluttet at give Dem en Frist. Hvis De inden dennes Forløb afsværger Theatret —

Malsberg.

Hører Du, kjære Maria, Ravnen synger et Evangelium?

Fru Malsberg.

Ak, bedste Ferdinand! ikke for os! Hvor kan jeg haabe, at Du vil frasige Dig Theatret?

Malsberg.

Det vil heller ikke blive nødvendigt; ikke sandt, Daniel! Nu, hvad staaer Du der og maaber? Svar min Kone! (afsides) For Fanden! Du har dog vel faaet Commissionairen paa vort Partie?

Daniel.

Jo Herre! for ham ere vi sikkre; jeg kan vinde ham om min Finger. — Naadige Frue! de fleste Ting i denne sublunariske Verden have to Hanker at tage i, eller kunne betragtes fra to Sider. Forsaavidt Fruens Hr. Fader i denne Tid har besluttet vor Ruin, ere Udsigterne mørke og tragiske; men forsaavidt han har overdraget sin Sag til min værdige Ven, Hr. Commisionair Knap, have vi igien de bedste Forhaabninger. Denne ædle Menneskeven har af lutter Generøsitet og Uegennyttighed besluttet at tale vor Sag hos Hr. Burchardt og at giøre Sit for at tilveiebringe et Forlig.

Fru Malsberg.

Virkelig, min Herre? kan jeg stole derpaa? De vil tale vor Sag?

Knap.

Ja, naadige Frue! hvad mine ringe Evner formaae, skal ikke manquere —

Fru Malsberg.

O saa modtag min inderligste Tak! og naar De taler med min Fader, saa skildr' ham min Kummer, min Kjærlighed til ham, — fortæl ham, hvor ulykkelig denne Trist gjør mig, — at mine vaagne Nætter begræde Savnet af den ædleste Fader.

Knap (afsides).

Det er sgu en smuk Kone; Bedrøvelsen klæder hende forbandet godt. Jeg troer, jeg skal holde hende lidt længere varm. — (høit) Naadige Frue! det vil rigtig-nok have Vanskeligheder — Deres Hr. Fader er paastaaelig —

Malsberg.

Jeg forlanger ikke, at De skal bilde min Svigerfader ind, at jeg vil opgive Theatret. Men, da han, saavidt jeg har mærket, meest frygter for mine pecuniaire Om-stændigheder, saa kan De forsikkre ham, at jeg, for at vedligeholde Venskabet med ham, skal ubrødeligt afholde mig fra alle Depenser. Jeg tvivler ikke paa, at De vil skille Dem vel ved Deres Commission, hvorfor De og kan være overbeviist om, at jeg skal vise mig erkjendtlig.

Daniel.

Ei, Herre, tro endeligt ikke, at min værdige Ven handler af Egennytte.

Knap.

Det er vistnok en stor, en ophøiet Idee, at opoffre sig for sine Medbrødre; men Tiderne ere saa besværlige —

Malsberg.

Gjør Deres Bedste, og De skal ikke finde mig utaknemmelig.

Knap.

Saa vil jeg da ærbødigst anbefale mig til Herskabet og bede det have mig i gunstig Erindring ved forefaldende Leiligheder. Jeg tilbyder min Tjeneste ved Kjøb og Salg af Huse og Gaarde og af Statspapirer til de høieste Priser. Jeg kan anbefale store og smaa Summer tillaans mod Hypothek og Sikkerhed. (afsides) Den gode Mand kan ved sit Værtskab maaskee snart trænge dertil. (høit) Jeg skriver Klager, Ansøgninger, giver Møde i Forligelses-Commissionen, den lille Gjælds — —

Malsberg.

Vel, min gode Mand! alt nok! — Naar jeg behøver Dem, skal jeg henvende mig til Dem.

Knap.

Meget forbundet! — En god Morgen, min Herre! Naadige Frue! jeg anbefaler mig! (afsides) Ak, det er en deilig Kone, en charmant Kone!

(gaaer tilligemed Daniel).

Ottende Scene.

Malsberg. Fru Malsberg.

Malsberg.

Himlen skee Tak, vi slap fri for denne modbydelige Karl! — Den bedste Tid er gaaet, og dog skulde endnu saa meget gjøres. — Bedste Maria! jeg har lovet et Par af mine Venner — jeg haaber dog, Du føier mig....

Fru Malsberg.

Hvori, min Ven?

Malsberg.

Jeg veed, Du nægter mig det ikke, og dog — jeg frygter for Dit Humeur—denne ubehagelige Scene —

Fru Malsberg.

Naar Du blot vilde sige mig —

Malsberg.

Du kjender det Vanskelige i vort Partie imorgen Aften, og hvormeget Indstudering er nødvendig. Ei sandt, min Maria! Du følger op med mig paa Theatret for at prøve et Par Scener i Costûme?

Fru Malsberg.

O, min Gud, Ferdinand! hvor kan Du forlange..? Jeg er vist Intet mindre end oplagt dertil.

Malsberg.

Lad Dig ikke nedtrykke, min elskede Maria! af disse smaalige Tvistigheder.

Fru Malsberg.

Kald ikke denne Hindring ubetydelig! Du kjender kun lidt min Fader, naar Du troer, at han viger fra det Forsæt, han engang har fattet.

Malsberg.

Og sæt, at det Værste skulde hændes — eier Du da ikke Sjælsstyrke til dette Offer for et høiere, ædlere Øiemed?

Fru Malsberg.

Nei, min Ven! jeg vil hverken bedrage Dig eller mig. Med min Faders Forbandelse ere Kunsten og Livet døde for mig.

Malsberg.

Slemme Maria! Er jeg da slet Intet for Dig? Kan ikke min Kjerlighed erstatte Dig, hvad Du maaskee taber?

Fru Malsberg.

O, Ferdinand! vredes ikke paa mig, fordi jeg elsker min Fader saa høit! Jeg er hans eneste Barn; hans Livs Tilfredshed afhænger af mit Vel. Tro ikke, at jeg elsker Dig mindre for det. Mit Hjerte er rigt; det indeslutter Eder begge med uendelig Kjærlighed. Men — jeg tilstaaer det — det maa briste, naar Een af Eder forlader mig.

Malsberg.

Virkelig? I Sandhed? Du føler Dig ikke stærkere?

Fru Malsberg.

Nei min Ven! Min Styrke hviler paa de tvende Gjenstande for min Kjærlighed. Tager Du een af disse Støtter fra mig, da føler jeg, at jeg maa synke sammen.

Malsberg.

Jeg tilstaaer — det havde jeg ikke ventet. Men — naar Du mener, naar Dit Vel kræver det — ved Himlen! da er intet Offer mig for tungt! —

Fru Malsberg.

Hvad har Du besluttet, min Ven?

Malsberg (efter et Ophold).

Velan da! Jeg vil give efter for Dit Ønske! — Jeg vil — — jeg vil opgive Alt!

Fru Malsberg.

Du vil? Er det Dit Alvor?

Malsberg.

Min Beslutning er fattet! — Vi melde os ud af Selskabet. Jeg vil strax — inden jeg fortryder det — skrive til Directionen. — Jeg har kunnet finde mig i Alt, i en=

hver Opoffrelse, i alle Hindringer! Men — naar Din Rolighed kræver det, bør og vil jeg resignere —

(Har imidlertid sat sig til at skrive ved sit Bureau).

Fru Malsberg.

Ferdinand! har Du ogsaa betænkt? — vil Du ikke overlægge det nærmere? (Pause) Naar Du troer — men jeg frygter, Du — Du vil ønske det ugjort. (Pause) Ferdinand! hører Du mig ikke?

Malsberg (har skrevet og forseglet).

Nu er det skeet! Med dette frasiger jeg mig Eder alle, I mit Livs uskyldige, ja i Sandhed, uskyldige Glæder! Jeg siger Eder Farvel, I mine vakkre Brødre, der med mig søgte paa samme Vei Hvile og Lindring for et møisommeligt Liv! Farvel til Eder alle!

Fru Malsberg.

Ferdinand! Du ængster mig — Sandelig Du vil angre det.

Malsberg.

Kanskee jeg har feilet; kanskee min Syslen med Kunsten har været en Vildfarelse. Men denne Vildfarelse har udgjort min Lykke. Nu er det Alt forbi; min Vildfarelse og min —

Fru Malsberg.

Tael dog ikke saaledes! Jeg vil heller finde mig i Alt!

Malsberg.

Jeg vil arbeide, jeg vil gjøre Gavn — jeg vil leve for min Slægt, for min Hustru — Kom min Maria! følg mig til Din Fader! Hans Velsignelse skal skjænke mig Styrke til at holde ud.

Fru Malsberg.

Nei, ikke nu — blot ikke nu — en anden Gang —

Malsberg.

Tro mig, hver Opsættelse er farlig. Jeg er ikke saa stærk, at jeg kan indestaae for det næste Øieblik. — Nei, min Elskede, Dit Hjerte skal ikke briste, for at mine Glæder kunne trives. — Og er mit Tab ikke Vinding? Binder jeg ikke Dig fastere til mig, jo mere jeg opgiver? — I Dit Favntag vil jeg for Fremtiden søge Kunstens Rige, i Dine Øine min poetiske Himmel — af Dit Smiil vil jeg drage min stille Henrykkelse — — Kom, kom, min Elskede! en ny Verden venter os!

(iler ud med hende).

Fru Malsberg (idet hun drages bort med ham).

Ferdinand! bedste Ferdinand!

Tredie Act.

Første Scene.

(Værelset hos Burchardt).

Søren Momme (kommer ind).

Det er da underligt med det Comoediespil. Hvor store Mennesker kunne skabe og skaae sig som Børn, og fornemme Folk meie sig ud som Liniedandsere eller Bjørnetrækkere! Jeg vilde min Tro ikke gaae i saadan en Dolmeuse, som Fruen sidstleden havde paa, for aldrig det!— Hihihi! Det var da evige Løier! Nu var jeg nyssens inde hos de unge Folk. Her stod Herren og der stod Fruen. Saa skrævede Herren ud med det ene Been og fægtede med Armen som en Saugskjærer; og saa tvinede Fruen og sa'e: Min Allerkjæreste! min Balsombøsse! Men saa satte Herren et Ansigt op som en Tydsker og sa'e: Allons! gaae til Bloksbjerg! — og saa sa'e Fruen: Min Snut, vær ikke saa vred! — men saa sa'e Herren ———

Anden Scene.

Søren Momme. Burchardt og Mathias Knap, (der imidlertid ere komne ind.)

Burchardt.

Nu Søren! hvad sagde saa Herren?

Søren
(bliver ubevægelig staaende i sin sidste Stilling).

Han sa'e . . . . —

Burchardt.

Nu, hvad sagde han? Ud dermed!

Søren.

Han sa'e . . . . Hvad vil Din Æsel her? sa'e han.

Burchardt.

Slyngel! vover Du? Vil Du, jeg skal mørbanke Dig . . .

Søren.

Ah — — jeg skal sige Alt, Husbond!

Burchardt.

Hvor har Du været? Hvor kommer Du fra?

Søren.

Jeg var inde hos de unge Folk, og saa syntes jeg, de spilte Comoedier.

Burchardt
(til Mathias Knap med Heftighed).

Der kan De høre, min gode Mand, hvorledes de angre, hvorledes de have omvendt dem! Og saa raader De mig til Mildhed, til Eftergivenhed! Nei — (til Søren) Og Din Slubbert! har Du intet bedre at gjøre? — (til Knap) Nei, Deres Galskab er ulægelig! det er en Smitte, der enten maa standses med Magt, eller den angriber hele Huset. O jeg godhjertige Taabe! der vir=

kelig haabede, der kunde troe, der — — (til Søren) Men hvad staaer Din Æsel for her? Pak Dig bort!

(Søren løber ud).

Knap.

Gunstige Hr. Principal! lad Dem ikke føre vild af den uforstandige Karl; han har sikkert hverken seet eller hørt det, han foregiver: det er aldrig muligt!

Burchardt.

Ja, hvem skal jeg troe? Det er ligesaa lidet rimeligt, at min Svigersøn er kommet paa bedre Tanker.

Knap.

Jo, forlad mig det! saavel han, som Deres Fru Datter viste de eclatanteste Prøver paa Fortrydelse. Men — som sagt — til en fuldstændig Opgivelse af Theatret vil Hr. Malsberg nødigt beqvemme sig.

Burchardt.

Og naar dette ikke skeer, hvad er der saa vundet? Han lover større Oeconomie for Fremtiden; vel! men hvor er denne tænkelig, saalænge han bestandigt vil agere Kunsternes Beskytter og Mæcen for hver Harlequin? Og naar han endda stiftede Godt med sin Rutten med Penge; men hvilken god Handling har man hørt af ham?

Knap.

Nu, den sande Velgjørenheds Veie ere lønlige. Jeg skulde ikke rose mig selv, men jeg har ofte under Mørkets Skjul opsøgt Armodens Vraa. Ak ja!

Burchardt.

Vil De faae mig til at troe, at min Svigersøn gjør godt i Londom? Nei, da kjender De ham kun slet!

Knap.

Gunstige Hr. Patron! De har for strænge Meninger om Deres ærede Hr. Svigersøn!

Burchardt.

Jo mere jeg betænker det, desmere indseer jeg de ulyksalige Følger af denne Jagen efter Bagateller, og hvorledes den ei blot har grebet om sig i alle Stænder, men endogsaa behersker Literaturen. Betragt engang vore talrige Dagblade! Hvorom handle de? Om Statens Vel? Om Landmandens Stilling? O langtfra! Nei, om Fortouge, om raadne Rendesteensbretter dreie sig deres heftige Parlamentsforhandlinger. Et Bogstav kan sætte den hele lærde Verden i Bevægelse. Naboens Feil, hvad der foretages inden fire Vægge, oplurer man, gjør det latterligt og bekjendtgjør det under Anonymitetens Skjul.

Knap.

Med Deres Permission! det medfører dog altid megen Nytte, at der skrives om slige Uordener. Jeg veed, hvorledes det gik mig ifjor Vinter, da jeg faldt i et fordømt farligt Hul i Adelgaden. Jeg fik, med Respect at sige, et Par splinternye Cordroys=Buxer skamferede.

Burchardt.

Ak nei, min gode Mand! det er ikke det, vi bør tænke paa! det er ikke den Nød, der skal afhjælpes. Her ere langt værre Ting, der trænge til at revses. Skinhelligheden fortjener at sættes i Gabestokken. Hine Hyklere, der under Patriotismens Maske angribe deres Medborgere og undergrave deres gode Navn og Rygte; disse Sværmere, der med Biblen i Munden og Skrøbelighed i Hjertet troe sig selv ufeilbare og som Hunde anfalde deres Næste paa Liv og Død, de fortjene at an=

gribes. Vor Overdaadighed er vor Ulykke, vor Letsindighed er vor Ruin. Den Lyst til Pragt og Glimmer, der har sneget sig ind iblandt de laveste Stænder; den bestandige Higen efter at vise sig i Klæder, Meubler og Bohave langt over sin Stand og sine Midler; denne pjaltede Kludefabrique af Flitterstads og Modepynt, hvori hver Tjenestepige hyller sig: det er den, der burde skrives imod, den burde stilles til Skue i al sin Elendighed.

Knap.

De har fuldkommen Ret, i alle Henseender! Imidlertid finde dog Mange deres Brød ved denne Overdaadighed; og man kan heller ikke nægte, at Folk klæde sig smukt.

Burchardt.

Javist! smukke Folk have vi nok af; men, skal jeg sige Dem min sande Meuing, saa gaaer jeg altid ti Skridt afveien for disse smukke Folk.

Knap.

Ak ja! naar man er i vor Alder kan man kun ryste paa Hovedet over slige Daarligheder. Men man bør holde Ungdommen noget tilgode.

Burchardt.

Har jeg da ikke selv været ung? og veed jeg ikke, at Ungdom er en rig Jordbund for Daarskab og Ubesindighed? Men i min Tid holdt agtbare Borgersønner det for Frækhed, at ville høste Bifald ved en Kunst, der kræver langt Studium og udelukkende Opoffrelse. I min Tid vilde den Mand, hvis Datter — — — Dog, lad os holde op! Jeg føler, jeg kan let gaae for vidt. — Jeg vil forlade Dem! Hvad min Svigersøn angaaer, da hils ham, at jeg endnu en Tid vil ansee Sagen; Spo=

rer jeg imidlertid nogen mærkelig Forandring i hans Pengesagers Bestyrelse, saa — saa kan jeg være Nar nok til at lukke et Øie i for Resten.

Knap.

Meget vel, Høistærede!

Burchardt.

Og — hvis De faaer min Datter i Tale, saa siig hende — nei, siig hende Intet, slet Intet.

Knap.

Meget vel, Høistærede!

Burchardt.

Dog jo — Maria var altid et godt, lydigt Barn, — hun kan ikke forsætlig tilstoppe sine Øren for Sandhedens Røst. Siig hende derfor, at hvis min Stemme endnu blot har en Deel af den Indflydelse paa hendes Hjerte, som i forrige Tider, saa skal hun vende tilbage, mens det er Tid. Siig hende, at mine gamle Øine kunne ikke undvære Synet af hende, at jeg af Naturen har faaet den ældste Rettighed til hendes Omhed, — at hun begaaer Synd mod Gud, hvis hun ikke — Dog nei, nei! siig hende ikke det! Det vilde falde for haardt i Deres Mund. Vælg selv Deres Ord! Tael paa engang mildt og gjennemtrængende! Ikke for haardt! hører De? — Tael saaledes, som kun en Fader kan tale og kun en Datter forstaae det.

Knap.

Meget vel, Høistærede!

Burchardt

(vender om idet han vil gaae).

Bie lidt! — efter nærmere Overlæg har jeg betænkt — hun er jo dog min Datter, mit eneste Barn: hun

kan med Billighed kræve, at høre Bebreidelse gjennem min Mund og ikke gjennem en Fremmeds. Siig hende derfor Intet: det Mindste er her for Meget, og Alt er for Lidet — Siig hende Intet; hører De? — Intet!

(gaaer).

Tredie Scene.

Knap (alene).

Ak, gid jeg aldrig havde givet mig af med denne Commission! hvad skal Enden blive heraf? Tidligt eller silbigt maa Hr. Burchardt dog komme efter, at jeg bærer Kappen paa begge Skuldre: saa er det ude med hans Tillid til mig, saa er jeg en slagen Mand. Og sæt, at han faaer at vide, at jeg selv fusker paa Skuespilkunsten, at jeg spiller værdige Fædre, ak, ak! saa dreier han, Gud døde mig, Halsen om paa mig. — Mathias Knap! Du har gjort en dum Streg der; den Slyngel Daniel har Dig i Fælden . . .

Fjerde Scene.

Mathias Knap. Daniel, (der kommer bag paa Knap).

Daniel (slaaer ham paa Skulderen).

Tjenere, Commissionair! Jeg mærker, Du tænker paa mig, naar Du er ene.

Knap.

Er det Dig, min bedste Ven? — Javist tænkte jeg paa Dig; jeg stod just og memorerede min Rolle til Prøven iaften.

Daniel.

Saa har Du nok lagt til i Din Rolle, saavidt jeg kunde høre.

Knap.

Nei, forlad mig det! jeg kan mit Partie saa uforfalsket, som det er kommet fra Jeres Poet, Studenten heromme. Men jeg vil nok troe, at han har stiaalet Broderparten fra een eller anden Forfatter.

Daniel.

Ei hvilken Snak! Er Du ikke bedre Jurist, end at Du kalder det Tyverie! Han bemægtiger sig andre Poeters Tanker aabenbart; og Tyverie skal jo være hemmeligt — —

Knap.

Ja ja! saa kan man kalde det Ran; det kommer da omtrent ud paa eet.

Daniel.

Altsaa seer Du vel, at han egentlig kun laaner fra andre Digtere de gode Indfald, han benytter i sine Stykker.

Knap.

Det er Fanden til Laan! Han giver det jo aldrig igjen.

Daniel.

Hahaha! Du vil nok have, at han skal betale Renter for de poetiske Ideer, han laaner, og stille Caution og Sikkerhed. Nei, i den lærde Verden kjender man ei til slige Pedanterier. Der hersker, saa at sige, et Slags Naturstand, hvor Enhver skalter og valter, som han synes bedst. Eiendomsret respecteres nu slet ikke blandt Poeterne.

Knap.

Deri har Du i det mindste fuldkommen Ret. (tager en Brevtaske frem) See, her skal jeg vise Dig tre aargamle Gjældsfordringer til Nogle af Dine pjaltede Poeter. Vil Du kjøbe dem, skal Du faae dem for det Halve: jeg vil ikke give tre Styver for dem alle tre. — Der var jeg just igaar oppe hos Een af disse unge Herrer, der har skrevet et fædrelandsk Skuespil og nogle Bind Kjærminder og Vergißmeinnicht. Jeg skulde have en ganske klækkelig lille Summa af ham. Men, kan Du gjætte, hvad jeg fik?

Daniel.

Han kastede Dig nok ned af Trapperne.

Knap.

Nei, han tilbød mig Forlagsret over et tykt Bind Vaarblomster, som jeg ikke vil eie, om han saa forærte mig dem. Jeg gi'er ham Fanden, gjør jeg. Men den gode Mand skal ogsaa med det Allerførste ind for den lille Gjælds=Commission.

Daniel.

Stod det til Dig, saa lod Du nok hele Universitetet med samt Regentsen og Communitetet stævne.

Knap.

Ak ja! Regentsen, den sætter mig mange graae Haar i Hovedet!

Daniel.

Du har ogsaa et forbandet udbredt Bekjendtskab, saa det er intet Under, at Du saa tidt faaer Prygl. Der er ingen Gjældsfordring saa slet, at Du jo paatager Dig at inddrive den ved at seigpine Folk til den sidste Blodsdraabe. Fy, Du er en Blodigel!

Knap.

Ak, miskjender ogsaa Du Din gamle Ven? Ogsaa Du, Brutus? Mit Hjerte er færdigt at briste ved hver Udpantning —

Daniel.

Aa javist! Du snakker godt for Din Æske! Siig mig nu blot, hvad Udfald har Din Ambassade hos Hr. Burchardt havt? Er det lykkedes Dig at dreie ham en Voxnæse?

Knap.

Det maa Du nok spørge om! Det var en vanskelig, saare vanskelig Sag. Jeg maatte anvende hele min Veltalenhed, for at sætte Sagen i et fordeelagtigt Lys, maatte snoe mig som en Aal, førend jeg fik ham bevæget fra sit Forsæt.

Daniel.

Altsaa har han besluttet at lade os i Ro?

Knap.

Ja, for det Første, og naar han mærker, at Din Herre beflitter sig mere paa Oeconomie.

Daniel.

Det er sagtens kun Galgenfrist; men vi faae at finde os deri.

Knap.

Saa er der endnu en lille Clausul — det gjør mig ondt for Dig, min Ven — men han betinger sig desuden udtrykkelig . . . uagtet alle mine Indsigelser og Overtalelser —

Daniel.

Hvad nu? Hvad betinger han sig?

Knap.

Uagtet jeg talte Din Sag som en Ven.

Daniel.

Men, saa fortæl os bare, hvori det stikker.

Knap.

Han vil have Dig hængt, min Ven.

Daniel.

Ei, ikke andet!

Knap.

Du kan vel begribe, hvad Indtryk en saadan Fordring gjorde paa mig. Jeg fik ham ogsaa med Nød og Neppe derfra. Men han forlanger dog, at Du skal have Løbepas, min Ven.

Daniel.

Det har ingen Nød! Min Herre kan lige saa lidt undvære mig, som jeg ham.

Knap.

Ja, siig ikke det: Krukken gaaer saalænge tilvands til den kommer hankeløs hjem.

Daniel.

Jeg skal nok vide at hytte mig — men lad os nu gaae til vore Forretninger. Vi træffe hinanden iaften ved Prøven Kl. 7. Du veed jo hvor det er; vi maae for denne Gang tage tiltakke med Tørreloftet.

Knap.

Det er rigtignok et slemt Samlingssted. Naar blot ikke Hr. Burchardt møder mig; saa er jeg ulykkelig.

Daniel.

Ei, det har ingen Nød! Du gaaer op ad Bagtrappen; der kommer han aldrig. Naar Du blot kan Din Rolle og ikke, som sædvanligt, stoler paa Souffleuren, saa staaer jeg inde for Resten.

Knap.

Vel da, saa vil jeg gaae. Jeg skal møde Kl 5 ved en Skiftesamling. — Hvad jeg nu vilde sige, min brave

Ven; — naar Du nu taler med Din Herre, saa glem ikke at fortælle ham al den store Møie, jeg har havt for hans Skyld, og hvordan han ene kan takke min Veltalenhed for Sagens lykkelige Udfald. Og saa kunde Du beiláufig lade et Par Ord falde om Douceuren. — Du forstaaer mig! Farvel! (gaaer, men vender strax om igjen). Ja, og naar Du skulde see hans unge charmante Kone, saa hils hende fra mig! Forstaaer Du? — Farvel!

(gaaer).

Femte Scene.

Daniel

(alene; tager en Pakke Breve og Papirer op af Lommen).

Skade, at min Herre ikke er her; jeg kunde tractere ham med en heel Pakke Nyheder fra hans dramatiske Selskab. Men, kjender jeg disse Papirer ret, saa indeholde de meer end een Hjobspost. Lad see! hvad er dette? Et Overslag over Selskabets Indtægter og Udgifter i det forløbne Qvartal. Det er vist ikke meget trøsteligt. (læser.) "Leie, Pyntekone, Haarskjærer — forlorne Lokker til Jfr. Sørensen som Blanca" — Kan den Laptaske ikke gaae med sit eget Haar? — "Et nyt Bagtæppe — en gammel Decoration malet — Torden og Lynild til den lille Matros 2 Rdl." Det er min Tro godt Kjøb — "En Portechaise til Jacob v. Tyboe, en kunstig Mødding til Jeppe paa Bjerget 3 Rdl!" Det var dyrt! Jeg vil forpligte mig til at levere en naturlig for det Halve. — "Udgifter ved Selskabets Stiftelses-Dag 150 Rdl!" Er Administrationen fra Forstanden? bliver den saaledes ved at celebrere Stiftelses-Dage, saa kan Selskabet snart celebrere sin Opløsning.

Altsaa Summa Summarum 300 Rdlr. Underballance!
Hvor de Penge skulle komme fra, det maa vor Herre vide!

Sjette Scene.

Malsberg. Daniel.

Daniel.

Gud være lovet, at Herren kommer! Commissionair Knap har været her og fortalt, at Herrens Hr. Svigerfader har faaet fornuftigere Tanker og er meget tilbøielig til Forsoning. Naar De blot vil beqvemme Dem til noget bedre Oeconomie, saa skal Alt blive ved det gamle. Jeg er saa glad, saa jeg veed ikke, paa hvad Fod jeg skal staae. — Men hvorfor er Herren saa taus? Glæder denne Efterretning Dem ikke? Nu kunne vi uforstyrret iværksætte alle vore store dramatiske Ideer og Luftcasteller.

Malsberg.

Ja, min vakkre Daniel! Luftcasteller! der brugte Du det rigtige Ord.

Daniel.

Jeg synes, Herren er bleven saa alvorlig, saa philosophisk. Jeg har her en Pakke Papirer, Regnskaber, Repertoirer o. s. v. fra Herrens Selskab. Vil De ikke gjennemløbe den; kanskee det kan opmuntre Dem. (afsides) Skjøndt dertil synes disse Sager ikke skikkede.

Malsberg.

Nei, jeg tænker ikke længer paa sligt Daarskab.

Daniel.

Hvad nu?

Malsberg.

Jeg opgiver det dramatiske Selskab.

Daniel.

Ja, paa Skrømt.

Malsberg.

Nei, for Alvor. Jeg vil sætte Levningerne af min Formue i det grønlandske Handels-Compagnie. Det er endeligen lykkedes min Kone at bringe mig til Erkjendelse.

Daniel (afsides).

Eller under Tøflerne. (høit). Jeg haaber endnu, at det Hele er et Proformaspil.

Malsberg.

Ingenlunde.

Daniel (afsides).

Fanden troe ham — (høit) Den Beslutning er da ikke meget gammel.

Malsberg.

Kun faa Timer — og jeg er bleven et ganske andet Menneske! Betænk blot: jeg har halvt om halvt besluttet at anlægge et Stivelse-Fabrique. Nu skulde det være mig kjært, om jeg kunde faae Dig anbragt ved et nyttigt Haandværk.

Daniel.

Aa, jeg be'er! Herren er altfor god.

Malsberg.

Skade, Du er temmelig gammel; ellers kunde jeg skaffe Dig i Lære hos en Amtsbarbeer.

Daniel.

Takker mangfoldig! Jeg kan just ikke sige, at jeg har stor Lyst til den Profession.

Malsberg.

Men, ifald Du vil, skal jeg faae Dig ansat som

Gade=Commissair. Det er en god Post, der føder sin Mand. Hvad, min Dreng?

Daniel.

Ak, Herre! jeg beder om Excuse!

Malsberg.

Saa er Du bestandigt i frisk Luft; det er saa sundt.

Daniel.

Min Sundhed fattes, gudskeelov, Intet.

Malsberg.

Ja, Du skal have Din Villie, naar jeg bare kan see Dig forsørget.

Daniel.

Tør jeg vælge, vil jeg bede Herren skaffe mig en eller anden klækkelig Pension; det er en magelig Post, og man kan da aparte altid bestille et eller andet. — Jeg kan ellers ikke nægte, at denne Forandring kommer mig lidt pludselig, skjøndt jeg tillige maa tilstaae, at jeg længe har havt et Slags Formodning om, at vort Levnet ikke var saa ganske rigtigt. Ja, jeg kan sige, jeg har undertiden grædt mine modige Taarer over Herrens urimelige Rutten med Penge. Og hvad nu Deres Privattheater angaaer, saa skulde jeg næsten selv ansee det for et Selskab forløbne Galninger. . . .

Malsberg.

Ih nei! Er det Din alvorlige Mening, min brave Dreng?

Daniel.

Ja, det er i Sandhed, Herre! Spørg kun Lisette, om jeg ikke tidt har kaldt Herren for en Hansqvast, der lod Dem narre Pengene bort af en Hoben Dagdrivere og Talerken=Slikkere.

Malsberg
(Forfølgende ham med Stokken.)

Ei, ei! Du Monster for alle Veirhaner! Du er nok smittet af min Svigerfader!

Daniel (retirerende).

Ih, bevares! gunstige Herre! det var ikke saaledes meent.

Malsberg (som før).

Men de Nykker skal vi snart pille ud af ham!

Daniel.

Ei, Herre! lad Dem ikke anfægte af min taabelige Snak!

Malsberg.

Saa mit dramatiske Selskab er en Samling af forløbne Galninger?

Daniel.

Ih, det har aldrig været min Mening.

Malsberg.

Og Du og Din deilige Confidente synes, jeg er en Hansqvast. Ikke saa?

Daniel.

Ak, hvor gider Herren tage Notits af slig Galmands-Tale? Jeg beder om Pardon.

Malsberg.

Vil Du da tilstaae paa Dine Knæ, at Du er den største Vendekaabe og Rokkehoved, der er til?

Daniel.

Med største Fornøielse, og mere til.

Malsberg.

Og at Du taler om Ting, Du slet ikke forstaaer Dig paa?

Daniel.

Min Mage i Uvidenhed gives fast ikke.

Malsberg.

Vel, saa vil jeg pardonnere Dig i Betragtning af Dine ældre Fortjenester. Stat op! Vi have tilgivet Dig!

Daniel (reiser sig).

Men, uden Fortrydelse, hvor kan Herren saaledes i eet Aandedræt tale med to Tunger?

Malsberg.

Det skal jeg saamæn forklare Dig. For et Par Timer siden var det virkeligt min alvorlige Beslutning at opgive Theatret, da jeg mærkede, at min Kone tog sig Uenigheden med min Svigerfader mere nær end jeg havde troet. Altsaa: en Udmeldelses-Billet til Directionen var alt skrevet; jeg var paa Veien til at aabenbare min Svigerfader min Omvendelse, da til al Lykke min Kone, der som alle Fruentimmer sjeldent veed hvad hun vil, naar Hjertet kommer med i Spillet, overhængte og plagede mig saalænge, til jeg afstod fra mit Forsæt.

Daniel.

Triumph! — Ja Fruen er en velsignet Kone; det har jeg alletider sagt!

Malsberg.

Tilvisse; hun er tigange bedre end jeg. Skjøndt hun med rørende Kjærlighed hænger ved sin Fader, er hun dog beredt til ethvert Offer for min Tilfredshed. Men jeg er desværre en Fusentast, der sætter hendes Omhed paa slemme Prøver. Og saaledes er det intet Under, at jeg igjen kommer til at gaae min gamle skjæve Gang.

Daniel.

Himlen skee Tak! for saa kan jeg allerbedst holde

Skridt med Herren. Naar jeg ikke faaer Lov til at gjøre noget galt, kan jeg heller intet godt gjøre.

Malsberg.

Slaa Dig til Taals! En Karl med Dit Genie vil ikke mangle Leilighed til at gjøre Dumheder.

Daniel.

Ak, Herre, dertil have de fleste Folk et medfødt Talent. Jeg kan her offerere Dem en heel Pakke fuld, som De maa umage Dem med at gjennemsee. Det er Selskabets Regnskaber o. s. v.

Malsberg.

Kom med dem! Jeg maa i det mindste lade, som jeg holder Bog med dem.

(Bladdrer i Papirerne paa den ene Side af Theatret).

Syvende Scene.

De Forrige. Lisette (kommer ind fra den anden Side, uden at bemærke Malsberg).

Lisette.

Træffer man ham endeligt engang, Monsieur Vindhas! Det varer nok ikke længe, før han nægter sig hjemme, saa fornem er han bleven.

Daniel.

Ih, er Du der, Lisette! Hvorfor er Du saa vred, min rare Dukke?

Lisette.

Vred? Hvem siger, jeg er vred?

Daniel.

Jeg synes, Du er i daarligt Lune idag.

Lisette.

Jeg er just i godt Lune idag, i ualmindeligt godt Lune. Men Galden kan løbe over paa det frommeste Lam.

Daniel.

Nu, hvad vil Du mig da?

Lisette.

Hvad jeg vil Dig? Er det at spørge om? Jeg vil sige Dig reentud, med eet Ord saagodt som tyve, at naar Du ikke skaffer mig de høihælede Sko, med Broderie paa og spidse Snuder, saa spiller jeg ikke Potiphars Hustru, saa kommer jeg ikke til Prøven iaften!

Daniel.

Ih, men min Gud! er det Umagen værd at gjøre Ophævelser for slig en Bagatel?

Lisette.

Er det en Bagatel? Mener Du, at en egyptisk Ministerfrue kan gaae med nedtraadte Skoe?

Daniel.

Men hvem har sagt Dig, at man i Egypten gaaer med høie Hæle og spidse Snuder paa Skoene?

Lisette.

Nu skulde jeg nok gjøre ham Regnskab! Jeg veed det, og dermed Punktum. Og desuden skal Du rette Dig efter mig, da jeg er den første Elskerinde i Selskabet.

Daniel (afsides).

Ak ja, desværre! — (høit) Dyrebareste Lisette! Du veed jo, at jeg med Glæde opfylder alle Dine Begjæringer — Giv mig blot Tid til i Morgen —

Lisette.

Jo det kjende vi nok — love kan de Herrer, smøre

En om Munden med søde Ord, det forstaae de. Komme de med en ny Rolle, saa hedder det: (efterabende) "Rare Jfr. Lisette, charmante Jfr. Lisette! denne Rolle er som skabt til Dem; den vil hæves ved Deres Spil; Deres Talenter ville brillere" — Men vil man have en lille Tjeneste af dem igjen, saa trække de paa Skuldrene: (som før) "Det overstiger desværre vore Kræfter; havde De blot sagt det lidt forhen; ellers staae vi aldeles til Deres Tjeneste" — Men det siger jeg Dig, Din Luftsecretair, skaffer Du mig ikke en fuldstændig egyptisk Habit lige fra Turbanen med Strudsfjedrene i til Skoene, og det endnu i denne Aften, i denne Time: saa kan Du og Dit Selskab gaae til Pokkeren! Adiøs! (idet hun vil gaae, opdager hun lidt forbløffet Malsberg) — Om Forladelse, Herre! jeg vidste ikke, at De var nærværende.

Malsberg

(der hidtil nu og da har lagt Mærke til Samtalen).

Du er jo gevaltig krigerisk stemt, Lisette. Hvad er her paafærde? Saavidt jeg kan mærke, har jeg her til min store Forundring en Acteur og en Actrise i hele deres Glorie for mig. Spille I Comoedie Børn?

Daniel.

Jeg kan ikke nægte, at jeg er traadt i Herrens Fodspoer. Den ædle Kunst har alt tidligt begeistret mig — —

Malsberg.

Det var som Fanden!

Lisette.

Min Beskedenhed forbyder mig rigtignok at tilstaae det — men — man opdagede hos mig et umiskjendeligt Talent til det Tragiske, det Gyselige —

Malsberg.

Ei, ei! Hvem skulde have troet det?

Daniel.

Forgjæves stred jeg mod min Skjebne, min Stilling; forgjæves tog jeg Philosophien til Hjælp — Naturens Stemme seirede, og jeg — blev Directeur for et dramatisk Selskab.

Malsberg.

Ih, det var jo en meget fornøielig Nyhed, I der fortalte mig! hvad hedder Iert Selskab?

Daniel.

Samdrægtigheden.

Malsberg.

Ier Samdrægtighed er nok ikke farlig stor, at dømme efter den Prøve, jeg nylig var Vidne til. Men — hvad jeg vilde sagt — hvad spillede I sidst?

Daniel.

Johanna v. Montfancon, med nogle smaa Forandringer.

Malsberg.

Ei, det overstiger Iere Kræfter! Hvo spillede Johanna?

Lisette.

Det gjorde saamæn jeg, Herre!

Malsberg.

Det er sandt, jeg havde nær glemt, Du er første Elskerinde. — Nu, hvorledes skilte hun sig derved?

Daniel.

Jo, endeligt godt nok, undtagen at hun engang af Vanvare slog Lazarra paa Øret.

Lisette.

Det havde han saamæn ærligt fortjent! Jeg var saa vred paa det slette Menneske, saa jeg kunde ikke styre mig.

Malsberg.

I hvorom Alting er, saa kommer Eders Talenter mig udmærket tilpas. Jeg skal just iaften have en Stue-prøve paa et Par Scener med min Kone, hvor jeg da stoler paa Eders Assistance.

Daniel.

Gunstige Herre maa have os undskyldt. Netop iaften skal vort Selskab have en høist nødvendig Generalprøve paa et stort Drama.

Malsberg.

Det var en slem Streg i Regningen. Kan da ikke Søren assistere mig?

Daniel.

Søren Momme? Han kan neppe spille andet, end Hesten i Don Juan, forsaavidt hans Naturel her kan komme ham tilhjælp.

Malsberg.

Hvad skulle I da prøve iaften?

Daniel.

Potiphar og hans Hustru, stort romantisk Drama i 5 Acter, med Chor; dog ere Chorene udeladte.

Malsberg.

Det Stykke kjender jeg ikke. Er det kanskee oversat fra Tydsk.

Lisette.

Nei, det har saamæn en Student, der er i vort Selskab, skrevet paa min Begjæring, og det paa Vers heeltigjennem.

Malsberg.

Ah, ja saa! (til Daniel) Duer det Noget?

Daniel.

Det er som man ta'er det . . .

Lisette.

Ja, Daniel kan Herren ikke regne. Ham er ingenting tilpas. Det er just et velsignet Stykke. — Potiphars Hustru har Studenten skrevet ene og allene for mig, har han sagt. — Og saa er der saa mange Hexe og Underjordiske deri, og Torden og Lynild og en Triumphvogn.

Daniel.

Ja, deri har Lisette endeligt Ret. Der er en deilig Tummel deri, og meget for Maskinmesteren at gjøre.

Malsberg.

Men troer Du, at Dit Publicum har Taalmodighed til at finde sig i al den Støihøi?

Daniel.

Ei, Herre, deri finder det sig med største Fornøielse. Jo mere Spectakel, desbedre.

Lisette.

Det takker Pokkeren ogsaa Publicum for, at det finder sig deri. Naar vi kunne have den Møie og Slid og Slæb at spille for dem, kunne de sagtens sidde stille og see derpaa.

Malsberg.

Men er det da aldrig faldet Jer ind at ville virke til Jert Publicums Forbedring?

Daniel.

Jo, det er nok faldet mig ind, og jeg har ogsaa engang proberet derpaa. Men mit Publicum i det mindste vil ikke forbedres.

Malsberg.

O, det er Indbildninger! Viis Mængden, der omringes af Slethed og Daarskab, et ophøiet Exempel! Viis dem som i et Speil Lidenskabernes Magt og Daarskabens Latterlighed, og Du vil formaae mere end Præst og Kirke! — Menneskerne ere ikke saa slette og forstokkede; de ere ikke aldeles døve for Sandhedens Røst. Et afskrækkende Exempel virker uendeligt. Og hvo kan bedre give dette end Digteren og Skuespilleren, til hvis Tjeneste alle Midler staae, enten de ville fremkalde Afskye eller Beundring, Frygt eller Kjærlighed, Smiil eller Taarer! — En Kunst, der ved en skjøn Illusion frembringer saa store Virkninger, maa kunne bidrage ubeskriveligt til Menneskernes Forbedring. — (Efter et lille Ophold) Men — til hvem taler jeg? — Denne sindrige Theater-Directeur og hans yndige Prima donna skjænke mig neppe deres Bifald.

Daniel.

Jeg kan ikke nægte, at det har været mig en sand Hjertestyrkning at høre paa Herren; men, med Deres Samtykke, det duer ikke i det praktiske Liv.

Malsberg.

Ak, jeg spilder kun Tiden med at præke for Jer. — Da I altsaa ikke kunne assistere mig, saa maae jeg have Bud hen til min Kones Veninde, Jfr. Judithe; kanskee hun kan hjælpe os lidt. Søren skal Du ogsaa sende til mig.

Daniel.

Vel, Herre, det skal skee.

Malsberg.

Hvorhos jeg ønsker Jer megen Lykke til Potiphar og hans Hustru; især vil jeg bede Dig, Lisette, ikke at bombardere den kydske Joseph altfor meget med Dine Yndigheder.

(gaaer).

Lisette.

Ak, han har Ret! den stakkels Jeremias! Hjertet hopper i Livet paa ham, hvergang han spiller med mig.

Daniel.

Nei, min kjære Herre! slige overspændte Begreber om Skuespillerkunsten føre til Intet. Derfor er ogsaa Deres Selskab nærved at opløses og gaae Banquerot. Sligt kan aldrig bestaae! — Hvad mener Du, Lisette! tænker Du paa Publikums Forbedring, naar Du spiller?

Lisette.

Ei, hvad bryder jeg mig om det Ragerie! Sandt at sige, tænker jeg slet ikke, naar jeg spiller.

Daniel.

Hahaha! Du er af mine Folk! Det lønner sig heller ikke. — Kom, min Skat! lad os studere vore Roller oppe paa Dit Kammer; der ere vi fri for Publikum!

(De gaae).

Ottende Scene.

Burchardt

(kommer ind og gaaer i heftig Bevægelse et Par Gange op og ned ad Gulvet. — Ringer; en Tjener kommer).

Der skal strax gaae Bud til Commissionair Knap; jeg vil paa Øieblikket tale med ham. (Tjeneren gaaer). — Altsaa

det er Lønnen for min Eftergivenhed! For Nar bliver jeg holdt — til Bedste har man mig! — Jeg begriber ikke hvad de Mennesker stole paa! — Nei, der har min Svigersøn valgt den urette Mand. Handler han som en Afsindig, saa veed jeg at bruge min Fornuft; og kanskee han saa skal ønske meget ugjort. — Og Du, min Maria! mit eneste Barn, driver Dit Hjerte Dig da ikke tilbage til mig? Har jeg ikke elsket Dig som min Oiesteen? Og dog — dog kan Du glemme mig — glemme Alt for en letsindig Odeland! — O, min Maria! —

Niende Scene.

Burchardt. Commissionair Knap.

Knap (forpustet).

Gunstige Principal! — Deres Bud traf mig paa Gaden — Jeg har rendt som en Hest. Hvad staaer til Tjeneste? Jeg er ganske altereret —

Burchardt.

Vel, at De kommer. Jeg behøver Dem igjen, og dennegang til et afgjørende Skridt.

Knap.

Ak, høistærede Hr. Patron! — Mine Been ryste under mig — hvad har De isinde? hvad er der indtruffet?

Burchardt.

Hm! en Bagatel. Jeg var for lidt siden henne hos Bently & Comp., med hvilket Huus jeg længe har staaet i Forbindelse. Af Nysgjerrighed efterseer jeg min Svigersøns Folie, og opdager, at han idag, i denne Dag endnu har optaget 4000 Rdlr. af sine Midler! Hvad synes Dem?

Knap.

4000! — Er det muligt?

Burchardt.

Har jeg nu ikke Ret? Er det ikke Affindighed at stole paa et Menneskes Forbedring, der handler som et Daarekistelem?

Knap.

Mit Hjerte bløder — ja det gjør i Sandhed — Men til hvad Brug ere disse Penge bestemte?

Burchardt.

Til hvad Brug? hvor kan De spørge! Har min Svigersøn mere end eet Brug for sine Midler? Et Theater skal sagtens opbygges, en ny Balsal indrettes, nogle forulykkede Genier skulle understøttes. O, han er saamæn aldrig i Forlegenhed med sine Penge!

Knap.

Men — var det dog ikke muligt, at disse Penge vare bestemte til et bedre Brug? Man kan dog ikke vide....

Burchardt.

Det er ikke muligt, ikke tænkeligt! I Gjæld er han ikke, og gode Gjerninger ere sandeligen ikke hans Sag.

Knap.

Jeg kan næsten ikke troe det: hans Løfte om bedre Oeconomie for Fremtiden var saa bestemt. (afsides) Jeg troer da ogsaa Fanden staaer i de Mennesker!

Burchardt.

Mener De, man kan regne paa dens Løfter, der drives af en blind uforstandig Lidenskab? Og denne Passion — Lysten til at spille Comoedie — er farlig, siger jeg Dem, saa uskyldig den og seer ud. Ved at smigre For-

fængeligheden opmuntrer den altid til at gaae videre, lader det maadelige Talent glemme sin Afmagt og fører det fra Prostitution til Scandal.

Knap.

Visselig har De Ret — det giver altid et farligt Exempel.

Burchardt.

Denne Daarlighed kjendte man dog ikke i min Ungdom: den blev i rig Maade forbeholdt vore oplyste Tider. Thi er det ikke ligesom en almindelig Fordærvelse, der har udbredt sig ei blot i Hovedstaden, men over hele Landet? Kan De nævne mig en Kjøbstad, saa ussel og ringe, at den jo ikke har sit staaende Theater, hvor Byens Honoratiores ugentlig engang præsentere sig? — Og her i Byen, hvor mange Kræmmersvende, Comptoirister og Barbeersvende kan man opregne, der ikke nu og da stive og stramme figurere paa eet af den Mængde Theatre, der som Paddehatte skyde op hver Maanedsdag.

Knap.

Sandtnok kunde Antallet være endeel mindre — —

Burchardt.

Forleden Formiddag venter jeg i tre stive Klokketimer paa min Barbeer. Han kommer forpustet og aandeløs. Hvor har han været henne, min gode Mand? spurgte jeg. "Ah, verzeihen Sie! Wir hatten eine Extra-Probe." — Extra-Prøve! tænkte jeg — nu, kanskee staaer han ved Brandcorpset, og saa har de prøvet Sprøiterne idag. Men, da jeg skulde forhøre mig lidt nærmere, var Mennesket sandt for Herren hverken meer eller mindre end Medlem af et dramatisk Selskab! Men De

kan troe, han fik Fødder at løbe paa! Jeg fortryder endnu, at jeg ikke anstillede en tragisk Extra=Prøve paa hans Ryg.

Knap (afsides).

Jeg synes alt, jeg føler hans Stok paa min Ryg. Det fordømte Tørreloft!

Burchardt.

Og hvad kan man vente sig af saadanne Mennesker, der gaae til deres Forretninger med Menneskehad og Anger eller Borgermester=Familien i Hovedet? — Det er langtfra min Mening at ville nedsætte den dramatiske Kunst; men det ængster mig, naar jeg seer haabefulde unge Mennesker spilde deres Tid og deres Kræfter paa noget, der dog aldrig i deres Stilling kan blive andet end en hensigtsløs Leg, et syndigt Spil med den kostbare Tid.

Knap (afsides).

Jeg veed for Gud slet ikke hvad jeg skal svare ham. (høit) Hele Verden er jo, saa at sige, et stort Theater og Menneskerne Skuespillere.

Burchardt.

Verden er intet Theater, siger jeg Dem. Det er et dumt, skadeligt Indfald, at sammenligne Livet med en Skueplads. Det er den almindelige Fordærvelse og hiint væmmelige Coquetterie med de ædleste Følelser, der har gjort, at man betragter Menneskerne som Skuespillere. Og vissseligen! disse stramme Modedukker, disse følsomme Qvindfolk, hvis Øine løbe i Vand i Maanskin, hine skinhellige Hængehoveder, hvis Tale= og Tænkemaade er lige forskruet, de, saadanne Folk fortjene det,

at man kalder dem forulykkede Acteurer, men ikke den ligefremme redelige Mand.

Knap.

Ak, selv den redelige Mand maa i dette fordærvede Liv undertiden betjene sig af en Maske.

Burchardt.

Handl' De efter bedste Overbeviisning og see hverken tilhøire eller tilvenstre, saa trænger De aldrig til en Maske.

Knap.

Alligevel gives der intricate Tilfælde — —

Burchardt.

Ei, De er en intricat Nar! Jeg gider ikke hørt mere derom. Skal der være god Forstaaelse imellem os, saa maa De slaae Dem slige taabelige Ideer ud af Hovedet.

Knap.

Gunstige Hr. Patron! Misforstaae mig ikke! Jeg er fuldkommen af Deres Mening — maa ikke Enhver indrømme det? — Men jeg vilde blot bemærke — (tørrer Sveden af Panden).

Burchardt.

Nu, lad det være godt! At De under Tidernes saa store Fordærvelse vel sagtens ogsaa har en Rem af Huden, er ikke at undre over. Men mit Øie er utaaget; jeg seer klart, hvad der er omkring mig, og hvad der maa blive Enden af alt dette. — Lad os gaae ind i mit Kabinet, at vi kunne bringe Sagerne i Orden. Jeg vil ikke længer true; jeg vil handle.

Knap.

Bedste Hr. Burchardt! De vil dog vel ikke? — Betænk Følgerne — Folks Omtale — —

Burchardt.

Tie, jeg beder Dem, tie! Her er en Stemme i mit Bryst, der taler langt stærkere end Folks Omtale, og jeg har undertrykt den! — Som et Spøgelse har det Ord: "arveløs", mit eneste Barn arveløs! forfulgt mig Nat og Dag, og jeg har bekjæmpet det! — Her er ingen anden Udvei! — Kan jeg rolig see min dyrt erhvervede Formue gaae over til en affindig Odeland, der ovenikjøbet behandler mig med den utilgiveligste Haan og maaskee i dette Øieblik gjør sig lystig over min Godtroenhed? Nei, jeg vil udføre min Beslutning, skulde ogsaa mit gamle Hjerte briste derover!

(gaaer hurtigt, fulgt af Commissionairen).

J.A.A.
March 13. 1854.

Fjerde Act.

Første Scene.

(Værelse hos Burchardt).

Lisette. Daniel (med et Brev i Haanden).

Lisette.

Naar jeg skal sige min ærlige Mening, saa er jeg for lang Tid siden kjed af den gamle Herres urimelige Griller.

Daniel.

Ja, jeg rigtigt med.

Lisette.

Det er jo ikke andet end en evig Hovmestereren og Brummen fra Morgen til Aften. Intet er ham tilpas; Alt skal gaae efter hans Hoved. Snart holder han sig op over, at vi kjøre i Skoven i Hundedagene, og siger, det er bedre, at spadsere i Kirsebærgangen, end at lade sig qvæle af Hede og Støv paa Landeveiene; snart gaae vi for tyndt klædte, snart ikke ærbart nok. Og Gud veed, hvad Liv han selv har ført, da han var yngre. Jeg har i det mindste ingen ret Tro til dem, der ideligt præke

Moral. — Men siig mig, hvorover kan han nu igjen være saa vred?

Daniel.

Ja vor Herre maa vide det! Jeg troede, den hellige Grav var vel forvaret; men nu fik jeg nylig et Brev fra Mathias Knap, hvori han melder mig, at Hr. Burchardt er nu mere end nogensinde opbragt paa de unge Folk. Naar blot min Herre vilde komme hjem, at jeg kunde fortælle ham denne ubehagelige Nyhed.

Lisette.

Stille! jeg syntes, jeg hørte Nogen; det er sikkert ham.

Anden Scene.

Malsberg. De Forrige.

Malsberg.

Der har vi jo vore tvende Kunstliebhabere! I prøve dog vel aldrig Jere Roller herinde? (Daniel og Lisette sukke). Nu, hører det med til Partiet?

Daniel.

Ak, Herre!

Lisette.

Ak, man maa nok sukke og klynke og lamentere —

Malsberg.

Hvad Bedrøveligt er der da hendet?

Daniel.

Jeg har ikke Hjerte til at fortælle det. Vil Herren selv læse! (giver ham Brevet)

Malsberg.

Hvad er det? (læser) "Pro Memoria! Dyrebareste Ven! Det er mig visseligen en meget uangenem Commis-

sion at maatte tilmelde Dig, at min Principal, Hr. Burchardt, hvis Vrede mod Din Herre og hans charmante Kone nu slet ikke kan formildes, ufravigelig har besluttet, at gjøre omtalte sin Datter samt Svigersøn arveløse, hvorimod han agter at forskrive sit hele Bo, være sig Penge, Effecter, faste Eiendomme eller udestaaende Gjæld, intet i nogen Maade undtaget, til hans afdøde Søsters Børn, dog saaledes, at visse Summer skulle tilfalde Waisenhuset, Poul Fechtels Stiftelse, samt nogle andre offentlige Anstalter. Idet jeg beder Dig tilmelde Hr. Malsberg denne min Principals gjørende Bestemmelse, kan jeg tillige forsikkre, at jeg har anvendt al Umage, for at forandre hans Beslutning, dog uden at bevirke noget. Jeg forbliver o. s. v." — — Men Du retfærdige Gud! hvad kan der nu igjen være paafærde? Jeg troede, Alting var bilagt, og havde isinde at aflægge min Svigerfader en Visite, for at indlede et fuldstændigt Forlig.

Daniel.

Dertil vil jeg saavist ikke raade Herren. Deres Hr. Svigerfader er ikke god at komme nær, naar han er i det Lune.

Malsberg.

Jo mere jeg tænker efter, desmindre kan jeg begribe, hvad der paany har opægget hans Vrede. Din Commissionair er ogsaa en Slubbert, at han ei med et Par Ord har angivet Grunden.

Daniel.

Imidlertid maa Herren dog see til at arbeide mod Deres Svigerfaders Intentioner, inden det bliver for sildigt.

Malsberg.

Javist, læg Dit Hoved i Blød! Udfind et hurtigt og virksomt Middel!

Daniel.

Ak Herre, det lader sig ikke gjøre saa hurtigt; jeg maa i det mindste have et Par Ugers Tid til at betænke mig.

Malsberg.

Ei, saa behøver jeg ikke Din Hjælp. Nei, jeg vil strax have et Raad. Consuleer Din Prima donna, Lisette. Der maa endeligt komme Noget ud af, naar to saa kløgtige Hoveder komme sammen. — — Naa, vil der intet falde Dig ind?

Daniel.

Jo, Herre! der er faldet mig nok ind.

Malsberg.

Nu, lad høre!

Daniel.

Ja, hvad kan det hjælpe! det er lutter dumt Tøi, der er faldet mig ind. — Vi! — kunde Herren ikke — nei, det duer ikke! Eller — nu har jeg det! Kunde Herren ikke lade Dem og Fruen erklære umyndige?

Malsberg (leende).

Det var vel ikke saa vanskeligt; men hvad skulde det hjælpe til?

Daniel.

Ei Herre! Umyndige Børn tør man jo ikke gjøre arveløse, saavidt jeg veed.

Lisette.

Jeg synes, det Allerbedste var, at Herren reent ud lod Deres Hr. Svigerfader sige, at, hvis han ikke opgav sine urimelige Griller og vilde leve i Fred med Dem og Fruen, og lod Enhver skjøtte sig selv, og bekymrede sig kun om sine egne Affairer — saa — —

Malsberg.

Nu, hvad saa?

Lisette.

Saa.... Ei, saa kunde han gaae til Pokkeren!

Malsberg.

Det er nogle dygtige Raad, I komme med. Jeg faaer nok hjælpe mig selv af denne Knibe, skjøndt jeg, sandt at sige, frygter for, at jeg vil møde endeel Vanskeligheder. — Ihvorom Alting er, Sagen maa holdes hemmelig for min Kone. Uden Nød vil jeg ingen Kummer volde hende, og, skal hun have det at vide, da skeer det tidsnok. — For det Første bliver det nok det klogeste, at jeg skriver et Brev til min Svigerfader og udbeder mig en Erklæring. Kan Eders Genie imidlertid udfinde et Middel, saa lad mig det vide; men jeg frygter næsten, efter de Prøver, jeg har hørt, at det vil kun skaffe mig ringe Trøst.

(gaaer).

Tredie Scene.

Daniel. Lisette.

Lisette.

Ja, var jeg saasandt den unge Herre, jeg vidste nok, hvad jeg vilde gjøre!

Daniel.

Nu, lad høre!

Lisette.

For det Første vilde jeg kradse Oinene ud paa den Gamle. Dernæst vilde jeg sige ham lige op i hans Oine —

Daniel.

Husk paa, at Du alt har kradset dem ud!

Lisette.

Ligefrem og uden Omsvøb vilde jeg sige til ham, at han kun havde lidt Ære af sin Opførsel, at det slet ikke er kjønt, at gjøre saa stort Væsen af Ingenting, han, som har en saa charmant Svigersøn.

Daniel.

Jeg frygter kun for, at Din Courage vilde sætte sig, naar det kom til Stykket.

Lisette.

Saa, mener Du det? Jo, jeg er vist meget bange for den gamle Herre! Jeg veed nok hvorledes jeg forleden kjørte ham afveien, da jeg stod og strøg, og han vilde, jeg skulde gaae tilside. "Her er mit Kammer, sa'e jeg, her kan Ingen komme til" — og saa stødte jeg saaledes til ham. (hun puffer Daniel).

Daniel.

For Fanden! Dine Gebærder ere altfor levende! ....

Fjerde Scene.

Burchardt. De Forrige.

Burchardt.

Hvad drive I for Abespil? (Til Lisette) Har Du intet bedre at varetage? Gaae og pas Dine Forretninger.

Lisette (forskrækket).

Gud velsigne naadige Herre! Jeg skal strax gaae. Befaler De ellers Noget?

Burchardt.

Nei, see bare til at komme herfra.

Lisette.

Nu gaaer jeg paa Øieblikket —

(gaaer).

Burchardt

(da Daniel ogsaa vil gaae).

Bliv Du her; jeg vil tale med Dig.

Daniel.

Til Tjeneste, naadige Herre!

Burchardt.

Hvor er Din Herre for Øieblikket? hvad tager han sig fore?

Daniel.

Han sidder oppe paa sit Studere=Værelse og skriver og arbeider, saa det er en Ynk at see paa.

Burchardt.

Jeg kan tænke det; han indstuderer nok en ny Rolle.

Daniel.

Ei, Herren tager mægtig Feil. Han havde en stor Foliant for sig; jeg troer Pontoppidans Atlas eller en anden hedensk Forfatter.

Burchardt.

Hm! det ligner ham vist at befatte sig med Sligt.

Daniel.

Jo jo! Han er min Tro slem, naar han begynder. Jeg kan huske engang i Vinter, da han hver Aften til langt ud paa Natten studerede Josephi jødiske Historie, at jeg paa mine Knæ maatte bede ham skaane sin Helbred. Naar det endda havde været en christelig Autor!

Burchardt

(efter et lille Ophold).

Siig mig — hvad foretager min Datter sig?

Daniel.

Fruen sørger som sædvanlig for Huusvæsnet, tæller til Vadsk, eller er maaskee beskjæftiget med Haandarbeid.

Burchardt (afsides).

Det maa man lade hende: huuslig og stræbsom er hun, skjøndt hun har saamegen Daarskab i Hovedet. Men hvad kan Konens Huuslighed forslaae, naar Manden forøder i Tusindviis? (Til Daniel) Du kan gaae.

(Daniel gaaer).

Femte Scene.

Burchardt (alene).

Det var et smukt Haab, jeg havde, at, naar Alderdom og Svaghed bankede paa min Huusdør, jeg da kunde finde Trøst i min Datters Arme, Opmuntring i en værdig Svigersøns Omgang. Jeg saae mig leve et fornyet og foryngет Liv i min Afkom, drømte mig tilfreds med Tilfredse omkring mig. — Det er blevet anderledes! Jeg begynder alt at ældes; men — blandt Fremmede skal mine Haar bleges, blandt Fremmede dette Bryst engang udgive det sidste Suk. Kun hvad jeg kjøber er for Fremtiden mit. — Hm! Drømme og Haab ere bedrageriske Ledsagere; de have forladt mig og overgivet mig til en bitter Erfaring. Vel! jeg faaer lære paa mine gamle Dage at undvære! —

Sjette Scene.

Burchardt. Jeremias (lidt pyntet).

Jeremias.

Med Forlov, min Herre! Vilde De ikke være saa god at vise mig Veien til Tørreloftet.

Burchardt.

Hvem er De?

Jeremias.

Jeg? — Jeg er Jeremias Blom.

Burchardt.

Jeremias Blom? En Søn af Lærredshandleren?

Jeremias.

Ganske rigtigt, min Herre! Saa De kjender min Fa'er?

Burchardt.

Jo, jeg har den Ære! Men hvad vil De paa Tørreloftet?

Jeremias.

Ja, det er saadan en egen Ting. Det kan jeg ikke godt sige Dem — med mindre De vil love mig at tie —

Burchardt.

Nu, jeg er just ikke i den Alder, at jeg sladdrer af Skole. Imidlertid, jeg vil ikke berøve Dem Deres Hemmelighed.

Jeremias.

Aa jeg be'er! Jeg kan jo gjerne fortælle Dem det, da De seer ud til at være en beleven og dannet Mand. Seer De, jeg er egentligt Skuespiller —

Burchardt.

Skuespiller?

Jeremias.

Ja, egentligt er jeg i Glarmesterlære; men siden jeg er bleven Medlem af Hr. Daniels dramatiske Selskab —

Burchardt.

Hr. Daniel? Hvilken Daniel?

Jeremias.

Ih, kjender De ikke Hr. Daniel? Han er jo Privatsecretair hos Hr. Malsberg.

Burchardt (afsides).

Hvad hører jeg? Kan jeg troe mine egne Øren? (høit) Jo, ham kjender jeg nok.

Jeremias.

Det er just et kløgtigt Hoved; ikke sandt?

Burchardt.

Gud bevares! Hvem kan tvivle derom? (afsides) Jeg maa holde gode Miner; hvem veed, hvad jeg alt kan opdage! (høit) Saa han har et dramatisk Selskab?

Jeremias.

Javist; han er Directeur og spiller selv Helteroller. De kan aldrig troe, hvor han spiller natyrligt.

Burchardt.

Han maa spille uforligneligt! (afsides) Havde jeg saasandt den Slubbert her, jeg skulde spille paa hans Ryg! (høit) Men, om jeg tør spørge, i hvad Forbindelse staaer hans Selskab med Tørreloftet? De spille dog vel ei Comoedie der?

Jeremias.

Ih nei, vi have jo leiet i Kannikestræde; men vi maae prøve heroppe iaften, da vi ikke kunne komme til paa det andet Sted, hvor der just paa samme Tid er en Forsamling af Kaffe- og Theeskjænker-Corporationen.

Burchardt (afsides).

Du milde Gud! hvilken uhørt Dristighed! Her i mit Huus vover den Slyngel.... Men, som Herren er, saa er Tjenerne. (høit) Af hvem bestaaer da dette ærede Selskab?

Jeremias.

Aa, af mange smukke og pæne Folk. Der er nu — ja kjender De Jomfru Lisette?

Burchardt.

Lisette? som tjener hos min — som tjener hos Fru Malsberg?

Jeremias.

Justement hende; hun spiller første Elskerinde-Roller.

Burchardt (afsides).

Nei, det gaaer over alle Grændser! Jeg kan umuligt — men jeg maa tvinge mig — jeg vil vide Alt.

Jeremias.

Men ved hende er der iust ikke meget.

Burchardt (afsides).

Det veed vor Herre! — Det er det første fornuftige Ord, jeg har hørt af hans Mund.

Jeremias.

Men vi have ingen bedre, saa maae vi tage tiltakke. Hun er ellers et skikkeligt Fruentimmer.

Burchardt.

Hun er Fanden ikke noget skikkeligt — — (fattende sig) Jeg beder om Forladelse — jeg vilde sagt — jeg tog Feil — —

Jeremias.

Aa, geneer Dem ikke. Det er ikke værd at tage det saa nøie. Jeg kan selv ikke lide hende; hun er altid saa selvklog, saa rask i Munden.

Burchardt.

Saa hun er første Elskerinde? (afsides) Mindre kan det da ikke være. (høit) Men hvad agerer De da?

Jeremias.

Jeg spiller Elskerroller.

Burchardt.

Saa?! — Dertil har De vist meget Talent.

Jeremias.

Aa, jeg be'er! Min Herre er altfor artig.

Burchardt.

Men, uden Fortrydelse, ifald jeg turde være saa dristig at spørge ....

Jeremias.

Værs'god! spørg De kun!

Burchardt.

Jeg mener, hindrer Deres unge Udseende Dem ikke i at spille Elskere?

Jeremias.

Aa jeg mærker, De forstaaer Dem slet ikke paa Comoedier.

Burchardt.

De maa undskylde; jeg tilstaaer, jeg er kun en jevn, simpel Mand.

Jeremias.

Jo, det skal jeg forklare Dem. Saa er Alting *forloren* paa mig: Skjæg, bredt Bryst, Bakkenbarter, Hanekam, Lægge. Hahaha! Saa gjør jeg ordentlig Lykke hos Damerne. — Men i Begyndelsen maatte jeg rigtignok, fordi jeg var saa ung, spille Fruentimmerroller.

Burchardt.

Saa? men det var nok vanskeligere.

Jeremias.

Aa nei! det kan jeg just ikke sige, for saa lod jeg det gaae lige op og ned, og havde heller ikke nødig at gjøre min Stemme saaledes grov. Men siden fik jeg nok for lange Been dertil, og saa begyndte jeg ogsaa at faae lidt Skjæg, og saa sa'e de Andre, det var ikke ret anstændigt.

Burchardt (afsides).

Jo, det er rigtigt et haabefuldt ungt Menneske! og ham vilde jeg have indsat til min Arving! Hvilken Guds Lykke, at jeg itide fik Dinene op!

Jeremias.

Min Herre holder vist meget af at snakke med Dem selv.

Burchardt.

Aa ja, det er en gammel Vane. — Jeg staaer just og tænker paa, at det maa være en stor Fornøielse for Deres Hr. Fader paa hans gamle Dage, at have en saa haabefuld Søn med saa sjeldne Talenter.

Jeremias.

Ih, den Gamle maa slet ikke vide af, at jeg spiller. Han er nu saa underlig. Jeg skal sige Dem, selv kan han ikke spille Comoedie. Hvor kan han spille Elskere? — Og saa siger han, at Comoedie er ikke andet, end Arvesynden og Satans Værk — og det er jo noget urimeligt; ikke sandt, min Herre?

Burchardt.

Jeg er fuldkommen af Deres Mening. — Men De har jo en Søster; hun er vel ogsaa med i Selskabet.

Jeremias.

Aa, hun er en eenfoldig Pige, hun har slet ikke Lyst dertil. Nei, der er Ingen i hele Familien, der har Talent, undtagen jeg.

Burchardt.

De skulde saamæn see til at overtale hende.

Jeremias.

Mener De ikke, jeg har prøvet det? Men hun vil slet ikke.

Burchardt.

Det var rigtig ret Skade.

Jeremias.

Skulde min Herre troe det? hun kalder mig en Hansqvast, fordi jeg spiller.

Burchardt.

Ei, det er aldrig muligt! Dem en Hansqvast? Indseer hun da ikke Deres udmærkede Talenter?

Jeremias.

Hvad veed saadan en tosset Pige om Talenter! Nei, der er ikke mange, der saaledes forstaae at skjønne paa Folks Genie, som De, min Herre. Ifald jeg kan være Dem til Tjeneste i nogen Ting, skal det være mig en stor Fornøielse.

Burchardt.

Ah, jeg er Dem meget forbunden.

Jeremias.

Ifald De engang skulde have Lyst til at see paa vore Comoedier, saa skal jeg nok skaffe dem Billet.

Burchardt.

De er altfor god — maaskee jeg agter at benytte Deres Godhed.

Jeremias.

Ja gjør De kun det; det er Dem vel undt. Kanskee De saa faaer Lyst til at gaae ind i vort Selskab.

Burchardt (afsides).

Nu bliver det mig for broget. Tilsidst hverver han mig til Theatret — (høit) Jeg frygter næsten for, at De forsømmer Tiden til Prøven.

Jeremias.

De har saamæn Ret; jeg havde nær glemt det over

Deres angenemme Selskab. Saa vil jeg da sige Dem Adieu, min Herre! (afsides) Det er da ret en behagelig Mand! — (høit) Og, naar De vil have en Billet, saa siig det kun frit ud; der skal rigtigt Intet være i Veien. Adieu. — (Gaaer, men kommer lidt efter tilbage) Jeg gaaer da ogsaa ret i Taaget! Nu havde jeg nær glemt det Vigtigste. Hahaha! Jeg fik jo ikke at vide, hvor Tørreloftet er.

Burchardt.

Naar De gaaer op ad Bagtrappen, og bliver ved at gaae saa høit De kan komme, saa kan De aldrig tage Feil.

Jeremias.

Ja, Hr. Daniel meente ogsaa, at jeg vilde finde det, naar jeg bare gik saa længe, indtil jeg stødte Hovedet mod Taget. — Mangfoldig Tak, min Herre! — Og hvad Billetten angaaer, saa vær De kun ubekymret; den skal jeg skaffe Dem. — Adieu. (Gaaer).

Syvende Scene.

Burchardt (alene).

Er jeg virkeligt her i mit Huus? Er det ikke en Drøm, der forvirrer mig? Med min Søstersøn talte jeg, ham, som jeg blinde Taabe vilde indsætte til Arving af min Formue. Min Svigersøns Daarskab frygtede jeg, og træffer her det completteste Daarekistelem. — Er da hele Byen anstukken af en ulægelig Smitte? mit Huus angrebet fra øverst til nederst? Her, her, i min egen Stue maatte jeg høre, hvorledes Husets Tyende i mine aabne Øine holde mig for Nar. Men saa vist som jeg

føler mit Øie sundt og mine Kræfter usvækkede, jeg skal vise dem, at jeg er Herre i mit Huus! — Altsaa iaften er der Prøve? Uhørte Dristighed! Men jeg skal sandt for Herren, komme over dem som Samson over Philisterne! — Gud maa vide hvem jeg alt træffer der; et deiligt Compagnie upaatvivleligt. Han nævnte kun Daniel og Lisette, men mon ikke nogle af de andre Folk? I Sandhed, jeg frygter næsten for Hestene og Creaturene.

Ottende Scene.

Burchardt. Søren Momme.

Søren.

Nu kommer han ret strax, Husbond!

Burchardt (afsides).

Søren? Mon ikke han? Var det muligt? (høit) Bliv, jeg vil tale med Dig (afsides) Men det er næsten utænkeligt; han er for eenfoldig dertil. — Men ogsaa om Lisette og Daniel vilde jeg have forsvoret det — Jeg vil dog examinere ham engang.

Søren (afsides).

Kors! hvad Husbond seer vreed ud!

Burchardt.

Hør Søren! jeg vil spørge Dig om Noget, men Du maa svare mig oprigtigt, hvis du ikke vil vente min høieste Vrede.

Søren.

Ja, Husbond! (afsides) Var jeg bare vel herfra!

Burchardt.

Det kan ikke hjælpe, at Du nægter; for jeg veed Alt — jeg er nøie underrettet.

Søren.

Ak Husbond! hvad har jeg da gjort?

Burchardt.

Daniel og Lisette have allerede tilstaaet; gaaer Du ikke til Bekjendelse med det Gode, saa lader jeg Dig sætte i — i Tyvehullet.

Søren.

(faldende paa Knæ).

Ah — — — jeg skal sige Alt, hvad Husbond vil.

Burchardt.

Fortæl mig da Alt fra Begyndelsen til Enden.

Søren.

Jeg veed ingen Ting, Husbond!

Burchardt.

Vil Du ikke, Slubbert? Vil Du heller i Tyvehullet?

Søren.

Ah — — nu skal jeg fortælle Alt . . . (grædende). Men jeg veed jo slet ingen Ting.

Burchardt (afsides).

Jeg maa tage ham med det Gode, ellers faaer jeg slet Intet ud af ham. (høit) Hør Søren, der skal intet Ondt vederfares Dig. Siig mig kun Alt hvad Du veed om Daniel og Lisette.

Søren.

Jeg veed kun, at Daniel er en Slyngel og Lisette en Laptaske.

Burchardt.

Ja, det er godt nok; men har Du aldrig spillet med Daniel eller med nogen Anden?

Søren (grædende).

Med Daniel aldrig; jeg har rigtignok engang spillet...

Burchardt.

Tænkte jeg det ikke nok! — Med hvem, Menneske?

Søren.

Med Huusholdersken; men jeg skal aldrig . . .

Burchardt.

Huusholdersken ogsaa! Den gamle Standart . . . Nei, jeg troer, jeg bliver desperat!

Niende Scene.

De Forrige. Zacharias Blom.

Blom.

En god Aften, Hr. Svoger! jeg kommer dog vel ikke til Uleilighed?

Burchardt.

Ah velkommen! — Undskyld et Øieblik, Hr. Svoger! (Til Søren) Siig mig, Din Slubbert! naar spille I?

Søren.

Jeg har kun spilt eengang, i forrige Uge — —

Burchardt.

Kun eengang, Din Kjøter! Er det ikke nok? Har jeg ikke strængeligt forbudet det? Kjender Du ikke min Villie? (Til Blom) Ak, undskyld, Hr. Svoger! — (Til Søren) Hvad spillede I Slyngler?

Søren (grædende).

8, 11, 21.

Burchardt.

Er du forrykt? Primer Du? Hvad, svar mig, Menneske?

Søren.

Marthe havde drømt Nummerne, og saa sa'e hun, de kom bestemt ud, fordi hun grandgivelig havde

seet dem i en brændende Soel, hvorover jeg tog Seddelen halvt med hende. Men vi fik slet Intet.

Burchardt (fortredelig).

Ei, gaae til Pokkeren! Hvem taler om Tallotteriet!

Søren.

Men jeg skal aldrig gjøre det tiere, det svær jeg paa, Husbond!

Burchardt.

Gaae, gaae kun! Jeg vil ikke høre mere! (Søren gaaer). Jeg maa gjentaget bede om Undskyldning, Hr Svoger! Jeg tilstaaer, jeg er ganske forstyrræt over endeel ubehagelige Scener. — Vær mig velkommen! Vi see hinanden kun sjeldent, skjøndt saa nær forbundne. Det er ikke ret! Jeg havde ventet, nu og da at see min afdøde Søsters Mand og Børn i mit Huus. Men da dette ikke er skeet, har jeg været saa fri at sende Bud efter Dem, Hr. Svoger!

Blom.

Jeg og min Familie leve indgetogent og deeltage ikke i denne Verdens Adspredelser.

Burchardt (afsides).

Da synes jeg dog, at den kjære Søn forstaaer ganske godt at adsprede sig.

Blom.

Det baader og kun lidet, at leve blandt en Slægt, hvis Hjerte higer mere efter nye Moder end efter gammel Ærlighed.

Burchardt.

Nu, ja ja! Verden er rigtignok slem, men man maa være blind for at benægte det Gode, der med alt

dette findes udsaaet blandt det Daarlige. I Sandhed! meget er godt, skjøndt endeel slet.

Blom.

Daarlighed og Ugudelighed ere vore Tiders Særkjende. — Jeg saae Armods Bønner staae huusvilde ved de Mægtiges Døre og usfel Forfængelighed sidde i Narrekappe og Bjælder paa Høisædet. Da trak jeg mig tilbage og sørgede og græd over det faldne Babylon.

Burchardt (afsides).

Naa, er han nu kommen i det Hjørne!

Blom.

Jeg saae Retten forvandsket, den Uskyldige fare ilde og Lasten triumphere. Den Retfærdiges Blod raabte til mig fra Jorden — mit Øie sløvedes ved al den Uret, jeg saae — da — (fattende sig) Dog — jeg frygter jeg gaaer for vidt. Jeg veed, vi ere i Meget af forskjellig Mening. Jeg kjender Dem som en retskaffen Mand, og er kommen for at høre Deres Begjæring.

Burchardt.

Sandt at sige, har meget forandret sig, siden jeg lod gaae Bud efter Dem, og hvad jeg dengang havde for Øie, maa jeg nu af gode Grunde lade fare. Imidlertid, jeg har hørt, at Deres Handel er gaaet tilbage. Jeg kan tænke, De har liidt Tab.

Blom.

Visseligen har jeg liidt Tab og er kommen tilbage, skjøndt jeg aldrig har tragtet efter Rigdom. Tidligt erkjendte jeg, at Ringhed og Armod ere de bedste Værn mod den overhaandtagende Fordærvelse, medens Rigdom nærer Ladhed, og sidder tilbords med Ørkesløshed.

Burchardt.

Deri kan jeg ikke ganske være af Deres Mening. Skal der virkes med Eftertryk, mener jeg, at en Hoben Midler maa staae til Ens Tjeneste. Af et stort Huus leve mange smaae Familier.

Blom.

Nei, de store Huse skulle ødelægges; thi de ere Lasternes Herberge og Uteerligheds Skalkeskjul — de ere som stinkende Aadsler, de ere kalkede Grave, der — — Men — jeg beder om Undskyldning — jeg gaaer virkeligt for vidt. Ifald De synes, kunne vi gaae til vore Forretninger.

Burchardt.

Nu, det er snart gjort. De veed, at Himlen har velsignet mig med endeel Formue, som jeg ønsker anbragt paa den bedste Maade. Til hvem kan jeg i saa Henseende henvende mig bedre end til Dem? De er mig bekjendt som redelig og samvittighedsfuld; Deres Handel kan være vel tjent med rede Capitaler. Naar De altsaa ønsker det, behøver De kuns et Ord, og hvad jeg kan gjøre, staaer til Deres Tjeneste.

Blom.

Sandeligen, jeg havde ikke ventet at finde saa stor Tro i Israel. Min retskafne Svoger! Hvis dette Forslag var bleven mig gjort igaar, skulde jeg visseligen ikke have vægret mig for at gjøre Brug deraf. Men — jeg kan nu kun takke Dem for den Understøttelse, De havde tilænkt mig og min Familie, men ikke benytte den. Jeg er allerede hjulpen, er idag paa en vidunderlig Maade bleven hjulpen ved Forsynets Bistand.

Burchardt.

Det er mig virkeligt kjært, skjøndt mit Tilbud skeete af et godt Hjerte. Tør man spørge, hvo der har været saa brav at hjælpe Dem ud af Deres Forlegenhed?

Blom.

En Mand, der er Dem værdig: Deres Svigersøn, Hr. Malsberg.

Burchardt.

Min Svigersøn? Malsberg? Vil De have mig tilbedste?

Blom.

Nei, det være langt fra mig! — Hvert Ord, jeg har sagt, er Sandhed.

Burchardt.

Han? — Det er aldrig muligt! — Han skulde hjælpe den Trængende, skulde tænke paa Andres Nød? — Og hvormed har han da hjulpet Dem?

Blom.

Visseligen, han har viist sig høist ædelmodig. Ei blot, at han ved en betydelig Anviisning gjorde mig det muligt at tilfredsstille den gamle Blaches Fordringer: desuden har han udsat til mine Børns Opdragelse og Underhold en Summa af 4000 Rdl., hvoraf de i 3 Aar skulle nyde Renter. Ja, han har handlet mod mig som Abraham og Loth mod de Fremmede, som — —

Burchardt.

Store Gud! Skulde det være muligt? — Dertil havde han altsaa anvendt de Penge, han optog af sine Midler? — Og jeg — jeg har da saa groveligen forsyndet mig imod ham? — Men endnu kan jeg ikke troe — tilgiv mig, Hr. Svoger! jeg har saa mange Grunde til at betvivle Deres Udsagn — en Feiltagelse var dog tænkelig: hvormed kan

De godtgjøre Tilforladeligheden af min Svigersøns Løfte?

Blom.

Med hans egen mundtlige Erklæring til min Datter og endmeer ved hans skriftlige Tilsagn. Jeg har Brevet hos mig. (Tager Brevet frem) See her! De kjender jo hans Haandskrift.

Burchardt (gjennemløbende Brevet).

"Indlagte Anviisning — Deres Børns Opdragelse — en aarlig Livrente af 200 Rdl. . . ." Ja, ved Himlen! der kan ingen Tvivl være om. Det staaer her jo med tydelige Ord! — O, den velsignede Dreng! Jeg kunde strax løbe hen til ham — Dog bi! Jeg vil gaae betænksomt tilværks. Sandt nok! jeg har fornærmet ham med min sidste falske Mistanke. Men megen Taabelighed vil altid blive siddende — men det hindrer ikke! Naar blot Grunden er god! I Sandhed, min vakkre Svoger! De har bragt mig en saare behagelig Tidende.

Blom.

Det glæder mig; skjøndt jeg ikke begriber hvorledes.

Burchardt.

Jeg vil oprigtigt fortælle Dem Sagens Sammenhæng. Der har i lang Tid været Misforstaaelse og næsten aabenbare Uenighed mellem min Svigersøn og mig. Hans evige Syslen med Privattheatret, hans slette Oeconomie, der syntes at true ham med fuldkommen Odelæggelse, bevægede mig til strængere Forholdsregler. — Alt var imidlertid forgjæves; Spændingen var paa det Høieste, da jeg hørte, at han havde optaget 1000 Rdlr. af sin Mødrenearv til Fordeel for Theatret. Skjøndt opbragt herover, besluttede jeg dog en Tid at see Sagerne an, især da han

lovede mig bedre Oeconomie for Fremtiden. Men tænk Dem min Forbauſelſe og Vrede, da jeg erfarede, at han idag endnu havde ladet ſig udbetale 4000 Rdl. af ſine Midler! Jeg kunde ikke troe andet, end at disſe Penge ſkulde ligeſaa henſigtsløſt bortkaſtes, og min Beſlutning ſtod faſt, at overdrage Størſtedelen af min Formue fra min Svigerſøn og Datter til Deres Børn, min vakkre Svoger! Men, foruden at jeg ſenere har faaet nogle andre Betænkeligheder, vil De indſee, at jeg nu bør opgive denne Plan.

Blom.

Gud forbyde ogſaa, at jeg nogenſinde ſkulde opfylde mit Huus med uretfærdigt Gods. Deres Formue tilkommer Deres Datter og hendes retſkafne Mand medrette.

Burchardt.

Jeg haaber ogſaa, paa en bedre, værdigere Maade at kunne være Dem til Gavn. I det mindſte ſkal jeg ikke ſtaae tilbage for min Svigerſøn i Ædelmodighed. — Lad os fra denne Dag ſlutte et nærmere Venſkab. Vi kjende nu hinanden, og have ikke nødig at frygte for Misforſtaaelſe.

Blom.

Jeg haaber, at Gud vil holde ſin Haand over vort Venſkab.

Burchardt.

Men, Tiden gaaer — jeg maa bede Dem have mig undſkyldt; min Nærværelſe kræves andetſteds.

Blom.

Brug Deres Beqvemmelighed! De veed, jeg er en ligefrem Mand.

Burchardt (afsides).

Jeg faaer et Indfald! — Hvad, om jeg tog den Gamle op med paa Tørreloftet? Han vil sagtens gjøre ubehagelige Opdagelser der; men engang maa han dog lære at kjende sin talentfulde Søn. (høit). Ifald De havde Lyst, kunde De gjøre mig Selskab. Jeg har desværre opdaget, at Tjenerne og Pigerne her i Huset, jeg kan tænke, smittede af deres Herskab, hemmeligt spille Comoedie, ja endog holde Prøve iaften her i mit Huus paa Tørreloftet. Jeg har nu isinde at lufte ud deroppe, og feie det skadelige Utøi ud af Huset. Jeg gaaer nu derop; vil De følge med?

Blom.

Gjerne, hvis De ønsker det, skjøndt jeg nødig blander mig med den letsindiges Tids Daarligheder. Men kanskee min Upartiskhed kan forebygge et for heftigt Udbrud af Deres billige Vrede.

Burchardt.

Vel muligt; naar blot ikke Deres Indignation kommer til at overgaae min. Jeg sætter, at De traf Deres egne Børn deroppe.

Blom.

Det er saavist ikke tænkeligt; dertil har jeg for meget afholdt dem fra denne Verdens Tant og Taabelighed.

Burchardt.

Man har dog hørt saa galt før. Hvorofte bærer ikke et ypperligt Træ slette Frugter? De har jo en Søn, veed jeg, der er i Glarmesterlære. Han maa nu netop være i den Alder, hvori Ungdommen er stærkt udsat for Fristelser; slet Exempel kan gjøre meget.

Blom.

Jeg stoler paa, jeg har tugtet mine Børn saa vel, at Fristelsen ikke har Magt over dem.

Burchardt.

Siig ikke det, kjære Svoger! Slangen ligger skjult bag den forbudne Frugt, og den er virksom.

Blom.

Sandeligen, De gjør mig ganske urolig. Jeg haaber dog, at De kun skjemter — De skulde dog vel Intet vide?

Burchardt.

Ih, gjør Dem ingen urolige Tanker, Hr. Svoger! Ulykken er ikke saa stor endda. (mens de gaae) Man skulde ikke troe det, men det er dog baade vist og sandt, at en Glarmester kan have stor Nytte af at spille Comoedier, besynderligt det rørende Slags.

J. A. A.

March 15. 1854.

1(8)54

Femte Act.

Første Scene.

Et stort, rummeligt Tørreloft; noget Tøi hænger i Baggrunden paa Snorer.

Jeremias. Lisette. Daniel.
(den sidste roder op i en Kuffert, hvori Dragter o. s. v.).

Lisette.

Kom, min lille Ven! Skal jeg hjælpe Dig Hjelmen paa?

Jeremias.

Nei, vist ikke! Jeg kan nok hjælpe mig selv.

Lisette.

Den sidder min Tro forkeert; lad mig tage fat.

Jeremias.

Sikke Snak! Kan jeg ikke nok sætte saadan En paa Hovedet? Skyt De Dem bare selv, og lad mig være.

Lisette.

Lad Dig nu sige, min Ven! hører Du? Den Hjelm kan aldrig sidde saaledes; den maa længer ned i Hovedet.

Jeremias (afsides).

Det kjedelige Dyr! Jeg var tilfreds, hun vilde lade mig i Ro — (høit) Skal vi nu ikke snart begynde, Hr. Daniel?

Daniel (kommer frem).

Giv Tid, min Gut! Hverken Commissionairen eller Nogen af de Andre ere komne.

Lisette.

Skal vi vente paa dem, saa faae vi nok aldrig begyndt. Det vil jeg kun sige Dig, varer det for længe, saa gaaer jeg min Vei. Jeg er desuden slet ikke oplagt iaften.

Daniel.

Nu kunde vi jo for det Første prøve Jeremias's Monolog. Kom herhid, min Søn! og lad mig see, hvorledes Du vil bære Dig ad. — Staae nu lige, løft Hovedet godt iveiret og lad Armene hænge frit! Saa! — Ikke indad med Benene! Vær ikke saa stiv, men ugeneert, min Søn! — Ei, fy for Fanden! lad dog ikke Hovedet dingle saa dumt paa den ene Skulder! — Viis Dig nu som en rask Joseph! — Naa begynd nu! saa skal jeg soufflere. Her har jeg Bogen.

Jeremias

(som Joseph, har imidlertid taget en kort Kaabe paa og declamerer monotont, med noget smægtende i Stemmen).

"Her vil jeg hvile mig paa denne Høi
Og trække Veiret under Palmers Skygge.
Her vil jeg søge, langt fra Hoffets Støi
Hos Dig, Natur, i Eensomhed min Lykke.
O Pharao! imens Dit Rige lider,
Du sætter alle Dine Lys i Pyramider."

Daniel.

Lys i Pyramider? Hvor staaer det?

Jeremias.

Det staaer i min Rolle.

Daniel.

Det kan jeg aldrig troe. — Ei, der staaer: "Og sætter al Din Lyst i Pyramider."

Jeremias.

Hvad ligner det, at sætte Lyst i Pyramider? — Det er jo meget rimeligere at sætte Lys i Pyramider.

Daniel.

Siig Du blot hvad der staaer og bryd Dig aldrig om Resten. — Men — jeg er heller ikke tilfreds med Din Declamation. Du maa bringe lidt meer Variation i Din Stemme. Det gaaer saa bandsat i eet Kjøre.

Jeremias.

Ih, det er jo justement godt, at det gaaer i eet Kjøre. Skulde jeg maaskee blive stikkende i 'et paa Halvveien.

Daniel.

Forstaae mig ret! Jeg mener, at Du maa lade Din Stemme nu og da stige noget, og saa igjen synke. Dernæst er Du altfor beskeden med at bruge Dine Arme; ja, naar man tog det nøie, kunde man sige, at Du slet ikke brugte dem, siden de hele Tiden hang ned som to Kjødpølser.

Jeremias.

Jeg veed heller ikke, hvoraf det kommer, at, hvergang jeg vil løfte Armene iveiret, er det ligesom der hang Blylodder ved dem. Jeg veed slet ikke, hvor jeg skal gjøre af dem.

Daniel.

Jeg har et Forslag: jeg vil vise Dig alle Gestus, saa kan Du gjøre Dem efter mig.

Lisette.

Ih, men saa plag ikke det stakkels Menneske! han gjør det jo saa godt han kan.

Daniel.

Ei, Lisette, det kan man sige om enhver Stymper. — Bliv kun ved, Jeremias, og husk paa at stige med Stemmen!

(Daniel gjør Gestus, som Jeremias efterligner, mens han declamerer det Følgende med forkeert Stigen og Falden).

Jeremias.

"Hvor er' vi Mennesker dog smaae! Hvor lidt
Kan vi beherske vore Lidenskaber!
Uagtet Alt hvad jeg har gaaet og stridt,
Jeg frygter for, at jeg til Slutning taber.
Fru Potiphar, til Trods for hendes Rænker,
Er mere farlig for mig end jeg tænker. Pause.
Hvad skal jeg . . . ."

Daniel.

Ak, Dit Umenneske! Her skulde Du jo standse noget; der stod jo udtrykkeligt i Din Rolle "Pause."

Jeremias.

Det har jeg nok seet, og studeret længe nok derpaa. Skal jeg ikke sige det med?

Daniel.

Ei, det er til at blive gal over! — Det betyder, at Du skal holde op!

Jeremias.

Skal jeg holde reent op? Hvad ligner det?

Daniel.

Ak nei! Du skal blot standse lidet. — Tag nu den sidste Linie igjen, saa skal jeg sige Dig til.

Jeremias.

"Fru Potiphar, til Trods for hendes Rænker,
Er mere farlig for mig end jeg tænker."

Daniel.

Naa, stop nu lidt!

Jeremias (afsides).

Det er da naragtigt! Nu skal jeg med eet holde op her.

Daniel.

Bliv nu ved!

Jeremias.

"Hvad skal jeg svare hende, naar hun lokker
Mig underfundig med forbuden Frugt?
Og naar jeg nu i min Beslutning rokker,
Hvor faaer jeg da med mine Sandser Bugt?
— O, denne falske Qvinde . . ."

(kommer til at nyse og bliver ved af og til under Daniels Replique).

Lisette.

Gud velsigne Dig, min lille Ven!

Daniel

(kaster sig fortvivlet paa en Stoel).

O, I retfærdige Guder! dette Menneske bringer mig i Graven. — Ei, saa hold dog op engang med den afskyelige Nysen!

Jeremias.

Herregud! hvad kan jeg for, at jeg nyser; hvor kan jeg tvinge mig?

Daniel.

Men Du skal tvinge Dig! Begriber Du da ikke, at hele dette følelsesfulde Sted gaaer i Skudder-Mudder, naar Du blot snyder Din Næse, endsige, naar Du nyser? En dygtig Skuespiller maa være hævet over slige dyriske Fornødenheder.

Anden Scene.

De Forrige. Mathias Knap (med sædvanlig Hast).

Knap.

God Aften, mine Venner! En god Aften, mine brave Kunst=Brødre og Kunst=Søstre! Jeg kommer dog til rette Tid?

Daniel.

Jo, det er en deilig Tid at komme paa! Vi have ventet over en Time paa Dig. Og de Andre komme slet ikke, saa vort Selskab istedetfor Samdrægtigheden burde hedde Seendrægtigheden.

Knap.

Undskyld, sødeste Ven! Jeg har havt tusinde Ting at varetage: Jeg blev opholdt i Skifte=Samlingen — maatte siden indcassere adskillige Regninger — talte underhaanden med en Mand om Salget af hans Eiendom, og skrev en Klage til Magistraten for Frugthandler=Corporationen, og et skarpt Indlæg til Politivennen angaaende Gade=Oplysningen — men anonymt, forstaaer sig!

Daniel.

Ei, lad mig blot blive fri for Dine smukke Forretninger; jeg er plaget nok alligevel.

Jeremias.

Skal jeg begynde igjen, Hr. Daniel? Nu troer jeg ikke, at jeg kommer til at nyse meer iaften.

Daniel.

Jeg vil ikke høre mere af Din ulykkelige Monolog. Lad os heller tage Scenen, hvor Fru Potiphar frister Dig.

Knap.

Saa skal jeg altsaa først komme frem og fremsige den skjønne Afskeedstale, inden jeg stiger i Vognen.

Daniel.

Vel! Derhenne over Kufferten ligger en Hjelm og en Kappe til Dig.

Knap.

Jeg skal hurtigt blive transfigureret. Du skal ikke kjende mig igjen, saa stolt skal jeg træde frem som den egyptiske Minister. Der skal være en Adel og en Grandezza i mine Bevægelser, saa at Ingen skal kjende Commissionair Knap igjen. See blot, hvilken Drappering! hvilken majestætisk Holdning. Ah, min Ven! jeg skal gjøre Underværker!

(Imidlertid har han taget Hjelmen og Kappen paa, og Lisette et Diadem og over det et langt hvidt Slør; de stille sig frem paa Scenen; Jeremias staaer lidt til Siden).

Knap (som Potiphar).

"Farvel! jeg maa afsted! Thi Thronen vakler,
Og Oprørs Hær i Rigets Midte staaer.
Imellem Fredens stille Tabernakler
Som Luer Tvedragt imod Himlen slaaer.
Hvis dette gode Sværd ei gjør Mirakler —"

(seer, at han intet Sværd har).

Guds Død og Pine, Børn! det falder mig først nu ind: jeg maa have et Sværd, en Dyrendal! Glem ikke det, Daniel!

Daniel.

Det skal huskes. Bliv Du kun ved!

Knap.

"Hvis dette gode Sværd ei gjør Mirakler,
Dit Regimente, Pharao, forgaaer!
Farvel, min Hustru! Ærens Stemme kalder!
Stridshingsten vrindsker og Trompeten skralder!"

(gjør en pompøs Vending og siger til Daniel).

Var det ikke en magnifique Bortgang?

Daniel.

Jovist. — Nu kommer Lisette.

(Strax efter at Lisette har begyndt sin Replique, lade Burchardt og Blom sig see i Baggrunden, hvor de skjule sig bag det paa Snorerne hængende Tøi. Søren Momme holder Vagt ved Døren).

Lisette (som Fru Potiphar).

"Forhadte Lod! forhadte Ægtemage!
Gid han i Kampen faldt for Dødens Lee!
O, dette Menneske, det er min Plage!
— Men tys! der kommer Nogen . . . Lad mig see!"

Daniel.

Undskyld, min rare Lisette, at jeg afbryder Dig; men ved denne sidste Linie maa Du endeligt ikke blive staaende stille paa samme Plet, men gaae tilside, som om Du søgte Din Liebhaber.

Lisette.

Aa, vil Du bare lade mig raade! Jeg veed meget godt, hvor jeg skal staae eller ikke. Her skal jeg justement blive hvor jeg er. — Jo, det vilde lade kjønt, om en egyptisk Ministerfrue føitede omkring fra den ene Side af Theatret til den anden. Man kan nok mærke, Du forstaaer Dig slet ikke paa den ægte Action.

Daniel (afsides).

Med Lisette skulde Fanden disputere idag! (høit) I visse Maader har Du endeligt Ret.

Lisette.

Javist har jeg Ret, naar Du bare vilde holde Dine selvkloge Bemærkninger for Dig selv! — See, nu er jeg reent ude af det for Din Skyld. Hvor var det nu, jeg slap?

Jeremias (tjenstagtig).

"O, dette Menneske, det er min Plage!"

Lisette.

Tak, min lille Ven! — Hahaha! Det kan passe som en Finte til den superkloge Herre derhenne. Altsaa:

(med Hentydning til Daniel)

"O, dette Menneske, det er min Plage!
Men tys! der kommer Nogen! Lad mig see . . .
Ja, det er ham! — Velkommen, Prinds, tilbage!
Lad mig omfavne — — —"

(Udstøder et Skrig, da hun, ved at vende sig mod Siden, bliver Burchardt vaer, der imidlertid tilligemed Blom har nærmet sig saameget som muligt og nu pludseligt træder hen for hende. Jeremias, der lidt forhen har bemærket sin Fader, kryber forskrækket tilside. Commissionairen retirerer mod Baggrunden. Daniel, der ikke kan undløbe, hænger med Hovedet).

Tredie Scene.

De Forrige. Burchardt. Zacharias Blom.

Burchardt.

Velkommen, min Prindsesse! Velkommen, I Dagdrivere tilhobe! — Ei, min smukke Kammerjomfru og prima donna! Du seer jo ud som Dronningen af Saba.

(Da Burchardt nærmer sig Lisette, skriger hun: "Lad mig slippe ud! han myrder mig!" løber mod Udgangen, hvor hun kaster Søren tilside, da han vil holde hende tilbage, og løber bort, mens Søren raaber: "Der rendte hun, Husbond!")

Burchardt.

Hun undløb os altsaa; men vi have det Bedste tilbage: Kronen og Prydelsen for dette deilige Selskab! Med eet Ord: Theater-Entrepreneuren i egen høie Person staaer for os! — Hvorfor er Du saa taus og nedslaaet, min Søn? Giv Dig tilfreds! Jeg skal ikke forstyrre Dig for Fremtiden. Du skal faae et roligt, romantisk Logis i Kjøbenhavns Arbeidshuus for Løsgjængere. Der vil Du finde en prægtig, udvalgt Troupe. (efter et Ophold) O, du fuld-

endte Billede paa vore Tiders Daarskab! Var det Dig ikke nok, at hjælpe og understøtte Din Herre? Maatte Du endeligt ogsaa lade Dit eget Lys skinne? — Men jeg skal sandt for Herren snart bringe Dig paa andre Tanker! — Marsch ud med ham! Tag ham fat, og lad Øvrigheden behandle ham — —

Blom.

Kjære Hr. Svoger! Lad ikke Vreden faae Overhaand! Man bør holde slige Folk endeel tilgode i Betragtning af det Mørke, hvori de vandre.

Daniel.

Naadige Herre! Ifald jeg turde fremføre et Par Ord til mit Forsvar . . .

Burchardt.

Dit Forsvar? Hvormed vil Du besmykke Din exempelløse Dristighed, her i mit Huus, mod mit Vidende og Villie at samle vildfremmede Personer, anstille Prøver og gjøre mig til en Fabel over hele Byen?

Daniel.

Ak, naadige Herre! Det kan ikke undskyldes! Hvad det angaaer, da kan jeg kun bede om Naade og Pardon. Men ifald det kunde tillades mig, at anføre et Par Ord til Forsvar for min unge Herres og min Lyst til den dramatiske Kunst i Almindelighed —

Burchardt.

Det vil blive et artigt Forsvar! — Nu lad høre!

Daniel.

Naar Herren gunstigst vil undersøge alle Ungdommens Forlystelser, vil De finde, at Comoediespil blandt alle er den uskyldigste.

Burchardt.

Derpaa skulde jeg stærkt tvivle.

Daniel.

Hvad vil da naadige Herre have, at unge Mennesker skulle foretage sig i deres Fritimer! Skulle de tilbringe deres Tid i Olhuse, Viinkjældere eller hos Conditorer? eller skulle de gaae ind i en Clubb? Jo, der anvende de rigtigt deiligt deres Tid; for, naar de ikke ville politisere hen i Veiret om Europas Monarcher, Grækenlands Frihed, Sydamerika og de spanske Cortes, eller hvad det Diævelskab hedder, saa staaer der ikke andet tilbage, end at smedde sig fast ved et Spillebord, og øde baade Penge og Tid fra den tidlige Aften til langt ud paa Natten.

Burchardt.

Ei, hvilken Snak! Kan man ei paa en fornuftig Maade tilbringe sin Tid i en Clubb?

Daniel.

Jo, det forstaaer sig, man kan snapse og drikke Punsch, det glemte jeg.

Burchardt.

Ih, saa skulde Du da ogsaa have tusinde Stokkeprygl — (tilbageholdes af Blom) Men siig mig, Din . . . . spilder man ikke sin Tid ved at spille Comoedie? Oder man ikke sine Penge derved?

Daniel.

Jeg skal aldrig nægte, at en Hoben Tid og Penge gaae med ved slige dramatiske Øvelser; men det kan man sige om alle andre Forlystelser, der dog langtfra ikke ere saa uskyldige, ja give stundom stor Forargelse. Paa den

anden Side derimod bidrager Skuespilkunsten meget til at uddanne og forbedre Folk.

Burchardt.

Jo, det er en retskaffens Forbedring! Maa Du ikke forsømme Dine Forretninger over lutter Prøver, Anstalter og Forestillinger? Hvor kan Du passe Din Dont, naar Du ideligt har taabeligt Fjas i Hovedet, som Du anseer for det Vigtigste?

Daniel.

Naadige Herre! jeg anseer det ikke for det Vigtigste, men blot for en uskadelig Tidsfordriv, en uskyldig Afvexling efter flere Ugers Plage. Deres Hr. Svigersøn har vist aldrig havt Aarsag til at klage over, at jeg forsømmer hans Forretninger; tvertimod, da jeg er ansat som Bud ved hans Privattheater, kommer det mig vel tilpas, og jeg har utrolig Nytte af selv at spille Comoedie.

Burchardt.

Ei hold op med den taabelige Snak! At tale med Dig er at slaae Vand paa en Gaas. (til Blom) Nu, Hr. Svoger! hvad raader De mig at gjøre med disse Mennesker?

Blom.

Ifald jeg tør raade, saa vil jeg anbefale Lemfældighed; herved er maaskee Forbedring muulig. Desuden er det fromt og rigtigt at beherske sin Vrede.

Burchardt (afsides).

Nu, vi faae at see, hvorledes den gode Mand kan beherske sin egen Vrede! — (høit) Velan, jeg vil nærmere overveie Sagen. Imidlertid maae vi dog først mønstre de øvrige respectable Medlemmer. — Hvem er nu for det Første den unge vindtørre Herre derhenne med Kasserol-

len paa Hovedet? (Jeremias nærmer sig langsomt) Ei, ei! min unge Ven! hvorfor saa modfalden? Jeg mærker nok, at Alting er forloren paa Dem, endogsaa Modet. — Siig mig, kjender De den gamle Herre der?

Jeremias.

Det var et underligt Spørgsmaal! Skulde jeg ikke kjende min egen Fa'er?

Blom.

Hvad hører jeg? Hvilken Stemme! Røsten er Jacobs, men Hænderne ere Esaus. — Jeremias, er det Dig? Svar mig, Jeremias?

Jeremias.

Javist er det mig. Hvem skulde det ellers være?

Blom.

Og Du, min Jeremias, min Søn, min Oiesteen — Dig skal jeg træffe her? Det er ikke muligt! — Svar mig! Har Du besmittet Dine Hænder og blandet Dig med disse Midianiter, og Philistere?

Jeremias.

Men Herregud! Det kan Fa'er jo nok see, at jeg er med; hvad skulde jeg ellers her og med alt dette paa?

Blom.

Ak, skulde jeg opleve en saa stor Sorg! Ugudelige, vanartede Søn! — Bort med disse edomitiske Prydelser! De ere en Afskye for mine Oine (Jeremias tager Hjelmen og Kaaben af) Ak, Hr. Svoger! mit Hjerte er færdig at briste af Sorg.

Burchardt.

Jeg kan ikke trøste Dem bedre end med Deres egne Ord: det er en from Pligt at beherske sin Vrede! skjøndt jeg veed, det er et Bud, der er vanskeligt at opfylde. —

Tag Deres uvorne Søn hjem med Dem. Hold ham strængt, og hav et vaagent Øie med alle hans Skridt. Han er ung; Daarskaben kan ikke have slaaet dybe Rødder hos ham. — Og Du, Patron! (til Jeremias) hvis Du tiere lader Dig see i mit Huus for at lade Dine dramatiske Talenter skinne, saa kan Du vente at blive kastet ned ad Trapperne.

Jeremias.

Aa, min Herre! De har slet ikke nødig at tale saa uhøfligt. De maa gjerne kaste mig ned ad Trapperne, skjøndt jeg ellers nok kan gaae selv. — Men jeg paastaaer dog, at De ikke har handlet smukt i at føre et ungt, uerfarent Menneske bag Lyset.

Blom.

Jeremias! hvis Du ikke lægger Tømme paa Din Tunge....

Burchardt.

Lad ham kun tale! Han har ikke bedre Forstand. — Gaae nu i Guds Navn, Hr. Svoger! Det kan ikke være Dem behageligt at blive længere paa dette Sted.

Blom.

Farvel da, Hr. Svoger! Jeg maa takke Dem, fordi De har aabnet mine Øine, skjøndt jeg gjør det med et blødende Hjerte. — Og Du, vanartede Barn! med hvis Synder jeg ligesom Ypperstepræsten Samuel hjemsøges, følg mig og viig ikke fra mig! Jeg skal vise Dig, at Du ikke er for stor til at tugtes.

(gaaer).

Jeremias (følgende Faderen).

Naa, nu faaer jeg da en Sparlagenspræken paa Veien!

Fjerde Scene.

De Forrige, uden Blom og Jeremias.

Burchardt (Til Daniel).

Er der flere Genier tilbage? Jeg synes, jeg skimter En, der har forstukket sig bag Tøiet. Hvem er det? Før ham hen til mig!

(Commissionairen, der hidtil flere Gange har søgt at slippe ud, men er bleven forhindret deri af Søren, føres frem af Daniel. Kappen, hvori han indtil nu har hyllet sig, kaster han fra sig, men beholder i Forvirringen Hjelmen paa. I det han under endeel Bukninger træder frem for Burchardt, stræber han, skjøndt med ringe Held, at conservere den bedste Fatning).

Knap (stammende).

Gunstige Hr. Patron! — Det glæder mig at see Dem sund og frisk — Det er mig ubeskriveligt — behageligt —

Burchardt (høist forbauset).

Hva — Hvad? Seer jeg ret? Min Commissionair? Ih, Du retfærdige Himmel! skal jeg træffe Dem her? Hvad gjør De her?

Knap.

Velædleste Hr. Principal! — Jeg — jeg kom her forbi — jeg var her i Huset — ved en ganske besynderlig Hændelse — Og, da jeg justement — forstaae mig ret — jeg har — ja jeg har dette Selskabs Commissioner at besørge, er dets Agent i tvivlsomme Tilfælde, dets Consulent — —

Burchardt.

Nei, seer man! Selskabets Agent! Det var rigtigt en hæderlig Post. — Saa De spiller ikke selv med?

Knap.

Nei, Gud bevares! Jeg udfører kun Selskabets Commissioner! Ikke sandt, min brave Daniel?

(Daniel tier og trækker paa Skuldrene).

Burchardt.

Men tør man spørge Hr. Agenten, hvad det er for en skjønne Livvagtshue, De har paa? Hører den med til Deres Uniform som dramatisk Consulent?

Knap (tager den forskrækket af).

Ah den! — Ak ja, jeg tog den paa af et Slags ungdommelig Overgivenhed — for at see, hvorledes den klædte mig.

Burchardt.

Jo, den klæder Dem upaaklageligt. — (til Daniel) Aa hør, Daniel! vil Du ikke, naar Du ellers venter nogen Overbærelse fra min Side, svare mig bestemt og kort: er Commissionair Knap Medlem af Jeres Selskab eller ikke?

Daniel.

Naadige Herre! Det vilde kun lidt hjælpe Commissionairen, om jeg fortav, hvad i al Fald enhver Anden af Selskabet og i Besynderlighed Lisette vilde gjøre sig en Fornøielse af at fortælle: at Hr. Mathias Knap er Medlem, og tilmed et af vore dueligste Medlemmer.

Burchardt.

Man maa rigtigt indrømme Dem, Hr. Knap! De er en Mand af mangesidige Talenter. Skuespiller, Commissionair og ovenikjøbet complet Veirhane og Vendekaabe, Alt er De i een Person, og Alt driver De med Virtuositet. Og Dem skjænkede jeg min Fortrolighed? Ved Deres Hjælp haabede jeg at virke paa min Svigersøn? Undseer De Dem ikke ved at staae saa blottet og ussel for en brav Mands Oine?

Knap.

Ak, Villien var god, men Kjødet skrøbeligt! Vi ere Alle Mennesker! Jeg stoler paa Deres Overbærelse — —

Burchardt.

Gaae fra mine Øine! Jeg angrer, at jeg nogensinde har indladt mig med en Mand af saa tvetydig Characteer. Jeg vil i Morgen tale nærmere med Dem. (til Daniel) Og Du, Mester for alle disse Dumheder! følg mig til Din Herre. (betænker sig) Nei, bliv her! I skal begge blive her. Jeg vil give min Datter Troen i Hænderne. Jeg vil føre hende herop. Hun skal selv med egne Øine see, til hvilke Daarligheder hendes og hendes Mands Opførsel giver Anledning. (idet han gaaer) Pas vel paa, Søren! og lad Ingen komme ud. Jeg er her strax igjen.

(gaaer).

Femte Scene.

Daniel. Knap. Søren Momme.

(De tvende Første staae i Forgrunden, hver paa sin Side af Theatret).

Knap (efter et Ophold).

Daniel!

Daniel.

Hvad vil Du mig?

Knap.

Vi sidder i Fælden.

Daniel.

Det veed jeg.

Knap.

Hvorledes slippe vi ud igjen?

Daniel.

Det veed jeg ikke.

Knap.

Hvad staaer Du da og tænker paa? Jeg synes, Du seer saa speculativ ud.

Daniel.

Jeg anstiller Betragtninger over det menneskelige Livs Forgjængelighed, over — — —

Knap.

Ei, er det nu Tid at anstille Betragtninger. Tænk heller efter, hvorledes vi med Ære slippe herfra.

Daniel.

Var jeg bare herfra, brød jeg mig Pokker om jeg var sluppen med Ære eller ikke.

Knap.

Det er endeligt ogsaa min Mening. Hør, Daniel! (rykker nærmere til ham) troer Du ikke, at den tobenede Cerberus, der staaer ved Døren, lader sig bestikke?

Daniel.

Jeg tvivler derpaa; men Du kan jo probere.

Knap.

Du har Ret, probieren ist keine Kunst. — Aa, hør, min gode Mand! pst!

Søren (kommer frem).

Vil han tale med mig?

Knap.

Lad os slaae en lille Sladder af, Kammerat! — Sæt han sig kun ned, min Fa'er!

Søren (tvær).

Nei, Tak! jeg kan nok staae.

Knap.

Er det ikke Søren Momme, han hedder?

Søren.

Jo; har han noget mod det Navn?

Knap.

Gud bevares! det er et Hædersnavn. De Mommer

ere bekjendte i den danske Historie. Paa Absalons Tid levede en Canonicus Momme.

Søren (arrig).

En Gripominus? Det er Løgn i hans Hals! Der har ingen Gripominusser været i min Familie.

Knap.

Min kjære Ven! han misforstaaer mig. Jeg siger en Canonicus; det er det samme som — som en Ligbærer eller en Bedemand. Det var sgu en hæderlig Mand.

Søren.

Der har ingen Ligbærer været i min Familie.

Daniel.

En Canonicus er det samme som en Klokker, Søren; og Klokkere har der bestemt været i Din Familie.

Søren.

Nei, ikke det jeg veed. Min Fa'er var Bonde og min Fa'erfaer var Bonde og min Oldefa'er var Bonde, og saadanne videre.

Knap.

Tak han Gud til, at han er født Bonde. Er ikke Bondestanden den hæderligste Stand i Landet? Jeg har altid havt stor Æstime for Bønderne, og hvor jeg kan, taler jeg deres Sag, og viser mig som deres Ven. — Jeg har her en gammel Sølv=Rigsort, tag han kun den som et Tegn paa mit Venskab.

Søren.

Tak skal han ha'e. Naar Pengene sidde saa løst paa ham, kan jeg sagtens tage derimod.

Knap.

Aa, hvad gjør man ikke for en god Ven. — Hør, lille Søren, jeg har et nødvendigt Ærind hos en Mand ude

i Byen; vil han ikke for et Øieblik lukke mig ud. Jeg kommer strax igjen.

Søren.

Husbond har forbudt mig at lukke Nogen ud.

Knap.

Men Guds Død og Pine, jeg kan umuligt blive her.

Søren.

Ja, hvad vilde han heroppe?

Knap.

Vær nu fornuftig, lille Søren — det skal ikke komme an paa et Par Skilling — jeg maa min Sjæl ned.

Søren.

Ned skal han nok komme. Husbond kaster baade ham og Daniel ned ad Trapperne.

Daniel.

Spar Dine Ord, Mathias; naar Søren først begynder at blive vittig, saa seer det farligt ud.

Knap.

Aa, sikke Snak! Søren er jo en Menneskeven. Ikke sandt, lille Søren — (klapper ham) han lader mig nok slippe ud.

Søren.

Det er det samme — han skal faae Lov at slippe ud, baade han og Daniel.

Knap.

Sa'e jeg det ikke nok — Søren er en Menneskeven — (gaaer mod Loftsdøren) Kom nu, lille Søren, og luk mig ud — jeg har Hast.

Søren.

Nei, den Vei kan han ikke komme ud; det har Husbond forbudt mig.

Knap.

Det er mig sgu ligegodt hvad Vei jeg kommer ud, naar jeg blot slipper herfra. — Hvor kan vi da gaae ud, lille Søren?

Søren.

See der — ud af Loftslugen.

Knap.

Ud af Loftslugen? Er han fra Forstanden? Saa brækker jeg jo Halsen.

Søren.

Han har en haard Hals; den holder nok.

Knap.

Men vær dog rimelig, lille Søren.

Søren.

Nu har jeg sagt ham min Mening. (gaaer hen til sin Post).

Knap.

Den Kjøter! der gik da min Rigsort fløiten til ingen Nytte.

(Jeremias raaber udenfor: Luk op, Luk op! det er mig).

Daniel.

Det er Jeremias; hvad vil han?

(Søren lukker Jeremias ind).

Sjette Scene.

De Sorrige. Jeremias (kommer forstyrret ind).

Jeremias.

Hvorfor lukker I mig ikke ind?

Daniel.

Hvad gjør Du her endnu? Din Fa'er trak jo af med Dig.

Jeremias.

Da vi kom ned paa Trapperne, havde han for lang Tid siden glemt, at jeg gik bag ham — han kan jo ingen Ting huske — og saa rendte jeg tilbage og skjulte mig bag Loftsdøren, indtil den gamle Herre var gaaet.

Daniel.

Men hvad vil Du nu?

Jeremias.

Jeg vil blive her.

Daniel.

Her? Er Du ikke ved Dine Sandser?

Jeremias.

Jeg gaaer ikke hjem i Nat.

Daniel.

Men hvorfor ikke?

Jeremias.

Jeg har mine Grunde.

Knap.

Vil Du kanskee slaae en lille Sviir af, Din Strik; hvad? Eller har Du en Rendevous i Baghaanden?

Jeremias (undseelig).

Aa, hvor kan De nu troe — Nei, naar De endeligt vil vide det, saa er det ikke andet, end — —

Knap.

Naa, ud med det!

Jeremias.

Jeg vil ikke have Prygl af Fa'er, naar jeg kommer hjem.

Knap.

Det har min Sjæl ingen Nød.

Jeremias.

Jo, jeg kjender nok Fa'er, naar han først begynder.

Knap.

Ei, jeg vil parere —

Jeremias.

Hvor kan De nu disputere? Det er jo Noget jeg maa vide bedre. Har jeg ikke prøvet det før?

Daniel.

Ih nu! Ulykken er da heller ikke saa stor.

Jeremias.

Jo, det vilde klæde net — jeg som Elsker skulde tage mod Prygl!

Knap.

Har ikke mange honette Folk faaet Prygl før Dig? Imellem os sagt, det er ikke længe siden, at jeg selv blev pryglet, og det ovenikjøbet af en Mand, hos hvem jeg havde Penge at indcassere — det ryster man af sig.

Jeremias.

Ja, jeg er nu engang saadant et Menneske: jeg har Antipathie mod Prygl.

Daniel.

Men, naar Du bliver her, saa risquerer Du, at blive opdaget og at staae som en Martyr for Din point d'honneur.

Jeremias.

Saa lad mig heller være en Martyr —

Daniel.

Men, naar jeg nu siger Dig, at vi hvert Øieblik vente den gamle Hr. Burchardt tilbage, har Du da isinde at tage mod Prygl baade af ham og af Din Fa'er?

Jeremias (forskrækket).

Hr. Burchardt? Ham, der kom før herop med Fa'er?

Daniel.

Just ham.

Jeremias.

Saa vil jeg strax gaae; jo der kom jeg til den Rette —

Knap.

Gaae Du kun hjem og tag mod Dine Prygl som en lydig Søn. Imorgen er det glemt.

Jeremias.

Det er slets ikke for Pryglenes Skyld; det er meest for Ærens —

Knap.

Din Ære lider min Sjæl ikke derved. Sørg blot for at det skeer under fire Øine.

Jeremias.

Det har ingen Nød; han pleier altid at prygle mig i et Værelse tilgaarden, hvor han holder Bøn, og hvor Ingen ellers kommer.

Knap.

Ja, saa er jo det Hele en Bagatel, naar der ingen Vidner ere.

Jeremias.

Saa vil jeg da gaae — (tøvende) skjøndt Gud veed, det er slet ikke behageligt — man kommer hjem og tænker, man kan fornøie sig med sin Familie efter Dagens Slid og Slæb, og saa faaer man Prygl — Men det er det samme — jeg vil dog gaae hjem.

(gaaer mod Udgangen, men standses af Søren).

Søren.

Stop, go'e Karl — han kan ikke komme ud.

Jeremias.

Hvad, kan jeg ikke komme ud?

Søren (kommer frem).

Husbond har forbudt mig at lukke nogen Moers Sjæl ud. Han vil selv komme op og kartætske Jer Allesammen.

Daniel.

Ja, jeg tænkte det nok. Nu har vi da Selskab.

Jeremias.

Hvad er nu det? Er det ikke nok, at jeg gaaer hjem for at faae Bank, skal jeg ogsaa maltracteres her? — Jeg vil ud —

Søren.

Ja, see om han kommer.

Jeremias.

Jeg vil ud — jeg skal hjem til Fa'er — jeg gaaer i mit lovlige Ærind — Ud med Nøglen!

Søren.

Den kan han vente længe paa.

Jeremias

(tager Søren i Brystet).

Ud med Nøglen! Jeg er ikke bange for at slaae til.

Søren.

Vil han slaae mig? Ih saa gid den Lede fare i ham — (river sig løs og vil have Tag i Jeremias).

Jeremias

(brydes med Søren).

Hr. Daniel — Hr. Commissionair — hold paa ham, saa skal jeg snart faae Nøglen —

Knap

(det begynder at faae Mod).

Javist skal han ud med Nøglen! — (vil holde paa Søren,

men kastes af denne tilbage, saa han tumler). Er han gal? Hvordan er det, han tager fat paa Folk?

Søren.

I Esler! vil I overfalde mig? Men jeg skal — (tager en Træstoel, og vil slaae med den, da der bankes stærkt paa Lofts-Døren).

Knap (forskrækket).

Aa Gud hjælpe os! det banker — der er Hr. Burchardt! (kryber bag Daniel og skupper til Jeremias, der igjen vil skjule sig bag ham. Søren gaaer hen og lukker op).

Syvende Scene.

De Forrige. Malsberg.

Malsberg.

Hvorfor krybe I Alle i Skjul?

Daniel.

Vi troede, det var Hr. Burchardt.

Malsberg.

Ham traf jeg hernede paa Trapperne. Han bad mig gaae herop paa Tørreloftet og vente paa ham.

Daniel (med et Suk).

Ja, han har ogsaa bedet os vente paa ham.

Malsberg.

Hvad er der paafærde?

Daniel.

Deres Hr. Svigerfader er ude af sig selv over at have truffet os holde Prøve heroppe. Naar blot ikke hans Vrede kommer til ogsaa at gaae ud over Dem.

Malsberg.

Jeg troer ogsaa alle Ulykker styrte sammen over mig idag. For lidt siden fik jeg et Brev fra En af mine

Meddirecteurer, at vort Selskab er sin Opløsning nær. En betydelig Capital, vi sad inde med, er bleven os opsagt; og, naar vi ikke sælge den sidste Stump af vort Inventarium, kan vi ikke rede for os, og knap endda.

Knap.

Det gjør mig hjerteligt ondt at høre. Jeg har netop faaet et Par Smaafordringer paa Deres ærede Selskab, 31 Rdl. 3 mk. 9 ß. i Sedler og Tegn, — jeg haaber dog vel ikke, at jeg har Noget at risquere —

Malsberg.

Vær De rolig. De skal faae hvad der tilkommer Dem. — Men for Pokkeren! hvad skal vi heroppe paa det smudsige Loft? Jeg troer, jeg vil gaae ned og tale med min Svigerfader.

Jeremias (leer).

Gaae ned? Jo pyt! De kan ikke komme ned igjen.

Malsberg.

Hvorfor ikke det?

Jeremias.

Jeg skal ha'e den Ære at sige Dem, her er ligesom en stor Rottefælle: ind kan Enhver komme, men der kommer Ingen ud igjen.

(der bankes paa Lofts-Døren, Søren lukker op).

Ottende Scene.

De Forrige. Burchardt

(kommer ind med Fru Malsberg ved Haanden).

Burchardt (efter et Ophold).

Jeg kan tænke, Du undrer Dig, min Datter, over at jeg fører Dig herop, og i dette Selskab. Men betragt

engang dette Tørreloft nøiere! Ogsaa her har Kunsten fundet et Hjem. Under disse nøgne Tagstene er et Tempel for Muserne skjult, og disse ynkelige Personer (peger paa Knap og Daniel) ere dets værdige Præster. Ja, Marie! saavidt har Din og Din Mands taabelige Opførsel bragt det, at Tyendet i Ledtog med fremmede Mennesker fordrister sig til at misbruge mit eget Huus til deres Harlequinader. I dette Øieblik har jeg været Vidne til en Comoedie=Prøve heroppe, hvor Daniel og Lisette havde Forsædet, min Søstersøn Jeremias prostituerede sig som Elsker, og min Commissionair traadte op som værdig Fader. — Og nu vil I ikke, at jeg skal harmes over dette Uvæsen, der efter Eders Exempel driver sit Spil her midt i mit Huus — ?

Fru Malsberg.

Kjæreste Fader!

Malsberg.

Desværre, Misbrug kan man ikke forhindre —

Burchardt (til Malsberg).

Tro De mig, Deres egen Syslen med Theatret er ogsaa Misbrug. Opgiv det — det er mit sidste, alvorlige Raad til Dem.

Fru Malsberg.

Bedste Ferdinand! giv efter for min Faders Ønske! Jeg formaaer ikke længer at bære denne usalige Tvistighed. Dag og Nat har jeg grædt og bedet til Gud om at gjengive mig min Faders Kjærlighed og oprette det gamle huuslige Forhold. Men jeg seer kun eet Middel dertil.

Malsberg
(i synlig Strid med sig selv).

Nei, Maria! græde skal Du ikke, ikke for min Skyld — Gud forbyde det! Heller vil jeg — giv mig blot Tid — Men jeg vil — Du skal see, jeg er stærk. (træder hen til Hr. Burchardt) Velan! her er min Haand! Der skal Ingen, og allermindst min Kone, græde for min Skyld. — Jeg frasiger mig Theatret.

Fru Malsberg.

Kjæreste Ferdinand!

Burchardt (omfavnende ham).

Gud give Dem Styrke til at udføre Deres Forsæt! Deres ædle Hjerte har jeg alt lært at kjende. Hvad De idag har gjort for den gamle Blom agter jeg saa høit, at jeg derfor vil glemme det Forbigangne.

Malsberg.

Ædle Mand! De beskjæmmer mig —

Burchardt.

Det har været en slem Dag, fuld af Misforstaaelse og Bekymring; men vi ville tilbringe en glad Aften i hverandres Selskab, som Forbud paa bedre Tider. — Kommer, mine Børn!

Daniel.

Naadige Herre!

Knap.

Gunstige Hr. Patron!

Burchardt.

Nu Godtfolk! hvad have I paa Hjertet?

Malsberg.

Jeg beder for dem, kjære Hr. Svigerfader! — deres Feil erstattes ved adskillige gode Egenskaber.

Burchardt.

Jeg har alt tilgivet dem, meest fordi jeg troer, de ere uforbedrelige. — Men, vanhelliger ikke tiere mit Tørreloft!

Knap.

Jeg skal saamæn aldrig sætte mine Fødder herop.

Jeremias

(kommer frem og bukker for Hr. Burchardt).

Burchardt (forundret).

Er Du her endnu? Jeg troede, Din Fa'er gik hjem med Dig?

Jeremias.

Jeg fik Forfald paa Veien.

Burchardt.

Og hvad vil Du mig nu?

Jeremias.

Kanskee De var saa artig at lægge et godt Ord ind for mig hos min Fa'er.

Burchardt.

Jeg skulde næsten troe, Du var ret vel tjent med engang at høre nogle moralske Formaninger.

Jeremias.

Men Fa'er har en egen Maade at give moralske Formaninger paa, som i Grunden Ingen kan være tjent med.

Burchardt.

Saa! — hvad er det for en Maade?

Jeremias.

Han banker dem ind for at de skal hænge desbedre ved.

Burchardt.

Aha! — Nu giv Dig tilfreds; jeg faaer vel at hjelpe paa Dig. — Og lad os nu see til at komme til Rolighed, Børn! Jeg har lært saameget af denne Dags Begivenheder, at et godt Hjerte og en ædel Tænkemaade undskylde meget, men at Herrens ringeste Taabelighed forvandler hele Huset til en Daarekiste. —

J.A.A.

March 16.1854.

Flyttedagen.

Lystspil i fem Acter.

(Opført første Gang paa det kongelige Theater den 29de April 1828).

Personerne:

Olmerdug, Krigsraad.
Fru Olmerdug, hans Kone.
Julie, deres Datter.
Daniel, Tjener hos Olmerdug's.
Brandt, Muurmester.
Vilhelm, hans Søn, Fuldmægtig.
Christian, en gammel Tjener hos Brandt's.
Tang, Proprietair.
Charles, hans Søn.
Mathias Knap, Commissionair.
Madam Knap, hans Kone.
Mester Arendt, Skoflikker.
Hans Dreng.

Handlingen, der foregaaer i Kjøbenhavn en Flyttedag, varer ved fra om Morgenen til noget ud paa Aftenen.

Første Act.

(En Gade, der løber lige op til Philosophgangen, hvilken sidste sees i Baggrunden. Paa hver Side af Gaden findes et nogenlunde anseeligt Huus, og umiddelbart ved det paa høire Side af Theatret (fra Tilskuerne at regne) sees Mathias Knaps mindre og noget forfaldne Bolig, prydet med Skildtet for et Commissions=Comptoir. Af og til, især i de første Scener, bæres Dragter med Flyttegods frem og tilbage over Gaden. Denne sidste bærer desuden Spor af en Flyttedags Uorden ved adspredte Halmbunker o. s. v).

Første Scene.

Daniel

(raaber ind ad Huset tilhøire, udenfor hvilket et Par Bærebøre staae).

Tager Jer iagt, Godtfolk! I støde Kalken af Muren. Løfter Kassen over Gelænderet. — Saa sagte, saa sagte! — Ei, I privilegerede Dagtyve! har I ingen Øine i Hovedet? Længer ned! — Naa! (Fire Landsoldater bære Flyttegods ud og lægge det paa Børen) Puh! det er et miserabelt Liv. Jeg vil ti Gange heller kjøre med 4 springske Heste end trækkes med 4 sjællandske Landsoldater. (Træder hen til Børen) Er nu Alt i Orden? Lad mig nu see, I bære Tøiet varligt ind ad Porten derovre. (Karlene gaae med Børene ind i Huset tilvenstre) — — Kommer en Fremmed her til Byen om Flyttedagen, kan han ikke troe andet end at Fjenderne ere forhaanden, og at Borgerne vil retirere dem og deres Gods i Sikkerhed. Gaderne ere fulde af gamle og ny Meubler, Feieskarn,

Sengehalm — fy, man kan knap vove at sætte Foden ned i denne Svinestie; jeg troer tilforladelig, der er Levende i Halmen. — Denne almindelige Lyst til at flytte, er bestemt en Sygdom, der stikker i Blodet, og der indsinder sig hver Opsigelsestid. Min Herre, Krigsraaden, er især stærkt angreben; om det saa kostede ham hans Liv kunde han ei boe længer end et halvt Aar, eller i det høieste et heelt Aar paa eet Sted. Nu har jeg tjent ham i 3 Aar, og i den Tid have vi flyttet 5 Gange. Og hvorfor? Ei, vi manquere min Tro aldrig Grunde. Snart bleve vi plagede af Røg enten fra Kakkelovnen eller i Kjøkkenet; snart vilde min Herre boe paa Soelsiden, snart ikke; snart var der en daarlig Opgang, snart ingen Indkjørsel, eller Gaarden var for lille. Snart klagede Fruen, der ogsaa har en artig Rem af Huden, over Tørreloftet, snart over Pigekammeret, snart, med Respect at sige, over noget Andet. Snart boede der en Brændeviinsbrænder eller Brygger enten i Gaarden eller i Nærheden deraf; snart var der for megen Færdsel i Gaden, snart var der for stille o.s.v. o.s.v. o.s.v. Er det ikke Grunde nok? Med saamange Ulykker over Hovedet burde man egentlig flytte hver 14de Dag. — Men skal jeg sige min oprigtige Mening efter min enfoldige Forstand saa kan denne urimelige Flyttesyge aldrig føre noget Godt med sig. At blive hjemlig paa et Sted, derpaa er der nu slet ikke at tænke; thi knap har man begyndt at finde sig vel, før man flakker videre; saa at man med Sandhed kan sige, Byens Folk her føre Nomadeliv, især da de ligesom Nomaderne ruinere, hvad de kunne overkomme, før de flytte videre. — Hahaha! der kommer Skoflikkeren heromme, pustende som en Kameel under Potter, Pander, Stolesæder, Stikbækkener, og jeg veed ikke Alt hvad. Jeg tør sværge

paa, han skal flytte. — En god Morgen, Mester Arendt! Hvorhen saa belæsset?

Anden Scene.

Daniel. Mester Arendt
(bærende paa adskilligt Flyttegods).

Arendt.

God Morgen, god Morgen, Daniel! — Hvor jeg skal hen? Ja, Du maa nok spørge. Jeg stakkels Mand ligger i Flytning til op over Ørene.

Daniel.

Men, for Pokkeren! hvorfor blev Du ikke boende?

Arendt.

Hvor kunde jeg, sødeste Ven! Har ikke min Vært, den Kjæltring, lagt paa Leien? Og hvor skal det komme fra? med tomme Hænder, Huset fuldt af Rollinger, og intet Arbeid — og aparte stod jeg i Restance for Leien fra forrige Halvaar.

Daniel.

Saa gjorde Du rigtignok klogest i at flytte.

Arendt.

Jeg blev sgu nok nødt til det, da min Vært har kastet mig ud af Værelserne. Nei, det er grumme ubehagelige Tider, vi leve i; man er nær ved at sulte ihjel. Alle Næringsveie ere fordærvede — for mange Hænder overalt — Fuskere og Bønhaser.

Daniel.

Du skulde prøve Din Lykke i Lotteriet.

Arendt.

Min Ulykke har jeg prøvet deri. I forrige Uge satte jeg et Par næsten nye Manchesters-Buxer paa et bestemt Udtræk; men see, om jeg fik Noget!

Daniel.

Det var ogsaa en underlig Indsats. Jeg sætter, Du havde vundet det bestemte Udtræk, saa havde Du faaet 70 Par Manchesters=Buxer.

Arendt.

Aa Snak, min Kone havde jo først solgt Buxerne, og sat Pengene paa Udtrækket. Men, hvad jeg vilde sagt, Daniel, gi'er Du til en halv Pægel, hvad?

Daniel.

Jeg skulde næsten troe, at Du alt har seet temmelig dybt i Flasken.

Arendt.

Hør, Daniel, jeg vil ønske, at hver Draabe Spiritus, jeg drikker, maa blive til Bly i min Mund, om jeg ikke er saa nyktern, som et nyfødt Barn.

Daniel.

Saa? Tør jeg spørge, om Du pleier at gaae ud for=uden en Morgendram?

Arendt.

Nei, Daniel, deri har Du Ret; men, naar jeg ar=beider suurt fra Morgen til Aften, saa kan jeg nok være det bekjendt.

Daniel.

Jaja — og, da Du med Dit Flyttegods kom forbi vor gamle Bekjendt i Studiistræde, Brændeviinsbrænderen, kaldte han saa ikke paa Dig?

Arendt.

Jo, han gjorde, Daniel; for han har altid været min inderlig gode Ven.

Daniel.

Og saa skjænkede han et Glas for Dig til Lykke i de nye Værelser — ikke sandt?

Arendt.

Ja, det er sandt, det gjorde han.

Daniel.

Hahaha! Jeg tænkte det nok.

Arendt.

Ja, men hør Daniel! vær nu ikke ubillig. Naar Manden kommer til mig og siger af et godt Hjerte: Kom, Krigskammerad (for vi staae sammen ved det borgerlige Artollerie) kom og lad os drikke Dine nye Værelsers Skaal, saa havde det jo været skammeligt af mig, ja! jeg kunde aldrig have forsvaret det, om jeg havde sagt Nei dertil. Nei, vel er jeg en simpel Skomager, og, det Gud veed, nedtrykt af mange Næringssorger; men jeg troer nok, jeg veed, hvad der hører til en god Levemaade og Kammeradskab.

(En Dreng kommer løbende ind).

Drengen.

Mester! ak, Mester! Mutter ligger i Rendestenen.

Arendt.

Ei hvad, Din Kjøter! saa hjælp hende op og lad hende tørre sig af. — Naa, Daniel, gi'er Du til en Pægel, eller skal vi raffle — effen eller ueffen?

Drengen (trækker ham i Kjolen).

Mester maa, vær en evig, gaae med. Vognen er væltet med Mutter paa.

Arendt (rusker ham).

Din Ravneunge! har jeg ikke sagt, Du skal hjælpe hende op.

Drengen (grædende).

Men alt Flyttegodset er drattet ned og ligger i Rendestenen —

Arendt.

Hvad, Flyttegodset? — saa maa jeg sgu hjem. Farvel!

(gaaer med Drengen).

Tredie Scene.

Daniel (alene).

Der gives virkeligt Folk her i Byen, der leve af at drikke sig fulde, eller der slet ingen anden Bestilling i Staten have end at være drukne fra Morgen til Aften, mens det er ubegribeligt, hvoraf de egentligt leve. Mester Arendt hører til denne Classe Mennesker. Hans Haandværk kaster Intet af sig; Konen duer ikke; Rollinger er der nok af; han selv er altid fuld, undtagen tidligt om Morgenen, og dog slaaer han sig igjennem. Pokkeren maa vide, hvorledes det gaaer til. —

Fjerde Scene.

Vilhelm Brandt. Daniel (der holder sig tilside).

Vilhelm

(kommer farende ind med en Adresse-Avis i Haanden).

"Logis for Haandværksfolk — 8 Landsoldater —" Ih, for Fanden, hvor staaer det dumme Avertissement? (dreier og vender Avisen utaalmodig). Her — nei — her — naa, endeligt! No. 363 (seer efter paa Huusnummerne). Det er jo der, det anvises. (ringer paa Commissionair Knaps Gadedør). Men, Guds Død! boer ogsaa Krigsraad Olmerdug ligeoverfor? Jo,

det er fuldkomment rigtigt; der boer min søde Julie, og fra idag af skal jeg fra Morgen og til Aften sidde i Vinduet og see over til hende.

(Ringer paany).

Femte Scene.

De Forrige. Mad. Knap.

Mad. Knap.

Hvad godt, min rare Herre?

Vilhelm.

De har jo nogle Værelser tilleie for Logerende —

Mad. Knap.

Jo, jeg har, min charmante Herre!

Vilhelm.

Jeg vil kort og godt leie dem, og det strax. Her har De for en Maaned forud. — Betalingen er?

Mad. Knap.

Betalingen er 12 Rbdl. maanedligen, min allersødeste Herre! Men vil De ikke først besee Leiligheden?

Vilhelm.

Meget gjerne — (afsides) Maaskee jeg kan faae et Glimt at see af min Julie. (høit) Det er jo herovre? (peger til den venstre Side af Gaden).

Mad. Knap

(med forandret Stemme).

Naa der? Javist, det er jo min Gjenboes Værelser, som vi have i Commission at anvise. Det er slemt; nu har jeg just ikke Tid at gaae over med. Værelserne ere ganske gode; det ryger kun lidt, men der er en deilig Udsigt, som da ogsaa her, ifald De vil besee min Leilighed.

Vilhelm.

Nei, Gu' vil jeg ikke. Jeg vil leie Værelserne derovre og ingen andre.

Mad. Knap.

Som sagt, jeg har just nu ingen Tid. (vil gaae).

Vilhelm.

De maa min Salighed ikke gaae. Jeg vil jo leie; her er Penge.

Mad. Knap.

De har ogsaa en forskrækkelig Hast.

Vilhelm.

Men lad Dem nu sige, bedste Madam!

Mad. Knap.

Aa, javist — nu kan De jo komme igjen en anden Gang. De Værelser løbe sgu ikke bort. Adieu!

(gaaer og smækker Døren i efter sig).

Vilhelm (hamrer paa Døren).

Luk op, Madam — luk bare op! Jeg vil leie uden at see Værelserne — — Jeg troer, Satan stikker i den Kjærling! Hvad gjør jeg nu? Her staaer jeg som en Skolepog. Fordømte Rappenskralle!

Daniel (træder frem).

Om Forladelse, min Herre!

Vilhelm.

(idet han vil gaae uden at see hen paa ham).

Alt forladt!

Daniel.

Undskyld min Dristighed; jeg synes at skulle have den Ære at kjende Herren.

Vilhelm.

Ih, er det Dig, Daniel? min gamle Tjener og Opvarter! Hvad bringer Dig herhid?

Daniel.

Jeg staaer her paa Post for at hjælpe min nuværende Herre, Krigsraad Olmerdug, med Flytningen.

Vilhelm.

Hvad? Olmerdug? Krigsraaden, som boer her i dette Huus? (peger paa Huset tilhøire).

Daniel.

Som har boet i dette Huus, men fra idag af er at træffe i Huset ligeoverfor.

Vilhelm.

Krigsraad Olmerdug, som har — som er — som har en ret net Datter, naar jeg husker rigtigt, en ganske kjøn Pige, troer jeg.

Daniel (afsides).

Aha! (høit) En kjøn Datter? Mener De Frøken Julie?

Vilhelm.

Javist, Julie — jeg havde glemt Navnet.

Daniel.

Aa! hun er da mere hæslig end smuk.

Vilhelm.

Saa? Synes Du det?

Daniel.

Hendes Gang er noget klodset.

Vilhelm.

Det er Løgn, skammelig Bagtalelse. Hendes Gang er gratiøs, lettere end Gazellens, flygtigere end Hindens.

Daniel.

Og saa har hun et flaut Træk ved Munden.

Vilhelm.

O, Du Afskum! Et flaut Træk! — Jeg burde slaae

Arme og Been itu paa Dig. Saa friskt er intet Kirsebær, som hendes modne, yndige Læber. Saa sneehvid ingen Perlerad som hendes Tænder. Og hendes Smiil, hendes fortryllende Smiil! O, der ligger en Himmel i hendes Smiil alene. — Julie et flaut Træk ved Munden! Du levende Træblok! hvor tør Du nævne Julie og Flauhed i eet Aandedrag!

Daniel.

Naa, bedste Herre! Har Gud Amor aldrig faaet Bugt med Dem før, saa troer jeg, han nu har et ganske godt Tag i Dem.

Vilhelm.

Hvad — hvad vil Du sige dermed? Jeg kan forsikkre Dig, jeg er slet ikke forelsket i Din Frøken.

Daniel.

Bedste unge Herre, hvorfor vil De dølge for mig, hvad De alt har røbet? — Behag blot at betænke, til hvor megen Gavn jeg kan være Dem netop i dette Tilfælde.

Vilhelm.

Du har Ret, min tro Daniel! Du kan være mig til megen Gavn. Velan, saa vil jeg da tilstaae Dig, at jeg i Sommer, kort efter min Udenlandsreise, gjorde Din Frøkens Bekjendtskab i Fyen, hvor jeg i lang Tid havde Forretninger. Hendes Skjønhed, hendes Aandsgaver, hendes fortræffelige Hjerte fængslede mig, og mine ringe personlige Egenskaber fandt igjen Naade for hendes Øine. Imidlertid reiste hun for 6 Uger siden hen til Kjøbenhavn. Mine Forretninger holdt mig i Fyen lige til nu. Igaar ankom jeg, og idag er det min faste Beslutning formeligt at anholde om hendes Haand hos hendes Forældre.

Daniel.

Hm, hm! Naar De blot ikke kommer for sildigt.

Vilhelm.

Hvorledes? Skulde Julie være mig utro?

Daniel.

Hvad Frøkenen har besluttet, veed jeg Skam ikke; men hendes Fa'er har sat sig fast i Hovedet, at hun skal ægte den unge haabefulde Charles, Søn af en Proprietair Tang herude i Sjælland.

Vilhelm.

Hvem? Charles Tang? Den Hansqvast, den Modedukke, der paa en Prik er skaaren ud af den sidste Modejournal?

Daniel.

Netop ham; jeg mærker, De kjender ham.

Vilhelm.

Javist kjender jeg ham. Nu, er min Medbeiler ikke farligere, haaber jeg nok, jeg skal løfte ham af Sadelen.

Daniel.

Jaja! saa let er det heller ikke. Jeg skal have den Ære at sige Dem, Krigsraaden sætter, som alle Kjøbenhavnere, overdreven Priis paa at boe beqvemt, og efter sit eget Hoved. Charles har været klog nok til at benytte sig deraf, og ladet Huset derovre, som han i Foraaret kjøbte for sin Fa'er, indrette aldeles efter min Herres Angivelse, og nu er Krigsraaden saa henrykt derover, at han uden videre har givet sit Samtykke til Charles's Forlovelse med Frøken Julie. Den gamle Proprietair, som Ingen af os endnu har seet, kommer hertil idag, og iaften skal Jaordet holdes i de nye Værelser.

Vilhelm.

Det skal aldrig i Evighed skee! — Iaften? — Bi! — der skal sættes en Pind for! — Men hvad siger Julie til denne skjønne Plan? og Fru Olmerdug? hun har jo dog som Kone i Huset ogsaa en Stemme.

Daniel.

Ja, det veed Gud, at Fruen har Stemme i Huset. Hun kan saamæn undertiden overskrige os Allesammen.

Vilhelm.

Hm! Hm! Denne Hindring kommer mig lidt uventet. Siig mig — Julies Fa'er, hvad er det for en Patron? Er det en Mand med Been i Panden? Han er jo Krigsraad?

Daniel.

Krigsraad er han, men derfor har han ikke nødig at have Been i Panden. Hvor han forresten er Krigsraad, veed jeg ikke. I sit eget Huus er han det ikke; thi der raader Fruen baade for Krig og Fred. Iøvrigt er han et godt sælle Skrog, der egentligt kun har to Svagheder. Den ene er, at samle fra alle Kanter Stumper og Stykker til en Naturalie- og Antiquitets-Samling, som jeg for min Part ikke vil give 4 Skilling for.

Vilhelm.

Saa? har han en Naturalie-Samling? Det var godt, jeg fik det at vide. Nu, videre!

Daniel.

Hans anden Svaghed er ligesaa uskyldig, kun at vi Andre ogsaa lide derunder.

Vilhelm.

Nu, hvad er det?

Daniel.

Ja, seer De — veed De, at vi ligge i Flytning idag?

Vilhelm.

Jo, Du har selv fortalt, at I skal flytte ligeoverfor. Men hvorfor bleve I ikke boende?

Daniel.

Jeg skal ha'e den Ære at sige Dem, vi boede her paa Soelsiden —

Vilhelm.

Nu, kan Din Herre ikke lide det?

Daniel.

Jovist kan han, i Almindelighed; for vi flyttede forrige Gang netop fordi her var saa deilig Soelskin om Foraaret; men iaar er Solen ogsaa reent besat med at skinne. — Og desuden er her saa megen Færdsel i Gaden.

Vilhelm.

Ei, Din Nar! Færdselen er jo den samme, naar han flytter til den anden Side af Gaden.

Daniel.

Det er endeligt sandt; men Værelserne vare saa store derovre —

Vilhelm.

Nu, det er jo godt for en stor Familie.

Daniel.

Javist er det godt, og forrige Flyttetid leiede Herren ogsaa disse Værelser blot fordi de vare saa rummelige. Men nu have vi betænkt os; vi ville have det smaat og hyggeligt. Og desuden var der ingen Vindovne der, men blot Kaminer.

Vilhelm.

Hahaha! kan han nu ikke lide Kaminer!

Daniel.

Jovist, forstaae mig ret; min Herre var ganske indtagen af Kaminer, da vi flyttede herind i Foraaret. Nu derimod frygte vi for, at der skal gaae formeget Brænde bort dermed. Vindovne ere ogsaa mere moderne; de gjøre, saa at sige, mere Vind end Kaminer; og desuden, for at sige alt med faa Ord: saa er min Herre det vanskeligste Menneske at tilfredsstille hvad Værelser angaaer. Han flytter to Gange aarligen, og jeg er vis paa, han flyttede 10 Gange, naar det gik an. Hvad de nye Værelser betræffer, da har jeg alt gjort saadanne Opdagelser, at jeg knap troer, vi blive her 14 Dage. Min Herre er i denne Henseende den livagtige Jerusalems Skomager, der aldrig har Ro paa sig.

Vilhelm.

Efter hvad Du fortæller maa det jo være en let Sag at gjøre ham kjed af de nye Værelser.

Daniel.

Intet er lettere. Men dermed er De ikke hjulpen. Han skal ogsaa gjøres kjed af den kjedelige Brudgom, og det inden Aften, før det bliver for sildigt.

Vilhelm.

Ja, i hvorom Alting er, jeg vil blive min første Plan tro, og endnu idag anholde om Julies Haand hos hendes Fader. Lykken har hidtil været mig gunstig ved mine fleste Foretagender; den vil heller ikke nu forlade mig. Desuden maa jeg for Julies Skyld gaae ligefrem tilværks; hun hader Krogveie.

(Man hører Olmerdug tale indenfor).

Daniel.

Naa, der kommer Krigsraaden. Nu kan De min Sjæl gaae ligefrem tilværks og frie her midt paa Gaden.

Vilhelm.

Top, det er et Ord! Jeg vil strax bestorme Krigsraaden. Kanskee hans Hjerte alt er smeltet over Flyttedagens mange Fataliteter.

Daniel.

Fataliteter? Jo pyt! Det er just hans Element. Men hillemæn, der kommer han!

Sjette Scene.

Krigsraad Olmerdug. De Sorrige.

Olmerdug

(bestøvet, hans Toilette er noget i Uorden. — Under Armene og i Hænderne har han en Pakke Papirer, en Urtepotte, et Fuglebuur, en Kasse af Mahagony o. s. v. — Han taler ind i Huset tilhøire).

Skynder Jer nu, Børnlille! og lader os faae de sidste Dragter over. Jeg er her strax igjen. (Kommer frem) Jeg kan for min Død ikke lide, at man flytter mig over Halsen. (gaaer hen igjen til Huset) Lad min Kone tage Nøglerne af alle Hjørneskabene —

Vilhelm

(nærmer sig ham med Hatten i Haanden).

Undskyld, min Herre, at jeg er saa paatrængende —

Olmerdug

(uden at vende sig om).

Jeg giver Ingenting ved Dørene, min gode Mand! — Lad dem ikke glemme Skilderierne i Spisestuen.

Vilhelm.

Jeg udbeder mig et Øieblikś Opmærksomhed —

Olmerdug (som før).

Gaae til Fattig-Forstanderen! — Siig dem, at de skal lade Papegøien staae til allersidst.

Vilhelm.

Min Herre, De tager Feil — det er ikke min Hensigt . . . .

Olmerdug (som før).

For en Ufærd! har jeg ikke sagt ham — (vender sig om) Naa! — Jeg beder om Forladelse! Jeg vidste ikke andet, end at De var En af dem, der hver evige Flyttedag overløber mig om Huusleiehjælp. — Tør jeg spørge, hvad der staaer til Deres Tjeneste?

Vilhelm.

Naar jeg blot ikke kommer til Uleilighed —

Olmerdug.

Ja, jeg ligger i Flytning som De seer. Naar De derfor kunde fatte Dem lidt i Korthed —

Vilhelm (afsides).

Frierie og Korthed, det er fordømt haarde Betingelser. (høit) Jeg skal have den Ære at sige Dem, jeg har reist meget, deels som Botaniker, deels som Zoolog, deels som Oldgrandsker, deels som —

Olmerdug.

Ei, ei! er min Herre en Oldgrandsker?

Vilhelm.

Jeg studerer Antiquiteterne con amore. Nu har Rygtet fortalt mig, at De skal besidde en udmærket Samling af Sjældenheder, udstoppede Fugle, Conchylier, nordiske Antiquiteter. — Men, som sagt, jeg vil heller en anden Gang . . .

Olmerdug.

Nei, Gu' skal De ikke, bedste Hr. Ven! Saameget kommer De heller ikke til Uleilighed. — Aa, Daniel, befrie mig for dette Skramlerie. — Naa, saa De vil see min Raritet=Samling? Herregud, med største Fornøielse. Ja, De kan troe, der ere kostbare Stykker deriblandt, som De min Tro ikke finder i mange kongelige Cabinetter. Der er nu, for blot at anføre et Exempel, en meget sjælden amerikansk — amerikansk — nu kan jeg ikke komme paa Navnet. Det er ellers et Pattedyr — hm, hm! — Daniel kan Du ikke huske Navnet paa —

Daniel.

Et Pattedyr? Mener Herren den store Pelikan?

Olmerdug.

Aa Snak, jeg siger jo et Pattedyr —

Daniel.

Nu ja! Pelikanen staaer jo og giver sine Unger Patte. Den har jo slaaet Hul paa Brystet, siger de.

Olmerdug.

Vist ikke; jeg mener ikke den. — Nu, jeg kommer nok paa Navnet en anden Gang. Det er ellers et grumme rart Stykke. — Ja, min Conchylie=Samling er heller ikke fundet paa Gaden. Aa, den har kostet mig en god Skilling. Men, hvad jeg vilde sagt, er De en Ven af Vanskabninger?

Vilhelm.

Jo, naar de ere i Spiritus.

Olmerdug.

Meget vel. Jeg kan opvarte Dem med en Samling af de skjønneste Vanskabninger, man vil ønske sig.

Der skal De blandt Andet see et ufuldbaaret Foster i Spiritus, et Pigebarn, der er født med Snørliv paa.

Vilhelm.

Med Snørliv?

Olmerdug.

Med Snørliv, som jeg siger. Er det ikke sandt, Daniel?

Daniel.

Jo, min Tro er det sandt. Moderen var jo Dandserinde, saa det ikke er saa urimeligt.

Olmerdug.

Ja, ere dog ikke Naturens Veie forunderlige?

Vilhelm.

Unægteligt! — (afsides) Jeg mærker nok, jeg maa give en Skilling med i Lauget. (høit) Jeg har altid under Betragtningen af Misfostre fundet Naturen i høi Grad interessant. Den er her paa engang frembringende og forstyrrende. Men i selve denne Tilintetgjøren af dens eget Værk lægger den den selsomste Blanding af mangfoldig Ideerigdom og Overgivenhed. Det synes næsten, som om Naturen, for at tilfredsstille sig selv, søger at bøde paa sit mislykkede Værk ved at lade det komme frem under de baroqueste Former. I Sandhed! mange Misfostre have vüst sig for mig som høist humoristiske Producter, frembragte af den kjækkeste Indbildningskraft.

Olmerdug (afsides).

Baroque Misfostre? dem har jeg ikke i min Samling. Humoristiske? dem kjender jeg sgu slet ikke. Men jeg vil ikke lade mig mærke med Noget. (høit, tagende Hatten af) Jeg mærker nok, at min Herre er en Kjender, og glæder mig alt i Forveien til at gjøre Deres nærmere Be-

kjendtskab. Jeg skal ellers have den Ære at sige Dem, min største Force bestaaer i nordiske Antiquiteter.

Vilhelm.

Det er mig kjært; jeg har ogsaa fornemmeligt lagt mig derefter.

Olmerdug.

Det var jo skjønt. De kan saamæn hos mig see en complet Samling Hellebarder, Offerknive, Steenøxer o. s. v. og en Mængde Urner fra alle Hedenskabets Tider. Jeg har en Urne, der bestemt er over 3000 Aar gammel, ja maaskee fra Odins Tid.

Vilhelm.

Kanskee den er fra før Syndfloden —

Olmerdug.

Meget muligt; jeg fordrister mig ikke til at afgjøre det. — Men, apropos, Daniel, blev den gamle Urne, jeg taler om, godt indpakket ved Flytningen?

Daniel.

Jo, den kom i god Behold over. Jeg kunde ikke have pakket min egen Bro'er bedre ind. — Men Herren har reent forglemt at fortælle om den kunstige Smørkande, vi har i Samlingen, og som de sige, er gravet op af en Kjæmpehøi ved Slagelse. Kan Herren huske, der laae endnu lidt Smør paa Bunden, som vi smagte. Det lod til at have været deiligt Maimaaned=Smør.

Olmerdug.

Ja, han har Ret, det er et sjældent Stykke. Aa, det leder til vigtige historiske Oplysninger om vore nordiske Forfædre.

Vilhelm.

Det kan jeg begribe; for, naar man først har faaet ud, at vore Forfædre spiste Smør, saa —

Olmerdug.

Javist, saa — saa seer man jo strax —

Vilhelm.

Ja, det er meget sandt.

Olmerdug.

— Saa har man gjort et dybt Blik ind i deres oeconomiske og huuslige Forfatning, deres Cultur o. s. v.

Vilhelm.

Ja, og saa gaaer Resten af sig selv som et Smørrebrød. (afsides) Den Conversation begynder at kjede mig. Jeg maa bringe mit Frierie paa Bane. (høit) De har nævnet mig alle Deres Nariteter, men glemt den største Sjældenhed i Deres Huus, om hvilken Rygtet alt længe har talt.

Olmerdug.

Aa, De mener nok min ægyptiske Mumie.

Vilhelm.

Nei, jeg maa tilstaae —

Olmerdug.

Min Samling af indianske Fuglereder?

Vilhelm.

Heller ikke. Noget endnu sjældnere, som Ingen uden De eier.

Olmerdug.

Som Ingen uden jeg eier? Er det da een af mine Vanskabninger?

Vilhelm.

Jeg beder om Forladelse! Skabningen deraf er netop fuldendt.

Olmerdug.

Hm, hm! Er det kanskee Noget, der er udstoppet?

Vilhelm.

Nei, det vil jeg bande paa, det ikke er.

Olmerdug.

Hm, hm! nu har jeg det! Jeg staaer jo ogsaa i Taaget. De mener min levende tamme Sælhund, som kan gjøre Kunster — bestemt!

Vilhelm.

Nei, De tager Feil, og for ikke længer at lade Dem i Uvished, vil jeg tilstaae reent ud, at jeg har havt Deres Frøken Datter forøie ved min Beskrivelse.

Olmerdug.

Naa! — Hvad er nu det for Noget! — Ja saa! Hvor kunde det falde mig ind! Hun er sgu ingen Raritet, at sige saadanne —

Vilhelm.

I Sandhed, hun er en Sjældenhed, hvis Lige skal søges længe. Man kan finde 10 Mumier, inden man træffer paa en Dame af hendes Skjønhed, Dyd og milde Sæder.

Olmerdug.

Ja, var hun ikke saa sandt mit eget Kjød og Blod, saa foretrak jeg dog en Mumie. Men, med Forlov at spørge, min unge Herre! hvorfor interesserer De Dem saa stærkt for min Datter?

Vilhelm.

Med faa Ord: jeg elsker Deres Frøken Datter, og haaber at vinde hendes Gjenkjærlighed. Jeg har Formue

og er uafhængig. Ved at forene min Fremtid med Deres Datters gjør De mig til det lykkeligste Menneske i Kjøbenhavn.

Olmerdug (afsides).

Nei, seer man! en Snuushane! Nu, ham skal jeg snart feie afveien. (høit) Jeg kan saavist ikke tjene Dem, min Herre! Idag kommer Proprietair Tang ind fra Landet for at helligholde sin Søns Jaord med min Datter. De seer altsaa selv, at De kommer lidt for sildigt. Forresten staaer jeg og mine andre Sjældenheder aldeles til Deres Tjeneste.

Vilhelm.

Jeg besværger Dem, Hr. Krigsraad! Det gjælder om Deres Datters Vel, om min egen Lyksalighed.

Olmerdug.

Min Datters Vel skal jeg tænke paa; det er min Pligt som Fa'er. Men Deres egen Lyksalighed kan jeg min Sjæl ikke paatage mig. Det er ikke Tider dertil.

Vilhelm.

Saa er det Deres Alvor at ville forene Deres herlige Datter med Byens største Abekat, med en levende Modejournal? —

Olmerdug.

Ingen Fornærmelser mod min tilkommende Svigersøn, om jeg maa bede. Det er sgu et meget flinkt lille Menneske.

Vilhelm

(med et Slags comisk Fortvivlelse).

Veed De, min Herre, at Deres Ord har bragt mig til det Yderste? Jeg erklærer Dem herved aabenbar Krig. Jeg hviler ikke, før jeg har opnaaet mit Ønske. Inden

Aften skal jeg seierrig som en Philip af Macedonien drage ind i Deres Huus. Julie skal blive min!

Olmerdug.

Hvad? Vil De bortføre min Datter?

Vilhelm.

Nei, selv skal De frivillig lægge hende i mine Arme. Det skal være Deres Trøst, Deres Stolthed at kalde mig Svigersøn. Og Fanden skal ta'e mig, om jeg giver Slip paa Deres Datter, naar hun først engang er min. — Adieu, gamle Herre! Nu veed De hvad De har at rette Dem efter.

(iler ud).

Olmerdug.

Det var mig en net Oldgrandsker, den! Hvad kan nu det have været for en Kegle? — Hør, Daniel! mærkede Du ikke Noget her paa den fremmede Herre? (peger paa Panden).

Daniel.

Paa Hovedet? Der havde han en Hat paa.

Olmerdug.

Aa Sladder! Jeg mener, om Du ikke syntes, han var lidt forskruet.

Daniel.

Aa jo, paa en Maade. Han var endeligt som Folk er fleest.

Olmerdug.

Det Værste er, at jeg over denne Personages Skyld næsten reent har glemt, at jeg ligger i Flytning. Bliv Du nu her, mens jeg gaaer over. — Hør nu! Naar den Springfyr, der var her nyligt, skulde komme i mit Huus i min Fraværelse —

Daniel.

Saa skal jeg bede ham vente til Herren kommer hjem. Fruen eller Frøkenen kan jo holde ham med Selskab.

Olmerdug.

Du skal Fanden ikke bede ham vente! Du skal, (gjør en Pantomime) forstaaer Du? paa en høflig Maade kaste ham ned ad Trapperne. (betænker sig) Eller hør, veed Du hvad, Du kan sige, vi ere ikke hjemme, han kan Ingen faae i Tale. — (gaaer, men vender strax om igjen) Det bliver nok alligevel bedst, at Du kaster ham ned ad Trapperne. Saa er det afgjort paa eengang.

(gaaer ind i Huset tilvenstre).

Vilhelm (kommer frem).

Pst! Daniel! Er han gaaet?

Daniel.

Jo, Herre, Marken er vores; men jeg synes ikke, at Fjenden er slaaet rigtigt paa Flugt.

Vilhelm.

Mit Frierie tog en ulykkelig Ende, hvilket ogsaa var at vente. Vi maae nu tage vor Tilflugt til List, og Du maa være mig behjælpelig. — Først og fremmerst maa Du skaffe mig Værelser her i Nærheden, for at jeg kan have Øie med Krigsraadens Huus.

Daniel.

Men hvorfor leiede De ikke hos Madammen, De talte med?

Vilhelm.

Jeg vil boe ligeoverfor eller skraasoverfor Julie.

Daniel.

Det er jo netop Tilfældet her. De husker nok ikke, at vi idag ere flyttede til den anden Side af Gaden.

Vilhelm.

Du har Ret; det havde jeg reent glemt. Ja, saa ring paa og forhør Dig. — Men bi! siig mig først, hvad er det for Folk?

Daniel.

Aa, meget honette Folk, naar man ikke tager det for nøie. Manden er Commissionair, hedder Mathias Knap og er en god Bekjendt af mig. Hvad Konen angaaer, da er det Værste, man kan sige om hende, at hun laaner paa Pant, og det Bedste, at hun nu og da banker sin Mand. Forresten ere de begge tilfals, naar de betales godt.

Vilhelm.

Jeg kunde jo aldrig træffe det bedre. Kanskee de kunne være os behjælpelige. Gaae kun hen og lei i mit Navn.

(Daniel ringer paa).

Syvende Scene.

De Forrige. Mad. Knap.

Daniel.

En god Morgen, Mad. Knap! Vi vil leie Værelser hos Dem.

Mad. Knap.

Det kan jeg lide, lille Daniel; kom indenfor!

Daniel.

Nei Tak, vi har ingen Tid. Denne Herre der —

Mad. Knap.

Er det ham, der vil leie? — Aa, det er en Vindhas!

Daniel

(tager hende tilside).

Staae Dem nu ikke selv i Lyset, Madam. Denne Herre er en god Kunde. Han har Penge som Græs. Nu

vil han leie hos Dem, forstaaer De? Deres egen Leilighed for Logerende.

Mad. Knap.

Vil han? Ja, det er en anden Sag. (til Vilhelm) Mit hele Huus staaer aldeles til Deres Tjeneste, min rare Herre!

Vilhelm.

Meget vel, Madam. Jeg leier altsaa for 1 Maaned to Værelser tilgaden, og flytter strax ind. Betalingen har De her forud. Det var jo 12 Rbdl.?

Mad. Knap (tællende efter).

1 og 5 er 6 og 6 er 12. Fuldkomment rigtigt, min rare Herre! Ja, flytte ind kan De saamæn, naar De vil, og med Værelserne vil De nok blive fornøiet. Der har boet baade Grever og Baroner og Kammerjunkere og Officerer.

Vilhelm

(der under denne og følgende Replique gaaer speculerende op og ned).

Saa?

Mad. Knap.

Ja, jeg skal have den Ære at sige Dem, min første salig Mand havde meget udbredt Bekjendtskab blandt de Militaire og de Fornemme. Han var Vagtskriver, ak! en Karl, som en Regimentstambour — Men jeg opholder Dem nok, min rare Herre!

Vilhelm (som før).

Ingenlunde; bliv De kun ved! Altsaa Deres Mand var Regimentstambour —

Mad. Knap.

Nei, han var Vagtskriver, men en høi, bomstærk Mand. Jeg havde saamæn ikke troet, at han saasnart

skulde bukke under. Stakkels Mand! han stod just paa Avancements-Listen. Men Døden er Hvermands Herre.

Vilhelm (som før).

Saa han døde ung?

Mad. Knap.

Ja, jeg skal sige Dem, min salig Mand var jo vist et sjældent Menneske, ret et Mønster paa Mænd. Men vi have Alle Feil. Ja, den Drik, den Drik — naar han kunde have ladet den fare! Men det gik i eet Kjøre: Snaps om Formiddagen, Snaps om Middagen, om Eftermiddagen og Aftenen; — og nu havde han mange Venner baade blandt Høie og Lave. Alle skulde de tractere ham. Ja, De kan vide, han kom mangen Gang saaledes hjem, at jeg ikke kunde styre ham, men maatte kalde Naboerne tilhjælp. Gud forlade ham det! Han har tit handlet slet imod mig, ret hvad man kan kalde slet. De troer det maaskee ikke, men han har tit været nærved at banke mig.

Daniel.

Nu, nærved skyder ingen Hare.

Mad. Knap.

Ja, men han har banket mig, det veed Gud han har, og det tit og ofte. Fy, det Skarn!

Vilhelm.

Nu har jeg det! Min Plan er lagt. Charles maa skaffes afveien, maa lokkes fra Byen, i det mindste for idag, og dertil maa den brave Mad. Knap være os behjælpelig. — Seer De, bedste Madam, jeg har en lille Spøg for, en Intrigue, hvad De vil kalde det, og hvortil jeg trænger til Deres Assistance. Om min Erkjendtlighed kan De være forvisset.

Mad. Knap.

Hvad forlanger De af mig, allersødeste Herre?

Vilhelm.

Her er et ungt Menneske her i Byen, der er mig i Veien, og som jeg derfor paa en Dags Tid vilde have bortfjernet. Da det nu ikke godt gaaer an at føre ham bort med Magt, saa ville vi kjønt tage ham med det Gode. Vi ville bilde ham ind, at et ungt, smukt Fruentimmer er forelsket i ham, og sætter ham Stævnemøde et Sted, Fanden i Vold, langt ude i Landet. Lokkes han nu i Fælden og tager derud, saa vinde vi Tid og kunne siden hitte paa noget Andet.

Daniel.

Med Forlov, skal Mad. Knap agere det unge, smukke Fruentimmer?

Vilhelm.

Ih, Passiar! — De, Madam, har Sagen i Commission — forstaaer De? Damen er en god Veninde af Dem, har henvendt sig til Dem, da hun selv er gevaltig undseelig, og især grumme anstændig. Kort sagt, De skal være Mellemhandlerske.

Mad. Knap.

Det er let at forstaae, men hvor faae vi Damen fra?

Vilhelm.

Damen? — Ih lad den unge Herre selv see at finde hende derude. For det Første behøve vi kun en Billet doux fra hendes velsignede Haand. — Men, hvis det dog tilsidst skulde blive nødvendigt, at hun viste sig, saa, ja saa maae vi skaffe En — men hvem? Funtus! jeg har det! Julie selv, ingen anden end Julie! Hun har Vid og Aand og

vil bedst kunne rivalisere med sig selv. Det er et ypperligt Indfald!

Daniel.

Indfaldet er godt nok, men jeg frygter for Udfaldet. Jeg troer ikke, at Frøken Julie indlader sig derpaa.

Vilhelm.

Aa jovist — jeg skal nok overtale hende. Sørg Du kun for at skaffe mig en Samtale med hende i Eenrum. Dog, mens jeg husker det, forløb Dig ikke, naar Du taler med Din Frøken. Hun maa for Alting ikke kjende vor hele Plan. Hun kunde let faae Skrupler.

Daniel.

Endnu veed jeg saa at sige slet ikke hvad De har isinde.

Vilhelm.

Ah, mine Planer ere store og dristige. Endnu ligge de embryoniske i mit Hoved, og gjære og bruse som Atomer, der ville frembringe en Verden, eller som — som ... hjælp mig med en Lignelse —

Daniel.

Eller som Mider i en Ost.

Vilhelm.

Haha! den Lignelse er Dit Hoved værdigt. Men min Tid er kostbar. — Farvel, allersødeste Madam Knap, charmante Kone, til hvem jeg sætter alt mit Haab. Om 5 Minuter er jeg her igjen, og flyver i Deres aabne Arme med alt mit Flyttegods.

(gaaer).

Ottende Scene.

Daniel. Mad. Knap. Commissionair Knap.

Knap.

God Morgen, min Skat! (kysser Konen) Hvad vilde den fremmede Herre? laane Penge?

Mad. Knap.

Sikke Passiar! Saae han ud til det?

Knap.

Nu ja, han var velklædt, saa pleie Folk gjerne at trænge til Penge. — Nu, hvad vilde han da?

Mad. Knap.

Ih, naar Du endeligt vil vide det, han leiede vore Værelser deroppe.

Knap.

Naa, det var vel, vi bleve af med dem.

(vil gaae ind).

Mad. Knap.

Det veed Gud, Du har travlt idag. Hvor vil Du hen?

Knap.

Jeg vil ind paa Comptoiret. Jeg har sgu andet at bestille end at staae her og holde Faddersladder.

Mad. Knap.

Faddersladder? Hvad er det for Talemaader? Pleier jeg van' at holde Faddersladder?

Daniel.

Nei, Godtfolk, skjændes ikke her midt paa Gaden; dertil er der jo fortrolige Hyrdetimer nok inden fire Vægge. Hør nu, Mathias Knap, hvad jeg siger Dig. Den Herre, der gik der, er en Søn af Muurmester Brandt. For

at sige Alt med faa Ord, saa er han forliebt i Krigsraadens Datter her i Huset.

Mad. Knap.

Frøken Julie? Ak, det charmante Barn — ja, det er der Raison i.

Knap.

Hun har 30000 Rbdlr. efter en afdød Tante; det er holdne Vare.

Mad. Knap.

Aa, det er et prægtigt Fruentimmer. Har jeg ikke tjent hos Krigsraadens, da Frøkenen endnu var et Barn og ikke større end som saa? Hun er en Perle blandt Fruentimmer.

Daniel.

Javist er hun en Perle, men Ulykken er, at hun endnu sidder indeklemt blandt lutter Østers. Det kommer altsaa an paa, saa at sige, at løsne hende paa en forsigtig Maade, og dertil vil den unge Brandt bruge Dig og Din Kone. For Uleiligheden betaler han raisonabelt, det staaer jeg inde for.

Knap.

Det skal saavist være mig en Glæde at hjælpe ham hvormed jeg kan. Men hvad er der iveien for hans Frierie? Hans Fa'er, veed jeg, er rig.

Daniel.

Der er ikke andet iveien, end at Frøkenen halvveis, skjøndt mod sin Villie, alt er forlovet med den unge Charles Tang.

Knap.

Den unge Charlatan? Ja hvilken? Her er Charlataner nok i Byen — hvilken mener Du?

Daniel.

Som jeg siger, den unge Charles Tang.

Knap.

Jeg hører nok; men hvad er hans Navn?

Daniel.

Ei, for Pokkeren, Charles — Tang, ham, Comptoiristen, Proprietairens Søn.

Knap.

Naa ham! den Kjøter!

Daniel.

Er' I Uvenner?

Knap.

Uvenner just ikke! men vi har en lang Tid staaet paa en spændt Fod med hinanden. Seer Du, jeg havde Et og Andet udestaaende med ham, angaaende nogle Pengesager o. s. v. Du kan vel begribe. Saa engang, da Slubberten mødte mig paa Toldbodveien, tog han Leiligheden iagt, gav mig et Puf og spændte Been for mig.

Daniel.

Hahaha! Ja, saa staae I rigtignok paa en spændt Fod med hinanden, i Ordets egentlige Betydning. — Kom nu og lad os gaae ind, der kunne vi træffe nærmere Aftale.
(De gaae ind i Knaps Huus).

Anden Act.

Første Scene.

(Værelse hos Krigsraad Olmerdug).

Vilhelm og Julie komme ind.

Julie.

Nei, min Ven, paa egen Haand tør jeg ikke indlade mig paa et saa misligt Foretagende. Min Moder maa give sit Samtykke dertil.

Vilhelm.

I Guds Navn da, lad hende vide det, skjøndt det er saa bandsat prosaisk at have sin egen kjødelige Moder til Confidente. Og sæt, hun forbyder Dig Stævnemødet med Charles?

Julie.

Saa lade vi den Fugl flyve, min unge Herre, og hitte paa noget Andet. Men jeg tænker nok, hun giver sit Samtykke dertil. Hun er selv ikke for Partiet med Charles, og jeg som den eneste Datter er naturligviis hendes Oiesteen, begriber Du vel.

Vilhelm (omfavnende hende).

O, det er let at begribe! Du er meer end min Oiesteen; Du er mine Oines Lys, mine Oines Seekraft, Sjælen i mit Syn.

Julie.

Søde Vilhelm! tael bare saaledes, at jeg kan forstaae Dig. Alle disse smukke Talemaader ere spildte paa min Kjøbstæds-Natur.

Vilhelm.

Med faa Ord da: Du samtykker i at jeg sætter Charles en Voxnæse paa?

Julie.

Med største Fornøielse!

Vilhelm.

Og naar Din Moder, som Himlen skjænke et langt Liv og en sund Dømmekraft, tillader det, saa vil Du være mig deri behjælpelig.

Julie.

Ja, men den Sag maae vi dog overtænke lidt nærmere.

Vilhelm.

Og naar alle mine Planer skulde mislykkes, saa tillader Du mig at slaae Charles ihjel?

Julie.

Nei, mange Tak! det ligger udenfor min Competence. Desuden er Charles et godt stille Dyr, som for min Skyld hjertelig gjerne maa leve, naar han blot ikke absolut vil leve med mig.

Vilhelm.

Der har vi det! Du tager ham ordentlig i Forsvar! Men husk paa, at jeg nu logerer ligeover for Dig, at jeg fra mine Vinduer kan see lige ind i Jeres Dagligstue. Bemærker jeg, at han gjør Cour til Dig, at Du tillader det, eller at han blot kysser Din Haand, saa —

Julie.

Nu hvad saa, min tappre Ridder?

Vilhelm.

Saa slaaer jeg, Gud fordømme mig, Arme og Been itu paa ham, naar han kommer ud paa Gaden.

Julie.

Fy, Vilhelm, hvor Du bander! Man kan knap være bekjendt at høre paa Dig. Naar Du ikke er smukt artig, saa gaaer jeg.

Vilhelm

(kysser hende paa Haanden).

Tilgivelse, kjæreste Julie! Jeg skal aldrig mere bande i Din Nærværelse, tro mig nu!

Julie.

Jaja da! Lad mig see, Du forbedrer Dig. Hør nu, kjære Vilhelm, naar seer jeg Dig igjen?

Vilhelm.

Hvis ikke før, saa iaften i Skumringen. Som Romeo, min elskte Julie, skal jeg stige over Havemuren til Dig. Ingen uden Stjernerne skal være mine Vidner —

Julie.

Ja, tag Dig iagt for Vægteren. Han her i denne Gade er slem.

Vilhelm.

Fra Dit Kammervindue venter Du mig og udaander Din Længsel i søde Ord, som Du beder Luften og Vindene at bringe mig.

Julie.

Det kan man kalde at slaae sine Ord hen i Vind og Veir.

Vilhelm.

Da seer Du En komme ud fra Gjenboens Huus, hyllet i en stor blaa Kavai. Du aner, at det er mig, lader

Strikkestigen gaae ned, og Din Romeo flyver i Dine Arme.

Julie.

Nei, min Ven, Din Lignelse duer ikke, med Din Tilladelse. For det Første er jeg ingen Julie og Du ingen Romeo; i det mindste haaber jeg ikke, at Du alt imorges har sværmet for en kjøbenhavnsk Rosalinde, som hiin flygtige Herre. For det Andet lader jeg ingen Cavallerer gjøre mig Nattebesøg opad Strikkestiger. Det behøves heller ikke; Daniel skal nok vente paa Dig ved Gadedøren. For det Tredie vil jeg nok giftes med Dig, men kjønt med Fa'ers og Mo'ers Samtykke, af en ordentlig Præst og i Kirken.

Vilhelm.

Men et Kys inden jeg gaaer, det kan Du vel nok give mig uden Fa'ers og Mo'ers Samtykke?

Julie.

Et Kys? Det kan aldrig være sundt saa tidligt paa Dagen.

Vilhelm.

Slemme, slemme Julie! Du finder alt Fornøielse i at drille mig.

Julie (kysser ham).

Du gjør mig sandeligen Uret, kjær som Du er mig, kjærere end mit eget Liv. — Men gaae nu! Jeg hører Nogen komme.

Vilhelm.

Ja, jeg vil gaae. Styrket af Din Munds Nectar skal jeg have Mod til at sætte alle mine vidtudseende Planer igjennem. Farvel! Iaften er Du enten min, eller Charles i den anden Verden.

(De gaae hver til sin Side).

Anden Scene.

Olmerdug. Daniel.

Olmerdug.

Sæt Kassen herhen, lille Daniel, men lempeligt. Der er lutter brasilianske Fugle i denne Kasse.

Daniel

(der har bragt ind og sat en stor Kasse fra sig).

Jeg har tidt tænkt, at det dog var godt for Herrens stakkels Fugle og andre Dyr, at vi nu og da ligge i Flytning.

Olmerdug.

Nei, Daniel, det er langtfra godt. Jeg faaer, hvergang vi flytte, en heel Deel spoleret af min Samling.

Daniel.

Men, naar vi flytte, faae de stakkels Dyr sig dog en Motion. De kan min Tro have godt af at røre sig lidt nu og da. Herren kan aldrig troe, hvor den udstoppede Vadskerbjørn saae fornøiet ud, da vi bare den over Gaden.

Olmerdug.

Din Fjante! Den har jo hverken Liv eller Følelse.

Daniel.

Ja, siig Herren ikke det; man kan ikke vide det. Jeg for min Part blev altid ganske underlig tilmode, naar jeg var inde i Herrens Cabinet derovre. Der stod nu de store Kameler, Dromedarer og Bavianer bestandigt paa een Plet og fik hverken Vaadt eller Tørt. Troer Herren ikke, at Creaturet har Følelse derfor? Og saa aparte at være udstoppet! Vil Herren bare betænke, at være udstoppet! Jo, det maa tilforladelig være en grumme ubehagelig Stilling.

Olmerdug.

Hahaha! Jeg troer, Du er ikke ret klog. — Kom nu herhen og hjælp mig. (sysler ved Kasserne) Jeg kan ellers ikke nægte, at det ordentligt er en Glæde at flytte, naar man kun har nødig at lade Tøiet bringe ligeoverfor. Jeg skal rigtigt for Fremtiden see at mage det saaledes, at vi altid flytte etsteds hen i Nærheden.

Daniel.

Tænker Herren alt paa at flytte igjen?

Olmerdug.

Vist ikke; jeg mener kun —

Daniel.

Ja for ellers kunde vi jo næste Flyttetid tage over igjen til det gamle Sted, og saaledes blive ved. Saa bliver vi i Gaden.

Olmerdug.

Sikke Snak! Jeg agter saamæn ikke at flytte saa snart. — Men der kommer min Kone; gaae nu ind saalænge og lad os alene.

(Daniel gaaer).

Tredie Scene.

Olmerdug. Fru Olmerdug.

Fru Olmerdug.

Det er vel, jeg træffer Dig, kjære Mand! Har Du tænkt paa nye Gardiner til Hjørnestuen.

Olmerdug.

Du fik jo nye Gardiner, da vi flyttede sidst.

Fru Olmerdug.

Men hvad kan det nytte, naar de ere meget for korte til Fagene her.

Olmerdug.

Hør, veed Du hvad, Lene, skal jeg hver Gang vi flytte kjøbe nye Gardiner og nye Meubler, saa bliver jeg min Sjæl en ruineret Mand.

Fru Olmerdug.

Naar Du tænker saaledes, skulde Du rigtigt slet ikke have flyttet.

Olmerdug.

Seer man! Var Du ikke selv utilfreds med Kjøkkenet derovre?

Fru Olmerdug.

Aa Gud, med Kjøkkenet kunde jeg nok have hjulpet mig. Men Dig var jo Intet tilpas.

Olmerdug.

Dig min Tro heller ikke. Jeg maatte tidt nok høre, at Vadskekjælderen laae for langt borte, at Spiiskammeret var for lille . . .

Fru Olmerdug.

Kjære Mand! vær nu ikke urimelig! Jeg erklærede jo udtrykkeligt, at jeg endda vilde blive boende. Men Du vilde jo med Vold og Magt herover.

Olmerdug.

Javist vilde jeg — vist vilde jeg. Derovre kunde jeg jo ikke røre mig. Her boer jeg dog som et Menneske.

Fru Olmerdug.

Unægteligt er her meget bedre; det vil jeg aldrig fragaae.

Olmerdug.

Aa, her er velsignet! Her er saa lyst, saa muntert! Og vil Du komme hid engang, Lene! Fra dette Vindue kan man see over Philosophgangen, langt over Tømmerpladsen.

Fru Olmerdug.

Med en Kikkert maa man kunne see hvert Huus paa Amager.

Olmerdug.

Det var et fornuftigt Indfald af Dig; jeg skal saamæn have min Kikkert opstillet. — Javist kan man see til Amager — Aa, det Vindue er Guld værd!

Fru Olmerdug
(efter en lille Pause).

Naa, saa Du mener, at jeg imorgen skal gaae ud og kjøbe Tøi til Gardiner? For selv vil Du vel ikke befatte Dig dermed?

Olmerdug.

Nei, gaae Du! Hvad der skal til, det skal til; der hjælper jo Intet for. — Men, hør nu! har vi ogsaa faaet alt Tøiet over? Manquerer der Intet?

Fru Olmerdug.

Ikke det jeg veed.

Olmerdug.

Ja, for det er mig en Pestilents, naar de komme drattende med Noget bagefter.

Fru Olmerdug.

Men de to Commoder, kjære Mand, har jeg flyttet ind i Dagligstuen.

Olmerdug.

Hvorfor maatte de nu ikke staae, hvor jeg havde sat dem. Det er som jeg siger: naar jeg vel troer, at Alt er i Orden, saa kommer Du og kalfatrer det om.

Fru Olmerdug.

Men, kjære Mand, jeg kan umuligt undvære dem.

Olmerdug.

Da veed jeg, at Du har baade Skabe og Dragkister i Overflødighed. Men det er saaledes hver evige Gang, vi flytte, saa er der Skjænderie om, hvor de Commoder skal staae. (En Tjener melder Charles) Naa, det kan jeg lide! Siig, han er velkommen. Aa, hør lille Kone, lad saa Julie komme ind.

Fru Olmerdug.

Hun kan ikke komme strax, hun er ved at klæde sig paa.

Olmerdug.

Hun var jo paaklædt.

Fru Olmerdug.

Nu, saa vadsker hun sig. Du har heller ikke nødig at vide Alt saa nøie.

(gaaer).

Olmerdug.

Det er et evindeligt Vrøvlerie med de Fruentimmer. Bestandigt skal de vadske og pjadske sig.

Fjerde Scene.

Olmerdug. Charles (i elegant Ridedragt).

Charles

(stikker Hovedet ind ad Døren).

Jeg kommer dog vel ikke til Uleilighed?

Olmerdug.

Aa langtfra! Værsgod og trin nærmere!

Charles.

En god Morgen, Svigerpapa! Jeg ønsker Dem til Lykke i de nye Værelser. Som jeg haaber, er De nu saa temmeligt i Orden.

Olmerdug.

Aa jo — det Værste har jeg fra Haanden. Men De kan troe, det holdt haardt. Naar man skal flytte, saa faaer man saamæn først at vide, hvad Meubler man har.

Charles.

De har dog fundet Alt til Deres Tilfredshed her? Jeg har i det mindste givet de strengeste Ordrer.

Olmerdug.

Alting er charmant. Jeg er Dem og Deres Hr. Fader grumme takskyldig. Nu manquerer der intet andet, end at vi faae Leie=Contracten istand.

Charles.

Aa, tael ikke om den Bagatel. Iblandt Venner kommer det ikke an derpaa.

Olmerdug.

Nu, som De selv vil. — Nei, jeg har saamæn ikke boet saa godt i mange Aar. Naar jeg vilde fortælle Dem hvad jeg alt har liidt —

Charles.

Men jeg har endnu ikke hilset paa Deres gode Kone.

Olmerdug.

Hun har noget at bestille i Huusholdningen. — Der skal De høre . . .

Charles.

Og Deres elskværdige Frøken Datter —

Olmerdug.

Hun er henne og vadsker sig. — De troer maaskee ikke, at Gadedøren blev 3 Gange opdirket, og Husets Folk bestjaalne der hvor jeg boede før? Men der hittede jeg paa et Kneb. Jeg betalte Vægteren for at sidde og sove—

Charles.

For at sove?

Olmerdug.

Ja hør nu! Jeg betalte ham for at sidde og sove i min Gadedør. Forhindre ham i hans Søvn kunde jeg ikke, saa tænkte jeg det var bedst, han sov i min Gadedør, hvor Ingen kunde komme ham forbi, uden at falde over ham eller træde paa ham.

Charles.

Ah, en excellent Idee!

Olmerdug.

Ja, det gik saa vidt, at jeg hver Aften sendte Pigen ned for at see ad, om Vægteren ogsaa sov paa sin Post, og først da havde jeg Ro paa mig. — Ja, dengang blev jeg hjulpen; men hvad har jeg ikke havt for Ulykker og Plager forresten. Snart Skjænderier med Huusfolkene —

Charles.

Men vil da Deres elskværdige Frøken Datter slet ikke lade sig see?

Olmerdug.

Hun kommer strax; hun er bare henne og vadsker sig; — saa vilde de ikke holde Trapperne rene, saa lod de Renden fryse til; — og evindelige Trakasserier med Værten i Huset. Ja, det er saamæn et suurt Liv at boe tilleie.

Charles.

Men, Svigerpapa, jeg længes virkeligt efter Deres aimable Datter.

Olmerdug.

Hun kommer strax; hun er bare henne og vadsker sig. — Aa, jeg kunde fortælle Dem — —

Charles (afsides).

Det er Satan til Vadsk! (høit) Frøkenen gjør et langt Toilette idag.

Olmerdug.

De har Ret, nu kunde hun endeligt være færdig. Jeg skal gaae ind, og hente hende. (idet han vil gaae) Naa, der har vi hende! Hvor bliver Du af, Barn?

Femte Scene.

De Forrige. Julie.

Charles.

Ah, endeligt har man den Fornøielse! Hvorledes befinder De Dem, Frøken?

Julie.

Jeg takker, ret vel.

Charles.

Skulde De troe, at jeg idag for første Gang har været vred paa Deres Toilette?

Julie.

Mit Toilette? Det spiller i Sandhed en saa ubetydelig Rolle, at jeg mindst troede, det tiltrak sig Nogens Opmærksomhed.

Charles.

Jeg beder om Forladelse! Alt hvad der angaaer Deres elskværdige Person, tiltrækker sig min hele Opmærksomhed. Desuden, en Dames Toilette er i mine Oine en meget interessant Gjenstand. Det er Skjønhedens hemmelige Værksted, hvor tusind Amoriner have travlt med at være den unge Dame behjælpelige. En bringer en Kam, en Anden en Børste, en Tredie Tandpulver, en Fjerde vellugtende Sæbe....

Julie.

Ak, nei! saa mange Tjenere har jeg ikke, og nu allermindst Amoriner.

Olmerdug

(der under disse Repliquer har syslet med Kasserne).

Det forstaaer jeg heller ikke, Hr. Svigersøn! Jeg har nok hørt, at en Dame kan ha'e Amouretter; det hører man jo tidt nok desværre; men ikke, at hun har Amoriner.

Charles.

Ah, charmant! et bon mot! — Men, apropos, siden vi tale om Toilettet, der skal jeg have den Ære at presentere Dem — (tager et Etui frem).

Olmerdug.

Hvad har De der?

Charles.

En lille Present til Deres Frøken Datter, en Bagatel!

Julie.

De er meget artig, min Herre; men jeg veed i Sandhed ikke, om jeg tør —

Olmerdug.

Jovist, naar Hr. Charles er saa galant at tilbyde Dig det, kan Du gjerne tage derimod.

Charles.

De gjør mig lykkelig ved at tage derimod. — Behager De iøvrigt at lægge Mærke til Laaget. Det er særdeles kunstigt udarbeidet i demi-haut-relief og forestiller den skjønne Giraffe, Kongen af Frankrig har faaet foræret af Paschaen af Egypten.

Olmerdug.

Ih, har jeg seet Magen! Er det ikke en ordentlig Giraffe! Det er sgu godt gjort!

Charles.

Ah, det er udmærket Arbeid! Der existerer kun 2 Exemplarer af det Etui udenfor Paris, hvoraf dette er det ene, og det andet eies af den franske Charge d'affaires i Wien. Laaget alene er et Kunststykke; det bestaaer i en ganske egen Mechanisme.

Olmerdug.

Men hvorfor har de just afbildet en Giraffe derpaa?

Charles.

Det skal jeg have den Ære at sige Dem. Fra den Tid den egyptiske Giraffe var offentlig udstillet i jardin des plantes, blev det den høieste Mode i Paris at opkalde Alt efter dette Dyr, og anbringe det paa Souvenirs, Necessaires o. s. v. Man fik strax Haarfletninger à la Girafe, Halsbaand à la Girafe, Falbelader à la Girafe. Ja man skriver fra Paris, at naar en Dame har ret store og milde Øine, f. Ex. som De, skjønne Frøken, saa hører det til bon ton, at man siger, hun har Øine à la Girafe.

Olmerdug.

Øine? ja, det gaaer endda an. Men vilde En paa det samme sige, at min Datter havde en Hals á la Girafe, saa betakkede hun sig nok for den Ære.

Charles.

Ah, charmant sagt!

Sjette Scene.

De Forrige. Fru Olmerdug.

Charles.

Ah, Fru Olmerdug! ærbødige Tjener! — Hvorledes befinder De Dem! — Hovedet lidt forstyrret? Ja,

Flyttedagen er paa min Ære en slem Dag. — Apropos, jeg er endnu i Deres Gjæld, Frue!

Fru Olmerdug.

I min?

Charles.

Jeg skylder Dem den sidste Mode-Journal. Men jeg har taget den med. Tør jeg være saa fri? (overleverer hende Journalen).

Fru Olmerdug.

Meget forbunden! skjøndt det hastede virkeligt ikke. Hverken min Datter eller jeg holde synderlig Skridt med Moderne. Har De derfor et andet Brug for den, kan det gjerne beroe.

Julie (kigende i den).

Skal vi ikke beholde den, nu vi har den? Er der noget Nyt deri, Charles? —

Charles.

En Mantille af Blonder, en Kjole af Cotepali. Til Negligé nydelige Capoter af hvidt Gros de Naples med Baandsløifer af rosenrødt Atlas. Det er omtrent det mærkeligste. Damehattene true med at undergaae en stor Forandring. De italienske Straahatte besættes med to Bouquetter gule eller grønne Ax med Rosetter, og forenes med et Gazebaand med brede grønne Atlasstriber.

Fru Olmerdug.

Nu, man maa rigtig lade Dem, De er vel bevandret i hvad der angaaer Luxus.

Charles.

Den skjønne Verden kan ikke undvære Luxus. Den er for den høiere Cultur ligesaa nødvendig som Poesie og de andre skjønne Kunster.

Olmerdug.

Det er saavist en ganske original Synspunkt, den! Paa den Maade komme jo vore Poeter til at rangere eens med den franske Haarskjærer eller Handskemager.

Charles.

Jeg kan ikke nægte — i en vis Henseende.

Olmerdug.

Ja-ja! der er altid noget i 'et.

Charles.

Men jeg er paa min Ære nærved at glemme Alt over Deres behagelige Selskab. Jeg har med et Par Venner arrangeret en Ridetour, og en Mand af Ære maa holde sit Ord. — Fru Olmerdug! jeg anbefaler mig! — Svigerpapa har mig undskyldt.

Olmerdug.

Naa, skal det nu være? Vil De alt til at gaae? Ja, vi see Dem da igjen til Middag.

Charles.

Jeg er Dem meget forbunden. — Elskværdige Julie! De er saa stille. Jeg haaber dog ikke, De tager mig det ilde op, at jeg alt anbefaler mig.

Julie.

Aa Gud, nei! gaae De i Guds Navn! Men jeg stod just og tænkte paa, at den Herre, der er afbildet her i Modejournalen, ligner Dem saa forskrækkeligt.

Charles
(med selvbehagelig Latter).

Ah, De behager at skjemte. Er der ellers noget i Journalen, De ønskede Underretning om, skjønne Julie?

Julie.

Nei, mange Tak! men jeg veed ikke, om Fa'er eller Mo'er ønskede sig Underretning?

Olmerdug.

Jeg? hvor vil Du hen, Barn? Jeg har saamæn ikke skiftet Moder siden det asiatiske Compagnies Betjente gav det store Bal, og det var i de Aar 90.

Charles.

Man maa tilstaae, De skifter Moder med Oeconomie.

Julie.

Aa, det er saamæn ikke Oeconomie; men Fa'er er en Ven af Antiqviteter; derfor holder han ogsaa af de gamle Moder.

Charles
(kyssende hendes Haand).

Ah, charmant sagt! — Men, nu maa jeg i Sandhed anbefale mig til vi sees igjen. — En god Morgen! — Ingen Complimenter — jeg beder!

(gaaer, ledsaget af de Andre).

Syvende Scene.

(Gaden fra første Act).

Vilhelm. Knap. Mad. Knap.

(komme ud fra Commissionairens Huus).

Vilhelm.

Har De nu forstaaet mig?

Knap.

Jo, det er let at begribe.

Vilhelm.

Min Plan er efterhaanden at gjøre Krigsraad Olmerdug aldeles kjed af de nye Værelser og at opbringe ham saaledes mod Proprietair Tang og hans Søn, at

Kept in the Dark

han absolut maa troe, at han føres bag Lyset af dem, og tilsidst ikke kan andet end ophæve Forbindelsen mellem Charles og Julie. I denne Hensigt har jeg alt instrueret Daniel. Han skal ved alle Leiligheder gjøre Krigsraaden opmærksom paa virkelige eller indbildte Mangler ved de nye Værelser, og saaledes med smaat Geværild forurolige vor Fjende, indtil vi omsider rykke frem med vor Armees Hovedstyrke. Denne bestaaer da for det Første deri, at vi faae ham til at troe, at der skal boe en Kobbersmed i Kjælderen derovre.

Knap.

Meget vel. Skomager Arendt har lovet, at naar han betales godt og De vil staae inde for Følgerne, skal han indfinde sig i Kjælderen og banke og hamre saaledes, at man skal kunne høre ham over hele Nabolauget.

Vilhelm.

Naar vi nu saaledes med dette grove Skyts har skudt Breche paa Krigsraadens Taalmodighed, saa gaaer De op til ham i Deres egen Person, som den vidtberømte Commissionair Knap, og forkynder ham hverken meer eller mindre, end at han maa flytte ud enten idag eller imorgen, eftersom Proprietair Tang har alt længe iforveien leiet Værelserne til en Anden, der nu gjør sine Rettigheder gjældende. Forstaaer De?

Knap.

Det er sgu let at forstaae, naar jeg blot kommer heelskindet derfra.

Mad. Knap.

Hvorfor skulde Du ikke komme heelskindet derfra? Hvad har Du nu for Betænkeligheder?

Knap.

Her er ikke andet at frygte for, end at, naar jeg forglemmer mig og røbes, saa lader Krigsraaden mig kaste ned ad Trapperne.

Mad. Knap.

Nu, saa bliver Du kastet ned ad Trapperne. Det er saamæn ikke første Gang. Er det Tider til at see paa saadanne Smaating?

Knap.

Men naar jeg nu stævnes for Retten som Falskner?

Mad. Knap.

Naar der ingen andre Vidner er end Daniel, saa er Dit Nei ligesaa godt som hans Ja. Er det kanskee første Gang, Du har svoret Dig fra en Sag?

Knap.

Hør, Kone, vil Du tale, saa vil jeg tie. Din Tunge kan endnu bringe mig i Bolt og Jern.

Vilhelm.

Et godt Ord igjen, Madam! Deres Mand giver nok efter. — De har heller Intet at frygte for, Hr. Commissionair! Krigsraaden er en sagtmodig Mand, der selv i det værste Tilfælde ikke griber til voldsomme Midler.

Knap.

Jaja! Vi faae at see!

Vilhelm.

Hvad nu denne Plan angaaer, saa seer De selv, at den lader sig umuligt udføre inden jeg har to Ting paa det Rene. Charles maa idag fra Byen, og Proprietair Tang fanges op og skaffes afveien, hvis ikke vor hele Intrigue skal gaae i Lyset. — Angaaende Charles, da har jeg alt af-

talt en Plan med Deres Kone og Daniel, der upaatvivleligt vil lykkes.

Mad. Knap.

Paa mig kan De ganske forlade Dem.

Vilhelm.

Nu er kun Spørgsmaalet om hvorledes vi faae Proprietairen afveien. Og hertil har jeg lagt en dristig Plan, som kun en Mand af Deres Genie kan udføre.

Knap.

Meget forbunden! Naar det blot ikke er altfor halsbrækkende.

Vilhelm.

Seer De, Proprietairen og Krigsraad Olmerdug have aldrig seet hinanden. Deres hele Mellemværende er hidtil drevet ved Correspondance og igjennem Charles. Herpaa bygger jeg min Plan. En af os maa udgive sig for Krigsraaden, og anvende ethvert Middel, naar Proprietairen kommer, til at skaffe ham fra Byen og opholde ham saalænge til hans Nærværelse ikke mere kan skade os. Jeg veed, han træder af i Knapsteds Gaard, hvor jeg alt har mine Spioner for at melde os hans Ankomst. Maaden, hvorpaa vi føre ham bag Lyset, kunne vi nærmere aftale med hinanden. Synes De nu ikke, det er en charmant Plan?

Knap.

Dristig er den i det mindste. Med Forlov, hvem skulde saa agere Krigsraad Olmerdugs Person?

Vilhelm.

Hvem Andre end De, excellente Mand?

Knap.

Jeg? Det gaaer aldrig an.

Mad. Knap.

Gaaer det ikke an? Hvorfor gaaer det ikke an? Vil man nu betragte, hvor den Ærtekjelling staaer og skaber sig!

Knap.

Betænk bare den Risico, jeg løber! Jeg risquerer min hele borgerlige Agtelse.

Mad. Knap.

Sikke Sludder, Vaas og Vrøvl! Hvad borgerlig Agtelse har Du? Bør Du ikke gjøre Alt for at tjene Herren der, som allerede har viist sig saa galant imod os?

Knap.

Men naar nu Sagen bliver opdaget? Naar den Satan af en Proprietair mørbanker mig? Hvad saa?

Mad. Knap.

Saa skeer Dig ikke andet, end hvad Du alt længe har fortjent. — Bryd De Dem om ingen Ting, Hr. Brandt! Han skal min Sjæl paatage sig at agere Krigsraad Olmerdug, enten han saa piber eller synger.

Vilhelm.

Sagen er heller ikke saa slem, som den seer ud til. Deres Ære kan umuligt lide —

Knap.

Pokker bryde sig om Æren; — naar det ikke var andet —

Vilhelm.

Og Prygl har De heller ikke at befrygte. Jeg skal følge med Dem overalt. De kan give mig ud for en Nærbeslægtet eller for hvad De vil. Skulde saa det Værste hændes, saa skyder De al Skylden paa mig, og trækker Dem selv ud af Legen. — Men, tys! Jeg hører

Daniels Stemme. Skynd Dem nu ind. Jeg gaaer tilside, men skal snart igjen indfinde mig.

(gaaer).

Knap.

Aa hør! Hr. Brandt! — et Ord! — et Ord! — Ja, væk er han! Nei, den Plan duer saa min Sjæl ikke.

Mad. Knap.

Duer den ikke? Ja, vil Du bare følge ind med. — Og det siger jeg Dig, Din Dosmer, at naar Du ikke gjør Alt, hvad vi ville have af Dig, saa — ja Du veed nok hvad jeg mener. Kom nu!

(trækker ham ind i deres Huus).

Ottende Scene.

Charles. Daniel.

Charles.

Det er paa min Ære høist besynderligt! Saa Du siger, hun har henvendt sig til denne Madame — hvad er det nu hun hedder?

Daniel.

Madam Knap.

Charles.

Ah, Madam Knap! — Og hvad er det for en Kone?

Daniel.

Det er en meget brav Kone, der aldrig farer med Tant — ret en Dannequinde.

Charles.

Og den ubekjendte Skjønne havde udtrykkeligt erklæret, at hun var attacheret for min Person?

Daniel.

Ja, den unge Dame maa rigtigt have det grumme hedt. Saadanne som hun havde hulket og grædt og lamenteret for Mad. Knap. Hun skal have sagt, at hun enten maatte vinde Deres Kjærlighed eller tage Livet af sig.

Charles.

Paa min Ære, hun skal ikke tage Livet af sig. Nei, min skjønne Ubekjendte, De skal leve, og leve et fornyet Liv i mine Arme!

Daniel (afsides).

Jo, ham har vi rigtignok!

Charles.

Og Mad. Knap vilde paa ingen Maade ud med den Skjønnes Navn?

Daniel.

Nei, hun sa'e, hun havde maattet bande paa at fortie Navnet.

Charles.

Hvem kan da denne Ubekjendte være? Hvor kan hun have seet mig? Og hvorledes kan hun have fattet saa stor Tilbøielighed til min Person?

Daniel.

Aa Gud, Hr. Charles! tael aldrig om det! Det er rigtigt intet Under, om De stikker Fruentimmerne i Oinene.

Charles.

Hahaha! Jeg troer, Mr. Daniel forstaaer sig paa at smigre.

Daniel.

Jeg smigrer tilforladeligt ikke. Jeg siger ikke andet, end hvad hele Byen siger, at Ingen klæder sig saa smukt, at Ingen i det Hele taget har et Væsen, der er saa fiint og ægte cavalleeragtig, som De, Hr. Charles.

Charles.

Saa Du mener virkeligt, jeg gjør Fortune hos Damerne?

Daniel.

Ja, skrækkeligt! Naar De rider igjennem Gaderne, saa er Fruentimmerne jo færdig at slaae Ruderne itu for betids at faae Øie paa Dem — og paa Ballerne er Damerne jo nærved at slaaes om Dem, har jeg ladet mig sige.

Charles.

Hahaha! Du er en lille Nar! — Men med alt dette kan jeg ikke nægte, at jeg er høist nysgjerrig efter at vide, hvem denne ubekjendte Skjønne er. Det maa dog være en Dame, jeg kjender eller nu og da har stødt sammen med. Om ikke Kammerraadens lille muntre Emilie — ja, det er en Pige med Temperament, meget Temperament, og jeg troer, at hun uagtet hendes Vildskab har et godt Øie til mig. — Aa, hør, Daniel! Du siger jo, at Du har seet et Glimt af Damen. Var hun høi af Væxt?

Daniel.

Ja, hun var saa skikkelig høi.

Charles.

Saa? Ja, saa kan det ikke være hende.

Daniel.

Forstaae mig nu ret! Saa meget høi var hun heller ikke. Hun var ikke saa høi som en Livvagtskarl, ja, hun var mindre end baade De og jeg. Men saa var hun heller ikke saa lille som en Dværg. Hun var af ret passende Statur, hverken for høi eller for lille.

Charles.

Var hun blond eller brunet?

Daniel.

Blond eller brunet? Hm! Jeg skal ha'e den Ære at sige Dem, hendes Haar blev skjult af en stor Straahat, da jeg saae hende.

Charles.

En stor Hat? en italiensk Straahat med en Mængde Baand og Blomster paa?

Daniel.

Ja, det er meget rigtigt.

Charles.

O, det er udenfor al Tvivl! det er den skjønne Emilie — det kan ikke være nogen Anden. — Hahaha! det er en guddommelig Historie! Har jeg nu ikke altid sagt, at den Satans lille Hex havde et godt Øie til mig. — Kun er det en fatal Omstændighed, at jeg staaer lige i Begreb med at forlove mig med den skjønne Julie, og to Kjærester paa eengang — hahaha! det er virkelig en malheur.

Daniel.

Bryd Dem aldrig om det, Hr. Charles! Een Kjæ-

reste kan ikke forslaae i saa stor en By som Kjøbenhavn; det er godt i de smaa Kjøbstæder, hvor der er Mangel paa Fruentimmer.

Charles.

Jeg vil paa min Ære heller ikke lade mig genere. Før mig nu strax hen til Din Madame, at vi kan faae Sagen bragt i Rigtighed.

Daniel.

Ja, det er snart gjort; hun boer her.

(Daniel banker paa hos Commissionairen).

Niende Scene.

De Forrige. Mad. Knap, siden Vilhelm.

Daniel.

Tjenere, Mad Knap! Her har jeg den Ære at bringe Dem den Herre, vi talte om igaar, han — De veed nok — han med Damen.

Mad. Knap.

Naa! saa har da Himlen hørt min Bøn! Tusind Gange velkommen, min allersødeste Herre! Har Daniel allerede fortalt Dem —

Charles.

Ja, paa Navnet nær, har han fortalt mig Alt.

Mad. Knap.

Ja, min charmante unge Herre! troer De ikke, jeg med Hjertens Glæde skulde sige Dem hendes Navn. Men jeg har saamæn dyrt og helligt maattet love Taushed.

Charles.

Kan De da ikke beskrive mig hendes Person? Hvorledes seer hun ud?

Mad. Knap.

Hvorledes hun seer ud, min charmante Herre? (Daniel søger ved Tegn at tilkjendegive hende, at Damen er lille o. s. v.). Hun seer godt ud, grumme godt — men i disse Dage seer hun noget bleg ud. Stakkels Barn! De kan nok begribe —

Charles.

Er hun ikke temmelig lille?

Mad. Knap.

(der lægger Mærke til Daniels Tegn).

Jo, hun er klein af Væxt; men forresten deiligt skabt. (Daniel søger at betegne den store Straahat). Hvad hendes Hoved anbelanger — (Daniel nikker) da falder det noget bredt.

Charles.

Hvad? bredt? Det er aldrig muligt!

Daniel.

Naa, kommer De nu igjen med Deres Stiklerier, Madame! — Hun mener den store italienske Straahat; vi havde Løier af den, fordi den var saa stor.

Mad. Knap.

Javist, Hatten, hun gaaer med, er lovlig stor.

Charles.

Men ikke sandt, Madam, under Hatten stikker der et Par sorte spillende Øine frem?

Mad. Knap.

Aa, det er som man kunde see et Par Steenkulsperler.

Charles.

Og naar hun taler, saa er det lutter Fyr og Flamme.

Mad. Knap.

Ja, er det ikke forskrækkeligt! Man kan knap høre sine egne Ord, naar hun er i Stuen.

Charles.

Men siig mig nu, kjære Madam, naar kan jeg da haabe at see min skjønne Ubekjendte, og hvor?

Mad. Knap.

Ih, det staaer altsammen i Brevet.

Charles.

Et Brev? Har De et Brev til mig?

Mad. Knap.

Ih, javist har jeg det — nu skal jeg gaae ind og hente det. (gaaer ind).

Charles.

Jeg er paa min Ære overmaade nysgjerrig efter at vide hvad der kan staae i denne billet doux — (Vilhelm gaaer trallende over Scenen). — Men seer jeg ret! Brandt! Pst! pst! — Velkommen, mon frère!

Vilhelm.

Ih, vor kjøbenhavnske Adonis! Hvad Pokkeren gjør Du i denne Gade?

Charles.

Du maa paa min Ære nok spørge. Seer Du, jeg har eet lovligt Ærinde her. Mine tilkommende Svigerforældre boe her. Men det andet Ærinde —

Vilhelm.

Nu, Du er vel aldrig paa Afveie?

Charles.

Ah, jeg er paa Veien til at blive det lykkeligste Menneske. Entre nous (hvidsker til ham) Kammerraadens Emilie er dødelig forelsket i mig.

Vilhelm.

Er det muligt? (afsides). Nu har jeg aldrig hørt saa galt!

Charles.

Som jeg siger, den lille Hex er dødelig forelsket i mig, kommer mig imøde, skriver mig en velsignet billet doux til, forstaaer sig, alt incognito! Hahaha!

Vilhelm.

Men hvoraf veed Du, at den Skjønne er Emilie?

Charles.

Det kan ikke være nogen Anden. Den Beskrivelse, Folkene her give over hende, passer indtil den mindste Omstændighed. (Mad. Knap kommer ud og stikker hemmeligt et Brev til ham). Naa, her har vi da Brevet! Jeg vil for en Feils Skyld strax læse det. (læser). "Min Herre!" — Ah, den lille Skjælmsmester, hun leger fremmed! — "Hvorledes De saa dømmer om det Skridt, jeg staaer i Begreb med at gjøre, beder jeg Dem være overbeviist om, at kun den ulykkeligste Lidenskab kunde bevæge mig dertil." — Den Stakkel! — "Ifald De ikke er ganske følesløs mod min Tilstand, haaber jeg, De vil indfinde Dem i Eftermiddag Kl. 3, i det sidste Fiskerhuus i Skovshoved." — Hahaha! Er det ikke den skandaløseste Historie, man vil ønske sig! — I Skovshoved? Aha, der har vi ny Bekræftelse! Kammerraadens ligger paa Landet i Vedbek.

Vilhelm.

Ja, Du er rigtig en Lykkens Pamphilius.

Charles.

Nu vil jeg strax bestille en Gig hos min gamle Ven, Melchior, og om en Time eller to er jeg paa Veien til det romantiske Fiskerhuus. Ah, min Ven! jeg phantaserer mig den meest rørende Scene a la Walter Scott: den skjønne Emilie svømmende i Taarer — jeg foran hende paa Knæ, sværgende hende ved alle Guder og Gudinder evig Tro-

skab. Hahaha! — Og kanskee jeg er saa lykkelig, at hun falder i Besvimelse. Jeg tager min Flacon op, holder den for hendes nydelige lille Stumpnæse — og hun vaagner lyksalig i mine Arme! Ah, Situationen er til at male. — Nu, farvel, mine Venner! Iaften skal I høre fra mig. Jeg tænker, jeg til den Tid kan fortælle de guddommeligste Details!

(iler leende ud; de Andre følge med Latter og indbyrdes Pantomimespil efter).

Feb. 27. 1854.

Tredie Act.

(Værelse hos Olmerdug).

Første Scene.

Fru Olmerdug. Julie.

Fruen.

Vær Du kun ganske rolig, mit Barn! jeg tænker nok, jeg skal bringe Din Fader paa andre Tanker. Men hvem er det unge Menneske, Du er saa indtaget af?

Julie.

Han hedder Vilhelm Brandt, og er Fuldmægtig i et kongeligt Comptoir. Han skal have mange Kundskaber efter Folks Sigende, men som jeg ikke forstaaer mig paa. Derimod veed jeg, at han har det fortræffeligste Hjerte; han er saa god — saa inderlig god! — O, kjære, lille Mo'er! Du vil bestemt komme til at holde af ham; han er ganske anderledes end Charles, der aldrig har andet end Tant og Fjas i Hovedet.

Fruen.

Charles har jeg selv aldrig holdt synderlig af, skjøndt der intet Ondt er i ham. Men tys, jeg hører min Mand komme; gaae Du nu ind, mens jeg taler med ham.

Julie.

Gjør nu Dit Bedste, søde, lille Mo'er! Tro mig, jeg har ikke lukket et Øie inat af Urolighed. Jeg kan sandeligen ikke blive lykkelig med Charsles.

Fruen.

Gaae kun ind, mit Barn? Alt skal endnu blive godt. (Julie gaaer). Fuldmægtig Brandt? Det er jo ham, der har været udenlands. Nu, man taler meget Godt om ham. Hans Fa'er er formuende og en brav Mand, og han selv er i en hæderlig Vei. Dette Partie var jo langt at foretrække.

Anden Scene.

Fru Olmerdug. Olmerdug.

Fruen.

Det er vel, Du kommer, lille Mand. Jeg har en Høne at plukke med Dig.

Olmerdug.

Naa, har Du nu igjen en Høne at plukke!

Fruen.

Du har jo slet ikke fortalt mig et Ord om, at der har indfundet sig en ny Frier til vor Datter.

Olmerdug.

Mener Du ham, den Galfrands, der imorges midt paa Gaden anholdt om Julies Haand? Jo, det var sgu vel værdt at tale om.

Fruen.

Du dømmer for hurtigt. Jeg veed fra en sikker Kilde, at denne samme Galfrands er en ung brav Mand med Kundskaber og Formue. Han er Fuldmægtig i et

kongeligt Comptoir og har Haab om hurtig Befordring. En saadan Frier bør man dog ikke foragte.

Ølmerdug.

Deri har Du Ret; kun Skade, at vor Datter kan ikke godt være forlovet med To.

Fruen.

Nu, hun er endeligt ikke forlovet med Charles endnu.

Ølmerdug.

Da manquerer der heller ikke meget deri. Jaften, naar Proprietairen kommer, er Jaordet berammet. Alle Parter ere enige; hvad skulde der saa være iveien?

Fruen.

Der dømmer Du igjen for hurtigt. Hvem siger, at alle Parter ere enige? Jeg for min Part er ikke derfor, og Julie vist mindre.

Ølmerdug.

Hun er et godt, lydigt Barn, der nok vil føie sig efter vor Villie.

Fruen.

Det troer jeg selv; men desmere bør vi tænke paa hendes Vel og ikke forene hende med et saa intetsigende Menneske. Tro mig, kjære Mand, Din Speculation med Charles duer ikke. Han er ingen Mand for vor Julie. Hun er klogere i een Finger end han fra Top til Taa. Og det er ikke godt, at Konen er altfor klog, naar Manden er en Taasse.

Ølmerdug.

Da er dog vi To kommet meget godt ud af det med hinanden — ja vi er sgu. Smaa Trakasserier kan ingen regne.

Fruen.

Men Du er heller ingen Taasse.

Olmerdug.

Nei, det er endelig sandt. Men jeg stod just og tænkte paa, at Du jo var en Kone med Forstand. Hm! hm! — ja, hvad er der at gjøre herved? — Aa, veed Du hvad, lille Kone, det gaaer sgu nok. Lad dem kun først komme sammen.

Fruen.

Men, kjære Mand! hvor tidt har Du ikke selv sagt, at naar vor Datter engang skulde giftes, maatte det være med en Mand, der sad i kongeligt Embed og havde noget Vist aarligt at leve af. Og hvad har Charles? Han skal jo have hver Skilling af sin Fader.

Olmerdug.

Noget Vist aarligt er jo altid det sikkreste. — Hm! hm! — Men for Fanden, naar han ikke har noget, saa faaer det at være. Jeg kan min Sjæl ikke hexe. Skaf Du ham noget. Desuden er han jo oppe i et af Comptoirerne.

Fruen.

Men, min Gud, han er jo Ingenting deroppe.

Olmerdug.

Det forstaaer Du Dig ikke paa. Vi har mange store Mænd, der begyndte med at være Ingenting i et af Comptoirerne. Giv kun Tid! Det kommer nok ogsaa med Charles.

Fruen.

Charles kan sidde deroppe i en halv Snees Aar inden han bliver Copiist, og hvad har han saa? Et Par hundrede Rigsdaler. Dermed kan han og vor Datter mageligt sulte.

Olmerdug.

Nu, javist er det slemt.

Fruen.

Og hvad bliver saa Enden deraf? Vil ikke hans Fa'er spæde til — og Gud veed, hvorledes han er sindet; Ingen af os kjender ham jo — saa maa Du ene føde de unge Folk.

Olmerdug (fortrædelig).

Hvor gider Du nu idag tale —

Fruen.

Naar jeg ikke taler derom idag, saa er det for sildigt. Lad Dig nu sige, Mand, og sæt ikke vor Datters Lykke paa Spil.

Olmerdug.

Eet Ord saa godt som tyve. Havde Du og Julie betids sagt mig, hvad I nu komme med, saa kunde der muligt være skeet en Forandring. Men nu, da Alt er berammet, da Proprietairen, som jeg skylder saa mange Forbindtligheder, som har ladet alle disse Værelser indrette saa godt og beqvemt for mig, da han kommer til Byen ene og alene for at celebrere sin Søns Forlovelse med vor Datter, nu kan det min Sjæl ikke mere gjøres om.

Fruen (afsides).

Ja, jeg var en daarlig Kone i mit Huus, om det ikke blev omgjort.

Tredie Scene.

De Forrige. Daniel.

Olmerdug.

Du bliver ogsaa borte og lader mig i Stikken. —

Men hvordan er det Du seer ud? Du er jo fuld af Kalk og Snavs paa Klæderne.

Daniel (afsides).

Nu gjælder det at lyve med Forstand. (høit) Jeg var oppe paa Taget hos Muurfolkene. Der skal sættes en Hat paa den ene Skorsteen.

Olmerdug.

En Hat? hvorfor det?

Daniel.

For ellers kan vi nok slet ikke nære os til Vinteren for Røg fra Kakkelovnene.

Olmerdug.

Hvad er det Du siger, Menneske? Ryger Ovnene?

Daniel.

Jeg troede, Herren vidste det.

Olmerdug.

Nei, det har jeg Skam ikke vidst. Det var jo en grumme slem Omstændighed. Hvad siger Du dertil, Mo'er?

Fruen.

Jeg har halvveis formodet det, da Kjøkkenet ikke er ganske frit for Røg.

Olmerdug.

Men troer Du, at denne Hat vil hjælpe, Daniel? Hvad meente Muurfolkene?

Daniel.

Ja, hvem kan forstaae sig paa de Mennesker! De ere saa ubehøvlede, saa det er en Skam. Da jeg spurgte om Hatten vilde hjælpe, svarede den Ene mig, at naar jeg syntes, det var ikke nok, kunde jeg jo sætte en Hue ovenpaa. Og den Anden meente, at om der saa kom Hat og Paryk

paa Skorstenen, saa vilde Herren dog altid kunne røge Skinker omsonst i Dagligstuen. Vittigheder har de Folk nok af.

Olmerdug.

Ih, fy for Fanden! Jeg vil strax selv tale med Folkene. Hvor kan jeg træffe dem?

Daniel.

De sidde begge To skrævs over Taget lige ved Skorstenen og spøtte ned paa Folk.

Olmerdug.

Ja, hvor kan jeg gaae d e r op.

Daniel.

Forresten skal jeg hilse Herren saa flittigt fra Muurpolereren, at der imorgen maa gjøres røddeligt i de tre Værelser tilgaden.

Olmerdug.

I de tre Værelser tilgaden? Af hvad Aarsag?

Daniel.

Alle Lofterne skal hvidtes og gibses. Han sa'e, de havde længe trængt dertil.

Olmerdug.

Nei, det gaaer for vidt! Hvad? skulde jeg have det Svinerie i mine Værelser? — og i al den Tid maae vi jo opholde os tilgaarden.

Daniel.

Det samme sa'e jeg; men det kunde ikke være anderledes, sa'e han, da Hr. Charles udtrykkeligt havde befalet det.

Olmerdug.

Hm! jeg maa rigtig have Charles dygtigt i Skole, naar han kommer til Middag.

Daniel.

Det havde jeg nær glemt at sige Herren. Der har været Bud fra Hr. Charles, at han ikke kan have den Fornøielse til Middag.

Olmerdug.

Det var slemt! Hvad gjør vi nu herved, Lene?

Fruen.

Det veed jeg ikke, hjerte Mand! Jeg befinder mig, sandt at sige, slet ikke vel her.

Olmerdug.

Hør, Mo'er, det ligner saa Gud Ingenting, allerede den første Dag at klage over Værelserne. Du skal see, naar Charles kommer herop, saa er Alting bragt i Rigtighed i et Øieblik. Mener Du ikke, lille Daniel?

Daniel.

Jeg vil ikke mistrøste Herren; men jeg troer næsten selv, at Alt er ikke som det burde være, i det mindste naar jeg skal troe hvad Gaardskarlen nu effen sa'e mig.

Olmerdug.

Kommer Du nu med Gaardskarlen? Tilsidst faaer jeg Historier fra hele Gaardens Besætning. Nu, hvad sa'e Gaardskarlen?

Daniel.

Han fortalte, at her skal ligge Indqvartering i Gaarden, 1 Officeer og 3 Gemene.

Olmerdug.

Saa?

Daniel.

Og at vi maatte af med to af vore Værelser til Lieutenanten. Det kunde umuligt være anderledes.

Ølmerdug
(trippende urolig omkring).

Saa? sa'e han det? hvad? hm!

Fruen.

Der kan Du see!

Ølmerdug (ærgerlig).

Ja, hvad kan jeg see? — Hvor Du nu taler? Hvem kan sidere paa hvad saadanne Folk sige.

Daniel.

Forlad mig det, Herre! Gaardskarlen er rigtigt et grumme solid Menneske, det veed Gud han er.

Fruen.

Jeg sætter, det skeer, hvilke Værelser vil Du saa overlade?

Ølmerdug.

Det veed jeg min Sjæl ikke. Du maa tænke paa, om Du ikke kan afsee et Par Værelser af Dine.

Fruen.

Nei, Mand, tænk aldrig paa det. Jeg har for Gud lidt nok.

Ølmerdug.

Lad mig kun selv tænke efter. I gjør mig kun mere confus. — Nei, jeg veed saa Gud ingen Udvei — mit Hoved er ganske forvirret. — Men her er ogsaa en Fandens Støi i Gaden idag. (En Banken som fra en Kobbersmed, der hidtil i denne Scene er hørt nu og da, høres nu forstærket).

Fruen.

Ja, hvad er det for en Banken og Hamren? Jeg har alt længe villet spurgt derom.

Daniel (i en ligegyldig Tone).

Aa, det er ikke andet end at Kobbersmeden, der er flyttet ind nede i Kjælderen, banker en stor Kjedel ud.

Olmerdug.

Hva — hvad? En Kobbersmed? her i Huset? hvor vi boe?

Daniel.

Veed Herren det ikke heller? Her i Huset har Ingen vidst Noget om denne Kobbersmed før nu, saa det skulde maaskee være en Overraskelse.

Olmerdug.

En deilig Overraskelse! Der er jo snart intet, der er mig saa forhadt som denne evindelige Banken paa en Kobberkjedel.

Daniel.

Egentlig troer jeg, at Manden skulde først have flyttet ind imorgen, men hvorfor det er skeet idag, det veed jeg ikke.

Olmerdug.

Hør, Daniel, er det ogsaa virkeligt sandt! Boer han her i Huset? Her hos os? Nar mig ikke, det siger jeg Dig.

Daniel.

Herren kan jo selv tale med ham.

Olmerdug.

Ja, det vil jeg; gaae ned og kald ham op. (Daniel gaaer). Hvis det er sandt, saa er jeg en forloren Mand. (tripper op og ned).

Fruen (afsides).

Det hænger aldrig rigtigt sammen. Daniel satte mig et saa polisk Ansigt op. Om Julie skulde være med i Spillet? Nu, det skal jeg snart komme efter. For det Første vil jeg holde gode Miner med min Mand. Det er ikke værdt at gjøre ham altfor klog i denne Sag. (høit). Hør,

lille Mand! jeg synes næsten, at Charles og hans Fa'er holde Dig for Nar.

Olmerdug.

Hør, Kone, tjen mig bare i at gaae ind. Du gjør mig kun mere forvirret end jeg alt er.

Fruen.

Ja ja, lille Mand! Men glem ikke at fortælle mig hvad Kobbersmeden har sagt.

(gaaer).

Olmerdug (ene).

Jeg veed for Gud ikke hvad jeg skal gribe til. Det begynder at blive sort for mine Øine.

Fjerde Scene.

Olmerdug. Daniel. Skoflikker Arendt (i Arbeidsdragt med Skjødskind).

Daniel.

Her er Kobbersmeden, Hr. Krigsraad! (afsides). Naar nu blot Skomageren ingen Dumheder gjør!

Olmerdug.

Min kjære Mester! kan jeg virkeligt troe, at De skal boe her i Huset?

Arendt.

Intet er vissere; jeg har leiet for over en Maaned siden.

Olmerdug.

Men hvorfor erfarer jeg det først nu?

Arendt.

Det veed jeg ikke, gunstige Hr. Justitsraad.

Olmerdug.

Jeg er ikke Justitsraad, jeg er Krigsraad.

Arendt.

Om Forladelse! Jeg troede, De var kun Justitsraad.

Olmerdug.

Men hvorfor er De flyttet hemmeligt ind saa høit oppe paa Dagen?

Arendt.

Jeg skal have den Ære at sige Dem, den unge Herr Charles havde paalagt mig først at flytte ind imorgen; hvorfor veed jeg ikke. Men desformedelst, at jeg blev kastet ud imorges der hvor jeg boede, saa syntes jeg, at det var bedst at flytte herind idag.

Olmerdug (afsides).

Hm! det er grumme mistænkeligt! (høit) Hør, Mester! jeg kan ikke nægte, at denne Banken og Hamren er mig meget ubehagelig; jeg kan ikke høre mine egne Ord derfor.

Arendt.

Deres Ord i Ære, Herr Justitsraad, men det skal De ikke bryde Dem om. Naar De har hørt mig banke et halvt Aars Tid, saa lægger De sgu ikke meer Mærke dertil.

Olmerdug.

Men inden den Tid er min Familie og jeg stokdøve. Tjen mig derfor i at holde op med Hamringen blot til imorgen. Imidlertid har jeg talt med Charles.

Arendt.

Det kan jeg rigtigt ikke, Herr Justitsraad.

Olmerdug.

Aa, jeg er ikke Justitsraad.

Arendt.

Jeg beder om Forladelse! — Jeg har Arbeid, der absolut skal være færdig.

Olmerdug.

Jeg vil give Dem 10 Rbdlr., naar De vil holde op blot til iaften.

Arendt.

10 Rdlr.? — Hm! — Ja, det er saagu' ikke for Pengenes Skyld; men naar jeg kan tjene Dem — (Daniel gjør Tegn til ham og trækker i ham, da han putter Pengene i Lommen) Som sagt, det skeer meest af Kjærlighed til Næsten. — Men Forord bryder ingen Trætte. Før om en god Time kan jeg umuligt holde op med at hamre, Herr Justitsraad.

Olmerdug.

Aa gaae til Pokkeren! Jeg er ikke Justitsraad — hold bare op saa snart som muligt!

Arendt.

Jeg holder op om en Time, skal vi slaae tilvæds?

Olmerdug.

Nei Tak! jeg er saamæn ikke oplagt dertil.

Arendt.

De kan ogsaa forlade Dem paa mit Ord. — En god Morgen, Herr Justitsraad.

Olmerdug.

Jeg vil sige Dem eengang for Alle, jeg er Krigsraad.

Arendt.

Om Forladelse! jeg troede, De var kun Justitsraad. (gaaer).

Olmerdug (sætter sig).

Aa Daniel! bliver det ikke anderledes, saa tager jeg min Død derover. Jeg er saamæn saa altereret, at jeg knap kan staae paa mine Been. Bring mig et Glas Vand, at Skrækken kan sætte sig lidt.

Daniel.

Strax, Herre! (afsides). Jeg vil med det samme give Commissionairen et Vink. (gaaer).

Olmerdug (ene).

Ja, hvad er dog vi Mennesker med vore Fornøielser, vore Planer! — Sæbebobler! Korthuse! Et Pust, og der ligge vi! — Jeg har glædet mig som et Barn til disse Værelser og har ikke tidsnok kunnet komme ind i dem, og nu — jo jeg er sgu tidsnok kommet ind i dem. Skulde Charles virkelig have mig tilbedste? Det kan jeg dog aldrig troe. Jeg har i det mindste ikke fortjent det af ham. (Det banker; han farer sammen). Hvem er nu der? Det er vel igjen en Hjobspost. Kom ind!

Femte Scene.

Olmerdug. Commissionair Knap, siden Daniel.

Knap.

Turde jeg uleilige Hr. Krigsraaden —

Olmerdug.

Hvad bringer Dem til mig idag, Hr. Gjenbo?

Knap.

Jeg kommer som Mandatarius for Portraitmaler Glaubersalz. Han har med megen Forundring erfaret, at De er flyttet ind i disse Værelser.

Olmerdug.

Ja, De kan troe, jeg vilde ønske, jeg var vel herfra igjen.

Knap.

Saa var De maaskee saa god at gjøre Værelserne roddelige endnu idag.

Olmerdug.

Hvorledes skal jeg forstaae det?

Knap.

Det er som Fod i Hose. Hr. Glaubersalz flytter

herind imorgen; altsaa var det jo bedst om De kunde flytte ud idag.

Olmerdug.

Hvem er Hr. Glaubersalz?

Knap.

Portraitmaler fra Rotterdam. Aa, det er et stort Genie! Han har leiet disse Værelser, fordi her er saa rart lyst og dog ingen Soel.

Olmerdug.

Men er De fra Forstanden! Jeg boer jo her; hvor kan han saa flytte ind?

Knap.

Intet er lettere. Hr. Krigsraaden behager blot at tømme Værelserne idag, saa vil den hollandske Maler arrivere imorgen.

Olmerdug.

Aa, reis De til Bloksbjerg! Hvad rager den Hollænder mig?

Knap.

Ja, Fanden fare i Hollænderen, han veed nok hvad han gjør. Han er saamæn ikke bange for at sætte Dem ud af Værelserne ved Rettens Middel.

Olmerdug.

Nu er jeg sgu kjed af længere at høre paa den Passiar. Disse Værelser har jeg leiet — og med Hr. Glaubersalz har jeg Intet at skaffe.

Knap.

Hm! det er en besynderlig Historie. — Turde jeg maaskee see Deres Leie-Contract?

Olmerdug.

Der er ingen Leie=Contract oprettet, da Gaardens Eier er min specielle Ven. Hans Søn skal endogsaa giftes med min Datter.

Knap.

Har den Ære at gratulere. — Men med alt dette er det for Gud en slem Omstændighed, at De ingen Contract har at fremvise, saa meget mere som Hr. Glaubersalz støtter sig paa en fuldkommen lovformelig Contract oprettet mellem ham og Proprietairen.

Olmerdug.

Det er Galmands Tale. Veed De ikke, at Leie gaaer for Eie til Fardag er ude.

Knap.

Det gjelder ikke her, hvor min Principal kan beraabe sig paa sin lovlige Ret. Behager De at see — her er en Copie af Contracten. Originalen er som sædvanligt i Udleierens Hænder.

Olmerdug

(efter at have gjennemløbet Contracten).

Aa, Hr. Commissionair! hold paa mig! Jeg troer, jeg daaner! — —

(synker ned paa en Stoel).

Knap.

Ei, Hr. Krigsraad! De maa fatte Dem — vær en Mand! — Vi er' jo Alle Mennesker. Heute mir, Morgen dir — Jeg troer vor Herredød Manden bliver ordentlig daarlig. (rusker i ham). Hr Krigsraad! kom dog til Dem selv!

Olmerdug.

Ak! jeg er mere død end levende. Saaledes at blive bedragen, og det af sine bedste Venner!

Daniel
(kommer ind med et Glas Vand).

Værsgod, Herr Krigsraad!

Olmerdug.

Tak! jeg kan have det nødig. — Fy, hvad er det for Vand?

Daniel.

Det er godt klart Brøndvand. Der er ikke andet i Gaarden.

Olmerdug.

Aa Gud, sikken en Ravnerede! Brøndvand i Gaarden! Men det er saamæn godt nok for den hollandske Kjøter.

Daniel.

Er Herren ikke vel? Jeg synes, De seer saa bleg ud.

Olmerdug.

Tænk Dig, Daniel, vi skal flytte igjen. Den Slyngel af en Proprietair har leiet Værelserne bort til en Anden. Imorgen kan vi Alle komme til at ligge paa Gaden.

Daniel.

Er det muligt? (afsides) Det gaaer jo som det var smurt!

Olmerdug.

Nu begriber jeg først, hvorfor det ikke hastede med Contracten, og hvorfor Charles ikke kunde komme til Middag. Det er et aftalt Spil mellem Faderen og hans smukke Søn.

Knap.

Ja, min Tid er temmelig knap. Hvad skal jeg saa svare Herr Glaubersalz?

Olmerdug.

Gaae De til Pokkeren med samt Herr Glaubersalz! De kan hilse ham, at han kan flytte ind imorgen den Dag.

Knap.

Meget vel! Jeg anbefaler mig, og ønsker Herr Krigsraaden en god Bedring.

(gaaer).

Olmerdug
(med svag Stemme).

Daniel! siig til min Kone, at hun maa holde varme Servietter i Beredskab. Jeg frygter næsten for at Ærgrelsen har slaaet sig til Maven. Men siig hende Intet om hvad her er passeret. Hun var istand til at gjøre sig lystig over mig. Spot og Skade følges gjerne ad.

Daniel.

Ja, det gaaer tidt saaledes.

Olmerdug.

Daniel! Jeg gaaer i Jorden over den Tort.

Daniel.

Herren maa ikke være saa modfalden. (afsides) Jeg har ordentligt Medlidenhed med ham.

Olmerdug.

Hvergang jeg hører den Kjøter af en Kobbersmed banke, faaer jeg ligesom en Rystelse over mit hele Legem. Naar bare min gamle Gigt ikke indfinder sig igjen! Kom herhid, Daniel! og gnid mig lidt i Ryggen, deroppe ved Skulderbladet. — Aa hør, hvor den Kjeltring hamrer, som om han kunde være betalt derfor.

Daniel.

Jeg skulde næsten selv troe, at han var betalt derfor.

Olmerdug.

Lad kun være med at gnide; der hjælper mig saa Ingenting. Pas paa, det bliver min Død.

Daniel.

Herren gjør mig rigtigt ganske melancholsk.

Olmerdug.

Hvad skal jeg sige til min Kone og til min Datter — ak, min stakkels Familie! Der er ingen Hiælp. Vi komme, Gud hjælpe mig, Alle til at ligge paa Gaden. — Imorgen, Daniel, betænk, imorgen! Ak, ak! ulyksalige Flyttedag!

(gaaer ind, ledsaget af Daniel, der lader som han græder).

Sjette Scene.

(Gaden fra første Act).

Vilhelm. Knap. Mad. Knap komme ud fra Knaps Huus.

Vilhelm.

Lad Dem nu sige, Herr Commissionair! De har for Gud Intet at risquere.

Mad. Knap.

Charmanteste Herr Brandt! De skal saamæn ikke spilde et Ord paa den Nathue. Han skal give efter, om vi saa skal tvinge ham med Magt.

Knap.

Hør, Kone, vil Du, at jeg skal sætte min hele Velfærd paa Spil? Hvor kan jeg forestille Krigsraadens Person? Jeg ligner ham jo ikke mere end et nyfødt Barn.

Vilhelm (tager ham tilside).

Vær dog fornuftig, Herr Commissionair. Jeg har

jo lovet Dem 100 Rdlr.; men jeg lægger 100 Rdlr. til, naar Sagen faaer et godt Udfald.

Knap.

Ja, høiſtærede Velynder! Han, ſom læſer i Hjerterne og dømmer efter Tankerne, han ſkal bevidne, at jeg inderligt gjerne vil tjene Dem — og hvad gjør man ikke for det kjære Brød? Jeg er gift — kan maaſkee vente Børn.

Mad. Knap.

Aa, for den Sags Skyld kan Du være ganſke rolig. Det har endnu lange Udſigter.

Knap.

Til Dig har jeg ikke talt. — Naar De derfor troer, at jeg kan paatage mig det, ſaa vil jeg probere derpaa. Jeg kan jo ikke mere end faae et Livfuld Prygl.

Vilhelm.

Det kan jeg lide, Herr Commisſionair! Lad os nu ſtrax gjøre Anſtalter; jeg kan hvert Dieblik vente Bud fra Daniel, der er paa Udkig efter Proprietairen. For det Førſte maa De omklædes. Har De tænkt paa Klæder?

Mad. Knap.

Troer De, han tænker paa Noget? Ja, naar jeg ikke var! — Nu ſkal jeg ſtrax hente en Kjole og en Veſt, der kommer Krigsraadens meget nær. Det er endnu en Levning fra den Tid jeg havde en Marchandiſer-Boutique.

Vilhelm.

Glem ikke at puddre Dem. Krigsraaden hører til den gamle franſke Skole og gaaer med Pudder.

Knap (i en ynkelig Tone).

Men hvad Buxer ſkal jeg have paa?

Vilhelm.

Aa, det er det ſamme med Buxerne.

Knap.

Skal jeg gaae uden Buxer? Da veed jeg dog, at Krigsraaden, om han ogsaa hører til den gamle franske Skole, ikke er en Sansculotte.

Vilhelm.

Jeg mener, De kan beholde dem, De har paa.

Mad. Knap.

Aa javist, kom kun ind. Du skal snart være omklædt.

Knap.

Saa De mener virkeligt, at jeg tør vove derpaa, Høistærede?

Vilhelm.

At gaae med de Buxer? Ja, det veed Gud, De kan.

Knap.

Nei, jeg mener Høistæredes hele Plan med Proprietairen.

Mad. Knap (commanderende).

Kommer Du snart? Du veed, jeg kan godt lide den lange Brøvl. (gaaer ind med Knap.)

Vilhelm (ene).

Arme Tyv! han er et bedrøveligt Exempel paa det ægteskabelige Livs Lyksalighed, et slemt Auspicium for mine egne Affairer. Jeg sveder og arbeider idag som en Hest, maaskee ene og alene for at komme under Tøffelen. Pah! det har ingen Nød! Julie er from som en Due, og saa eftergivende som man kan forlange det af et Fruentimmer. (En Dreng kommer ind og giver ham et Brev) Ah! fra Daniel! (læser Brevet) Naa, der har vi ham! (raaber ind) Herr Commissionair! kom ud! det er den høieste Tid.

(Knap kommer ud, omklædt ganske som Krigsraad Olmerdug i Klæder af noget iøinefaldende Farve. Mad. Knap følger efter ham med en Pudderæske og puddrer ham.)

Mad. Knap.

Giv dog Tid, Menneske! Nu er Du strax færdig.

Knap.

Puh! Du slaaer mig jo Pudderet i Næse og Mund.

Mad. Knap.

Det døer Du ikke af.

Vilhelm.

Fortræffeligt! De seer saa livagtig ud som Krigsraad Olmerdug, at selv En, der kjender ham, ved første Oiekast kunde tage Feil. Giv Dem nu lidt mere Air — ikke for meget — saaledes! De kan gierne see lidt eenfoldig ud.

Mad. Knap.

Det har De saamæn ikke nødig at bede ham om. Han har gode Anlæg dertil af Naturen.

Vilhelm.

Og nu maa De ind, Madam! Deres Nærværelse kunde vække Mistanke. — Stille, der kommer Nogen nede i Gaden. Det er dem!

Knap (forskrækket).

Er de der alt? — Naa, Gud see i Naade til mig.

Vilhelm.

Vær nu paa Deres Post; husk paa, jeg er en Nærbeslægtet. Ind, Madam!

(Madam Knap gaaer ind, men lurer i Gadedøren).

Syvende Scene.

Vilhelm. Knap. Proprietair Tang. Daniel.

Proprietairen.

Saa de har alle saa travlt idag?

Daniel.

Aa forskrækkeligt! Fruen og Frøkenen kan knap sandse for lutter Travlhed og Anstalter. — Men der staaer min Herre, Krigsraaden. (til Knap) Det er rigtigt nok ham, Herre, Proprietairen fra Landet.

Proprietairen.

Er De Krigsraad Olmerdug?

Knap.

Ja jeg er, og De er vist Proprietair Tang. Vær mig tusinde Gange velkommen! (omfavner og kysser ham; — afsides) Uf! hvilket Kjøter-Ansigt!

Proprietairen.

Naa, det er mig kjært at gjøre Bekjendtskab med min Søns tilkommende Svigerfa'er. Min Søn har tilskrevet mig meget Godt om Dem og Deres Familie.

Knap.

Aa, Deres Søn er altfor artig!

Proprietairen.

Jeg havde ellers ventet, at han skulde have modtaget mig i Giæstgivergaarden.

Daniel.

Den unge Herr Charles er rigtigt undskyldt. Han er inde hos Fruentimmerne, og er dem behjælpelig; de vil ikke undvære ham for aldrig det.

Proprietairen.

Hahaha! Ja, det er Satan til Dreng — altid er han efter Fruentimmerne.

Vilhelm.

Og Fruentimmerne ere snart værre efter ham. Troer Herr Proprietairen, at en Anden turde blive derinde? Jo pyt! Fruen feiede os kjønt afveien. Men ham, sa'e

hun, vilde hun beholde, for han kunde gjøre Nytte i Huset.

Proprietairen.

Nu, det er mig kjært, at Drengen teer sig godt. (til Knap) Men, med Forlov, Herr Svoger! hvem er den fremmede Herre der?

Knap.

Den Herre der? Det er Fuldmægtig Brandt. (gjør en Grimace som En, der har fortalt sig.)

Vilhelm (afsides).

Jeg troer Satan staaer i Commissionairen.

Knap.

Det er at sige, denne Herre er af min Familie — han er min Søstersøn — en meget intim Ven af mit Huus.

Proprietairen.

Saa meget destobedre! Giv mig Deres Haand, Herr Fuldmægtig! Jeg er en ligefrem Mand, der hader Complimenter.

Vilhelm.

Saa er De af mine Folk. Lad derfor min Titel ude af Spillet. Jeg er ogsaa kun Fuldmægtig ved Krigsraadens Tømmerhandel.

Proprietairen.

Har Svoger en Tømmerhandel? Nu, man maa tilstaae, I Kjøbenhavnere ere om Jer.

Knap.

I vore Tider maa man have flere Jern i Ilden.

Proprietairen.

Det var et sandt Ord. Jeg har det paa samme Fod. Mine Jorder ere jo rigtignok Hovedsagen, da jeg

tænker som saa, at Alting kan forgaae, men Guds grønne Jord forgaaer aldrig. Men aparte har jeg endeel skjønne Eiendomme her i Byen — og skulde Alt gaae skjævt, saa har man jo nogle Skillinger fra gamle Dage.

Knap.

Ja, det sidste er sgu det sikkreste. Hold endeligt paa dem.

Proprietairen.

Det Værste er, at Huse og Gaarde skaffe Folk endeel Bryderier, naar man ikke altid kan være selv tilstede. Jeg vilde ønske, jeg havde en solid Commissionair at betroe mig til.

Knap.

Der skal jeg saamæn gjerne være Dem behjælpelig. Jeg har Commissioner for den halve Bye. Fra mit Commissions-Comptoir — (Vilhelm trækker ham i Kjolen.)

Proprietairen.

Hvad? har Svoger ogsaa et Commissions-Comptoir? Ja, saa har De rigtignok mange Jern i Ilden.

Vilhelm.

De misforstaaer Herr Krigsraaden. Han mener sit Comptoir for Tømmerhandelen. (afsides til Proprietairen) Krigsraaden er gruelig distrait, og nu tilmed idag, da Flytningen ligger ham i Hovedet. Han er undertiden nærved at snakke over sig.

Proprietairen.

Er det muligt! Hahaha! Ja, min Søn har nok skrevet mig adskilligt derom, men jeg troede ikke, det var saa slemt. Det er ellers Skade for ham; det er saadan en smuk Mand at tale med. (høit) Apropos, Herr Svoger! jeg

haaber, De viser mig retskaffens omkring i Huset derovre, hvor De er flyttet ind, og som min Søn har kjøbt til mig i min Fraværelse. Er De fornøiet med Leiligheden?

Knap.

Aa, det er en charmant Leilighed.

Proprietairen.

Ja, efter min Søns Beskrivelse maa den ikke være saa daarlig endda.

Daniel

(der hidtil har staaet paa Udkig, gaaer hurtigt hen til Vilhelm).

Nu troer jeg Pokkeren staaer i det! Den unge Charles er lige paa Veien herhen!

Vilhelm.

Ih, gid han var paa Veien til Siberien! For Fanden! hvad gjør vi nu?

Daniel.

Mathias Knap smører Haser; jeg faaer en Ulykke. Hvad De vil gjøre, det veed jeg ikke.

Vilhelm.

Jeg vil pro primo ikke lade mig forbløffe. Lad ham kun komme, det gaaer nok!

Daniel.

Der er han! Nu kniber det sgu med det ellevte Bud.

Ottende Scene.

De Forrige. Charles.

Vilhelm

(der gaaer Charles imøde).

Ih, mon frére! Er Du her endnu?

Charles.

Jeg havde en fordømt malheur. Lige da jeg vilde

til at vende med Giggen, knækker den ene Stang. Det er, paa min Ære, Noget, der aldrig er hændt mig før.

Vilhelm.

Hør nu! Din Fa'er er kommen. See bare til at komme strax herfra, ellers slipper Du ikke bort i de første to Timer, og saa kan Du da sige god Nat til den skjønne Ubekjendte.

Charles.

For Pokkeren! Du har Ret! Hvorledes slipper jeg bort paa en god Maade?

Vilhelm.

Du maa sige, Du skal ind og hjælpe Damerne.

Charles.

Men, mon cher! hvorfra kommer Dit Bekjendtskab —

Vilhelm.

Derom kunne vi tale en anden Gang. — Gjør nu bare som jeg siger Dig, ellers gaaer Din hele Rendezvous i Lyset.

Proprietairen.

Naa! der har vi jo vor Springfyr!

Knap

(der hidtil har gaaet i Samtale frem og tilbage med Proprietairen, bliver ved at see Charles høist forskrækket).

Nu er da Alt forlorent!

(retirerer under det Følgende til Døren af sit eget Huus og vil ind. Men hans Kone, der hidtil har staaet paa Luur, støder ham bort efter comisk Modstand fra hans Side og smækker Døren i).

Charles.

Ah, velkommen til Byen! hvorledes befinder Papa sig?

Proprietairen.

Jeg takker, min Dreng, ret vel! Naar jeg blot

har Noget at speculere paa, saa befinder jeg mig altid vel. Men naar jeg gaaer ledig, saa falder jeg sammen. — Men hør, Patron! jeg synes Du staaer som paa Naale.

Charles.

Jeg kan ikke nægte, kjære Papa! — jeg har Noget at besørge for Damerne. —

Vilhelm.

Aa, veed De hvad, Herr Proprietair! Vi har Synd af at opholde ham. De veed nok, naar man staaer under Fruentimmer-Regimente, saa maa man lystre.

Proprietairen.

Hahaha! De har min Tro Ret. Saa gaae da, Din Spring-ins-feld, og øv Dig i at staae under Tøffelen. Det bliver saa Enden af Legen.

Charles.

Adieu, Papa, til vi sees igjen. (afsides til Vilhelm) Jeg er Dig uendelig forbunden.

Vilhelm.

Aa, ingen Aarsag!

Charles.

Nu iler jeg sporenstregs ud til min Skjønne.

Vilhelm.

Ja, gjør det, og Lykke paa Reisen! (Charles skynder sig bort, fulgt af Daniel.)

Proprietairen.

Men hvor blev Krigsraaden af? Ei, hvad gjør De der, Herr Svoger?

Knap.

Ak, Herr Svoger! Jeg vilde blot see lidt ind til min Familie.

Proprietairen.

Men De boer jo ikke paa denne Side af Gaden.

Vilhelm

(afsides til Proprietairen).

Det er lutter Distraction. Han har glemt, at han er flyttet idag.

Proprietairen.

Hahaha! Det er Pokker til Distraction. Jeg lover mig en Hoben Løier af ham.

Vilhelm (afsides).

Faaer jeg ikke snart Proprietairen afveien, saa fordærver Knap mig Alting. (høit til Knap) Men, bedste Herr Krigsraad! vi kan umuligt lade Proprietairen staae længer her paa Gaden.

Knap

(der imidlertid er falden i sine egne Betragtninger, farer op).

Hvad behager?

Vilhelm (afsides).

Naa, nu troer jeg sgu han staaer og sover. (høit) Jeg siger, vi maae snart tænke paa at gaae ud til Skydebanen med vor Ven, Proprietairen.

Knap.

Javist maae vi det — det er jo ogsaa sandt —

Proprietairen.

Skal vi ud paa Skydebanen?

Vilhelm.

Ja, veed De ikke det? Krigsraaden har viist sig generoux og tracterer os Mandfolk. Underhaanden kan jeg betroe Dem — men for Guds Skyld ikke mine Ord igjen —

Proprietairen.

Ih, hvor kan De troe —

Vilhelm.

Fruentimmerne gjøre Anstalter derovre til en Høitidelighed iaften i Anledning af Forlovelsen, jeg troer et Transparent og nogle Sange med Chor. Deres Søn er nok Mester for det Hele.

Proprietairen.

Ih, det var sgu pænt! — Hahaha! saa skal vi nok overraskes.

Vilhelm.

Javist, De skal see hvor De vil blive overrasket. Men nu kan De jo nok begribe, hvilken Forstyrrelse der er i hele Huset. Altsaa fandt vi, det var klogest at lade dem skalte og valte som de vil. Imidlertid tage vi ud til Skydebanen og faae os i god Ro og Mag en forloren Skildpadde, en Andesteeg, og et godt Glas Viin. Hvad? har jeg Ret eller ikke?

Proprietairen.

Ja, Gu' min Sjæl har De Ret, Herr Ven! Derom kan der ikke være to Meninger. (afsides) Det er en rar ung Mand, den Fuldmægtig; ham kan jeg godt lide. (høit) Naa, Herr Krigsraad! lad os saa gaae ud til Skydebanen — — Men, hvordan har De det, Herr Svoger? Er De ikke vel?

Knap.

Ak nei! jeg er sandfærdig slet ikke vel. Jeg har saadan en Trykning — her —

Proprietairen.

Ei, bryd Dem aldrig om det. Trykning har vi

Alle: trykker det den Ene her, saa trykker det den Anden der.

Vilhelm.

Proprietairen har fuldkommen Ret. — (afsides til Knap.) Fy! De maa jo skamme Dem, saa kjærlingeagtigt som De bærer Dem ad.

Knap (afsides til Vilhelm).

Ak, Herr Brandt! jeg tilstaaer det; men see bare paa Proprietairen. Han kan jo bøie begge Ender sammen paa mig. Jeg kommer, Gud hjælpe mig, aldrig levende fra den Affaire.

Vilhelm (som før).

Hvad er det for noget Sladder! Har De sagt A, maa De ogsaa sige B. — Gaaer De ikke med nu, saa lader jeg Dem, Fanden tage mig, i Stikken og gaaer min Vei.

Knap.

For Guds Skyld, Høistærede —

Proprietairen.

Nu, hvorledes gaaer det med Krigsraaden?

Vilhelm.

Aa, det er meget bedre. Han siger, at naar han kommer til at gaae, saa bliver det nok godt. Nu tager jeg ham under den ene Arm, og De tager ham under den anden, og saa gaae vi lige ud til Skydebanen.

Knap
(da Proprietairen tager ham under Armen).

Aa, det er rigtigt en Skam. De skal saamæn ikke have den Uleilighed. Jeg kan godt gaae alene med Fuldmægtigen.

Proprietairen.

Gjør nu bare ingen Omstændigheder.

Knap (sagte)

Naa, nu sidder jeg godt i Klemme!

Proprietairen.

Og nu lustig, Herr Bruder! og lad Fiolen sørge. Nu drikke vi et Glas Viin paa vore Børns Sundhed og iaften faae vi os en Springom. Hahaha! Jeg skal føre Svoger artig i Vinden.

Knap (med et Suk)

Ja, derpaa tvivler jeg ikke.

(de gaae.)

Fjerde Act.

Første Scene.

(Værelset hos Olmerdug.)

Vilhelm. Julie. Daniel.

Julie.

Ja, ja, kjære Vilhelm! siig hvad Du vil. Jeg bliver ved min Paastand. I have nogle Spillopper for.

Vilhelm.

Du gjør mig Uret, kjære Julie —

Julie.

Jeg skulde ogsaa tage meget feil, om ikke Mester Daniel har en Finger med i Spillet.

Daniel.

Naa, Frøken! skal jeg nu igjen have Skylden! Tilsidst kommer jeg til at spille samme Rolle her som i andre Huse Katten; for, naar Noget er galt, saa har jeg altid gjort det. Forleden havde Rotterne ædt det ene Øre af Herrens udstoppede Dromedar, og saa sa'e Huusholdersken, at det havde jeg gjort. Og nu gad jeg dog vidst, om noget fornuftigt Menneske kan finde Fornøielse i at spise Ører af Dromedarer.

Julie.

Spar Du kun Dine sædvanlige lange Tirader. Dig troer jeg nu slet ikke.

Vilhelm.

Bedste Julie! gaae ikke for strengt irette med os. Sæt ogsaa, at vi have Et og Andet i Gjære, er det da ikke den simpleste Nødvendighed, der driver os? Eller, Du Slemme! vil Du heller forloves med Charles iaften, med det Menneske, der er mig meest forhadt af Alle?

Julie.

Hvor kan Du hade Charles? Jeg kan ikke engang blive vred paa ham. Jeg synes, han er for ubetydelig og intetsigende dertil.

Vilhelm.

Min Mening er just heller ikke, at Charles er farlig for Dig. Men til al Ulykke er Du den føieligste Datter af Verden. Du var istand til af lutter Lydighed mod Dine Forældre at give Charles Din Haand, naar jeg ikke forpurrede det.

Julie.

Nu, gjør hvad Du vil, men glem ikke, at Du skal staae mig til Ansvar, hvis Noget gaaer galt.

Vilhelm.

Det lover jeg. Siig mig nu blot, har Du talt med Din Moder? Indvilliger hun i, at Du giver Charles et Stævnemøde?

Julie.

Jeg har ikke talt med hende endnu, da jeg ikke har havt Mod dertil. Men jeg tænker nok, hun indvilliger. — Naar jeg blot Intet risquerer derved —

Vilhelm.

Derfor kan Du være rolig. Sammenkomsten bliver et Par Skridt herfra i Philosophgangen. Madam Knap skal være tilstede derved, og jeg er i Nærheden. Du kaster et tæt Slør over Dig, saa kan Ingen kjende Dig. Jeg kan ikke nægte, at jeg ønsker, Du selv indfinder Dig, for at Du kan faae Leilighed til at lære at kjende den Mands flygtige Characteer, med hvilken Du stod saa nær i Begreb at forenes.

Julie.

At Charles er flygtig, er rimeligt, men vær Du dog glad ved, kjære Ven, at Ingen sætter Dig paa saa slemme Prøver.

(der ringes paa Gadedøren).

Daniel

(seer ud af Vinduet).

Der har vi, min Tro, Herren. Nu kan De da ikke gaae ned uden at møde ham.

Vilhelm.

Men er der ikke en anden Vei, jeg kan gaae?

Julie.

Ak nei! derinde ere alle Folkene, og flere Udgange er her ikke.

Vilhelm.

Ja, saa vil jeg paa Lykke og Fromme gaae ned.

Daniel.

Det maa De min Sjæl ikke; saa kommer det igjen til at gaae ud over mig.

Vilhelm.

Over Dig?

Daniel.

Ja, just over mig. Herren har jo udtrykkeligt befalet

mig imorges, at naar De kom og vilde besøge Familien, saa skulde jeg kjøre Dem ned ad Trapperne.

Vilhelm.

Men siig, Menneske! hvorfor har Du ikke . . .

Daniel.

Hvorfor jeg ikke har? — Det var et underligt Spørgsmaal. Og hvad Plaiseer kunde De have af at kastes ned ad Trapperne?

Vilhelm.

Snak! det er ikke det, jeg mener. Men hvorfor har Du ikke advaret mig?

Daniel.

Vilde De have ladet Dem advare? Nei, om her ogsaa havde været saa mange Trapper som til Spidsen af Kirken paa Christianshavn, saa var De dog kommet herop.

Julie.

Min Gud! jeg hører Fa'er gaae paa Gangen.

Daniel.

Hør, jeg har et Raad. Lad Herr Brandt gaae ind i Cabinettet og tag Nøglen af, saa vil jeg paatage mig at skaffe Deres Herr Fader ud af Huset om en kort Tid.

Julie.

Min Gud! I gaae saa mange Krogveie, at jeg kan blive angst og bange. Hvad har Du nu isinde?

Daniel.

Skynd Dem nu, Frøken! her er ingen Tid at spilde.

(Brandt lukkes inde i Cabinettet; Julie gaaer ind i de andre Sideværelser.)

Anden Scene.

Olmerdug. Daniel.

Olmerdug.

Det er mig kjært, at jeg træffer Dig. Det seer mørkt ud for mig, Daniel!

Daniel.

Ja, hvor kan Herren vente andet Veir i October.

Olmerdug.

Nei, jeg mener, at mine Udsigter i Fremtiden ere mørke.

Daniel.

Naa! jeg troede Herren talte om Veiret.

Olmerdug.

Jeg var henne hos Nogle af mine Bekjendter og forhørte mig underhaanden om Værelser. Du begriber vel, at jeg ikke talte om, at det var mig, der skulde flytte. Ak, jeg bliver tidsnok til en Fabel over Byen. — Men den Uleilighed kunde jeg saamæn gjerne have sparet.

Daniel.

Herren skulde saamæn sætte sig i Aviserne.

Olmerdug.

Men det er der jo ikke engang Tid til. Imorgen tidlig, betænk, lille Daniel, imorgen tidlig flytter den hollandske Maler Glaubersalz herind. Nei, vi komme til at ligge paa Gaden, derom er ingen Tvivl.

Daniel.

Nei, saa slemt har det heller ikke nødig at være. Jeg har et Sødskendebarn i Garde=Casernen. Der kan Herren saamæn komme ind imidlertid. Det er dog altid bedre, end at ligge paa Gaden.

Olmerdug.

Aa, hvor vil Du hen? Kan jeg flytte min Familie ind i en Caserne?

Daniel.

Nei, det er ogsaa sandt; men jeg stod just og tænkte paa Meublerne og Herrens Naturalier.

Olmerdug.

Ja! min stakkels Samling! den bliver da totaliter spoleret. Er der alt Noget pakket ud?

Daniel.

Jeg begyndte imorges med Bavianen, men den saae rigtigt ganske modfalden ud. Det var ligesom den kunde have en Anelse om, at den snart skulde pakkes ind igjen.

Olmerdug.

Hm! Hm! — Hvad jeg vilde sagt — Charles har vel ikke ladet sig see?

Daniel.

Nei, her har han ikke været.

Olmerdug.

Den Galgenfugl! han har altfor gode Grunde til at holde sig borte. — Har Du Adresseavisen for idag?

Daniel.

Her er den.

Olmerdug.

See efter, om der ikke skulde være nogle Værelser tilleie. Det er min sidste Trøst. Læs høit.

Daniel (læsende).

"Adskillige smaa Leiligheder i en Baggaard" — nei, det er ikke for os. — "En rolig og stille Logerende" — det ikke heller — "En galant Herre" — (seer paa Olmerdug)

det er ikke heller for os. — "En Enkemand uden Børn — En anstændig" — Nei, det duer altsammen ikke.

Olmerdug.

Lad mig bare høre hvad der staaer. Læs heelt ud. Hvad var det sidste? "En anstændig ... "

Daniel.

"En anstændig Jomfru, der ernærer sig ved Syning" — er det nu noget for Herr Krigsraaden?

Olmerdug.

Aa, spring over de anstændige Jomfruer og læs videre.

Daniel.

Her kommer Noget. — "Tretten Værelser en suite, beliggende paa Toldbodveien No. 297, ere tilleie af Mangel paa Plads."

Olmerdug.

Hvad er det for noget Snak?

Daniel.

Om Forladelse! jeg læste to Avertissementer i eet. Nu kommer det: "Af Mangel paa Plads ønsker en Familie at overlade en lille Leilighed —"

Olmerdug.

Det kan jeg ikke bruge. Jeg maa boe midt i Byen og kan heller ikke nøies med en lille Leilighed.

Daniel.

Her troer jeg er Noget. — "En smuk stor Leilighed af 8 Værelser, beqvem for en Meelhandler" — aa, det er en Kjælder. — Ja, Resten er paa Christianshavn eller i Holmensgade, der vil Herren jo ikke boe, og saa er der en uudslukkelig Mængde Værelser for logerende Mandfolk og Fruentimmer.

Olmerdug.

Hm! saa var jeg altsaa lige nær. — Du har vel ikke forhørt Dig som jeg bad Dig om?

Daniel.

Jo, jeg har saavist, det havde jeg nær glemt af lutter Forstyrrelse. Iblandt Andet, har jeg med stor Umag opsnuset en Leilighed her i Nærheden. Omtrent lige saa mange Værelser som her, paa første Sal, meget lidt Soel og med Springvand i Gaarden — og kan strax tiltrædes.

Olmerdug.

Det var jo en funden Skat, lille Daniel! Hos hvem ere de Værelser at faae?

Daniel.

Hos hvem? (afsides) Hvor Fanden faaer jeg et Navn fra? (høit) Herren mener Huuseierens Navn?

Olmerdug.

Javist.

Daniel.

Det er — han hedder — for Pokker! har jeg nu glemt Navnet? Det er ellers lige herved i den næste Gade op mod Philosophgangen — i det store Huus paa høire Side.

Olmerdug.

Lad see! Hvem boer der? Først Grosserer Kølle, hos ham kan det ikke være. Saa Obersten, der kan det heller ikke være. Saa Muurmester Brandt, ja, der kunde det være. — Er det hos ham?

Daniel.

Muurmester Brandt? Jo, ham er det — jeg troer vist ikke, jeg tager Feil. Aa jovist er det ham. (afsides) Den Ene er sgu lige saa god som den Anden.

Olmerdug.

Da vil jeg sandfærdig strax gaae derhen. Hvor let kunde ikke en Anden komme mig i Forkjøbet. — Hos Brandt's? Ja, det er en deilig Gaard, det veed Gud, det er. — Bliv Du nu her, mens jeg løber derind. — Springvand i Gaarden, sa'e Du? Her er saamæn ingen Tid at spilde. (gaaer.)

Tredie Scene.

Vilhelm. Daniel.

Daniel

(lukker op for Vilhelm.)

Værsgod, nu kan De komme christeligt ned ad Trapperne, naar De vil gaae snart. Tør jeg ellers spørge hvorledes det spændte af med Gildet?

Vilhelm.

Bedre end jeg havde troet. Proprietairen blev desværre ikke saa fuld, som jeg havde ønsket, skjøndt han drak som en Svamp.

Daniel.

Men Mathias Knap?

Vilhelm.

Han sa'e naturligviis den ene Dumhed efter den anden. — Men hils nu Din Frøken, at jeg skal give hende nærmere Underretning angaaende Sammenkomsten. (gaaer.)

Fjerde Scene.

Daniel (ene.)

Gud veed, det unge Menneske gjør sig Livet suurt nok for Frøkenen. Jeg er nu en gammel Karl og har nok havt en halv Snees Kjærester; men jeg har ikke gjort mig den Umag for dem Alle tilsammen, som han for

Frøken Julie alene. Min første Kjæreste slog jeg op med, fordi hun stod i Correspondance med en Hoboist, der hver evige Aften spilleed Serenader for hende paa Klaphorn. Min anden Kjæreste var rigtigt et skikkeligt Fruentimmer, men urimelig følsom. Hun slog op med mig, fordi jeg ikke vilde læse de Romaner, hun laante mig. Min tredie Kjæreste gik med Soelhat og Shawl om Søndagen, og lod sig krølle af Haarskjæreren før hun gik paa Torvet. Vi skiltes fredeligt fra hinanden. Min fjerde Kjæreste slog op med mig, fordi jeg ingen romersk Næse havde. Siden blev hun forlovet med Jægeren hos et tydsk Herskab. Hans Næse var ellers snarere pommersk end romersk. Endelig besluttede jeg at opgive de kjøbenhavnske Piger. Man finder dog mere Skikkelighed paa Landet, tænkte jeg, og saa forlovede jeg mig med en Pige fra Bornholm, der saae kjøn ud. Men hun var meget værre end de Andre. Hun havde den Maneer, at hun tog imod Besøg af mig om Eftermiddagen og af en bornholmsk Skipper om Aftenen. Saa kan man da nok gjætte Resten. — Nu vil jeg ingen flere Kjærester have: det er Altsammen noget Kram. (gaaer).

Femte Scene.

(Gaden fra første Act).

(Mathias Knap kommer ind under Armen med Proprietair Tang).

Proprietairen (verialiseret).

Hør, Hjerte Svoger! siden vi nu har drukket Duus med hinanden, saa vil vi ogsaa være ret inderlig gode Venner.

Knap.

Det forstaaer sig. (afsides) Her har da vor Herre sendt mig et godt Kors paa Halsen.

Proprietairen.

Vi skal være to Legemer i een Sjæl. Hør, Du skal være Jonathan og jeg vil være Kong David. Eller vil Du være Kong David, saa vil jeg være Jonathan.

Knap.

Altfor megen Ære! — Skal vi nu ikke gaae, lille Svoger?

Proprietairen.

Hahaha! den Karl var Guld værd!

Knap
(klapper ham paa Kinden).

Skal vi nu ikke snart gaae videre?

Proprietairen.

"Ich bin Holofernes"! sa'e han og saa skrævede han ud med det ene Been. Ich bin Holofernes! Hahaha!

Knap.

Javist! Du er Holofernes. Kom bare med!

Proprietairen.

Husker Du den tydske Vise, han sang? (synger) "Als die Jungfer Galathee" — —

Knap (afsides).

Begynder han først at synge, saa Gud hjælpe mig!

Proprietairen.

Det var en kostelig Vise. Og kan Du huske de Ansigter han skjar, mens han sang? Hahaha! Hør, Hjertens Svoger! Nu vil jeg synge Visen, saa skal Du skjære Ansigter.

Knap.

Er Mennesket forrykt! — Charmante Svoger! — Vi tør saagu ikke synge paa Gaden.

Proprietairen.

Holofernes! — hahaha! Ak, den Karl! den Karl! der sad et Hoved paa den Karl! — Vil Du snart være af den Artighed at skjære Ansigter, Svoger!

Knap.

Vær nu fornuftig —

Proprietairen.

Svoger Krigsraad! Du er mig saa underlig! Du har dog vel ikke drukket for meget? Lad mig see Dig i Ansigtet?

Knap.

Hvad er nu det igjen?

Proprietairen.

Kom hid med Dit Ansigt, siger jeg. — Du har et nederdrægtigt Ansigt!

Knap.

Den Grobian! — Lad Dig nu tale tilrette —

Proprietairen.

Bliv ikke vred, Svoger! Du kan jo ikke for at Du har et nederdrægtigt Ansigt.

Knap.

Hør, Svoger! naar Du ikke var min Ven —

Proprietairen.

Jeg blæser ad Dit Venskab — Du maa tilstaae, at Dit Ansigt seer saa afsviet ud som de jydske Heder, og Din Næse — hahaha! — Din røde Næse, min Broer, seer ud som Skagens Fyrtaarn.

(holder sig fast ved Knap af Latter.)

Knap

(der søger at ryste ham af sig.)

Ih nei! det gaaer sgu for vidt!

Proprietairen.

Naar det nu bliver mørkt om Aftenen, Svoger Krigsraad, saa har Du blot nødig at staae i Vinduet og stikke Næsen ud, saa troer Folk, at det er en argantisk Lampe. Hahaha!

Knap.

Aa, Du kan spare Dine Vittigheder!

Proprietairen.

Og saa sige de: Krigsraaden har taget Spendeer-Buxerne paa og lyser for hele Gaden — hahaha!

Knap.

Jeg vil kun sige Dem, Herr Proprietair! Fanden skal længer taale Deres Grovheder. Naar De troer, De kan behandle mig som en Dreng, saa tager De Feil.

Proprietairen

(der bestandigt holder ham fast under Armen).

Nu har sgu Krigsraaden faaet Courage. — Men hør, veed Du hvad, Svoger — kommst Du mir so, so komm' ich Dir auch so. Jeg er ikke bange for at tage min Mand i Bringen.

Knap (forskrækket).

Hva — hvad, Hjertens Svoger! Du forstaaer jo Spøg. Du er og bliver jo min eiegode Svoger — min Jonathan!

Proprietairen.

Skal vi da være Venner igjen?

Knap.

Ak ja! i Liv og Død — som Damon og Boreas.

Proprietairen.

Saa kys mig da til Forsoning! — Og hør nu Svo-

ger! jeg vil spørge Dig om Noget, men Du skal svare mig oprigtigt derpaa.

Knap.

Hvor kan Du troe andet?

Proprietairen.

Saa siig mig da, hvad syntes Du om det Pigebarn, der vartede op paa Skydebanen? Ak, det var en Carnaille, men deilig som Judith.

Knap.

Naa, kommer han nu i det Capitel! — Aa, hun var en Engel.

Proprietairen.

Men siig mig, troer Du, at —

Knap.

Hjerte Svoger! Vi maa see til at komme hjem.

Proprietairen.

Siig mig bare om Du troer, at hun —

Knap.

Kjærestefolkene vente sgu paa os.

Proprietairen.

Aa, lad dem vente! — Saa Du troer, at hun —

Knap.

Ja saa min Salighed troer jeg. Kom blot med. Lad nu Fruentimmerne fare og følg med mig. (afsides) Naar jeg blot kunde narre ham bort fra denne Gade! (høit) Kom, vi skal ind i en anden Gade.

Proprietairen.

Men jeg tænkte, Du boede i denne Gade.

Knap.

Hvor vil Du hen? — nei, i den næste Gade, der løber op til Philosophgangen.

Proprietairen.

Men gaae vi ogsaa den rigtige Vei?

Knap.

Naar vi ikke skynde os, saa træffe vi ikke min anden Svoger, han fra Jylland, Studeprangeren, vi talte om. Du vil jo handle med ham.

Proprietairen.

Ja Gu' vil jeg handle med ham. Jeg vil snyde ham, unter uns, og Du, Svoger, Du skal hjælpe mig.

Knap.

Det gj'er jeg Dig mit Ord paa.

Proprietairen.

Hahaha! Du skal hjælpe mig at snyde Din egen Svoger.

Knap.

Ja hvad! Svogerskab er intet Kjøbmandskab.

Proprietairen.

Du taler som en Socrates. Og naar jeg engang skal handle med Dig, saa snyder jeg Dig med, og saa gaaer vort Svogerskab i Madskabet. Hahaha!

Knap.

Lad os blot komme herfra.

Proprietairen.

Men gaae vi nu ogsaa den rigtige Vei?

Knap.

Vil Du da ikke troe Din Ven, Din Jonathan?

Proprietairen.

Saa kom da! Men Du skal gaae foran og stikke Næsen iveiret og lyse for mig.

Knap.

Ak, vær nu rimelig!

Proprietairen.

Du skal gaae foran, og jeg vil gaae efter Næsen, at sige efter Din Næse. Hahaha! Min Svogers Næse er en Gaslampe, der brænder uden Væge.

Knap.

Nu skal Du min Sjæl gaae med.

(trækker af med ham.)

Sjette Scene.

(Værelse hos Muurmester Brandt.)

Brandt og Christian, hans gamle Tjener, komme ind.

Brandt.

Her har slet Ingen været?

Christian.

Ikke en eneste.

Brandt.

Hm! det havde jeg ikke ventet.

Christian.

Sandt at sige, Herre! har jeg aldrig havt synderlig Tro til, at Deres Speculation med den store Kostald vilde lykkes. En Stald for 40 Køer kan sandeligen ikke Enhver leie, og med al Ære og Respect for Deres Mening, troer jeg heller ikke, at det lønner Umagen.

Brandt.

Du taler der om Noget, Du ikke forstaaer Dig paa. Hvorfor skulde det ikke lønne Umagen? Er det ikke langt fornuftigere, at man om Vinteren her i Byen kan staldfodre det fornødne Antal Køer, end at man skal lade Mælken komme flere Mile ude fra Landet? Jeg

bliver ved min Paastand, at, naar man blot lidt kjender til Conjunkturerne, vil man finde, at min Kostald absolut maa svare Regning. Lad kun en dygtig Mand begynde derpaa, og Du skal see, Flere ville efterligne hans Exempel. — Der ringes; gaae ud og see, hvem det er.

(Idet Christian gaaer ud, træder Vilhelm ind).

Syvende Scene.

Brandt. Vilhelm, siden Christian.

Vilhelm.

Jeg hører, Du har spurgt efter mig.

Brandt.

Vi har savnet Dig ved Bordet til Middag. — Nu, hvad driver Du i denne Tid? Jeg synes, Du seer saa forstyrret ud.

Vilhelm.

Jeg nægter ikke, at der er Noget, der sysselsætter mig meget, og det er ogsaa min Pligt at meddele min Fa'er — —

Brandt.

Ih, behold Du Dine Hemmeligheder for Dig selv. Jeg er ikke nysgjerrig.

Christian (der kommer ind).

Krigsraad Olmerdug er derude og ønsker at leie efter Aviserne.

Brandt.

Krigsraad Olmerdug? Kommer han for at leie min Stald? Ih nu! det er ikke urimeligt. Han er en fornuftig Mand, der seer dybere i Tingene end Andre. — Lad ham kun komme ind! han er velkommen!

(Christian gaaer.)

Vilhelm (afsides).

Hvad Pokkeren gjør jeg nu? Krigsraaden maa paa ingen Maade træffe mig her. (høit) Kjære Fa'er! Jeg har adskillige Grunde hvorfor jeg ikke ønsker, at Krigsraaden skal see mig netop nu. Jeg skal siden forklare Dig Alt. Jeg springer saalænge ind i Sideværelset.

(gaaer derind.)

Brandt.

Hm! Gud maa vide hvad der gaaer af min Søn idag.

Ottende Scene.

Brandt. Krigsraad Olmerdug, siden Vilhelm.

Brandt.

Velkommen, Herr Krigsraad! Jeg hører, De vil leie hos mig efter Aviserne.

Olmerdug.

Har Deres Leilighed staaet i Aviserne? Det er Skam mere end jeg har vidst. Ja, jeg er saamæn saa forstyrret i disse Dage, saa jeg knap kan sandse. Men for at komme til Sagen, hvor ligger den bevidste Leilighed?

Brandt.

I en Hjørnegaard, jeg har kjøbt ved Nørrevold.

Olmerdug.

Ved Volden? Hm! hm! det er just ikke ganske efter mit Hoved; der er fatalt koldt om Vinteren. Men jeg maa vel finde mig deri. — Hvad jeg vilde sagt, der er vel en smuk viid Udsigt?

Brandt.

Aa ja, efter Omstændighederne.

Olmerdug.

Plages man meget af Gjenboer der?

Brandt.

Nei, ikke det jeg veed. Men hvad kunde ogsaa Gjenboer genere der?

Olmerdug.

Aa ja! det er som man tager det. Jeg for min Part kan ikke lide Gjenboerne for nær paa mig. Men endeel Soel er der sagtens?

Brandt (smilende).

Jeg troer ikke, at den vil uleilige Vedkommende.

Olmerdug.

Aa nei! om Vinteren især. — Er der god Opgang?

Brandt.

Indgang vil De nok sige. Jo, den er bred og beqvem.

Olmerdug.

Og Tørrelofterne, ere de store og luftige?

Brandt (afsides).

Tørrelofterne! Han mener nok Foderlofterne (høit) Jo, Lofterne ere meget store; der kan ligge Foder i dem for mere end een Vinter.

Olmerdug.

Hvad behager?

Brandt.

Jeg siger, at Lofterne ere saa store som De blot kan forlange.

Olmerdug.

Naa! — Saa De troer altsaa, at Leiligheden er beqvem for en stor Familie?

Brandt (afsides).

Regner han Køerne med til sin Familie? Det er bandsat familiairt. (høit) Jeg har beregnet den til omtrent 40 Hoveder.

Olmerdug (afsides).

40 Hoveder! Det var et underligt Udtryk! (høit) Ja, saa mange er vi endeligt ikke. Tør jeg nu blot spørge Dem, om der er et Karle- og et Pigekammer?

Brandt.

Der er et Kammer for en Karl og et større for to Malkepiger.

Olmerdug.

To Malkepiger? Hvad skulde jeg med dem? (afsides) Det er en curieux Mand.

Brandt.

Ih nu! dem kan De ikke godt undvære.

Olmerdug.

Forsaavidt var jo Alt i sin Orden. Leiligheden er stor og rummelig; der er ingen Gjenboer — det er godt. — At Gaarden ligger ved Volden, er jo rigtignok slemt, men det faaer jeg at finde mig i. Ja, saa troer jeg rigtigt jeg vil leie hos Dem. Det er sandt, tør jeg være saa fri, at spørge Dem, om der er Vindovne eller Kaminer?

Brandt.

Vindovne eller Kaminer? Der er sgu ingen af Delene.

Olmerdug.

Ingen af Delene? og Vinteren er forhaanden!

Brandt.

Ja, hvad Pokkeren vil De med Vindovne i en Kostald?

Olmerdug.

En Kostald? Hvem taler om en Kostald?

Brandt.

Det gjør rigtigt jeg, og De med, tænker jeg. Er De ikke kommen herhid for at leie min ny indrettede Stald for 40 Køer?

Olmerdug.

Jeg leie en Stald for 40 Køer! Du Frelsens Gud! Hvad skulde jeg med den uhyre Mængde Køer?

Brandt.

Ei, hvad er det min Sag! Har De ikke i et stivt Qvarteer staaet og talt til mig om Stalden.

Olmerdug.

Nei saa min Sjæl har jeg ikke. Jeg har talt om en Beboelses-Leilighed for mig og min Familie.

Brandt.

Om Værelser? Men er De da reent — — Ih, troer jeg ikke, Mennesket har en Skrue løs. Hvem i al Verden har ymtet et Ord om Værelser?

Olmerdug.

Men hvad skulde jeg med en Kostald, Deres Velbyrdighed? Troer De, en virkelig Krigsraad kan boe sammen med Hornqvæg? Hvad? tael! svar mig, Deres Velbyrdighed!

Brandt.

Naar en virkelig Krigsraad handler som en Æsel, saa er en Stald ikke for slet til ham.

Olmerdug.

En Kostald? En blot og bar Kostald? Følger der da slet Intet med, som f. Ex. en lille Leilighed

til Gaden, 8 á 9 Værelser med Brændeloft, Pigekammer, o. s. v.?

Brandt.

Nei, saa min Sjæl om der gjør. Og nu skal De gaae, ellers kunde jeg let forgribe mig paa Dem.

Olmerdug (idet han retirerer ud).

En Kostald! Hvor kunde jeg drømme derom!

Brandt (ene).

Har jeg ikke ordentlig ærgret mig over den Abekat. Saaledes at gaae i Taaget! Med alt det, var jeg lidt vel hidsig. Ja, hvem kan — hm! — jeg skulde dog ikke troe, at Nogen, for at holde mig for Nar, har ladet ham løbe med Liimstangen. (raaber ind i Sideværelset) Vilhelm! kom kun ind! Krigsraaden er gaaet. Siig mig, kjender Du denne Mand? Hvorfor maatte han ikke træffe Dig her?

Vilhelm.

Det er en meget vidtløftig Historie, som Fa'er sikkert ikke har Taalmodighed at høre paa. Men jeg syntes, at Din Samtale med ham endtes med Klammerie.

Brandt.

Det var intet Under. Mennesket staaer her og taler syv lange og syv brede, og jeg troer han mener min ny Kostald. Men da jeg skal see rigtigt til, taler han om Værelser. Jeg blev saa opbragt, at jeg ikke var langtfra at kaste ham paa Døren.

Vilhelm (afsides).

Min Gud! hvilken ulykkelig Misforstaaelse! Hvor tør jeg nu tale til min Fa'er om min Kjærlighed til Krigsraadens Datter.

Brandt.

Du er saa tankefuld idag, Vilhelm! Hvad er der paafærde med Dig?

Vilhelm.

Kjære Fa'er, der er Noget, der ligger mig stærkt paa Hjertet, og som jeg grumme gjerne vilde meddele Dig, naar jeg blot kunde finde et beqvemt Øieblik. Med faa Ord — —

Niende Scene.

Brandt. Vilhelm. Daniel.

Daniel.

Med Forlov! kunde jeg ikke faae den unge Herr Brandt i Tale?

Vilhelm.

Hvad vil Du mig, Daniel?

Daniel (tager ham tilside).

Der er ingen Tid at spilde. I dette Øieblik saae jeg Herr Charles komme farende ind ad Nørreport i Giggen. Hvis De ikke nu gaaer hen og taler med Krigsraaden, saa bliver det for sildigt.

Vilhelm.

Jeg vil strax gaae! — Kjære Fa'er! Du maae have mig undskyldt —

Brandt.

Men saa siig mig dog, Vilhelm — Du sætter mig rigtigt i Uro.

Vilhelm.

Med faa Ord, kjære Fa'er! jeg er forelsket i Krigsraad Olmerdugs Datter, og Pigen holder igjen af mig. Men

uheldigviis er hun lovet bort til den unge Charles Tang, en Vindbeutel, som jeg knækker Halsen paa, naar jeg faaer fat paa ham. Naar jeg nu ikke skynder mig og sætter en Pind for hans Frierie, saa er Hundrede og Eet ude. — Farvel, kjære Fader!

Brandt (holder paa ham).

Men hvad har Du da isinde?

Vilhelm.

Hav mig blot undskyldt. — Jeg har ikke et Øieblik at spilde — Du skal erfare Alt —

(gaaer, fulgt af Daniel.)

Brandt (ene).

Krigsraadens Datter? — Ja, han er en brav Mand, kun lidt egen, og Pigen kjender jeg fra Agentens heromme. Hm! Sandt at sige, har jeg længe ønsket, at min Søn vilde see sig om een eller anden brav Pige; det kunde gjøre ham lidt mere stadig. — Men hvad kan han have fore? Hm! Daniel, min Søns forrige Opvarter, er med i Spillet, saa skal jeg nok faae Sammenhængen at vide.

(gaaer, men standses af Charles, der løber paa ham).

Tiende Scene.

Brandt. Charles.

Charles.

Jeg beder om Forladelse!

Brandt (afsides).

Hvad kan det være for en Kaalorm?

Charles.

Er Fuldmægtig Brandt ikke at faae i Tale?

Brandt.

Min Søn, mener De — han gik i dette Øieblik ud, og jeg troer næsten ikke, at han kommer saa snart igjen.

Charles (uroelig).

Ah, det var fatalt, paa min Ære, høist fatalt!

Brandt.

Fra hvem skal jeg hilse ham?

Charles.

Fra Charles Tang. Han kjender mig godt; vi ere sammen oppe i Comptoiret.

Brandt (afsides).

Hvad? det er jo min Søns Medbeiler. Jeg maa snakke lidt med ham. (høit) Er De kanskee ogsaa Fuldmægtig i Comptoiret?

Charles.

Nei, endnu ikke! (afsides) Den hele Historie er mig ubegribelig.

Brandt.

Naa, saa er De vel Copiist?

Charles.

Nei, endnu ikke! (afsides) Naar blot ikke den Satans Madam Knap har holdt mig for Nar.

Brandt.

Naa, saa er De vel Volontair?

Charles.

Nei, endnu ikke. (afsides) Hvad det saa gjælder, jeg maa undersøge denne Sag.

Brandt.

For Pokkeren! hvad er De da i Comptoiret?

Charles.

Oprigtigt talt, jeg staaer som paa Gløder. Er der

ingen Mulighed for at træffe den unge Brandt? Han er min eneste Trøst i min høist ubehagelige Forfatning.

Brandt.

De kan ikke betroe mig Deres Ærind? Jeg kunde da underrette min Søn derom, naar han kommer hjem. Kanskee han kommer snart.

Charles.

Betroe Dem? Ih nu! Sagen er jo rigtignok af delicat Beskaffenhed. Men enfin! Jeg anseer Dem for en Mand af Ære. — Seer De, man er ung, man er ikke ilde skabt, man behager Fruentimmerne — i Korthed, min Herre! jeg har havt den Ulykke at gjøre en lille Erobring i disse Dage.

Brandt.

Nu, den Ulykke er sgu ikke saa stor.

Charles (med Latter).

De har, paa min Ære, Ret. Men uheldigviis skal jeg iaften indgaae en formelig Forbindelse med en Dame her i Byen —

Brandt.

Ja, jeg synes, jeg har hørt tale derom. Er det ikke med Krigsraad Olmerdugs Datter?

Charles.

Meget rigtigt; — og paa samme Tid skal jeg sørge for min petite Amourette — det er jo næsten umuligt. — Som De seer, er jeg ganske confus.

Brandt (tør).

Ja, det veed Gud, De seer meget confus ud. Hvormed skulde min Søn nu være Dem behjælpelig?

Charles.

Deres Herr Søn kjender min Fa'er og min Sviger=

fa'er og har allerede eengang idag hjulpet mig ud af en stor Forlegenhed. Ifald han nu igjen kunde staae mig bi med en eller anden Udflugt — at jeg blot kunde vinde Tid og orientere mig lidt —

Brandt (afsides).

Naa, han er min Sjæl falden i de rette Hænder. — (høit) Jeg frygter kun for, at inden min Søn kommer hjem, gaaer den bedste Tid bort for Dem.

Charles.

Ah — De har Ret — Tiden gaaer bort, mens jeg taler med Dem — Farvel, min Herre! (vil gaae.)

Brandt.

Vent dog et Øieblik! (afsides) Det er vel bedst at sætte en Klemme paa den unge Herre. (høit) Min Søn er jo rigtignok ikke hjemme. Men jeg kjender ogsaa noget til Olmerdugs Familie.

Charles.

Virkelig? Og De vilde maaskee være mig behjælpelig?

Brandt.

Ih nu! hvorfor ikke —

Charles.

Ah, De beviser mig en væsentlig Tjeneste! — Blot De undskylder mig hos Familien. De kan sige, jeg er stærkt occuperet, med — med — Comptoir-Forretninger. Om en Time eller to skal jeg bestemt indfinde mig.

Brandt.

Vær De kun rolig. De kunde aldrig betroe Dem til nogen bedre end til mig. (afsides) Han skal ikke døe i Synden!

Charles.

Hør, veed De hvad — De er en charmant Mand! Kan jeg tjene Dem igjen, saa har De at byde over mig.

Brandt.

Ih, tael aldrig derom.

Charles.

Skulde De ogsaa engang have et lille galant Eventyr, Herregud, man veed jo nok —

Brandt (afsides).

Jeg troer, Mennesket er ikke rigtig klog.

Charles.

Ja, ja! lee De kun — man seer nok paa Dem, De har været med i Deres Dage. Nu, paa mig kan De stole. — Jeg anbefaler mig, min charmante Herre! — Cupido har idag truffet mig med to Pile. Hahaha! Jeg iler med at trække den ene ud.

(gaaer, fulgt af Brandt.)

I.A.A. Feb. 26. 1854.

Femte Act.

(Philosophgangen. Aften-Belysning ved Soel-Nedgang. I Baggrunden Udsigt gjennem Træerne til en Plaine med en Mølle. I Forgrunden en Bænk paa hver Side af Theatret.)

Første Scene.

Vilhelm. Daniel.

Daniel.

Krigsraaden er siden den sidste Begivenhed med Deres Herr Fader reent fortumlet i Hovedet. Han gaaer her op og ned i Philosophgangen og vil ikke gaae hjem til det forhexede Huus. Han maa snart komme herned.

Vilhelm.

Velan, jeg vil vove det afgjørende Skridt, som jeg nu med saa megen Hovedbrud har forberedet.

Daniel.

Der kommer Krigsraaden! Kors, hvor han er fordybet!

Vilhelm.

Nu maa Du gaae. Hils Din Frøken fra mig, at hun maa holde Alt i Beredskab, hvis Madam Knap maaskee skulde afhente hende til Sammenkomsten med Charles. Han maa for alting holdes borte endnu en Tid.

Daniel.

Godt, nu løber jeg lige hjem.

(gaaer.)

Vilhelm.

Staae mig nu bi, min gode Lykke! Forlader Du mig nu, saa maa jeg opgive mit bedste, mit kjæreste Haab. (nærmer sig Olmerdug, der kommer langsomt og tankefuld ind.)

Anden Scene.

Vilhelm. Olmerdug.

Vilhelm.

Herr Krigsraaden tilgive min Dristighed —

Olmerdug (farer sammen).

Hvem er der? Naa, er det Dem, Høistærede! eller tager jeg Feil? — Har jeg ikke alt talt med Dem imorges?

Vilhelm.

Jo, men dengang var jeg saa uheldig at tage Deres Vrede med mig.

Olmerdug.

Dengang gik Alt mig efter Ønske, og derfor kom Hovmods-Diævelen over mig. Men nu er jeg saa ydmyg og spagfærdig som et Lam. — Ja, hvad synes De? jeg er bleven kastet ud af de Værelser, jeg idag er flyttet ind i.

Vilhelm.

Er De bleven kastet ud af Deres Værelser? Det var jo forskrækkeligt! Hvorledes er det gaaet til?

Olmerdug.

Aa, det er en vidtløftig Historie, som jeg knap gider tænkt paa, saa meget har jeg allerede ærgret mig derover. Men vist og sandt er det, at jeg imorgen den Dag skal flytte.

Vilhelm.

Deres Ulykke gaaer mig virkelig til Hjerte, og hvis jeg kan være Dem behjælpelig i Noget, saa har De at befale.

Olmerdug.

Ja, hvorledes, Høistærede? Hvem kan i den korte Tid —

Vilhelm.

Hm! hm! — Det er sandt nok. Men — ja hør, veed De hvad — vil De overlade Alting til mig, saa skal De snart være hjulpen. Jeg paatager mig endnu iaften at skaffe Dem en Leilighed, der kan strax tiltrædes og i alle Henseender kan staae ved Siden af den, De nu beboer, uden at have dennes Mangler.

Olmerdug.

Var det muligt? Kan jeg ogsaa troe Dem?

Vilhelm.

Her er ingen Grund til Tvivl. Hvis De imidlertid ønsker det, er jeg villig til at stille en paalidelig Mand, der skal indestaae for Sandheden af mine Ord.

Olmerdug.

Nei, det skal De saamæn ikke. Jeg har Tillid til Dem; De har et ærligt Ansigt, og jeg har aparte hørt tale meget Godt om Dem. Men siig mig, brave unge Mand, hvorledes vil det været Dem muligt i den korte Tid —

Vilhelm.

Jeg haaber, De undskylder, at jeg hverken kan give Dem Oplysning herom eller hvor Leiligheden er beliggende. Endnu iaften skal Alt oplyses, og, som jeg indestaaer Dem for, til Deres fuldkomne Tilfredshed.

Olmerdug.

Nu, jeg vil føie mig efter Dem, naar jeg blot kan

stole paa Deres Ord — ja saamæn vil jeg. Staaer Sagen virkeligt i Deres Magt, saa har De lettet en stor Steen fra mit Hjerte. Men tør jeg spørge Deres Velædelhed — Det er sandt, er De ikke kongelig Fuldmægtig?

Vilhelm.

Jo.

Olmerdug.

Tør jeg da spørge Hr. Fuldmægtigen: hvad har egentligt bevæget Dem til at bevise mig stakkels fortrykte Mand denne Tjeneste?

Vilhelm.

Ene og alene Interesse for Dem og Deres Familie.

Olmerdug.

Interesse for min Familie? — Naa, nu husker jeg — De har jo alt imorges talt til mig om — ja, det forstaaer sig, min Datter hører jo meget rigtigt med til min Familie. Men —

Vilhelm.

Ja, desværre, jeg veed, Deres Datter er alt lovet bort til en Anden.

Olmerdug.

Mener De Charles, den Vindbeutel? Nei, før jeg giver hende til et Menneske, der saa skammeligt har ført mig bag Lyset, før skal hun gaae i Frøe som Pebermøe. Men — ja, hør, veed De hvad, Hr. Fuldmægtig! derom kan vi jo altid tale. Min Datter løber endeligt ikke bort. Lad os nu først og fremmerst see til at komme hjem og fortælle min Kone denne glædelige Begivenhed. Jeg er saamæn bleven et ganske andet Menneske, siden jeg har talt med Dem. — Kom nu og lad mig tage Dem under Armen. — Ja, De leer! Men tag Dem iagt! Jeg slipper

Dem Skam ikke, Høistærede! før De har opfyldt Deres Løfte.

(De gaae ud tilvenstre).

Tredie Scene.

Charles. Madam Knap.

Mad. Knap.

Naar De blot vilde høre —

Charles.

Intet vil jeg høre. Jeg er bleven maltracteret af Dem, holdt aabenbar for Nar.

Mad. Knap.

Nei, saa min Sjæl om De er, troe mig nu, jeg svoer derpaa. Tør jeg blot fortælle —

Charles.

Jeg kommer ud til Skovshoved, giver en Mand min Gig at passe, iler hen til det sidste Fiskerhuus, spørger efter en Dame med en italiensk Straahat; man seer paa mig, fniser, endeligt leer et mauvais sujet mig lige op i Øinene og siger mig, at de fleste Skovshovedkoner gik med Straahatte, saa det var ikke godt at finde den jeg meente. Kort og godt: af Damen er intet Spor at finde; jeg maa takke Gud, at jeg igjen kommer i min Gig og hjem. Og nu mener De, at jeg ikke har Grund til... Men det vil jeg kun sige Dem, jeg kræver Satisfaction af Dem, den bestemteste Satisfaction.

Mad. Knap.

Allersødeste Herre! De maa tilskrive Dem selv Alt hvad der er hændet Dem. Husk dog paa, at Damen er et anstændigt Fruentimmer, af respectabel Familie. Hvor kunde hun nu troe andet end at De havde reelle Hensigter?

Charles.

Men hvem siger, at jeg ikke har reelle Hensigter?

Mad. Knap.

Ja, hør nu! For en Times Tid fik jeg et Brev fra Damen, hvori hun skriver, at hun umuligt efter Aftale kunde indfinde sig i Skovshoved, da hun havde erfaret, at De netop stod i Begreb med at forlove Dem med en Anden. Skulde jeg nu række min Haand til, at et ungt, uskyldigt, ærbart Fruentimmer blev forført, nei! saa kjender De ikke Madam Knap og mig ret.

Charles.

Troer De, jeg er kommen her for at høre Deres moralske Prækener?

Mad. Knap.

Du søde Gud! hvor Ungdommen er hastig. Ikke et Ord kan man faae indført. Damen lover Dem jo en ny Sammenkomst.

Charles.

En ny Sammenkomst? naar og hvor?

Mad. Knap.

Her i Philosophgangen og det om ganske lidt. Det velsignede Barn kan slet ikke slaae Dem ud af Tankerne. Hun vil høre hvad De har at sige til Deres Forsvar.

Charles.

Ah, jeg skal forsvare mig som en Demosthenes. — Lad blot Damen komme!

Mad. Knap.

Nu gaaer jeg hjem til Mit, hvor jeg tænker hun alt venter paa mig. Vil De nu opholde Dem her i Nærheden?

Charles.

Jeg skal gaae op og ned bag Træerne derhenne.

Mad. Knap.

Farvel! og vær nu ikke for slem mod det stakkels Pigebarn!

Charles.

Vær De kun ganske rolig.

Mad. Knap.

Ja, de Mandfolk! de Mandfolk!

(gaaer.)

Charles (ene).

Skulde den ubekjendte Skjønne virkeligt være en dydig Susanne, saa var min Stilling jo rigtignok fatal. Og paa den anden Side — Pah! For det første vil vi tage hende i Øiesyn. Er der Intet ved hende, saa lader man hende løbe. Er hun derimod virkeligt vor Opmærksomhed værd, saa — ja, dermed vil jeg paa min Ære ikke bryde mit Hoved.

(gaaer.)

Fjerde Scene.

Julie (indhyllet i et tæt Slør, med italiensk Straahat paa) Madam Knap, siden Charles.

Julie (ængstlig.)

Der er dog vel Ingen, der lægger Mærke til os?

Mad. Knap.

Nei, bedste Frøken! vi ere her ganske alene.

Julie.

Ak Gud! jeg gjør her et voveligt Skridt. Naar jeg dog blot havde talt til min Moder derom!

Mad. Knap.

Her var jo ingen Tid at spilde. — Desuden, troer De, at jeg, der saalænge har tjent hos Deres charmante

Forældre, vilde raade Dem dertil, naar De ikke kunde være fuldkommen sikker. Jeg bliver jo hos Dem. — Tys! der kommer min Tro Junkeren! Vær Dem nu fornuftigt ad.

Charles

(nærmer sig lorgnetterende).

Hvis mit Syn ikke skuffer mig, saa seer jeg der Madammen med den ubekjendte Skjønne. Ja, paa min Ære. Pst! pst!

Mad. Knap.

Naa, det var vel, De kom. Nu kan De i god Ro tale saameget De vil med Damen her. (holder sig noget i Baggrunden).

Charles (afsides).

Hun seer ud til at være en Dame af Stand. Hendes Paaklædning er fiin og valgt med Smag. — Hun lader til at være godt skabt. Ah, hvad er Julies Væxt mod hendes! (høit) Skjønne Ubekjendte! endeligt forunder Skjæbnen mig det lykkelige Øieblik at tale med Dem. Min Sjæl har smægtet efter dette Moment. Tør jeg nu haabe, at De vil løfte det Slør, der misundeligt skjuler Deres himmelske Træk for mig? Eller, hvis dette er for meget ønsket, tør jeg da haabe, at De vil gjøre mig lykkelig ved et Ord af Deres skjønne Læber? (afsides) Hun er stum som en Fisk! (høit) Tilbedelsesværdige! hvad Haab tør jeg gjøre mig?

Julie

(med en noget lav Stemme).

Min Herre! De glemmer, at De staaer i Begreb med at forbinde Dem med en Anden.

Charles.

Forbinde mig med en Anden? Nu, jeg er endeligt

ikke bunden endnu. Et Smiil fra Deres Mund kan forandre meget. Og desuden, elskværdige Ubekjendte! bryder den sande Kjærlighed sig om saadanne Formaliteter? Hvorfor skal ikke et fastere Baand omslynge os, end et saadant, der kan løses? Og staaer det ikke i min Magt ligefuldt at sikkre Dem en fri og uafhængig Fremtid? O, skjønne Ubekjendte! vær ikke ubøielig! (vil gribe hendes Haand.)

Julie

(ængstligt undvigende.)

Rør mig ikke, min Herre!

Charles (afsides).

For en Ufærd! den Stemme er mig bekjendt! (høit) Vil De da ikke i det mindste forunde mig at see Deres himmelske Ansigt?

Julie (afsides.)

Min Gud! der komme mine Forældre! (trækker sig noget tilbage, efterfulgt af Charles. Ved de efterfølgende Personers Ankomst forsvinder Mad. Knap.)

Femte Scene.

De Forrige. Olmerdug. Fru Olmerdug. Vilhelm.

Olmerdug.

Veed Du ikke bestemt, om vor Datter er gaaet herhen?

Fruen.

Bestemt veed jeg det ikke, men hun pleier gjerne ved denne Tid at spadsere i Philosophgangen med en af sine Veninder.

Olmerdug.

Den Løben med Veninder paa Volden, paa Østergade og i Boutiquerne har ogsaa Fanden skabt! Nu skal

Du see, hun igjen løber om med den Rendemaske her var igaar, og saa kan vi sgu vente længe.

Fruen.

Hør, lille Mand! er det ikke Charles, der staaer derhenne og taler med en Dame?

Vilhelm (afsides).

For Fanden! han taler med Julie! (gjør Tegn til Fruen) Det er ikke Charles; denne her er meget høiere.

Olmerdug.

Jovist har min Kone Ret; det er min Sjæl Charles. Gid jeg blot kunde faae Fingre i ham. Pst! pst!

Julie (til Charles).

Slip mig, min Herre! der kommer Nogen.

Olmerdug.

Pst! Pst! Turde man ikke tale et Ord med Dem?

Charles.

Ak, Herr Krigsraaden! (afsides) Gid han sad paa Hekkenfeldt!

Olmerdug.

Hvorfor har man slet ikke havt den Ære at see den unge Herre?

Charles.

Jeg beder Dem excusere mig. Uopsættelige Forretninger —

Olmerdug.

Saa? Jo, De har nok havt smukke Forretninger! At føre honnette Folk bag Lyset, at bedrage mig, min Kone og min Datter, det kalder De uopsættelige Forretninger. Aa fy! De maa sgu skamme Dem ved Deres ublu Opførsel!

Charles (afsides).

For Pokkeren! har den Gamle faaet Nys om mit galante Æventyr? (høit) Jeg haaber, De tager ikke et lille Plaisanterie saa nøie.

Olmerdug.

Kalder De det et Plaisanterie? At trænge sig ind i en honnet Familie, logre for Forældrene, gjøre Hanebeen for Datteren og siden beskuppe dem Alle?

Charles.

Deres Grundsætninger ere paa min Ære for strenge. Det Hele er jo ikke værdt at tale om.

Olmerdug.

Men er Mennesket forrykt? Er det ikke værdt at tale om?

Charles.

Lad det nu være godt igjen, Svigerpapa!

Olmerdug.

Fanden være Deres Svigerfaer og ikke jeg. See, her staaer min tilkommende Svigersøn. Min Datter er for god til et Menneske af Deres Characteer.

Charles.

Hvad hører jeg? Er det muligt? Frue Olmerdug! kan jeg troe mine egne Øren?

Fruen.

Min Mand skjæmter ikke og mindst med Dem.

Charles.

Jeg mærker, jeg bliver behandlet her med Haan.

Olmerdug.

Ja, det er sgu godt at mærke, og De er heller ikke andet værdt.

Charles.

Ah, jeg føler mig hævet over Deres Insolencer. Men De maa ikke troe, at jeg er forlegen for Deres Datter. Jeg har allerede halvveis selv hævet denne Forbindelse. Denne Dame her, et Fruentimmer af sjelden Skjønhed og høi Stand, skal erstatte mig Tabet af Deres Datter. (vil føre Julie frem).

Vilhelm

(der hidtil har staaet i hemmelig Rapport til Julie).

Saa sagte! saa sagte! Med denne Dame af sjelden Skjønhed og høi Stand er jeg saavist allerede forlovet.

Charles.

For Fanden, Menneske! vil Du da forlove Dig med To paa eengang?

Vilhelm

Nei saamæn om jeg vil. (tager Sløret af Julie) Her har jeg den Ære at forestille Dig min Kjæreste.

Charles.

Min Gud! Frøken Julie!

Olmerdug. Fruen.

Julie her!

Charles.

Altsaa De var den ubekjendte Skjønne? — saa er jeg jo det lykkeligste Menneske under Solen!

Olmerdug.

Det var som Pokkeren!

Charles.

Deres Datter har givet mig de utvetydigste Prøver paa sin Kjærlighed. Hun har udført en romantisk, henrykkende Idee for at sætte min Kjærlighed paa Prøve.

Olmerdug.

Men er De da gal? Om jeg ogsaa vilde glemme Deres andre Affairer, troer De da, jeg vilde give min Datter til et Menneske, der paa samme Tid han skal forloves med En, gaaer paa Dumpejagt efter en Anden?

Charles.

Men, min Gud! denne Anden er jo netop Deres Datter!

Olmerdug.

Aa Sladder! Saavidt jeg kan forstaae, har De jo ikke vidst det før nu. — Og see nu til at komme herfra. Vi tales nok ved en anden Gang om ganske andre Ting, som jeg nu ikke vil nævne.

Charles.

Fru Olmerdug! Elskværdige Frøken! — Er der da Ingen, der vil tale min Sag?

Vilhelm.

Det gjør mig hjertelig ondt, min Broer, at Du ikke kan indsee, at saavel min Kjæreste som jeg have havt Dig tilbedste.

Charles.

Havt mig tilbedste! Nei, Frøkenen har paa min Ære ikke havt mig tilbedste. Jeg skal bevise med uforkastelige Vidner, at hun er forelsket i mig, at hun næsten tilbeder mig, at hun to Gange har sat mig Stævne. — Om fem Minutter er jeg her igjen, og da haaber jeg, skjønne Frøken, at kunne bevæge Dem til at tilstaae Deres elskværdige Svaghed. (iler ud).

Olmerdug.

Jeg troer næsten, Mennesket har en Raptus. — Men hvor kommer Du egentligt her, Julie?

Julie.

Ak, bedste Fa'er! Tilgivelse! Jeg skal fortælle Dig Alt —

Olmerdug.

Ja giør det. — Men hør, Børn! det vækker for megen Opmærksomhed, at vi bestandigt staae her paa een Plet. Der kommer Folk derhenne. Lad os gaae lidt hen under Træerne og høre Sammenhængen. Aparte kan jeg ikke nægte, at jeg er nysgjerrig efter at vide hvad Charles har isinde.

(de opholde dem i Baggrunden).

Sjette Scene.

(Det begynder at mørknes).

De Forrige. Proprietair Tang kommer trækkende ind med Mathias Knap.

Knap.

Jeg troer Fanden staaer i den Gade, at vi aldrig kan hitte den.

Proprietairen.

Hør Svoger, see til Du kan faae en Veiviser —

Knap.

Aa det hjelper Altsammen ikke. Kom og lad os sætte os paa denne Bænk. (de sætte sig paa Bænken tilhøire, saaledes, at Proprietairen ikke slipper Knaps Arm).

Proprietairen.

Her er saa deiligt friskt og grønt, som om det kunde være midt om Sommeren.

Knap (afsides).

Den Slubbert holder mig saa fast som jeg kunde være en Panteobligation.

Proprietairen.

Holder Du ikke ogsaa meget af det Grønne, sødeste Ven?

Knap (distrait).

Hvad sa'e min sødeste Ven?

Proprietairen.

Jeg spurgte, om du ikke holdt meget af det Grønne om Sommeren.

Knap.

Grønt? Aa forskrækkeligt! Ung Spinat og Kjørvelsuppe er min største Delicatesse om Foraaret.

Proprietairen.

Ei hvad! jeg mener ikke Spinat og Kjørvel; jeg mener, om Du holder af den grønne Natur — Marken — Skoven —

Knap.

Naa! — Jovist! — det er jo ret behageligt, især i Dyrehavstiden. Jo, min Kone og jeg tager gjerne een Gang om Aaret ud i Skoven.

Proprietairen.

Er der da ikke deiligt her i Philosophgangen?

Knap.

Aa jo! det Værste er kun, at man ikke kan spytte her uden at træffe paa en Vartouskjærling.

Julie

(der er kommen frem med sine Forældre).

Vil Du da tilgive mig min Ubesindighed, kjære Moder?

Fruen.

Det kan vel ikke hjælpe, at jeg vil dadle Dig for det, der engang er skeet. Jeg vil haabe, det ingen videre Følger medfører.

Proprietairen.

Hør, Svoger, hvad er det for Folk derhenne?

Knap.

Hvor? (afsides) Naa, nu er da Fanden løs! Der er sgu Krigsraaden med sin hele Familie! (høit) Hør, veed Du hvad, Svoger! da hverken Du eller jeg kan finde ud hvor jeg boer, saa vil jeg spørge mig for hos disse Folk derhenne. Jeg kjender noget til Dem. Vent saalænge her og pas paa min Plads.

Proprietairen.

Men Du maa strax komme igjen.

Knap.

Jeg er her sgu strax igjen. (gaaer hen mod Vilhelm og tager ham afsides) Proprietairen sidder derhenne paa Bænken. Jeg kan ikke længer indestaae for noget. De seer selv, jeg har kun Valg mellem en hæderlig Flugt eller Prygl.

Vilhelm.

Skynd Dem kun bort herfra; jeg indestaaer for Resten.

Knap.

Det lader jeg mig ikke sige to Gange.

(skynder sig bort.)

Olmerdug (til Vilhelm).

Kjender De den Mand, der sidder derhenne paa Bænken?

Vilhelm.

Ham der? Nei!

Proprietairen.

Hvor bliver nu Svoger Krigsraaden af? — Ja Pokkeren skulde sidde her og vente! Jeg vil see til, jeg

kan faae fat paa Mennesket. (gaaer hen mod de Andre, og tiltaler, bedragen af Klædedragten og Skumringen, Olmerdug, i den Tanke, at det er Knap) Naa, er Du der, Svoger! Har Du faaet at vide i hvilken Gade Du er flyttet hen?

Olmerdug.

I hvilken Gade jeg er flyttet hen? Hvad mener De, min Ven?

Proprietairen.

Hvad jeg mener? Staaer Du nu og falder i Staver igjen? — Jeg mener — ei, hvad vedkommer det Dig hvad jeg mener. Tag mig nu under Armen og lad os gaae. Og nu vil jeg vise Dig Veien. Vi vil gaae ned ad Gaden tilhøire. (tager ham under Armen.)

Olmerdug.

Ei, min gode Ven! De tager Feil —

Proprietairen.

Nei, saa min Sjæl om jeg tager Feil. Vi kan ikke gaae nogen anden Vei. Kom nu!

Olmerdug.

Men saa slip mig dog!

Proprietairen.

Vist ikke. Du kan have godt af at holde Dig ved mig. Eller har Du glemt, at Du har en lille Gier?

Olmerdug.

Jeg en lille Gier? — Nu skal De min Sjæl lade mig i Fred eller jeg kalder Folk til Hjælp. (river sig løs.)

Proprietairen.

Men hvad gaaer der af Dig, Svoger?

Olmerdug.

Fanden være Deres Svoger, og ikke jeg. (til Vilhelm, afsides.) Hvad kan det være for et Menneske?

Vilhelm.

Gud kjende ham; men De seer jo nok, han har Noget i Hovedet.

Olmerdug.

Ja det er godt at mærke.

Proprietairen.

Naa Svoger! vær nu rimelig og følg med.

Fruen (til Vilhelm.)

Tael De med det fulde Menneske og see til at faae ham bort.

Vilhelm (til Proprietairen.)

Min gode Ven! det er nok bedst, at De —

Proprietairen.

Ei, der har vi jo Fuldmægtigen! — Hjælp nu De mig, at bringe Manden til Fornuft.

Vilhelm.

Men De hører jo, at Krigsraaden slet ikke kjender Dem.

Proprietairen.

Jo, min Salighed kjender han mig, det veed De jo ligesaa godt som jeg. See rigtigt paa mig, Svoger! det er mig, Din Ven, Din Jonathan, der staaer for Dig.

Olmerdug.

Jeg kjender ikke Een her i Byen, der hedder Jonathan.

Proprietairen (afsides.)

Nei, nu troer jeg, Krigsraaden har tabt den Smule Forstand, han har havt. (høit) Lad Dig dog ikke forknytte af et Par Glas Viin. Kjender Du mig ikke? Husk Dig om! Har Du ikke for et Par Timer siden spiist til Middag med mig paa Skydebanen?

Olmerdug.

Har jeg spiist til Middag paa Skydebanen? Manden er gal!

Fruen, Julie og Vilhelm.

Hahaha! Manden er gal!

Proprietairen.

Nei, saa min Sjæl om jeg er. Din egen Søstersøn kan bevidne —

Olmerdug.

Har jeg en Søstersøn? Jeg har rigtignok en Søster, der er i Petersens Jomfrukloster, men hun har ingen Børn, det jeg veed.

Proprietairen.

Da har Du selv sagt, at han var Din Søstersøn og Fuldmægtig ved Din Tømmerhandel.

Olmerdug.

Har jeg en Tømmerhandel! Manden er gal!

Fruen, Julie og Vilhelm.

Hahaha! Manden er gal!

Proprietairen.

For Satan! der staaer jo Din Søstersøn. Spørg ham selv.

Vilhelm.

Jeg? Min gode Mand, De tager Feil. Jeg kjender Dem slet ikke.

Proprietairen.

Men er jeg da kommen midt ind i en Daarekiste? Hør, Svoger, tænk Dig bare rigtigt om! Har Du ikke selv i Gaden, hvor Du boer, taget imod mig idag i Din Fuldmægtigs og Din Tjeners Nærværelse? Kom ikke min egen Søn til og talte med os, men gik bort for at gjøre

Anstalter til en Høitidelighed hos Dig iaften, et Transparent troer jeg?

Olmerdug.

Et Transparent hos mig?

Proprietairen.

Gik Du saa ikke med Fuldmægtigen og mig ud til Skydebanen, hvor Du sagtens har drukket Forstanden bort? Husker Du ikke den prægtige Karl, der sang de tydske Viser? Sang Du ikke selv en svensk Drikkevise?

Olmerdug.

Jeg synge Drikkeviser? Jeg har ikke en Tone i mit Liv. Nei, den Mand er gal.

Fruen, Julie og Vilhelm.

Hahaha! Manden er gal!

Proprietairen.

Nei, jeg er ikke gal, men jeg kan blive det, naar jeg længer skal holdes for Nar her. Siig mig bare, Menneske! naar Du ikke vil være Krigsraad Olmerdug, hvem Pokkeren vil Du da være?

Olmerdug.

Jo, Krigsraad Olmerdug er jeg sgu; hvem har nægtet det?

Proprietairen.

Men Guds Død og Pine, saa har jeg jo Ret, saa er Du jo min Svoger.

Olmerdug.

Hør, min Fa'er! det Svogerskab vil jeg have mig frabedet. Jeg er ikke hans Svoger.

Proprietairen.

Man kan blive desperat over det Menneske. — Men

kan da Dit fordrukne Hoved ikke begribe — — naa, Gud skee Lov, der er Charles. Nu skal han være mig behjælpelig —

Syvende Scene.

De Forrige. Charles trækker Knap ind med sig. Tilsidst Muurmester Brandt.

Charles.

De skal paa min Ære følge med, enten De vil eller ikke.

Knap.

Men jeg har Gud hjælpe mig ingen Tid.

Charles.

Ei hvad, det er ikke min Sag. — See, Herr Krigsraad! denne Mand skal bevidne, at Deres Datter er dødelig forelsket i mig.

Knap.

Jeg protesterer, jeg exciperer — jeg vil Fanden ikke vidne.

Proprietairen

(der er kommen til at staae midt imellem Olmerdug og Knap; høist forbauset).

Hvad? drømmer jeg, eller er jeg vaagen? Er Du en Doppeltgjænger, Svoger Krigsraad? Her har jeg to Exemplarer af den samme Person; hvem Pokkeren er nu den rette? — Charles, min Dreng, kom herhid og siig mig, hvem af disse to er den virkelige, uforfalskede Krigsraad Olmerdug?

Charles.

Der staaer Krigsraaden. Hvem skulde han ellers være?

Proprietairen (til Knap).

Men hvem er De da?

Knap (vil smutte bort).

Jeg er Deres ærbødige Tjener.

Charles (holder paa Knap).

Jeg lader Dem paa min Ære ikke slippe. — Kjære Fa'er! Du maa understøtte —

Olmerdug, Fruen og Julie.

Hans Fa'er!

Fruen.

Er De dette unge Menneskes Fa'er?

Proprietairen.

Ja, det skulde jeg troe!

Olmerdug.

Altsaa De er Proprietair Tang?

Proprietairen.

Ih javist! hvad skal de mange Spørgsmaal til?

Olmerdug.

Nei, nu løber sgu Galden over paa mig. Først kommer Sønnen og overfuser mig, og nu Faderen. Og De vover at komme for mine Oine? De, som med samt Deres smukke Søn har behandlet mig saa kjeltringagtigt.

Proprietairen.

Hvad? Tand for Tunge, Svoger, eller jeg tager Vidne paa Din Mund.

Olmerdug.

Jo, rigtigt kjæltringagtigt. Troer De ikke, jeg kjender Deres lumpne Streger? Jeg vil slet ikke tale om, at De har snydt mig med Værelserne; men da jeg vel er kommen ind, jages jeg ud igjen — til en Anden leier

De Værelserne paa samme Tid, De staaer i Accord med mig. Og det kalder De ikke kjeltringagtigt?

Proprietairen.

Jeg vil aldrig være ærlig, om jeg har forstaaet et Ord af Alt hvad han har sagt. Charles! har Du leiet Værelserne bort til en Anden?

Charles.

Jeg? hvor skulde det falde mig ind?

Olmerdug.

Jo, saa min Sjæl har De leiet Dem til en Anden. Den hollandske Maler Glaubersalz har alt idag havt Bud hos mig. Jeg kan tænke, det kom Dem for tidligt. Charles skulde forloves med min Datter, og saa meente De, at Sagerne nok vilde jevne sig af sig selv. Men saa kjender De mig ikke ret. Har De af Egennytte eller Gud veed af hvad for Grunde handlet bedragerisk imod mig, saa veed jeg ogsaa hvad jeg har at gjøre. Forbindelsen mellem Deres Søn og min Datter er hævet. Hun er bleven forlovet med denne unge Mand, som jeg ærer og agter, og som idag har viist mig adskillige væsentlige Tjenester.

Vilhelm.

Ei, Herr Krigsraad! det er aldrig værdt at tale om.

Fruen (afsides).

Der begynder et Lys at gaae op for mig!

Proprietairen.

Med Deres Datter kan De gjøre hvad De vil. Min Søn kan sagtens faae sig en anden Kjæreste.

Charles.

Jeg beder om Forladelse, kjære Papa! Krigsraaden er i ligesaa stor Vildfarelse angaaende sin Datter som

med Alt det andet. Jeg veed af aldeles tilforladelige Grunde, at hun er forelsket i mig.

Julie (afsides).

Min Gud, Vilhelm! gjør dog Ende paa dette Virvar!

Vilhelm (afsides).

Tro mig, Du Søde! Enden kommer tidsnok.

Charles.

Denne Mand her, Commissionair Knap, tilligemed hans Kone skulle bevidne, at Frøken Julie —

Brandt (der imidlertid er kommen ind).

Har havt Dem tilbedste, unge Herre!

Charles.

Hvad behager?

Brandt.

Som jeg siger, Frøkenen har havt Dem tilbedste. — Det ærede Selskab ville tilgive, at jeg afbryder Deres Conversation. Men, da jeg har Ting at forebringe, der formodentlig ville interessere alle Tilstedeværende, udbeder jeg mig et Øieblik Deres Opmærksomhed. — Man har spillet Dem et slemt Puds idag, Herr Krigsraad! efter den Underretning, jeg ved Løfter og Trudsler har erholdt af min Søns forrige Tjener Daniel. Men De kan trøste Dem med, at De endda er bleven behandlet honnet mod den Maade, hvorpaa man har affærdiget Proprietairen tilligemed hans Søn.

Proprietairen og Charles.

Hvorledes det?

Brandt.

Commissionair Knap vil herom kunde give Dem den bedste Underretning.

Knap.

Hvem? Jeg? De tager Feil, min Herre!

Brandt.

Han har idag, forklædt som Krigsraaden, converseret Proprietairen paa Skydebanen og leget Blindebuk med ham herinde i Byen.

Proprietairen.

Aa, jeg dumme Bæst! — Nu begynder jeg at faae Oinene op. Ih, saa gid Din tyvebrændte Karl — —

(vil løs paa Knap.)

Brandt.

De maa ikke røre ham; han staaer under min Beskyttelse. — Hans værdige Ægtemage har dreiet Dem en Voxnæse, min unge Herre! Ved et opdigtet Brev og en løgnagtig Fortælling har hun lokket Dem ud til Skovshoved, hvor De formodentligen forgjæves har søgt den skjønne Ubekjendte.

Charles.

Var det muligt! hvilken Hardiesse!

Brandt.

De har ingen Grund til at beklage Dem; De kan takke Deres Characteer for alle de Ubehageligheder, De har havt idag.

Charles.

Meget forbunden! Naar jeg trænger til Deres aandelige Trøst, skal jeg sende Bud efter Dem.

Brandt.

Ophavsmanden til alle disse Optøier er desværre min egen Søn, den arme Synder derhenne.

Olmerdug.

Er det Deres Søn? Det har jeg saamæn ikke vidst. Altsaa han har — lad mig nu see — han har — nei,

jeg kan min Sandten ikke blive klog paa Sammenhængen.

Fruen.

Aa Gud, kjære Mand! det er jo let at forstaae. Det unge Menneske her (peger paa Vilhelm) var forelsket i vor Datter, men fik et bestemt Nei af Dig. For nu ligefuldt at opnaae sit Onske, har han, ved Hjælp af Andre, bundet Dig en Hoben Løgne paa Ærmet: at Værelserne ikke duede, at de vare leiede bort til en Anden, o. s. v., for at Du derved skulde opbringes mod Proprietairen og hans Søn og bryde Forbindelsen, som Du ogsaa meget rigtigt har gjort.

Olmerdug.

Naa, saaledes! — Hm! hm! — Altsaa den hollandske Maler Glaubersalz har ikke leiet . . . .

Fruen (leende).

Naar Du blot vilde slaae Dig til Ro. Troe mig, det gjør intet Gode at røre for meget op i denne Sag. Vi kunne faae mere at vide, end vi selv skjøtte om.

Olmerdug.

Jeg troer næsten Du har Ret! — Hm! altsaa Kobbersmeden i Kjelderen — Inqvarteringen i Gaarden — Røgen fra Ovnene — Alt var Opdigtelse! — Hør, veed Du hvad, Mo'er, jeg synes næsten, det var for grovt.

Vilhelm.

Bedste Herr Krigsraad, jeg vil intet anføre til min Undskyldning; thi naar ikke min uovervindelige Kjærlighed til Deres Datter taler for mig, da kan Intet forsvare mig. Jeg havde intet Valg: jeg maatte enten overgive min elskede Julie til en Person, hun ikke holdt af, og mig til Fortvivlelse, eller ogsaa maatte jeg vove det Yderste.

Julie.

Ikke sandt, kjære Fa'er! Du tilgiver Vilhelm; han er mig saa tro og hengiven. Du skal see, han bliver en god Svigersøn.

Olmerdug.

Begyndelsen skal just ikke love meget. Men da gjort Gjerning ikke staaer til at ændre, saa tag ham, siden I ere saa forliebte i hinanden. (forener deres Hænder) Ja, nu begriber jeg, at De kunde love mig Værelser til i Aften. Det var sgu ingen Kunst.

Charles.

Vil Papa staae og høre paa alt dette?

Brandt.

Vil De lyde mit Raad, unge Mand, saa søg at glemme denne Begivenhed. Kjærlighed lader sig ikke tiltvinge; den maa vindes, og det ved en udeelt Hylding. Saalænge De vil flagre som en Sommerfugl fra En til en Anden, kan ingen brav Pige række Dem sin Haand. Vær nu min Gjæst iaften tilligemed Deres Herr Fa'er og det øvrige Selskab. Der vil vi ved et Glas Viin klinke paa en lykkeligere Fremtid. Deres Tid kommer vel ogsaa.

Proprietairen.

Det Tilbud var ikke saa galt. Jeg synes, jeg trænger til noget. Hvad mener Du, Charles?

Charles.

Ah, hvor kan Papa troe, at jeg efter denne Prostitution vil omgaaes disse Mennesker.

Proprietairen.

Aa Snak! et godt Aftensmaaltid er ikke at foragte.

Charles.

Nei Papa! jeg vil hævne mig.

Proprietairen.

Nu skal Du først spise til Aften, siger jeg. Er jeg Din Fa'er eller ikke, Dreng?

Olmerdug.

Tag De kun med os, lille Charles! og find Dem som en Philosoph i det, der ikke kan være anderledes. Jeg kunde ogsaa have Grunde til at blive vred, naar jeg vilde; men, troe De mig, baade De og jeg og endeel Andre kunne uddrage mangen god Lærdom af denne selsomme Flyttedag.

I. A. A.

March 1./1854.

Emma

eller

Den hemmelige Forlovelse.

Lystspil i fem Acter.

Opført første Gang paa det Kongelige Theater den 15de Februar 1831.

Personerne:

Ritter, Commerceraad.
Fru Ritter, hans Kone.
Emma, deres Datter.
Doctor Mørk, deres Huuslæge.
Vagtel, Capitain i Land-Etaten, paa Vartpenge.
Linderod, Capitain i Sø-Etaten.
En Tjener hos Commerceraaden.

Handlingen begynder om Morgenen og varer ved til henimod Aften.

Scenen er hele Stykket igjennem et Visit-Værelse hos Commerceraad Ritter. En Hoved-Indgang i Baggrunden; en Dør tilvenstre, der gaaer ind til Salen og de indre Værelser.

Første Act.

Første Scene.

Emma

(ene, staaer ved Vinduet og vinker ud; træder frem).

Min Gud! hvad har jeg gjort! Hvilken Ubesindighed at vinke ad ham! — Det er en Lykke, at vi ingen Gjenboer har. Naar blot Ingen paa Gaden har lagt Mærke til mig! — Han kommer — bi! jeg vil lukke Døren af til Salen.

Anden Scene.

Emma. Linderod.

Linderod (ilende ind).

Emma! kjæreste Emma! seer jeg Dig endeligt igjen!

Emma.

For Guds Skyld, Vilhelm! tael ikke saa høit! Man kan høre hvert Ord i Salen ved Siden af.

Linderod.

Ei hvad, lad dem høre! Vi har jo ikke isinde at lægge Raad op mod Nogens Liv.

Emma.

Ak nei! og dog maa Ingen høre hvad vi tale, Ingen vide, at Du er her.

Linderod.

Ingen vide, at jeg er her? Her, hvor jeg længe inden jeg gjorde Dit ærede Bekjendtskab, aldrig kunde komme, uden at Din Moder bad mig endeligt komme snart igjen og ikke være saa sjelden.

Emma.

Just her — hvor min Moder, naar hun erfarer vort ærede Bekjendtskab, rimeligviis vil bede Dig være lidt sjeldnere.

Linderod.

Men Du Frelsens Gud! hører jeg da ikke til Familien? Er Din Fru Moder kanskee ikke min kjødelige Cousine og Du mit yndige Næstsødskendebarn? Hvad skulde da her være mig iveien? Du kjender nok ikke Farvandet ret, min Glut?

Emma (leende).

Jo, naar jeg sidder i 'et til op over Ørene, maa jeg vel endeligt engang have lært at kjende det.

Linderod.

Fortæl da — hvorfor tør Ingen see mig?

Emma.

Fordi — fordi — ak, kjære Vilhelm! Alt er ikke herhjemme, som jeg havde ventet det.

Linderod.

Men hvad er her da passeret?

Emma.

Jeg skal fortælle Dig Alt. Men først maa Du love

mig, at hvis Nogen skulde nærme sig, vil Du paa Øieblikket være ude af Huset. Vil Du?

Linderod.

Vær Du kun ubekymret, min Ven! Jeg skal i et Sæt være ude af Huset. Jeg har jo blot nødig at springe ud af Vinduet derhenne.

Emma.

Ak! man kommer ingen Vei med Dig!

Linderod.

Bliv ikke vred! Jeg skal gaae ordentlig ned ad Hovedtrappen. Fortæl blot!

Emma.

Saa hør da smukt efter og afbryd mig ikke for tidt. — Du veed, at jeg kun var et Barn, da jeg kom fra mine Forældre i Huset hos min Tante i Corsøer, der opdrog og elskede mig som en Moder, og hvor Du og jeg lærte at kjende hinanden. Du veed, at jeg sjeldent eller aldrig saae mine Forældre, at vi vare næsten fremmede for hverandre ligetil i Vinter, da jeg ved min uforglemmelige Tantes Død maatte tage fra Corsøer og tilbage til mine Forældre.

Linderod

(klappende hende paa Kinden).

Ja, min Ven, alt dette veed jeg; det har Du ikke nødig at fortælle.

Emma.

Jeg har nu snart været et halvt Aar herhjemme; men jeg er og bliver fremmed blandt mine Nærmeste. Mine Forældre elske mig sikkert; jeg tør ikke antage andet. Men deres Kjærlighed er nær ved at bringe mig til Fortvivlelse. Jeg er et Barn i Deres Øine, uden Erfaring, uden Opdragelse, forsømt, eenfoldig. Hvert Skridt jeg gjør lægger

man Mærke til. Min Moder holder Øie med mine uskyldigste Handlinger og plager mig med lange Bemærkninger derover. Isandhed, der feiler blot, at man ikke lader mig gaae alene over Gaden, af Frygt for at jeg skal kjøres over. — Hvad Under, at jeg har trukket mig tilbage til mig selv, at jeg undertrykker mine Følelser, mine Tanker, for blot at undgaae min Moders dræbende Bemærkninger, hendes evige Skjænden og Irettesætten! Hvad Under, at jeg omsider synes og maa synes hvad man holder mig for, indskrænket, afstumpet, et uopdraget Barn, der maa rette sig efter de Andre.

Linderod.

Hvor kan Du troe, kjære Emma!— Hvem har sat Dig Sligt i Hovedet?

Emma

(tabt i sin Gjenstand lægger ikke Mærke til hans Ord).

O, hvor ganske anderledes var det ikke hos min venlige Tante! Hvor skaansom var hendes Dadel, naar jeg havde feilet; hvor trøstende hendes Opmuntring, naar jeg grædende udøste min Kummer, mine Tvivl ved hendes Bryst; hvor korte og træffende hendes Bemærkninger! Men her — hvem vil her høre paa mig, naar jeg klager? Til hvem tør jeg her betroe min hemmelige Kummer? Her, hvor man forfølger mig med en Omhyggelighed, der er mig mere forhadt, end den værste Ligegyldighed, — med en forpiint, evig repeteret Moral. Ak, her er jeg eensom og fremmed blandt mine Egne — her er jeg sandeligen meget ulykkelig!

(holder Hænderne for Ansigtet og græder).

Linderod.

Min Gud, kjæreste Emma, naar har jeg seet Dig i saa stærk Bevægelse?

Emma.

Tilgiv mig, min Ven, at jeg alt ved vort første Gjensyn plager Dig med mine Bekymringer. Men jeg har i den lange Tid ikke havt en Eneste, til hvem jeg enten kunde eller gad betroe mig. Tvertimod, det har været min eneste Trøst at skjule hvad der foregik i mig, at finde mig i Alt, at indrette mine Handlinger aldeles efter min Moders Villie. Men tro mig, jeg har ikke godt af den unaturlige Tvang, jeg paalægger mig, af denne idelige Fornægtelse af mit sande Væsen. Den fremkalder en Kulde hos mig, som jeg ængstes for, og som puster al Glæde bort fra mit Liv.

Linderod.

Oprigtigt talt, kjære Emma, jeg fatter endnu ikke ret, hvad der her i Huset kan gjøre Dig saa mismodig. Din Fa'er har jeg altid kjendt som en brav, retskaffen Mand, hvis eneste Feil er lidt vel megen Svaghed og Eftergivenhed. Din Moder — nu ja, hun vil gjerne føre Commandoen, og er sagtens Herre her i Huset —

Emma.

Ak nei! hun er ikke Herre i Huset, endskjøndt hun selv troer det, og de Fleste, der komme her, ere af samme Mening. Lang Øvelse har lært saavel min Fader, som mine yngre Sødskende og Huusfolkene at sætte deres Villie igjennem uden at sige hende ligefrem imod. Thi Modsigelse taaler hun ikke. Men ved tusinde Omveie, ved at benytte hendes svage Sider udretter Enhver hvad han vil.

Linderod.

Isandhed, denne Disharmonie mellem Dine Forældre og Dig havde jeg mindst ventet, og det hele Forhold er mig

mig næsten uforklarligt. Du siger selv, at Du behandles med Kjærlighed og Omhyggelighed, og dog — —

Emma.

Ak, jeg kan ikke med Ord forklare Dig, hvori det Piinlige ved dette Forhold ligger. Ifald jeg vilde anføre et enkelt Exempel, da vilde Du lee derad, og kalde det Daarlighed at tage sig Sligt nær. Det er heller ikke denne eller hiin Handling, der forbittrer mig mit Liv, men det er dem alle tilsammen, den hele Maade hvorpaa jeg behandles. Dog — kjære Vilhelm, Du er jo formodentligen en daglig Gjæst hos os for Fremtiden. Een Dags opmærksomme Betragtning vil lære Dig mere, end alle mine Ord kunne.

Linderod.

Efter alt dette er jeg rigtig nysgjerrig efter at erfare, hvorledes Din Moder optog det, da Du fortalte hende, at vi ere forlovede.

Emma.

Fortalte hende? (heftig) Nei, Vilhelm! Moder maa ikke vide, at vi ere forlovede.

Linderod.

Du har slet ikke talt derom?

Emma.

Min Gud, hvor kan Du under disse Omstændigheheder troe, at jeg skulde have vovet at tale derom?

Linderod.

Da bliver det dog nødvendigt, at det ret snart skeer. Min Permission er snart udløben, og desuden — jeg troer, vi komme længst med en ligefrem Tilstaaelse.

Emma

(lægger Hænderne paa hans Skuldre, og seer ham stivt ind i Øinene).

Vilhelm! har Du nogensinde bemærket noget Skjult, Indesluttet hos Din Emma?

Linderod.

Nei, kjæreste — jeg kjender jo Dit aabne, uforbeholdne Væsen.

Emma.

Eller troer Du, jeg mangler Evne eller Villie til at vise Tillid og Hengivenhed, hvor den som Pligt kan kræves af mig?

Linderod.

Vist ikke! Men hvortil disse Spørgsmaal?

Emma.

Saa følg mit Raad, og fortæl ikke min Moder noget om vor tidligere Forlovelse.

Linderod.

Naar Du for Alvor er af den Mening, saa vil jeg tie. Men jeg vil dog bede Dig nøie at overlægge de mulige Følger af vor Taushed.

Emma.

Desuden (halv spøgende) om Du ogsaa frier til mig idag, frygter jeg næsten for, at Du ligefuldt kommer for sildigt.

Linderod.

For sildigt? Hvordan det?

Emma.

Fordi jeg troer, at min Haand halvveis er lovet bort.

Linderod.

Til hvem? Fortæl dog!

Emma.

Til ikke mindre end to Herrer, der komme i vort Huus. Den ene er vor Huuslæge, Doctor Mørk; den anden er min Faders gamle Ven, Capitain Vagtel. Fader har allerede igaaraftes fortalt mig, at Vagtel har friet til mig.

Linderod.

Da veed jeg dog, Du kan ikke godt gifte Dig med dem begge.

Emma.

Nei, det er endda en Lykke; men Meningen er ogsaa kun den, at min Fader begunstiger Vagtel; min Moder derimod er afgjort stemt for Doctoren. De staae hver især i stor Yndest hos mine Forældre.

Linderod.

Ih min Gud, frygter Du da for, at Dine Forældre ville tvinge Dig mod Din Villie?

Emma.

Tvinge mig? — Hvad kalder Du Tvang? Ifald Du troer, at min Moder vil holde mig under Laas og Lukke, indtil jeg giver mit Samtykke, da tager Du Feil. Men der gives en Tvang, der er tigange værre, skjøndt den seer uskyldigere ud, og mod hvilken der ingen Vaaben gives; og det er denne idelige Overhængen og Plagen, denne evindelige Moraliseren, denne dræbende Gjentagelse af det samme og det samme — saa at den, det gaaer ud over, tilsidst bliver saa kjed og leed af Sagen, at han finder sig i Alt, blot for at have Ro. Nei, min Ven — tys, jeg hørte Nogen. (iler hen til Salsdøren og aabner den paa Klem). Der var Ingen. Men Du maa nu

gaae, kjære Vilhelm; vi kan hvert Øieblik vente, at mine Forældre komme herind.

Linderod.

Altsaa Du troer ikke, at jeg kan blive og gjøre min Opvartning?

Emma.

Det er for tidligt, min Ven! Her i Huset ere vi sildigt paa Færde. Men kom igjen høiere op paa Formiddagen, og lad Dig endeligt ikke mærke med, at Du alt har talt med mig.

Linderod.

Ei, hvor kan min forsigtige Veninde troe, at jeg vilde røbe denne Statshemmelighed.

Emma.

Og naar Du taler med min Moder, saa gjør endeligt meget af hende; hører Du, Vilhelm! Hun seer gjerne, at man viser hende Opmærksomhed — og gjør slet intet af mig.

Linderod.

Jeg maa lee over Dine mange Forberedelser.

Emma.

Tro mig, de ere nødvendige.

Linderod.

Vær kun rolig; jeg skal gjøre formelig Cour til Din Mama; men, naar Du taler til mig, skal jeg vende Dig Ryggen.

Emma.

Ja gjør det. Men gaae nu — ak, jeg er saa angst for, at her skal komme Nogen.

Linderod.

Forunderlige Pige! Jeg finder saa lidt Ængstende

i den Situation, hvori vi befinde os, at jeg kunde have stor Lyst til at sætte mig ned paa en Stoel og blive, da jeg engang er her.

Emma.

Gud, Vilhelm, vær dog fornuftig og gjør hvad jeg beder Dig om.

Linderod.

Vel, jeg gaaer; men til Erstatning for min Opofrelse haaber jeg, at Du betænker mig med et Kys.

Emma.

Naar Du kommer igjen.

Linderod.

Du vil ikke? Det er det samme; jeg bryder mig heller ikke derom.

Emma.

Du lyver! Du bryder Dig om det.

Linderod.

Du har Ret; men saa nægt mig det heller ikke.

Emma.

Naar Du kommer igjen. Jeg vil lokke min flygtige Fugl ved Løfter.

Linderod.

O Din Skalk! Du har ikke nødig at lokke mig. Du har mig alt i Dine Garn.

Emma.

Gaae, kjæreste Ven!

Linderod.

Saa lev vel da! Altsaa, naar jeg kommer igjen?

Emma.

Ja, — lev vel! — Ak naar Du kommer igjen! Kommer Du ogsaa igjen?

Linderod.

Ved Himlen! Hvor kan Du troe andet?

Emma.

Men, om Du ikke kom? — Vilhelm, jeg føler mig forladt af Alle herhjemme. Vær mig tro! ellers er det forbi med mig. Men jeg veed, Du er mig tro. Gaae nu! (kysser ham) Lad mig nu ogsaa see, at Du kommer smukt igjen i Formiddag.

(Følger ham til Udgangen; gaaer derpaa selv hen mod Salsdøren, da Faderen og Moderen idetsamme træde ud af den).

Tredie Scene.

Emma. Fru Ritter (i Morgen-Neglige, efterfulgt af) Ritter.

Fru Ritter.

Nei, Mand, der er intet Udkomme med vore Tjenestefolk. Naar Du ikke imellem vil holde Styr paa dem, saa spille De mig tilsidst alle paa Næsen.

Ritter.

Hvad er der nu paafærde igjen?

Fru Ritter.

Jeg kommer ind i Barnestuen for at see til min stakkels syge Orm, saa staaer Døren ud til Kjøkkenet paa viid Gab; Kokkepigen ligger saa lang hun er ud af Vinduet; Ammen la'er sig hverken see eller høre; det uskyldige Barn ligger og skriger i Vuggen —

Ritter (trækker paa Skulderen).

Javist er det slemt.

Fru Ritter.

Du siger nok, det er slemt, Mand; men dermed er det ikke gjort. Det er Din Pligt som Herre i Huset engang at tage dygtig fat paa disse Mennesker.

Ritter.

Jeg vil saa nødig blande mig i Dine Affairer.

Fru Ritter.

Du pleier ellers ikke at genere Dig for at blande Dig i mine Affairer.

Ritter (vil gaae ind).

Jeg kan jo gjerne gaae ind, og sige et Par Ord til Dem.

Fru Ritter.

Nei, nu kan Du spare Din Møie; jeg har allerede taget dem i Skole.

Ritter (afsides).

Ja saa behøves jeg ikke.

Fru Ritter (til Emma).

Nu, Barn, hvad tager Du Dig fore? Kom hid engang! Jeg synes, Dine Øine ere saa matte. Har Du nu igjen læst i Sengen igaaraftes til midt ud paa Natten? — Hvor tidt skal jeg forbyde Dig det! Du veed, det er en Ruin for Dine Øine.

Emma.

Om Dagen er her jo aldrig Tid at læse.

Fru Ritter.

Der er Tid til Alt, naar man forstaaer at benytte Tiden. Man kan passe Husets Gjerning og man kan læse, naar man kun gjør hvert til sin Tid. Desuden —

Emma.

Du har jo udtrykkeligt forbudt mig at læse om Dagen.

Fru Ritter.

Tie stille, Barn, og lad Din Moder tale. Den bestandige Læsning duer ikke. —

Emma.

Men, Herregud, jeg læser jo ikke bestandigt.

Fru Ritter.

Troer Du, det er en Fortjeneste, at Du ikke læser fra Morgen til Aften? Men Du læser meer end nok til at forskrue Dit Hoved og bringe Dig til at forsømme andre vigtigere Forretninger. Mener Du ikke, at jeg ogsaa læste, da jeg var i Din Alder — men Alt med Maade!

Emma (forknet).

Jeg skal tilforladeligt ikke tiere læse paa Sengen.

Fru Ritter.

Ja det er ikke nok med at Du lover det. Du skal alvorligt tage Dig deraf, og ikke om et Par Dage slaae mine Ord hen i Vind og Veir.

Emma

(med undertrykt Heftighed).

Jeg skal ikke læse for Fremtiden; troe mig, jeg skal ikke tage en Bog i min Haand!

Fru Ritter.

Du skal ikke — og Du skal ikke! det har jeg nu saa tidt hørt. —

Ritter

(afsides til Fru Ritter).

Lad hende nu ogsaa i Ro, Mutter!

Fru Ritter.

Bland Du Dig ikke i mine Affairer. Husk paa hvad Du selv har sagt.

Ritter (afsides).

Der fik jeg den! —

Fru Ritter.

(da Emma langsomt gaaer mod Salsdøren.)

Bliv her, Emma; det er ikke passende at gaae, naar Ens Moder taler med En. Du kan troe hvad jeg siger,

er til Dit Bedste. Det er bedre, at Din Moder, end at Fremmede skal irettesætte Dig.

Ritter (lidt utaalmodig).

Var der ellers noget, Du vilde mig, inden jeg gaaer paa Kammeret?

Fru Ritter.

Javist var der; Du maa endeligt ikke gaae ud før jeg har talt med Dig. (efter lidt Betænkning) Gaae ind saa længe, Emma. Din Fa'er og jeg har noget at tale med hinanden om, som Du ikke maa høre. (idet Emma gaaer ind) Hold Dig dog rank, Barn! Det klæder en ung Pige ilde at falde saadanne sammen.

Fjerde Scene.

Ritter. Fru Ritter.

Fru Ritter.

Jeg troer, vi faae aldrig sat Skik paa det Barn. Alt, hvad jeg præker, det hjælper saa godt som slet ikke.

Ritter.

Vist er hun forsømt; men det gi'er sig nok, tænker jeg. Men Du vilde jo tale med mig.

Fru Ritter.

Ja, det er netop om Emma, jeg vil tale med Dig. Hun er jo en ret kjøn Pige og voxet godt til sin Fordeel. Saavidt jeg har mærket, synes ogsaa Flere, der komme her i Huset, vel om hende.

Ritter

(i ligegyldig Tone).

Det forekommer mig selv, at jeg har mærket noget saadant.

Fru Ritter.

Ja, Capitain Vagtel har jo tidt slaaet paa den Streng, og Doctor Mørk har igaaraftes formeligt anholdt hos mig om hendes Haand.

Ritter.

Har han? Ih nei! (afsides) Saa havde Syejomfruen dog Ret.

Fru Ritter.

Det er vor Pligt at vælge for vor Datter; for hvad Forstand har hun derpaa? Altsaa mener jeg — ja, hvem troer Du, vi skulde give Fortrinnet?

Ritter.

Hvad synes Du, min Ven?

Fru Ritter.

Nu, Du veed jo, at jeg helst ønsker at rette mig efter Dig. Der skal Ingen sige, at jeg vil føre Commando. Der er nu for det Første Capitain Vagtel — hvad mener Du om ham?

Ritter (overrasket).

Capitainen? Det er jo et grumme godt Partie. Ja, naar Du synes, Mariane, saa give vi ham vor Stemme.

Fru Ritter.

Jeg veed ikke, hvad Du vil med denne Capitain. Han er dog rigtigt Intet for vor Datter.

Ritter.

Ja . . . vist . . . men . . .

Fru Ritter.

Jeg veed, hvad Du vil sige. Capitainen har Formue.

Ritter.

Der tog Du dog Feil. Det var ikke det, jeg vilde

sagt. Men han har nu i flere Aar været min specielle Ven; vi ere Dusbrødre; vi passe saa godt for hinanden —

Fru Ritter.

Kommer Du nu igjen med Dine gamle Narrestreger! Hvad har det med hans Frierie at gjøre? Du var istand til at vælge Capitainen til Din Svigersøn, blot for at have En til at spille Boston med. — Nei, da synes jeg, at Doctor Mørk er et langt bedre Partie for vor Emma.

Ritter.

Ja, Doctoren er jo en habil Mand.

Fru Ritter.

Doctoren er en sjelden Mand; jeg tager ikke let Feil. Hele Byen taler vel om ham. Læser vi ikke hvert Dieblik en Taksigelse til ham i Adresseavisen, at han nu har hjulpen den, nu den, uden at fordre Betaling. Efter en saadan Mand kan man lede længe. Jeg seer det jo, naar jeg eller mine Børn feiler det mindste, saa er han her strax, og kommer flere Gange om Dagen. Ja, lad blot en af Tjenestefolkene være syg, og see selv hvor omhyggelig han er. Og nu sidst, da vor lille Julle havde Mæslinger, hvor øm han var for Barnet, hvor han kunde sidde og snakke med den lille Orm — var her Morgen og Aften og midt om Natten, naar vi lod ham kalde.

Ritter.

Ja, Gud veed hvor han fik Taalmodighed fra. For Du lod ham da kalde, hvergang Tøsen skulde have Kinderpulver ind.

Fru Ritter.

Har Du nu havt Ondt af det? Troer Du, en Moder kan være ligegyldig for sit Barns Vel?

Ritter.

Nei, deri har Du endeligt Ret; men jeg synes ikke, at Doctoren passer rigtigt for vor Emma.

Fru Ritter.

Vi maae takke Gud, naar hun kan blive gift med en Mand som Doctoren. — Og med faa Ord: jeg har nu engang givet ham mit Løfte. Jeg kan ikke mere træde tilbage. Jeg troede, Du var af samme Mening som jeg.

Ritter.

Saa Du har allerede givet ham Dit Ord?

Fru Ritter.

Javist, lille Mand. Jeg tænker ikke, Du vil være mig imod heri. En Moder kan langt bedre bedømme hvad der er til hendes Barns Bedste.

Ritter.

Vistnok; kun frygter jeg for at Emma helder til Vagtel. Jeg synes, jeg har mærket det paa Et og Andet.

Fru Ritter.

Det har ingen Nød; det skal jeg nok faae ud af hende igjen.

Ritter.

Ja, vi vil jo ikke tvinge vort Barn. Jeg saae jo ligesom Du meget gjerne, at hun tog Doctoren. Han er virkeligt en grumme habil Mand. — Men ikke mod hendes Villie. — Nu kan vi jo høre ad hvad hun siger.

Fru Ritter.

Godt; saa var den Sag bragt i Rigtighed. Nu gaaer jeg ind til Emma og sender hende herind til Dig. Det er Din Pligt som Fader at tale først med hende. Siig nu blot Alt som jeg har sagt det.

Ritter.

Det har gode Veie. Men jeg synes, Du skulde selv tale med hende.

Fru Ritter.

Nei Mand, tael Du. Jeg skal nok siden komme ind til Jer og sige min Mening; derfor kan Du være rolig. (gaaer).

Femte Scene.

Ritter (ene).

Derfor kan jeg være rolig? — Nei, naar min Kone ikke vilde komme og sige sin Mening, saa var jeg mere rolig. — Hm! det var en slem Streg i Regningen. Stakkels Vagtel! naar jeg ikke tager mig af Dig, saa kan Du nok skyde en hvid Pind efter min Datter. Men — om Emma nu hverken vil tage den ene eller den anden? — Ja, lad os bare faae Doctoren fra Halsen, saa skal hun nok faae Lov til at tage Vagtel.

Sjette Scene.

Ritter. Emma.

Emma.

Vil Fa'er tale med mig?

Ritter.

Javist, mit Barn; kom og sæt Dig ned hos mig. Din gode Moder og jeg har netop nylig havt en Samtale angaaende Dig. — Doctor Mørk har friet til Dig, som jeg hører. Din Moder veed Du, ynder ham; hun saae jo helst, at Du gav ham Dit Ja. Jeg veed ikke rigtigt hvad jeg skal sige dertil; Doktoren er just ikke af

mine Folk. Han er mig for lærd, for superklog, for spydig. Men, Gud bevares, naar Du vil — — —

Emma.

Nei, Fader, jeg giver aldrig Doctoren min Haand. Jeg agter ham; jeg føler endogsaa uvilkaarlig Respect for ham. Men jeg troer, at jeg netop derfor aldrig kan være rigtig tilfreds i hans Nærværelse. Jeg ængstes for hans gjennemtrængende Blik, der synes at ville udforske min Sjels inderste Løndomme. Det forekommer mig, som om han absolut maa ringeagte mig, og kun af Medynk skjænker mig nogen Opmærksomhed. Det er muligt, at han selv er ophøiet over de menneskelige Svagheder; men det er utaaleligt, at han for mine kun har et medlidende Smiil, et Smiil, der er værre end aabenbar Foragt. —

Ritter (afsides).

Jo, hun er paa gode Veie!

Emma.

Hvorofte, naar jeg har klaget et eller andet Ildebefindende for ham, er jeg bleven stødt tilbage af dette egne Smiil, af hans Forsikkring, at det var kun Indbildninger! Kanskee han havde Ret; men saa er Indbildningen min Lidelse, og selv for denne maa Lægen have et menneskeligt Øre. — Nei, nei, Fa'er! Doctoren er Intet for mig!

Ritter.

Jaja, mit Barn, som Du vil. Kun er det slemt, at Din Moder er saa indtaget for dette Partie. Jeg frygter for, at det vil have sine Vanskeligheder at faae hende derfra. Det eneste skulde være, at Du ligefrem erklærede, at Du giver Capitain Vagtel Fortrinnet. Saa

vilde nok Resten give sig af sig selv. Doctoren vilde naturligviis trække sig tilbage, naar han intet Haab havde mere, og Din Moder vilde nok efterhaanden finde sig deri.

Emma.

Capitain Vagtel er for honnet og skikkelig til at jeg skulde bedrage ham med et falskt Haab. Jeg kan jo saa aldrig opfylde hans Ønsker.

Ritter.

Ja, en Beslutning maa Du fatte.

Emma.

Her er jo ikke andet for, end at vi ligefrem sige til Moder, at jeg ikke kan række nogen af dem min Haand.

Ritter.

Nei, Barn, det gaaer min Sjel ikke an! Derved fordærver Du Sagen i Bund og Grund. Din Moder, veed Du, er svagelig; ligefremme Modsigelser taaler hun ikke. Og naar vi kan sætte Sagen igjennem ved gelindere Midler, hvorfor skulde vi ikke? Nei, Emma, lyd mit Raad, og siig til Din Moder, at . . . . . ja, Du kan jo indklæde det omtrent saaledes: "at Du med datterlig Taknemmelighed erkjender Din Moders gode Villie i at sørge for Din Fremtid; at Du har megen Æstime for Doctoren, men at Capitain Vagtel har en ældre Ret til Dit Hjerte, at . . . .

Emma (leende).

Nei Fa'er, det kan jeg ikke sige.

Ritter.

Men, Herregud, Barn! Du har jo derfor ikke strax nødig at tage Vagtel. For det Første siger Du det blot, for at slippe fri for Doctoren. Eller vil Du heller have Doctoren — for mig gjerne!

Emma.

Men det gaaer jo slet ikke an, at jeg siger . . . .

Ritter.

Hør, Emma, Du er egensindig — det er hele Sagen. Min Kone har Ret, naar hun siger, at man ingen Vei kan komme med Dig.

Emma.

Kjære, gode lille Fa'er! tro mig, det er mig virkeligt umuligt at sige andet end hvad jeg oprigtigt mener.

Ritter.

Men, at Du ynder Vagtel mere end Doctoren; at han er Dig kjærere end denne, det kan Du dog sige; deri er der jo intet Usandt.

Emma.

Nei — Vagtel er mig virkelig kjær, kun at han opgiver enhver Tanke om min Haand.

Ritter.

Nu, jaja, Barn, gjør hvad Du vil! Men betænk, at Dit Stivsind endnu kan bringe det saa vidt, at Du, enten Du vil eller ikke, maa trække af med Doctoren. — Der kommer Din Moder; bær Dig nu fornuftigt ad. (afsides) Nu maae vi nok belave os paa en Generalstorm.

Syvende Scene.

De Forrige. Fru Ritter.

Fru Ritter.

Naa, Børn, hvordan staaer det? Har Din Fader talt med Dig, Emma?

Emma.

Jo, Fader har.

Fru Ritter.

Hvad synes da min Emma om vort Forslag? (Emma tier). Nu, Barn, faaer jeg et Svar?

Ritter.

Det gik som jeg havde tænkt, lille Kone. Capitain Vagtel synes virkeligt at have gjort et Slags Indtryk paa Emma.

Fru Ritter.

Vagtel? og det vil Emma bilde mig ind? — Og en Mand som Doctor Mørk, en Mand, hele Byen taler vel om, skal man give Afslag? — Men min Datter vil nok gjøre sig kostbar, vil at man skal tigge hende, falde hende til Fode —

Ritter.

Alting vel overlagt, lille Kone, er det dog ikke saa umuligt, at Vagtel —

Fru Ritter.

Tie stille, Mand, og lad mig tale. — Saa Du vil ikke, Emma? Du vil ikke gjøre som Din Moder siger det? Du vil heller, jeg skal blive syg af Ærgrelse. Du veed, jeg taaler ikke meget; Du veed, jeg har nyligt maattet holde Sengen og er knap kommen mig igjen — og dog kan Du nænne! . . . Jeg var ikke saaledes i min Ungdom. Hvad mine Forældre ønskede, det var mig en Lov. Men jeg veed hvad det er: Du vil ikke fordi jeg ønsker det; det er Din største Fornøielse at sige mig imod, at drille Din Moder. Du vil, at jeg skal gaae i Jorden af Sorg. —

Emma (krænket).

Nei, Moder, Du gjør mig sandelig Uret. Jeg er ikke saa slet som Du troer.

Fru Ritter.

Hvorfor gjør Du da ikke hvad jeg beder Dig om? Hvad kan Du have at indvende mod en Mand som Doctoren, saadanne en udmærket Mand? Svar mig blot derpaa! (Emma tier). Ja, den kjender jeg denne forstokkede Taushed! Andre Mødre have Deres Døttres Fortrolighed; men min Datter er indesluttet mod sin Moder.

Emma.

Det er ikke min Skyld, om jeg er indesluttet. Himlen er mit Vidne! Jeg er opdragen langt fra mit Hjem; jeg har aldrig vidst hvad det er at have en Moder. Mine Forældre sendte mig fra dem, da jeg var spæd. I de Aar, da Hjertet er villigst til at modtage Kjærlighed og meest trænger dertil, blev jeg sat ud blandt Fremmede.

Fru Ritter.

Jo, det klæder Dig smukt at tale saaledes til Din Moder! Fordi Du var et haardt, stridigt Barn, derfor sendte vi Dig til Din Tante. Fordi jeg aldrig har havt andet end Sorg af Dig, derfor lod jeg Dig opdrage paa Landet. Men Du er kommen tilbage fuld af Nykker. Vor Kjærlighed belønner Du med Kulde; hvad jeg raader Dig til Dit Bedste, ringeagter Du —

Ritter

(afsides til Konen).

Du gaaer for vidt, Mutter!

Fru Ritter.

Vil Du blot lade mig raade! — Jeg veed det retvel: Din Moder er Dig en Torn i Øiet; Du gaaer og bagtaler mig hos Fremmede; Du taler ondt om mig i Byen — —

Emma
(udstøder et smerteligt Skrig).

Nei, det er formeget! —

Ritter
(griber Emma, da hun er nærved at segne, og fører hende til en Stoel).

Men — Emma — Barn! hvad er der paafærde? — Mutter, hun faaer ondt — hun bliver bleg. —

Fru Ritter (forknyttet).

Aa, det er vel Indbildninger! — Reis Dig, Emma! Hører Du? — Men Barn dog — Jeg ulykkelige Menneske! Hun har ondt! —Spring ind, Mand, efter Draaber eller blot noget Vand. (Commerceraaden gaaer ind; Fruen sysler med Emma). Emma! min egen Emma! kom dog til Dig selv! Det var jo ikke saa slemt meent. — Gud, hvad skal jeg arme, elendige Menneske fange an! Hun døer under Hænderne paa mig! —

(Commerceraaden, ledsaget af et Par Tjenestefolk kommer ind. En af Tyendet siger: "Er Frøkenen daarlig?" — en Anden: "Kors! Frue, hvad Frøkenen seer bleg ud").

Ritter.

Her er Vand og Draaber og Ædike! Gnid hende i Tindingen! slaae Vand paa hende!

Fru Ritter.

Kom! giv mig det, lad mig! ... Hun aander igjen! Hun slaaer Øinene op! — Hvorledes har min egen Emma det? — Er det nu bedre med Dig? Svar Din Moder!

Emma.

Det er bedre — meget bedre.

Fru Ritter.

Er der Intet, Du trænger til?

Emma.

Nei, Intet uden Rolighed.

Ritter

(der hidtil har gaaet raadvild omkring).

Vi skulde lade hende lægge sig lidt paa Sengen derinde, Mutter!

Fru Ritter.

Javist! — Vil Du, Emma, saa skal vi bringe Dig ind.

Emma.

Tak! — jeg gjør dem Alle saa megen Bekymring. — Ak jeg er et svagt, hjælpeløst Væsen! Et Ord kan knække mig.

Fru Ritter.

Lad nu det være glemt! — Nu gaaer Du ind og hviler en Timestid, saa skal Du see, Du kommer Dig nok. — Kommer, Børn, hiælper mig! — (de understøtte Emma). Og lad saa paa Oieblikket En springe hen efter Doctoren!

Emma (med Heftighed).

Nei, Moder, ikke Doctoren! Alt, kun ikke Doctoren! —

Fru Ritter.

Han skal ikke komme! Giv Dig tilfreds, mit Barn! Jeg giver Dig mit Ord paa, han skal ikke komme!

(Emma ledes ind).

Ritter

(der følger bag efter de Andre).

Doctoren! Det var min Sjel ogsaa den Rette at sende Bud efter!

Anden Act.

Første Scene.

Ritter og Vagtel (komme ind fra Hoveddøren).

Vagtel.

Her er hun ikke.

Ritter.

Saa er hun nok nede i Haven; vent lidt, saa skal jeg hente hende herop.

Vagtel.

Men jeg syntes, Du talte om, at hun var syg.

Ritter.

Har været. Nei, nu er hun gudskelov saa frisk som en Fisk. Fruentimmerne har det jo ikke anderledes: et Øjeblik ere de syge, et andet raske —

Vagtel.

Stakkels Barn! hvad feilede hende?

Ritter.

Hun fik ondt ligesom hun stod her. Men det havde sgu Ingenting at betyde. Det gik ogsaa strax over.

Vagtel.

Du skulde lade hende aarelade.

Ritter (leer).

Vil Du nu agere Doctor?

Vagtel.

Siig Du hvad Du vil! Jeg har saadanne mine egne Principer. — Man bør nu og da lade sig aarelade.

Ritter.

Det er vel muligt. Men nu har vi engang vor Huuslæge, saa tænker jeg, det er bedst at lade ham raade. Skulde jeg engang behøve Dine Raad, saa skal jeg sende Bud efter Dig — hahaha!

Vagtel.

Hahaha! Ja Du! — Naa, lad det nu være godt! — Men apropos, Commerceraad, Din Huuslæge! Du siger, han har friet til Emma. Det er jo en Fandens Historie.

Ritter.

Vist er det, og det saa meget mere som min Kone virkeligt interesserer sig meget for dette Partie.

Vagtel.

Det er ogsaa Pokkers som den Doctor har klistret sig fast hos Din Kone!

Ritter.

Det er sandt nok; — men — Du har heller ikke spillet Dine Kort klogt, Vagtel. Vi har tidtnok talt derom. Du er for ligefrem mod min Kone, støder hende hvert Øieblik for Hovedet. Fruentimmerne vil have, man skal gjøre Dikkedaer og Baslemaner for dem. Troer Du, jeg kom nogen Vei med mine Qvindfolk, naar jeg ikke nu og da firede? Hvad skal Din evige Disputeren til? Man skal aldrig sige dem imod, det er en reen Regel. Ret vil de have, ihvordan det saa gaaer. Forresten kan

man sgu gjøre hvad man vil. Jeg pleier altid at forsvare min Kones Meninger allermeest, naar jeg vil have det Modsatte frem. Men Du lader Dig kige i Kortet, min Bro'er! Det er Din Feil!

Vagtel.

Jeg veed heller ikke hvordan det er; jeg maa ikke være skabt som andre Mennesker.

Ritter (seer paa ham og leer.)

Nei, jeg synes selv, Din Skabning har noget Aparte.

Vagtel.

Ja, jeg mener Gemytsbeskaffenheden. Hvad der ligger mig paa Hjertet, det ligger mig i Tungen; det maa ud!

Ritter.

Men det er just Ulykken!

Vagtel.

Ja, Gu' er det Ulykken, det veed jeg meget vel. Men det skal blive anderledes! (gaaer op og ned med store Skridt). Giv kun Tid, Ritter! Du skal snart see en stor Forandring hos mig.

Ritter (forundret.)

Naa?

Vagtel.

Jeg skal sige Dig, jeg studerer i denne Tid Menneskerne.

Ritter.

Det har jeg gjort i mange Aar.

Vagtel.

Ja, hør nu hvad jeg siger: jeg studerer Menneskerne. Jeg har faaet fat paa et ganske mageløst Værk om Omgang med Mennesker, skrevet af en Baron Knigge. Kjender Du det?

Ritter.

Hvad har jeg Tid at læse!

Vagtel.

Ja, saa læs det, studeer det, og læs det paa ny! Den Mand har kjendt Menneskerne! Guds Død og Pine, hvad det har været for en fiin Hund! Han har ret saadanne trængt ind i Inderdelene af den menneskelige Natur, og seet efter i Sømmene.

Ritter.

Det maa jo være Pokker til Bog. Lad mig engang see den.

Vagtel.

Du kan strax faae den at see; jeg har den hos mig. Den Bog skal aldrig komme fra mig. See der! (tager Bogen op.)

Ritter (bladdrer i den).

Jaja, Vagtel, kan det hjælpe, at Du studerer i denne Bog, saa skal det være mig kjært; jeg for min Part har ikke Tro dertil.

Vagtel.

Det hjælper, det vil jeg give mit Hoved paa. Og jeg kan godt føle, det har allerede hjulpet i mange Smaating. Som nu f. Ex. har Du bemærket, at jeg i al den Tid, jeg har talt med Dig, ikke en eneste Gang har taget Dig i Kjoleknappen? og det er dog en gammel Vane hos mig. Men Baronen siger: det er upassende, det er et Tegn paa slet Opdragelse.

Ritter.

Aa, jeg giver Baronen en god Dag! Vil Du begynde med Knapperne, Vagtel, saa bliver Du sgu al=

drig færdig. — Men eet Spøg, et andet Alvor: min Kone .... Ja, jeg vil dog see ad, om hun ikke er inde i Salen. (seer ad). Nei, hun er inde i de andre Værelser; saa kan hun ingenting høre. — Seer Du, min Kone staaer i den Tro, at Emma holder en Klat af Dig.

Vagtel.

Men det gjør Emma ogsaa. Deri er der ingen Løgn.

Ritter.

Det er som man ta'er det: ifald Du troer, at hun er forliebt i Dig, saa feiler Du.

Vagtel.

Ja hvad! forliebt!

Ritter.

Men hun har Intet imod Dig. Ved en klog Fremgangsmaade kan Du bestemt bringe det dertil, at hun giver Dig sin Haand. Een Fordeel har Du: hun kan ikke udstaae Doctoren.

Vagtel (fornøiet).

Nei, kan hun ikke?

Ritter.

Det lader næsten til, at Doctoren er hende for klog. Du derimod —

Vagtel.

Hvad jeg?

Ritter.

Ih nu, Du er hende saadan tilpas.

Vagtel (stødt).

Jeg forstaaer Dig nok; den var min Sjel god! Du mener, jeg er dum nok for hende.

Ritter.

Ei, hvem har talt derom!

Vagtel.

Men jeg bryder mig feil om Jer alle tilsammen. Jeg holder mig til min sunde, naturlige Menneske-Forstand.

Ritter.

Javist, og deri gjør Du Ret.

Vagtel.

Doctoren er en Haarkløver, der lægger hvert Ord, man siger, paa Vægtskaalen. Men lad ham kun komme til mig med sine philosophiske Fuchssvanzerier. Jeg taler som jeg føler det. Kanskee mine Ord ikke passe ind i Jeres Philosophie.

Ritter.

Ja, Philosophien trykker min Sjæl ikke mig.

Vagtel.

Men hvad jeg siger det kommer fra Hjertet.

Ritter.

Og hvad der kommer fra Dit Hjerte, det er godt, Vagtel. Var det ikke det, saa vilde jeg ikke staae saa meget paa en Forbindelse mellem Dig og min Datter. Men lad os nu ikke over vor Dissputeren glemme hvad jeg egentlig vilde sige. — Du husker altsaa paa vor Aftale: Du lader Dig ikke mærke med for min Kone, at jeg giver Dit Frierie Fortrinnet; og, om Du ogsaa skulde høre, at jeg taler noget til Fordeel for Doctoren —

Vagtel.

Saa lader jeg det gaae ind af det ene Øre og ud af det andet; hahaha! Pas Du kun paa, hvor fiffigt jeg skal behandle saavel Din Kone, som Din Datter.

Ritter.

Hvad min Kone angaaer, frygter jeg dog for, at Din Menneskekundskab vil strande; men Emma er jo i Grunden en lille Gaas, uden Erfaring —

Vagtel (spasbaft).

En Gaas? Da veed jeg, man kan ikke æde hende.

Ritter.

Ja, jeg meente da en tobenet Gaas.

Vagtel.

Naa, jeg troede, Du meente saadanne en almindelig fiirbenet Gaas; hahaha!

Ritter.

Nei, nu bliver Du altfor slem. Jeg maa ind og pudse Fruentimmerne paa Dig; før gjør Du intet Gode. Vent nu saalænge.

(gaaer ind i Salen.)

Anden Scene.

Vagtel (ene).

Lad Fruentimmerne kun komme! Jeg skal behandle dem saa fiint som en Politiespion. Baronen har her (peger paa Bogen.) et heelt Capitel om Omgang med Fruentimmer, fuldt af de fineste Bemærkninger, og deraf har jeg saa lumsk mærket mig Et og Andet, der kan komme mig til Nytte. — Lad mig nu see! Fruentimmerne kan godt lide hos Mandfolk et lille Anstrøg af qvindelig Blidhed, men som dog ikke maa gaae over til umandig Svaghed. — Er det dog ikke strax en fortræffelig Bemærkning! Thi fast skal man være, fast af Characteer, og dog blød om Hjertet. Videre: de kan godt lide en

Smule Tungsindighed hos Mændene, Mod, Behændighed, selskabelige Talenter, og gide gjerne høre fine Smigrerier, men ikke plumpe, paa ingen Maade plumpe! — Ja, det er jo altsammen saa klart som den lyse Dag; men det kan dog være vanskeligt nok i Praxis. — Egentligt er det naragtigt med en Bog som denne; for sæt nu, at Fruen eller Emma ogsaa har læst den, saa ere de istand til at dryppe mig med mit eget Fedt. — Med Emma har det vel ingen Fare, men Fruen! — Jeg maa dog først forhøre mig.

Tredie Scene.

Fru Ritter. Vagtel.

Fru Ritter.

God Morgen, Hr. Capitain!

Vagtel.

God Morgen, rare lille Frue! Alt opstaaen?

Fru Ritter.

Hvor vil De hen! Jeg har alt længe været paafærde. Naar man har en stor Huusholdning og Børn og ovenikjøbet et sygt stakkels Barn, saa kan man ikke forlade sig paa Tjenestefolkene.

Vagtel.

Fuldkommen sandt! overmaade sandt!

Fru Ritter.

De veed da, at min lille Julle har været saa daarlig inat? Jeg er saa bange for, at hun skal faae Kopperne; forstaaer sig, hun er jo vaccineret, endogsaa to Gange. Men man hører dog saa meget! Hvad mener De, Hr. Capitain?

Vagtel
(der har staaet og bladret i Bogen).

Hvad behager?

Fru Ritter (stødt).

Nu, jeg talte om mit Barn.

Vagtel.

Det er et deiligt Barn — ordentlig en lille Engel! — Men tør jeg spørge Fruen, kjender De en Baron Knigge?

Fru Ritter.

Ih, hvor skulde jeg komme til saa fornemt Bekjendtskab! Er han her fra Byen?

Vagtel.

Ja — nei! det er han da egentlig ikke. (afsides) Aha! hun kjender ikke Bogen — saa har jeg mit paa det Tørre!

Fru Ritter.

Er det kanskee En af Deres Bekjendtere?

Vagtel.

Javist — hm! — det er en tydsk Baron, hvis Bekjendtskab jeg nylig har gjort. En ganske fortræffelig Mand, af hvis Omgang man kan lære meget. — Men — hør, veed De hvad, lille Frue, alvorlig talt — De seer godt ud idag.

Fru Ritter.

Med mine Bekymringer! hvor skulde jeg kunne see godt ud!

Vagtel.

Ja, da er det dog sandt. De har god Couleur. — Den Kappe, De har paa, den klæder Dem ogsaa forbandet godt.

Fru Ritter (leende).

Synes De? — Men hvornaar pleier Capt. Vagtel at lægge Mærke til Damernes Pynt?

Vagtel.

Om jeg pleier? Jo, De kan troe jeg er huul. Hvor der er noget smukt at see, der er jeg paafærde.

Fru Ritter.

Ja de Mandfolk! de Mandfolk!

Vagtel.

Det er nogle Skjælmer, ikke sandt? De har nok ofte gjort det lille Hjerte uroligt.

(tager Fruen om Livet).

Fru Ritter.

Men Hr. Captain dog! De har vist været til Frokost i Formiddag.

Vagtel (griber Ideen).

Javist har jeg — en brillant Frokost! —

Fru Ritter.

Hvor? Gesvindt, fortæl!

Vagtel.

Hvor? — hm! hos — det var hos — Ja, egentlig talt har jeg spiist Frokost hos mig selv idag.

Fru Ritter.

Det er ikke sandt! Der stikker noget bagved!

Vagtel.

Paa Cavalleersparole, Frue!

Fru Ritter.

Det troer jeg ikke. De vil ikke ud dermed.

Vagtel.

Det er sandt for Herren som jeg siger.

Fru Ritter.

Nei, det er ikke. — Nu henter jeg min Mand. Han skal nok tvinge Dem til Bekjendelse.

Vagtel.

Vil De da allerede forlade mig?

Fru Ritter.

Undskyld mig, kjære Capitain. Jeg maa desuden ind og see til mine Smaa. (afsides, idet hun gaaer). Capitainen er idag rigtig meget maneerligere end ellers!

Fjerde Scene.

Vagtel (ene.)

Det gik superbt! Hun blev tilsidst saa tam som et Gimmerlam. Kun var det Skade, at jeg blev stikkende med Frokosten. For saadant noget skal der til: en Gaffelfrokost, et lille Selskab paa Skydebanen — det giver et Slags Air; Fruentimmerne synes, det er saa rask. — Forresten er det ordentligt moersomt at studere Mennesker, og jeg kan ikke sige det er vanskeligt — naar man har Sort paa Hvidt for hvordan man skal bære sig ad. See, Fruen vilde nu have det paa den Maade; med Emma maa jeg gribe det an paa en anden Maneer. Lidt Melancholie, et romanagtigt Sving, fiint Øiensprog, smaa Opmærksomheder, en behagelig Conversation, see, det er det, unge Fruentimmer vil have — men fremfor alt, at man er en dygtig Bal-Cavalleer, det er en Hovedpost. Dumt er det egentligt, at jeg reent har lagt det af at dandse; i forrige Tider var jeg dog alletider med. Men de fordømte nye Toure! Trinnene kan jeg — troer jeg i det mindste. Jeg har sgu kunnet dem.

(gjør et Par Pas.)

Femte Scene.

Vagtel. Emma (med en Strikkestrømpe.)

Emma.

En god Morgen, Hr. Capitain!

Vagtel.

Der har vi jo Frøken Emma, blomstrende som en Rose!

Emma.

Jeg troer saamæn, De dandsede, da jeg kom ind.

Vagtel.

Jeg begyndte just paa en lille pas de deux.

Emma.

En pas de deux? Jeg troede, der skulde være To til en pas de deux.

Vagtel.

Der var ogsaa, nemlig mine to Been. Hahaha! De mærker nok, jeg er en Smule lystig idag.

Emma.

Det er rigtigt mere end jeg er.

Vagtel.

Ja, De maa ellers ikke troe, at jeg er overgiven af Characteer. Mit Temperament er melancholsk. Har De bemærket det?

Emma.

Melancholsk? Nei, det har jeg aldrig bemærket.

Vagtel.

Det veed Gud det er. Men det er jo Pligt ikke at lade sig mærke dermed. — Jo, melancholsk er jeg! (Pause, under hvilken han skjæler sig til at see i Bogen.)

Emma.

Er det en smuk Bog De har der?

Vagtel.

Aa, det er et Værk om Militair=Tjenesten, om Taktikken. — Vil De laane den?

Emma.

Nei Tak! hvad skulde jeg med Taktik!

Vagtel.

Tør jeg ellers spørge Dem, om De var ude igaaraftes?

Emma.

Nei.

Vagtel.

Det var Jammerskade! De troer aldrig hvad vi havde et deiligt Maanskinsveir iaftes. Ja — holder De af Maanskin?

Emma.

Jo, skjøndt man jo knap kan være bekjendt at tilstaae det. — Men saa smukke maanelyse Aftener, som jeg har oplevet paa Landet, kjender man ikke her i Byen.

Vagtel.

Ja, paa Landet! Aa Gud, paa Landet! Naar Maanen saadanne falder paa et Landskab, hvor der er Skov og Søe — for en lille Søe maa der til. — Med Tilladelse, havde De Søe der hvor De opholdt Dem?

Emma.

I Korsøer har man bestandigt det store Belt for sig.

Vagtel.

Ja, see det, kan jeg tænke mig, har seet brillant ud. Maanens Straaler, der spille paa Vandspeilet — Husenes Tage halvt oplyste — i Baggrunden Skoven — hist og her et lille Træ, en lille Busk, en lille Tue —

fortryllende! — Jeg troer sandfærdig, jeg skal engang tage ned til Korsøer, naar vi faae Maanskin igjen.

Emma.

O, De spøger! De kan vist have det endeel nærmere.

Vagtel.

Regner De da det for Ingenting, at jeg kan spadsere paa de Steder, hvor De har tilbragt Deres Ungdom?

Emma.

Min Gud, De er saa galant idag!

Vagtel.

Naar jeg gaaer i Skoven, saa tænker jeg: her har den velsignede Glut gaaet og plukket Nødder og rendt efter Sommerfugle! I Kirken tænker jeg: her har hun staaet Confirmation. Naar jeg seer en Flok Ællinger, saa tænker jeg: dem har hun madet med sine smaa hvide Hænder —

Emma.

Jeg troer De vil! De Ællinger, jeg dengang maaskee har madet, de maae jo nu være store Ænder.

Vagtel.

Jeg veed det; men jeg lader Phantasien bedrage mig. (med et kjælent Sideblik) Og naar man tænker paa Dem, er det saa ikke tilgiveligt, at Phantasien spiller En et Puds?

Emma.

Ak, jeg kan ikke svare Dem paa de mange smukke Ting De siger. Idag er De slet ikke saa skikkelig som De pleier at være. (taber et Nøgle Garn, der triller hen under Bordet; vil bukke sig derefter.)

Vagtel.

Maa jeg — tillad mig! (løber hurtigt efter det, men støder i Skyndingen Hovedet stærkt mod Bordet, idet han reiser sig fra den bukkede Stilling) Au!

Emma.

Gud, Hr. Capitain, stødte De Dem?

Vagtel (gnider Tindingen).

Det var Ingenting — en reen Bagatel! (afsides) Gid Satan havde det! Det gjør ondt som en Ulykke!

Emma.

De har bestemt stødt Dem — har De ikke?

Vagtel
(blivende ved at gnide).

Nei saa min Sjel om jeg har!

Emma.

Aa Gud, Hr. Capitain, hvor kan De dog sige det! Jeg kunde jo høre, at De slog Dem. Maa jeg ikke hente Noget at holde dertil? De veed jo, at De har ikke nødig at genere Dem.

Vagtel.

Men Herregud, Frøken —

Emma.

Eller vil De komme herind med? — Vær nu ikke saa egensindig, kjære Capitain — kom nu! — (tager ham i Haanden og vil under hans Modstand føre ham til Salsdøren; i det samme træde følgende Personer ind fra Hoveddøren).

Sjette Scene.

De Forrige. Ritter. Fru Ritter. Linderod.

Fru Ritter.

Emma! hvad er der paafærde? hvad har Du for? (Emma tier, forvirret ved at bemærke Linderod blandt de Indtrædende).

Fru Ritter.

Faaer jeg et Svar, Emma? —

Vagtel.

Bryd dem dog aldrig om det, Frue!

Fru Ritter.

Ja, noget var her paafærde, hvad det saa var. Nu, Emma?

Emma.

Capitainen kom til at støde Hovedet paa Bordpladen. Jeg bad ham om at gaae ind med og holde noget til; men han vilde ikke.

Fru Ritter.

Har De stødt Dem, Hr. Captain! Vil De ikke have lidt Eau de Cologne at gnide Hovedet med?

Vagtel.

Men naar De blot ingen Omstændigheder vil gjøre!

Ritter.

Lad ham have sin Villie, Mutter! Vagtel bliver heller ikke saa let stødt for Hovedet. . . . Men hvor blev vor Gjæst af?

Fru Ritter.

Ih Gud, Hr. Cousin, jeg troer rigtigt, De staaer ved Døren. See her skal jeg forestille Dem Capitain Vagtel, en fortrolig Ven af min Mand. (til Vagtel) Det er vor Fætter Linderod, vi saa tidt har talt om.

Vagtel.

Naa, er det? — Det er mig inderlig kjært at gjøre Deres Bekjendtskab.

(trykker Linderod i Haanden.)

Fru Ritter (til Linderod.)

Emma kjender De nok slet ikke?

Linderod.

Jeg har et Par Gange været sammen med Frøkenen i Korsøer, da jeg laae i Beltet med Vagtskibet.

Fru Ritter.

Har De? saa er De jo Bekjendtere! — Kom hid, Emma, og hils paa Din Fætter. Nu, Barn, jeg troer ved Gud, Du skammer Dig.

Vagtel.

Frøkenen er noget undseelig.

Fru Ritter.

Jeg kan nok lide, at unge Piger ere undseelige; men de skal ikke være stive og geneerte. Linderod er jo vor Cousin, hvad har Du saa nødig at gjøre Omstændigheder? Kom, Emma, og gjør som Din Moder siger Dig, og ræk Din Fætter Haanden og byd ham velkommen. (Emma rækker Linderod Haanden, som han kysser.) Men apropos, Hr. Cousin, kan De huske Deres Yndling, min ældste Søn, Christian?

Ritter.

Aa, Mutter, hvor kan Du troe, at vor Cousin kan huske —

Linderod.

Christian? den raske muntre Dreng? ham husker jeg overmaade godt. Hvorledes gaaer det ham?

Fru Ritter.

Hør, Hr. Cousin, det er blevet en velsignet Dreng. Det gaaer ham saa godt i Skolen. Alle hans Lærere ere saa tilfredse med ham. De skulde blot see hans Characteerbog; han faaer næsten altid ug.

Ritter.

Ja, i denne Uge havde han dog et tg.

Fru Ritter.

Men, det siger han selv, var en Feiltagelse, og det faaer han forandret. Nei, det var Synd at klage enten paa hans Flid eller paa hans Opførsel. Og altid har han noget at pusle med. Som nu i denne Tid samler han paa Seigl. De skulde blot see hvilken nydelig Samling, hvor pænt han har ordnet den. — Aa hør, Emma, spring ind efter den flade Mahagony Kasse. Capitain Vagtel har dog saa tidt villet see den.

Vagtel.

Det veed Gud jeg vil; jeg forstaaer mig jo ogsaa lidt paa det Pillerie. (Emma gaaer ind.)

Ritter.

Men hvor var Christian igaarmiddag? Jeg saae ham slet ikke —

Fru Ritter (forlegen).

Han kunde ikke komme ind til Bordet. Der var noget iveien.

Ritter.

Der har vi det! Nu har han nok siddet over igjen i Skolen.

Fru Ritter.

Igjen! Som om det skeete saa tidt! Det veed De nok selv, Hr. Cousin, man kan ikke sætte et gammelt Hoved paa Børn. Han er noget vild, det er sandt; men han har det bedste Hjerte af Verden. (Emma kommer ind med Kassen). Naa, der har vi den! Lad nu Capitainen see paa den.

Vagtel.

Det var jo en deilig Samling — sikken smuk Kasse!

Fru Ritter

(der hele Tiden seer spendt paa ham).

Er det ikke nydeligt?

Vagtel.

Det er ret brav, at Børn tidligt beskjæftige sig med Sligt. Det styrker dem i Historien. Har han nu blot ordnet dem fornuftigt?

Fru Ritter.

Jo, han har saamæn lagt alle de store øverst, saa kommer de smaa, og saa de allermindste.

Vagtel.

Ja, den Orden er just ikke den allerbedste. Lad see, hvad er dette for et Seigl?

Fru Ritter.

Gaae lidt afveien, Emma! Du staaer i Lyset for Captainen.

Vagtel (læser).

"Jørgen." — det er nok et dansk Seigl. Men hvad kan det være for en Jørgen?

Linderod.

Maaskee Prinds Jørgen.

Vagtel.

Umuligt er det ikke. Lad os see til engang! (læser.) "Jørgen" — hvad? — "Jørgen Bech & Sønner" — Hvor har han faaet den Raritet fra?

Ritter.

Dem stjæler han fra mit Tobaks-Karduus; derfra har han de fleste.

Vagtel.

Naa! — (til Fruen idet han leverer hende Kassen). Ja, den Samling kan De gjerne kaste ud af Vinduet.

Fru Ritter.

Kaste ud af Vinduet! Nu har jeg hørt det med!

Vagtel.

Paa mit Ord: kast De den ud af Vinduet! Den er ikke 4 Skilling værdt.

Fru Ritter.

Da har saamæn Kassen alene kostet over 2 Rbdl.

Vagtel.

Kassen er god nok; men det, der er deri, er Pjalterie.

Fru Ritter.

Aa! — De vil have, at Børn strax skal bære sig saa fornuftigt ad som voxne Mennesker.

Vagtel.

Da er det dog sandt hvad jeg siger. Enten skal det være en ordentlig Samling af kongelige eller adelige Seigl, eller det skal ikke være det. Skal det være det, saa siger jeg, det er Pjalterie, fordi det er Snavs hvad der er deri. Skal det ikke være det, saa siger jeg ogsaa, det er Pjalterie. For til hvad Nytte er det, at samle Seigl af Tobakskarduser? De kunde ligesaa gjerne lade Christian gjøre en Samling af gamle Knapper og Støvlesinker.

Ritter.

Naa, Børn, lad nu det være godt. Der kommer Intet ud af at disputere.

Fru Ritter.

Det var et sandt Ord! Capitain Vagtel vil saa alletider have Ret.

Vagtel.

Ih, men hør nu, Frue! Ret vil jeg ikke have; men . . . .

Ritter (afsides til Vagtel).

Jeg synes, det er paa Tide, Du holder op engang!

Vagtel (piqueret).

Naar Du blot vilde beholde Dine Syner for Dig selv! (høit til Fruen). Men naar De spørger mig om min oprigtige Mening, saa er det min Pligt at sige Dem ....

Fru Ritter.

Gud frie mig! Jeg vil saamæn ikke friste Dem til at afvige fra Deres Pligt.

Vagtel.

Spørg hvem De vil af de Tilstedeværende! Kan en Tobakskarduus —

Fru Ritter.

Naar De blot vilde høre op engang! Jeg forlanger jo slet ingen Forklaring. De har Ret, og De skal have Ret; det veed jeg jo.

Vagtel.

Nei, hør, veed De hvad, Frue! Feil har jeg — det veed Gud — jeg er jo kun et Menneske. Men endnu har Ingen sagt, at Capitain Vagtel var urimelig og trættekjær.

Ritter.

Lad det nu være godt, Vagtel!

Vagtel

(med tiltagende Hidsighed).

Men er jeg Dem kanskee iveien; generer det Dem maaskee at see Deres Mands Ven i Deres Huus — Gud bevares! det er der jo gode Raad for.

(tager Hatten for at gaae).

Ritter.

Vær fornuftig, Vagtel! Du er hidsig og Du veed ikke hvad Du gjør.

Vagtel.

Hør, Ritter, forlang hvad Du vil af mig, men ikke, at jeg skal handle tvertimod mine Grundsætninger. (Til de Andre). Jeg haaber, Selskabet er overbeviist om, at ene Hensyn til hvad en Mand af Grundsætninger skylder sin Characteer bevæger mig til at forlade dem.

(bukker og gaaer).

Ritter (løber efter ham).

Men er Mennesket da fra Forstanden!

Syvende Scene.

Fru Ritter. Emma. Linderod (siden) **Ritter.**

Fru Ritter.

Der kan De see, Hr. Cousin, hvad det er for et Menneske, min Mand kalder sin Ven!

Linderod.

Ih fy! det var jo en upassende Opførsel.

Fru Ritter.

Er det ikke sandt? — Og saaledes er han altid. Allerbedst som man taler med ham, bliver han stødt over en Bagatel, og inden man veed et Ord deraf, ra-ger man i Klammerie med ham.

Emma.

Men Moder veed jo, at Vagtel ikke mener et ondt Ord af hvad han siger.

Fru Ritter.

Tag ham ikke i Forsvar, mit Barn! Du kjender

ikke Menneskerne. (til Linderod.) Min Emma, troer jeg næsten, har forgabet sig i den taasfede Capitain Vagtel.

(Ritter kommer tilbage).

Naa, lille Mand, hvad godt sa'e Din Ven?

Ritter (fortredelig).

Aa, lad os ikke tale mere derom. Du skal see, inden en Time er forløben, kommer Vagtel igjen og har fortrudt sin Heftighed. Fortæl De os heller lidt Nyt, Hr. Cousin! Hører man ikke snart, at De har faaet Dem en lille Kjæreste?

Fru Ritter.

Ja, Gud, det er sandt, kjære Cousin! Her gaaer et Rygte i Byen, at De er forlovet. Er der Noget om det?

Linderod (forvirret).

Ah, hvem kan troe saadanne Rygter! Man kan jo ikke dandse to Gange med en Dame paa et Bal, ja knap gaae over Østergade med hende, før Byen har travlt med at gjøre et Partie. En af mine Bekjendtere...

Fru Ritter.

Ja, De vil snakke Dem fra det! Men De slipper ikke saa let.

Linderod.

Ja ja da! — Er Frøken Emma ogsaa af den Mening?

Emma (med et Sideblik til ham).

Capitain Linderod vil vel ikke benægte hvad hele Byen paastaaer.

Linderod

(med et spørgende Oiekast).

De troer? — Nu ja, jeg er jo blandt gode Venner — og jeg kan rigtignok ikke nægte —

Fru Ritter.

Tænkte jeg det ikke nok! Med hvem? — Skynd Dem, fortæl!

Linderod.

Jeg beder Dem undskylde! Det er endnu en Hemmelighed.

Fru Ritter.

En Hemmelighed! — De er istand til at være ligesaa hemmelighedsfuld, som — hvad er det nu han hedder? — han i Elverhøi.

Linderod.

Nei, men det er virkeligt min Pligt for Pigens Skyld at fortie hendes Navn, saalænge vor Forbindelse ikke begunstiges af Forældrene.

Ritter.

Hvor kan Forældrene ønske sig en bedre Svigersøn end Dem? Hvad kan der være iveien?

Linderod.

Ja, seer De, Forældrene have en anden Speculation med deres Datter. — Men, som sagt, Omstændighederne forbyde mig —

Fru Ritter.

Nu, vi vil ikke trænge ind i vor Cousin. Desværre, det er ikke alle Forældre, der vil deres Børns Vel. Gud veed, min Mand og jeg, vi tænke Nat og Dag nok paa at sørge for vor lille Emmas Fremtids Lykke.

Ritter.

Ja det veed Gud vi gjør.

Fru Ritter.

Men jeg skal sige Dem, Hr. Cousin — Ja, hør,

Emma, gaae ind saalænge i Barnestuen og see til den lille Julle, om hun ikke mangler noget, og bliv lidt derinde.

Linderod (til Emma.)

Det gjør mig ondt, at vi derved berøves Deres Selskab.

Fru Ritter.

Nu, Emma, hører Du ikke, at Linderod taler til Dig? Hvorfor svarer Du ikke?

Emma (forvirret.)

Kjære Moder, hvad skal jeg svare Capitainen?

Fru Ritter.

Jeg synes, Du er stor nok til at vide det selv. — Forresten skal Du ikke være saa stiv og geneert mod Linderod. Du har ikke nødig at kalde ham Capitain. — Ikke sandt, Hr. Cousin, De seer helst, at Emma er ligefrem og ugeneert mod Dem.

Linderod.

Naturligviis; jeg seer helst, at Frøkenen behandlede mig, som om vi alt i lang Tid havde været Perlevenner.

Fru Ritter.

Der kan Du høre! — Gaae nu mit Barn! (klapper hende paa Kinden.) og pas godt paa Din lille Søster!

Emma.

(rørt af Moderens Venlighed, kysser hende paa Haanden).

Nu gaaer jeg, kjære Moder!

Fru Ritter.

Troer jeg ikke, Taarerne staae hende i Øinene! Det veed Du, jeg kan godt lide denne overspendte Følsomhed. Vær Dig dog ikke saa fjottet ad, og husk paa, Du er ikke længer hos Din Tante i Korsøer.

Emma (smerteligt).

Ak, nei, Du har Ret! Jeg glemte, at jeg er ikke længer hos min Tante.

(gaaer ind).

Ottende Scene.

De Forrige (uden Emma.)

Fru Ritter.

Jeg veed ikke, hvem det Barn slægter paa. Jeg har ikke været saadanne i min Ungdom.

Ritter.

Ja, Følsomhed har da heller aldrig været min Feil.

Fru Ritter.

Det er ikke blot dermed; men Emma er i det Hele taget ikke som hun burde være. (til Linderod.) Troer De, at hun har blot den ringeste Fortrolighed til mig?

Linderod (forstemt).

Det lader næsten ikke til det.

Fru Ritter.

Nu har min Mand og jeg i disse Dage tænkt paa at sørge for hendes Fremtid ved et godt Giftermaal. Og Emma maae giftes med En, der kan opdrage hende, sætte Skik paa hende, og derfor troer jeg, at den eneste Mand, der duer for hende, det er Doctor Mørk.

Ritter.

Javist, Doctoren er jo en habil Mand.

Fru Ritter.

Det er en fortræffelig Mand! Kjender De ham, Hr. Cousin?

Linderod.

Jeg har hørt tale om ham. Det skal være en meget duelig Læge.

Fru Ritter (enthousiasmeert).

Aa, som Læge er han eneste i sit Slags! Omhyggelig, øm, opmærksom! — Men alt dette bryder Emma sig ikke om. Hun foretrækker et Menneske som Vagtel.

Linderod (forundret).

Vagtel? Er det muligt?

Fru Ritter.

Spørg kun min Mand ad!

Ritter (lidt flau).

Ja, det er at sige, hun synes jo at give ham Fortrinnet. Egentligt erklæret sig har hun jo ikke.

Fru Ritter.

Det er tydeligt nok. Ved alle Leiligheder tager hun ham i Forsvar og sysler omkring ham. Doctoren værdiger hun knap et Øiekast. Jeg veed ret godt, hun bryder sig ikke saa meget om Vagtel. Men Emma veed, det er mig imod, og derfor . . . .

Linderod.

Men bedste Frue! De har virkeligt for slemme Tanker om Deres Datter.

Fru Ritter.

Nei, nei! De kjender ikke hvilket haardt stridigt Gemyt, der stikker i hende. — Men det kan jo ikke hjælpe man taler om det. Naar jeg blot kunde faae de Fordomme mod Doctoren af hendes Hoved! Hvad jeg og min Mand siger, hører hun ikke efter . . . .

Ritter.

Vistnok, vi har jo baade opmuntret og formanet —

Fru Ritter (efter nogen Overtænkning).

Ifald De — ja, hør veed De hvad, Hr. Cousin, lige da jeg saae Dem komme, tænkte jeg ved mig selv, det er ligesom det skulde saaledes være, at Fætter Linderod netop idag kommer igjen til vort Huus. Jeg huskede paa, hvor tidt Deres Munterhed og Klogskab hjalp os i forrige Tider ud af smaae Forlegenheder. Kort sagt—

Linderod (spendt).

De tænkte, Frue?

Fru Ritter.

Hvem veed, tænkte jeg, om Emma ikke heller hører efter hvad Fremmede siger til hende. Hendes Moders Raad foragter hun; maaskee naar Linderod talte med hende —

Linderod.

De formoder, at jeg maaskee —

Fru Ritter.

Jeg troer virkeligt, at De ved fornuftige Forestillinger kan bringe Emma videre end enten min Mand eller jeg. — Naar De talte med hende, gjorde hende Sagen begribelig, hvad Doctoren er for en sjelden, herlig Mand, hvad et Barns Pligter mod Forældre kræve — troer Du ikke, lille Mand, at det vilde have stor Indflydelse paa Emma?

Ritter.

Vistnok, naar vi kunde bevæge vor Hr. Cousin dertil.

Linderod (afsides).

En deilig Commission! (høit) De kan være overbeviist om, at den Indflydelse, jeg kan udøve over Deres Datters Hjerte, den skal jeg benytte.

Fru Ritter.

Virkeligt? Kan jeg stole derpaa? Ja, naar De vilde det, saa troer jeg bestemt, at her endnu var Haab. — Seer De, nu skal vi give Dem al mulig Leilighed til at være alene med Emma, for at De kan tale med hende. Jeg haaber, Deres ubekjendte Kjæreste vil ikke blive jaloux.

Linderod (leende).

Nei, derover bliver hun bestemt ikke jaloux.

Fru Ritter (leer ligeledes).

Jeg tænker heller ikke. — Naar De nu vil gaae ned i Haven, saa skal jeg sende Emma ned til Dem. For De veed da vel, at jeg har faaet en lille Have anlagt her paa Stedet? Aa, De skal see, det er ligesom man var paa Landet. — Undskyld mig nu saalænge, Hr. Cousin! jeg vil gaae ind og kalde paa Emma. — (afsides idet hun gaaer ind) Det er dog en sand Guds Lykke, at Linderod er kommen i vort Huus idag!

Niende Scene.

Ritter. Linderod.

Ritter (afsides).

Min Kone er min Sjel om sig! Men det maa forpurres! (høit) Det er et ubehageligt Forhold, der er opstaaet i vort Huus ved disse forskjellige Interesser. Og vi maae jo være Dem, Hr. Cousin, stor Tak skyldig, at De vil gjøre hvad der staaer i Deres Magt og tale med Emma.

Linderod.

Aa, det gjør jeg med største Fornøielse.

Ritter.

Kun maa De tillade mig at bemærke, at paa den Maade, min Kone ønsker at bringe Enighed tilveie igjen, kan det have lange Udsigter.

Linderod.

Hvorledes det?

Ritter.

Min Kone vil med Vold og Magt klappe Emma sammen med Doctoren, og det gaaer sandt for Herren ikke an! Emma kan ikke taale, man taler om ham; og tvinge vort Barn vil vi jo ikke. At tænke derpaa kan slet ikke nytte. Derimod har jeg den faste Tro, at naar vi bære os fornuftigt ad, kan den hele Historie endnu endes i al Mindelighed.

Linderod.

Maaskee De forklarer Dem nøiere.

Ritter.

Seer De, Doctorens Frierie hverken giver jeg eller kan jeg med god Samvittighed give mit Bifald. Seer De — hm! — naar f. Ex. De, Hr Linderod . . . .

Linderod (overrasket).

Hvem? Jeg?

Ritter.

Netop De. Ifald jeg kunde bevæge Dem til . . . for seer De, Emma maa for Gud have en Mand, der har Hjerte nok til at bære over med hendes smaae Svagheder.

Linderod.

Javist; men hvorledes er De faldet paa mig?

Ritter.

Jo, jeg har saadanne gjort mine Reflexioner.

Linderod.

Og De troer virkeligt, at jeg var skikket til . . . .

Ritter.

Ja jeg for min Part troer, at det var langt bedre, om De, istedetfor at protegere Doctoren . . .

Linderod.

Ih hvor kan De troe jeg vil det!

Ritter.

— Tog Dem en Smule af den stakkels Vagtels Frierie.

Linderod.

Vagtel? — Hvad? — Men saa forstaaer jeg ikke . . . . (afsides) Jeg troer saagu' ogsaa, det hele Huus er forrykt her! (høit) Men saavidt jeg af Deres Kones Yttringer kunde dømme, er Vagtel jo et aldeles upassende Partie for Emma.

Ritter.

Tro dog ikke, at min Kone mener Alt hvad hun siger, naar hun er i ondt Lune. Igrunden holder hun sgu meget af Vagtel. Det veed jeg bedre.

Linderod.

Mener De da ogsaa, at Emma kan lide ham?

Ritter.

Hør, veed De hvad, Emma holder mere af Vagtel end af Nogen, der kommer i vort Huus. Men jeg veed Pokker ikke, hvordan unge Piger har det. De vil trækkes til Brudeskamlen. Det var jo ligedan med min Kone. Maatte jeg ikke dengang som en fortvivlet Seladon sukke over et halv Aar, inden hun gav efter? Der er Ingen, der veed det bedre, end Kammerraad Brandt, der nu sidder oppe i Toldkammeret. Han har som ungt

Menneske, og mens han laae paa Regentsen, maattet skrive mangt et Geburts- og Navnedags-Vers for mig, hvormed jeg dengang bestormede min Kone.

Linderod.

Ja, Vers kan jeg min Sjel ikke skrive for Vagtel.

Ritter.

Nei, det behøves endeligt heller ikke. Men min Kone har forsaavidt Ret, at Fremmedes Ord ofte kan sætte det igjennem hos Ens Egne, som man ikke selv kan. Og for Vagtel kan der gjøres meget, naar en fornuftig Mand gjør Emma de rigtige Forestillinger.

Linderod.

Ja, De har aldeles at befale over mig.

Ritter.

Meget forbunden! — Vilde De tillige ved Leilighed lade et Ord slippe ind hos min Kone til Gunst for Vagtel, da var det jo en skjønne Ting.

Linderod.

Det skal jeg gjerne. Men jeg er næsten bange for, at De har for store Tanker om min Capacitet, og at De tilsidst vil finde Dem bedraget i Deres Forhaabninger.

Ritter.

Det har min Tro ingen Nød. De staaer stærkt i Kridthuset hos min Kone.

Linderod (afsides).

Men Ulykken er, at jeg staaer ogsaa stærkt i Kridthuset hos Emma.

Ritter.

Hvad behager?

Linderod.

Jeg beder! Jeg stod just nu og tænkte paa, hvorledes

jeg bedst skulde udrette Deres Commission.

Ritter.

Det har gode Veie. Det eneste var, at det lader til, Pigebarnet endnu er noget bly og undseelig for Dem. Men det skal De ikke lade Dem anfægte af: De skal tage hende med en Trumf.

Linderod (afsides).

Stakkels Emma! her i Huset vil Alle tage Dig med en Trumf. Ikke Een forstaaer at vurdere Dig rigtigt.

Ritter.

Hvad behager?

Linderod.

Jeg beder om Forladelse! Jeg faldt i Tanker — jeg er noget distrait.

Ritter.

Siger intet! jeg har nu og da den samme Feil. Veed De ellers hvoraf det kommer, at De er distrait?

Linderod.

Nei.

Ritter

De tænker for meget paa Kjæresten. (leende) Hvad? har jeg ikke gjættet det?

Linderod.

Jeg kan ikke nægte, De har saa temmeligt truffet det.

Ritter.

Tænkte jeg det ikke nok! — Men sæt Dem ingen Fluer i Hovedet for Deres Kjærestes Skyld! De kan saavist aldrig gaae glip af hende, naar De bærer Dem fornuftigt ad.

Linderod.

Jeg tænker heller ikke, Hr. Commerceraad!

Ritter.

Ikke sandt? — Naa, gaae De nu i Guds Navn ned i Haven, saa sender jeg min Emma strax ned til Dem.

Linderod.

Meget vel! (gaaer ud af Hoveddøren, Ritter derimod ind i Salen.)

J. A. A.

Feb. 17. 1854.

Tredie Act.

Første Scene.

Ritter. Fru Ritter.

Ritter.

Jeg er saa bange for, at Linderod gaaer nede i Haven og kjeder sig med Emma. Han har nu alt været dernede en stiv Time. Hvad kan den Narrifas snakke med ham!

Fru Ritter.

Ja, Mand, det hjelper ikke Du taler derom. Du maa see til, at Du kan underholde ham med Noget.

Ritter.

Du har Ret; vi kunde jo sætte os ind i Lysthuset, lade Hans bringe et Spil Kort, og saa kunne vi faae os en lille Frantsfus.

Fru Ritter.

Du veed, jeg kan ikke lide, at I spille Kort midt paa Dagen.

Ritter.

Nu, saa vil jeg tage ham ind med i Kabinettet og vise ham min lille Samling Medailler.

Fru Ritter.

I Kabinettet kan Du ikke komme; der skal Pigen strax ind og gjøre reent.

Ritter (med et Suk).

Skal der nu gjøres reent igjen!

Fru Ritter.

Synes Du kanskee ikke, det er paa Tide?

Ritter.

Jovist — jovist! Ja, saa veed jeg min Sjel ikke hvad jeg skal underholde ham med.

Fru Ritter.

Du kan jo gaae ned og snakke med ham.

Ritter.

Du siger nok; men hvad skal man saadanne snakke om med Folk.

Fru Ritter.

Nu har jeg hørt det før!

Ritter.

Ja — vi kunde jo sætte os ind og ryge en Pibe Tobak i Hjørnestuen.

Fru Ritter.

Skal der nu dampes til igjen! og nylig har jeg ladet hvide Gardiner hænge op. — Nei, ryg I nede i Haven!

Ritter.

Aa ja, det kan vi jo med. (afsides idet han gaaer) Jeg tænker dog, vi skal stjæle os til en lille Frantsfus. (møder ved Udgangen Dr. Mørk) Ih, see velkommen, Hr. Doctor! Værsgod, trin nærmere! De træffer min Kone herinde. Jeg selv skal strax være hos Dem.

(gaaer).

Anden Scene.

Fru Ritter. Doctor Mørk.

Fru Ritter.

(gaaer Doctoren imøde.)

Aa Gud, er De der, Hr. Doctor! De troer ikke, hvor jeg har længtes efter Dem.

Doctoren.

Undskyld mig, bedste Frue! (kysser hende paa Haanden) Mine Forretninger have isandhed ikke tilladt mig at komme før.

Fru Ritter.

O, der behøves ingen Undskyldninger. De er velkommen, naar De kommer. — Behager De ikke at tage Plads?

(de sætte dem.)

Doctoren.

Nu, gode Frue, hvordan har vi det? Hvad siger vor lille Patient?

Fru Ritter.

Ak Gud, min Julle har været saa urolig inat.

Doctoren.

Saa?

Fru Ritter.

Det stakkels Barn laae og væltede sig, og græd og kunde ikke sove. Kinderne brændte paa hende. Bestandigt vilde hun have at drikke.

Doctoren.

Hm!

Fru Ritter.

Tilsidst kunde jeg ikke længer holde det ud. Jeg tog

hende op i Sengen til mig; og saa blev hun da endeligt rolig.

Doctoren.

Nu, vi faae see til, om vi ikke kan hjælpe paa den Lille. — Men hvorledes har De selv det, bedste Frue? Befinder De Dem vel?

Fru Ritter.

Hvorledes kan man befinde sig, naar man har idel Bekymringer! Jeg har rigtigt i den senere Tid aldrig været ret rask.

Doctoren.

Saa? — Hvad feiler Dem da, gode Frue?

Fru Ritter.

Jeg føler en bestandig Urolighed over mig og Tyngde i Lemmerne. Om Aftenen er jeg saa ængstlig.

Doctoren.

Hm! — Ja, vær De kun ganske rolig, lille Frue! det har intet videre at betyde.

Fru Ritter.

Saa Hr. Doctoren mener ikke, jeg skulde bruge noget derfor?

Doctoren.

Aa, nei! for det første ikke! Drik De brav kjølende Drikke og ligg' ikke for varmt om Natten, saa vil jeg siden see til at finde noget Passende for Dem. Den Hede, vi har havt i den senere Tid, bringer sligt Ildebefindende med sig. Jeg hører overalt klage over det samme. Det er en Slags Omgangssyge.

Fru Ritter.

Det er endda en Trøst.

Doctoren.

Hvorledes har Deres Stuepige det idag?

Fru Ritter.

Jo Tak! — Mener Hr. Doctoren ikke, at hun snart kan staae op?

Doctoren.

Vi kan endnu lade det beroe et Par Dages Tid. Det skader ikke, man er forsigtig.

Fru Ritter.

Ja Gud bevares! som Hr. Doctoren synes. — Men Emma har imorges rigtigt gjort mig bange.

Doctoren.

Emma? hvorledes det?

Fru Ritter.

Allerbedst som hun stod her, fik hun et ganske besynderligt Tilfælde, udstødte et Skrig og besvimede.

Doctoren.

Saa? Har De bemærket det tidligere hos hende?

Fru Ritter.

Her hjemme vel ikke. Men hun siger, at hun engang før, da hendes Tante i Korsøer døde, har havt et lignende Tilfælde.

Doctoren.

Hm! — Var der Intet, der imorges rimeligviis gav Anledning?

Fru Ritter.

Ingenting. Min Mand og jeg stod og talte med hende.

Doctoren (forskende.)

Saa? — Frøken Emma var maaskee dog i usædvanlig Sindsbevægelse?

Fru Ritter.

Nu ja, der kan jo snart forefalde noget i et Huus.

Doctoren.

Vistnok. — Et saadant Tilfælde er heller ikke usædvanligt hos unge Fruentimmer; det er næsten altfor almindeligt.

Fru Ritter.

Jeg troer heller ikke, det har noget at betyde. Men Emma er strax saa ængstlig.

Doctoren.

Lad De mig tale med Pigebarnet. Jeg tænker, jeg kan med et Par Ord berolige hende. Men apropos, bedste Frue, hvad Haab tør jeg gjøre mig? De erindrer...

Fru Ritter.

Ja, De kan troe, Hr. Doctor, hvad jeg har kunnet gjøre det har jeg gjort. Min og min Mands Stemme har De.

Doctoren.

Saa Deres kjære Mand giver ogsaa sit Samtykke?

Fru Ritter.

Min Mand er i dette Punkt ganske enig med mig. Men Emma er et egensindigt Barn, som man ingen Vei kan komme med.

Doctoren.

Det gjør mig virkeligt ondt.

Fru Ritter.

Hun agter Dem, Hr. Doctor! Hun erkjender alle Deres gode Egenskaber. Men — ja det er tungt for en Moder, selv at maatte sige det — jeg troer næsten, hun kunde give Dem Afslag blot for at være mig imod.

Doctoren.

Hm!

Fru Ritter.

For hvad skulde ellers være Grunden? Er det rimeligt, at Emma ellers vilde foretrække den taasſede Capitain Vagtel?

Doctoren.

Capitain Vagtel? Det er aldrig muligt!

Fru Ritter.

Som jeg siger Dem.

Doctoren.

Capitain Vagtel! et Menneske, der knap kan forbinde to Tanker! Det forekommer mig, at Frøken Emma har for megen Forstand til blot at kunne taale ham. Men skulde hun maaskee ikke have en anden Inclination?

Fru Ritter.

Aa Gud, nei! Saa indgetogent hun blev opdraget hos hendes Tante!

Doctoren.

Ja, for en Medbeiler som Capitain Vagtel frygter jeg i Sandhed ikke. Naar Deres Datter, som De selv siger, agter mig, saa tænker jeg nok, det skal lykkes mig at vinde hendes Kjærlighed. Men unge Piger have undertiden egne Griller. Kan vi faae dem afveien, saa haaber jeg, at Resten vil give sig af sig selv.

Fru Ritter.

Det troer jeg vist ogsaa. Jeg gjør dertil hvad jeg kan, og moraliserer og taler med hende som en Moder blot kan tale. Desuden har jeg faaet en god Ven af vort Huus, vor Cousin Linderod, til ved Leilighed at gjøre hende fornuftige Forestillinger —

Doctoren.

Linderod? Capitain i Søe-Etaten?

Fru Ritter.

Netop ham.

Doctoren.

Men, gode Frue, frygter De ikke for — Linderod er en ung Mand — Emma et vakkert Pigebarn —

Fru Ritter.

Derfor kan De være ganske rolig, Hr. Doctor! Fætter Linderod er en sindig, paalidelig ung Mand, ret et rart Menneske. Han er i forrige Tider kommet dagligt i vort Huus. Jeg kjender ham saa godt — Desuden er han forlovet.

Doctoren.

Naa! ja saa har det vel ingen Fare.

Tredie Scene.

De Forrige. Ritter (kommer trækkende ind med) Linderod og Emma.

Ritter.

Hør, Kone, Du maa sætte Skik paa Din Datter. Tænk, jeg kommer ned i Haven og lister mig bag de unge Folk for at see hvad de foretage dem; saa seer jeg, at vor Hr. Cousin vil som en galant Mand kysse Emma paa Haanden. Men hun trækker Haanden tilbage og siger: "Saadanne Galanterier kan min Herre spare sig!" — Fy, skamme Dig!

Fru Ritter.

Min Mand har Ret, Emma! Du skal ikke altid bære Dig saa keithaandet ad. (til Linderod) Men bryd De Dem ikke om hvad hun siger; hun er lidt fremmed her i Byen. — Kom nu! saa skal jeg forestille Dem for Doctor

Mørk. Capitain Linderod, Hr. Doctor! (Linderod og Doctoren complimentere hinanden). De kjender vist hans Tante, Commandeurinde Holm.

Doctoren.

Af Renommé har jeg den Ære.

Fru Ritter.

Det er en fortræffelig Kone, ret en Moder for sine Børn. Jo, hans Tante og jeg, vi har altid været gode Veninder, endnu fra vor Skolegang. — Men det er sandt, Emma! Doctoren vil tale med Dig — Du veed jo nok — kanskee han kan give Dig noget derfor.

Emma (ængstlig).

Ak nei, kjære Moder, det behøves vist ikke. Jeg befinder mig vel — meget vel!

Fru Ritter.

Ih, hvilken Snak! hør nu hvad Doctoren siger. (til Doctoren) Børn ere saa bange for at tage ind.

Doctoren.

Jeg tænker heller ikke det bliver nødvendigt. (til Emma venlig) Jeg hører, De har været upasselig imorges, bedste Frøken.

Emma.

Men nu feiler jeg intet — isandhed slet intet.

Doctoren.

Det er mig kjært at høre. Men det er min Pligt som Læge at undersøge Deres Tilstand for at forebygge værre Følger. Har de intetsteds nogen ubehagelig Fornemmelse, som Hovedpine eller deslige?

Emma.

Nei, jeg er vel.

Doctoren.

Hm! Tillader De! (føler hendes Puls) De maa vogte Dem for heftige Sindsbevægelser, bedste Frøken! Det er ikke gavnligt for Dem. Hvormed beskjæftiger De Dem i Almindelighed?

Emma (generet).

Jeg — nu, herhjemme er jo altid nok at tage vare paa.

Doctoren.

Læser De meget?

Fru Ritter.

Emma læser mere end hun har godt af, det har jeg altid sagt. Og er det ikke sandt, Hr. Doctor, at det er skadeligt for hende, at læse paa Sengen til midt ud paa Natten?

Doctoren.

Gavnligt er det vist ikke. (til Emma) Hvem vælger Deres Lectûre?

Fru Ritter.

Hun læser alt hvad hun kan faae fat paa. Min Mand skulde rigtigt holde lidt Øie med hvad Børnene læse.

Ritter.

Hvem? — jeg? Jeg veed Pokkeren ikke hvad der duer eller ikke duer. Hvad kjender jeg til de nyere Skrifter!

Doctoren.

Ifald De ønsker det, Frøken, skal jeg meget gjerne lede Deres Valg. Et fortroligt Bekjendtskab til Literaturen berettiger mig maaskee til at have en Stemme.

Fru Ritter.

Nu, Emma, takker Du ikke for et saa godt Tilbud?

Emma.

Jeg er Hr. Doctoren meget forbunden. Men jeg

læser sandeligen saa lidt, at det ikke vil falde mig vanskeligt at træffe et Valg.

Fru Ritter (afsides).

Altid er hun saa stridig.

Doctoren.

Jeg vil i det Hele taget heller ikke raade Dem til at læse meget eller sidde meget stille. Brav Bevægelse, flittigt ud i den friske Luft!

Fru Ritter.

Det kan ikke nytte, Hr. Doctoren taler til Emma derom. Jeg har min Plage med hende. Altid vil hun hænge hjemme; aldrig kan jeg faae hende ud. Men den lille Emma har sit eget Hoved, og vil ikke altid gjøre hvad hendes Moder siger.

Doctoren.

De kan sikkert uden Fare gjøre Alt hvad Deres gode Fru Moder raader Dem.

Emma (indigneret).

Jeg kjender for vel mine Pligter til at behøve Deres Raad i denne Henseende, Hr. Doctor!

Fru Ritter (opfarende).

Emma!

Doctoren.

Lad det være godt, Frue! — Vi glemme reent, at vi endnu ikke have seet til den lille Julie.

Fru Ritter.

Ja, Gud, Hr. Doctor! naar De tillader det, saa skal Ammen komme ind med Barnet.

Doctoren.

Det behøves ikke. Jeg kan jo gaae ind.

Fru Ritter.

Men det er virkeligt en Skam; der er saa urøddeligt derinde.

Doctoren.

Gjør dog ingen Omstændigheder, Frue! En Læge seer ikke paa Stuen, men paa Patienten.

(gaaer ind).

Fru Ritter

(til Linderod, med et straalende Ansigt).

Er det nu ikke en fortræffelig Mand, den Doctor Mørk? Saa ligefrem! Aa, det er en Engel!

(gaaer ind).

Ritter

(idet han følger efter hende).

Vent lidt, Mutter, og tag mig med.

Fjerde Scene.

Linderod. Emma.

Emma

(iler hen til Linderod og falder ham under en Strøm af Taarer om Halsen).

Linderod.

Fat Dig, kjære Emma! hvortil denne Lidenskabelighed! her er jo ingen Grund til at græde.

Emma.

O, jeg holder det ikke ud herhjemme! Hvert Ord, man siger mig, er en spids Kniv, der farer mig ind i Hjertet.

Linderod.

Din Moder er rigtignok fordømt udelicat i sine Udtryk.

Emma.

Hun tænker ikke paa, at jeg har Følelse! Hun

veed ikke, at hendes Ord krænke mig mere end aabenbar Mishandling. Denne skaanselløse Behandling! disse evige Ydmygelser! O, jeg seer, hvad de ville føre til!

Linderod.

Skaan Dig, kjære Emma! Husk paa, at Du har været upasselig imorges.

Emma.

Og denne Doctor, hun vil nøde mig paa! Han, der er mig saa forhadt! Hvad berettiger ham til at tale til mig med denne nedtrykkende Overlegenhed? Er jeg da saa sløv og svagsindet, at man med Magt maa holde mig i Ledebaandet? Hvorfor behandles jeg af Alle her i Huset som et uvorent Barn — og det i Fremmedes Nærværelse!

Linderod.

Naar Du blot vilde berolige Dig, kjæreste!

Emma.

Tilgiv mig, min Ven! — Jeg vil være rolig, jeg vil være det, fordi Du er her. Ellers holdt jeg det heller ikke ud. Du er den Eneste, der ikke miskjender mig. Ikke sandt, Vilhelm, Du troer jo ikke, at Din Emma er stridig og egensindig? Du vil ikke hver Dag pine hende med at opregne alle hendes Feil og Svagheder?

Linderod (leende).

Nei, det har ingen Nød! Jeg duer ikke til at opdrage Folk. Men lad os ikke tale mere om denne taasede Historie. Tænk heller paa, om Du ikke snart kan tale med Dine Forældre om vor Forlovelse.

Emma.

Det er mig umuligt! Jeg kan ikke! — Hvergang jeg vil tale til mine Forældre derom, er det ligesom Or-

dene døde paa mine Læber. (kjælende for ham). Giv nu blot lidt Tid, kjære Vilhelm! Vent blot et Par Dage! — Det haster jo heller ikke saa meget.

Linderod.

Jaja! Men naar Du vidste, hvilken Overtalelses-Gave der ligger paa Dine Læber, saa talte Du endnu idag.

Emma

(truer ham med Fingeren).

Du gjør Nar af mig!

Linderod.

Nei, ved Gud ikke!

Emma.

Det er ogsaa det samme! Jeg kan jo saa desuden ikke blive vred paa Dig. — Men tys! der kommer mine Forældre.

Femte Scene.

De Forrige. Ritter. Fru Ritter. Dr. Mørk (og siden) Capt. Vagtel.

Doctoren

(idet han træder ind).

Nei, lille Frue, for det Første vil vi ikke lade Barnet bruge Noget. Naturen hjælper sig nok selv.

Fru Ritter.

Mener De, Hr. Doctor? — Troer De ikke, der behøves at foreskrive Noget?

Doctoren.

Aa nei! Vi vil see det an nogen Tid.

Fru Ritter.

Men jeg tænkte blot — en Moder er omhyggelig for sine Børn — og naar der ordineres noget Nyt, saa

synes man altid, at man har fornyet Haab. — Men som Hr. Doktoren synes.

Doctoren.

Ja, kan det berolige Dem, saa kunde vi jo gjerne ordinere et lille Lindringsmiddel.

Fru Ritter.

Jeg troer vist, det kunde ikke skade.

Doctoren

(sætter sig ned og skriver; imidlertid staae alle de Øvrige tause og ærbødige).

Lad hende tage en Theeskeefuld af dette ind hver anden Time, saa vil De snart spore en Forandring.

Fru Ritter.

Meget vel, Hr. Doctor!

(Vagtel aabner Hoveddøren og bliver staaende paa Tærskelen).

Vagtel.

Tør jeg? — hvad, lille Frue? tør jeg?

Fru Ritter.

Ih, Capitain Vagtel! Vær saa god og trin nærmere!

Vagtel.

Men har De tilgivet mig?

Fru Ritter.

Aa, hvem husker paa saadanne Bagateller! — Værsgod!

Ritter

(der af Spøg holder Vagtel tilbage).

Nei, han skal min Tro ikke komme ind — ikke før han har gjort Afbigt.

Vagtel.

Vil Du bare af Veien! Du har ingen Ting at sige her. Det er Din Kone det kommer an paa. — Saa De har tilgivet mig, Frue? hvad? — Ikke sandt? jeg er et

Bruushoved, men et ærligt Skind. — Og saa la'er vi det være glemt! ... Jeg seer, De har Doctoren i Huset; hvordan er det med den Lille?

Fru Ritter (lidt kort.)

Jo, jeg takker, det er bedre. — Mens jeg husker det, Emma, tag denne Recept til Dig, og glem ikke: hver anden Time.

Vagtel.

En Recept? Lad mig see den! — Hm! der hører da Pokker til Hoved for at kunne huske alt det Krimskrams, der staaer her. (til Doctoren.) Men De har ogsaa et godt Hoved.

Doctoren.

Aa, det er vel ikke bedre end Andres.

Vagtel.

Nei, min Fa'er, Hoved og Hoved ere to. — Værsgod, lille Frøken! (giver Emma Recepten; hun gaaer ind med den). Spørg De Major Svenningsen, ham, der stod ved de Annecterede, og siden blev forflyttet til Livregimentet — om jeg ikke tidt har talt med ham om Deres Hoved. Først igaar, da Talen var, om hans Søn skulde studere, sa'e jeg til ham: "Ja, naar han havde Dr. Mørks Hoved!"

Ritter (skjemtende).

Ih nu Vagtel, man kan da heller ikke paastaae, at Dit Hoved mangler noget — undtagen Haar.

Vagtel.

Kommer Du nu igjen med Dine gamle Streger!

Ritter.

Herregud, Du forstaaer jo Spøg!

Vagtel.

Men jeg kan for min Død ikke lide at spøge, naar

man taler om alvorlige Ting. Desuden, at jeg har mistet Haarene paa mit Forhoved, det er der ingen Skam i.

Ritter.

Der er reen Gevinst derved. I det mindste kan Dit Haar nu ikke saa let voxe Dig over Hovedet.

Vagtel

(vender sig fra ham).

Nu vil jeg slet ikke mere tale med Dig. Lad os to snakke med hinanden, Hr. Doctor! Hvad skal man gjøre for at fordrive Vorter?

Fru Ritter.

Der er saamæn intet bedre, end at binde en Ende ægte rød Silke omkring Haandledet. Ikke sandt, Hr. Doctor?

Doctoren (smilende.)

Hjælper det ikke, saa skader det i det mindste heller ikke.

Vagtel.

En af Deres Colleger har raadet mig at komme Salpetersyre derpaa.

Doctoren.

Det havde jeg ikke raadet til. Udvortes Midler bør man være forsigtig med. — (tager Hatten for at gaae.)

Fru Ritter.

Vil Hr. Doctoren allerede til at gaae?

Doctoren.

Mine Pligter kalde mig andetsteds hen.

Fru Ritter.

Det var saamæn en Doctor-Visite. (afsides til Ritter) Doctoren vil gaae, Mand! Husk paa hvad vi har talt om.

Ritter.

Ja, min Kone og jeg har vel den Ære af Docto-

rens og Capitain Vagtels Selskab til Middag i Anledning af Cousin Linderods Ankomst til Byen.

Doctoren.

Meget forbunden.

Vagtel.

Paa mig kan Du regne.

Ritter.

Ja, til Middag kommer Du nok; men husk paa, at vi skal have os et Partie Boston iaften, og kom ikke for sildigt. (Til Doctoren.) Ja, De har Lov til at komme lidt sildigt iaften: De spiller ikke Kort.

Vagtel.

Nei, De hører til de Hellige. (til Linderod.) Han kan ikke taale, man taler om Kort.

Doctoren.

De gjør mig Uret, ifald De troer, at jeg slaaer mig til Hængehovedernes Partie. Men naar jeg dadler Kortspil, da skeer det blot, fordi jeg synes, det har erholdt en Vigtighed i det selskabelige Omgangsliv, der ikke kan andet end være skadeligt for dette.

Vagtel.

Aa, det er min Sjel kun Indbildninger!

Doctoren.

Det er ikke Indbildninger. Kortspil tilintetgjør Conversationen, og med denne det vigtigste Dannelses-Middel, som det selskabelige Liv tilbyder.

Vagtel.

Da seer man dog, at Folk, uagtet De spille Kort, er almindelig dannede.

Doctoren.

Ja, den almindelige Dannelse have vi nok af.

Men troer De ikke, at den finere Omgangstone maa lide ved et saa udbredt, saa let opnaaeligt Middel, som Kortspil, der gjør det muligt for Enhver, selv den meest Uvidende, at skaffe sig en Plads i de bedre Familier?

Vagtel.

Hør, veed De hvad, min Fa'er, man kan ikke undvære Kortspil.

Doctoren.

De svarer mig ikke paa det, jeg spørger om.

Vagtel.

Jeg veed nok — jeg veed nok! — Med Jer Herrer Lærde kan ingen Satan komme nogen Vei. Men spørg nu Capitain Linderod, om det ikke er sandt hvad jeg siger, at en solid Boston har sine meget gode Sider.

Linderod.

I een Ting maa jeg give Capitain Vagtel Ret, at det næsten synes som om man ikke kan undvære Spil. Saaledes som Selskaberne nu engang ere indrettede, saa nødtørftig og fattig Conversationen i Almindelighed er, har den fornuftige Mand næsten ingen anden Ressource end at sætte sig hen ved et Spillebord.

Doctoren.

Desværre, De har Ret. Men jeg dadler heller ikke den enkelte Spillende, men Spil i Almindelighed, der er Kilden til det Onde. Jeg finder det beklageligt, at saa mange taabelige Personer have stadig Adgang i gode Familier blot for at udgjøre fjerde Mand til en Boston.

Vagtel (piqueret).

Min Herre! jeg haaber, De vil ikke fornærme —

Doctoren.

Jeg har jo ikke udpeget Nogen.

Vagtel.

Ja, for ifald De vil fornærme, min Herre, saa vil jeg kun sige Dem —

Ritter.

Vil Du nu tie stille, Vagtel! Her er jo ingen Grund til at føle sig fornærmet. (taler afsides med Vagtel.)

Fru Ritter.

Doctor Mørk har saamæn Ret i hvad han siger. Jeg har tidt villet skjænde paa Capitain Vagtel for hans evige Kortspillen.

Ritter.

Naa naa, Mutter! vær ikke for slem mod Vagtel. Det er nu hans Feil, vi har hver vore.

Fru Ritter.

Ja, Du maa ikke troe, at Du er et Haar bedre end Capitainen. Du er meget værre; det er Dig, der forfører ham.

Ritter

(der morer sig over dette Svar).

Hahaha! jeg tænkte nok, det vilde komme!

Doctoren.

Jeg anbefaler mig til det ærede Selskab! (Doctoren gaaer, ledsaget af Fruen, og fulgt til Døren af Ritter.)

Sjette Scene.

Ritter. Capitain Vagtel. Linderod.

Vagtel

(seer efter Doctoren).

For at være fjerde Mand til en Boston! See, det er hans sædvanlige lumpne Maneer: allerbedst som

man taler venskabeligt med Folk, at komme med Stikpiller.

Ritter.

Men hvorfor indlader Du Dig ogsaa med ham? Hvor vil Du tænke at kunne disputere med en studeert Mand som Doctoren?

Vagtel.

Lad ham bare ikke komme mig for nær! Jeg er min Sjel ikke bange for at feie ham!

Ritter.

Hør veed Du hvad, Vagtel: Du siger, at Du i denne Tid studerer Menneskerne, men det kan for Gud ikke mærkes i Din Omgang.

Vagtel.

Jeg har ikke fornærmet Doctoren; det var ham, der begyndte. Men det er nu det samme — vi tale her som Venner; der er Ingen, der vil misforstaae mine Ord. Men at Doctoren er min Mand — nei, det er han ikke! Reent ud sagt: han er en Tværdriver. Jeg husker jo fra den Tid, vi vare sammen i det venskabelige Selskab. (til Linderod) Troer De, man kunde faae ham til at tage Deel i en Bolle Afbrændt? eller saameget som spise til Aften i Clubben? Saadanne Mennesker holder jeg saagu' ikke af. Man skal leve blandt Folk — man skal have Grundsætninger!

Linderod.

Kanskee det er af Grundsætninger, han ikke tager Deel i en Bolle.

Vagtel.

Nei, hør veed De hvad, min Faer, jeg veed ogsaa hvad Grundsætninger er. Troer De, jeg — see

paa mig! — troer De, jeg bryder mig om et Glas Afbrændt? hvad? — Men jeg lider ikke den fordømte Brøvl, der skal være om saadanne Ting. Naar et Par gode Venner i Clubben kommer hen til mig og siger: Er Du med i en Bolle, Vagtel? saa er det min Pligt at svare: "Kom an, hvorfor ikke?" Skulde jeg forstyrre mine Venners Fornøielse? Ih, fy for en Ulykke! — Men det er nu det samme; jeg faaer nok engang Kløer i Doctoren, og saa .... nok sagt! — Du kjender mig, Ritter! Du veed, at jeg lader mig ikke lumpe. — Farvel, Hr. Capitain! Farvel Ritter! —

(gaaer).

Syvende Scene.

Ritter. Linderod.

Ritter.

Man har sin Plage med disse Mennesker. Jeg kan ikke gjøre andet end agere Forligelses=Commissair her i Huset.

Linderod.

Jeg frygter selv for, at Vagtel med sin Hidsighed ikke vil stemme godt med Deres Datter.

Ritter.

Vistnok er Vagtel hidsig og fremfusende; men vil jeg have en Mand uden Feil til min Datter, saa kan jeg lede længe. Jeg seer paa Hovedsagen, paa Hjertet, paa en brav Tænkemaade, og i denne Henseende er Vagtel et af de reelleste Mennesker, jeg kjender. Jeg kan saa Skam faae mange Svigersønner, der udenpaa ere saa glatte som en Aal, tee sig overmaade godt i Sel=

skab, støde aldrig an mod fiin Levemaade, og ere grumme behagelige at tale med, ret artige og belevne Personer. Men gaaer man lidt dybere tilbunds i dem, saa seer man, at de ere pilraadne. Nei, jeg siger Tak for mig! — Men apropos, kjære Ven, fik De Leilighed til at tale med Emma om Vagtels Frierie?

Linderod.

Vist gjorde jeg. Vi stod netop i fuld Samtale derom, da Commerceraaden kom og afbrød os.

Ritter.

Naa, hvad sagde hun dertil?

Linderod.

Aa jo, jeg troer virkeligt, at hun — det forstaaer sig — (afsides) Jeg veed min Sjel ikke, hvad jeg skal svare ham. (høit) Seer De, det var naturligviis først nødvendigt, at indgyde hende Tillid til mig, at erhverve hendes Fortrolighed —

Ritter.

Det kan jeg begribe. Nu, vilde det gaae?

Linderod.

Jo, det gik rigtigt grumme godt. Hun var under Samtalen meget aaben og fortrolig — jeg kan ikke sige andet. Vi talte tilsidst med hinanden ret ordentligt som gamle Bekjendtere.

Ritter (fornøiet).

Naa! gjorde De! det kan jeg lide. — Nu, hvorledes vare saa hendes Tanker om Vagtel?

Linderod.

Jo, det lader rigtigt til, at hun synes ret vel om ham. Hun sa'e saaledes, for at anføre et Exempel, at

han var — (leder om et Udtryk) et . . . . ja, at han var ret et godt Menneske.

Ritter.

Gjorde hun? hvad? — Ja, Emma er saamæn en ganske fornuftig Pige, naar hun blot ledes med Forstand. Men hvad jeg vilde sagt — jeg staaer og tænker paa, at det var ret slemt, at jeg før afbrød Deres Samtale med hende. Megen Tid er her ikke at spilde.... Veed De hvad — naar De vil vente her, saa skal jeg sende Emma ind til Dem.

Linderod.

Meget vel.

Ritter.

Men hvad skal jeg sige til hende? Jeg maa dog have et Ærinde — Hm! jeg kan sende hende ind med en Bog til Dem. Saa mærker hun ingenting. — Adieu saa længe!

(gaaer ind i Salen).

Linderod (alene).

Det var Synd at sige andet, end at den gode Mand gjør sig al mulig Umage for at fremme mine Sammenkomster med hans Datter. Men hvad Pokkeren vil Enden blive herpaa? Jeg tænker, de bide Hovedet af mig, naar de erfare den sande Sammenhæng. Maatte jeg raade, saa friede jeg glatvæk den Dag idag. Men Emma vil jo ikke; det er mig jo umuligt at overtale hende! Og uden hendes Vidende tør jeg ikke vove derpaa. Jeg kan ikke vide hvad Indflydelse det kan have paa hendes Gemyt. Dette forkeerte Huus og denne totale Miskjendelse af hendes inderste Væsen har gjort

hende saa sensibel, at jeg ved et dristigt Skridt har Alt at befrygte af hende.

Ottende Scene.

Linderod. Fru Ritter (kommer i Heftighed ind fra Hoved Indgangen og slaaer Døren op.)

Fru Ritter.

Er min Mand ikke her?

Linderod.

Han gik nyligt ind i de andre Værelser.

Fru Ritter.

Vil De blot høre, Hr. Cousin! — Jeg har ærgret mig saadanne, at jeg knap kan staae paa mine Been.

Linderod

Hvad er der hændet, bedste Frue?

Fru Ritter.

Allerbedst som jeg staaer nede i Haven og taler med Doctoren, og han netop vil til at gaae, kommer det gale Spectakel, Capitain Vagtel, til, vælter sig ind paa Doctoren, overfuser mig, siger, at Doctoren kun skulde opgive alt Haab om Emma, at hun holdt af ham, at han havde faaet bestemt Løfte paa hendes Haand af min Mand, og at hele Sagen skulde afgjøres endnu iaften. — Hvad synes De?

Linderod.

(trækker paa Skuldrene).

Fru Ritter.

Hvad maa Doctoren troe om mig? Han maa jo tænke, jeg vil gjøre Nar af ham i hans aabne Oine. Til mig siger min Mand, at han er enig med mig, at han har Intet mod Doctoren. Det har jeg sagt ham

igjen. Og nu — nei jeg kan næsten ikke troe, at det er som Vagtel siger.

Linderod.

Deres Mand synes jo rigtignok at være en grumme god Ven af Vagtel.

Fru Ritter.

Det veed jeg, og jeg har jo ogsaa maattet snakke nok for min Mand, inden jeg fik ham stemt for Doctoren. Men, naar han engang har givet sit Ja, saa skal han rigtigt blive derved. Og troer De, at Emma virkelig holder saa meget af Vagtel? Nu har De jo talt med hende; hvorledes fandt De hende stemt mod Doctoren?

Linderod.

Jo — Gud bevares — hvorfor ikke! Hun agter ham jo meget for hans Kundskaber. Jeg troer vist, at hun med Tiden, og naar hun blot har aflagt endeel Smaa-Fordomme. . . .

Fru Ritter.

Ja, lad mig bare see, De gjør hvad De kan. De er min eneste Trøst. Men tys! jeg hører min Mand. Med ham skal jeg snakke en Smule.

Linderod

Saa vil jeg anbefale mig! (gaaer ud af Hoveddøren.)

Fru Ritter (alene.)

Er det sandt som Vagtel siger, at min Mand spiller under Dække med ham, saa veed jeg nok hvad jeg vil gjøre.

Niende Scene.

Ritter. Fru Ritter.

Ritter
(uden strax at bemærke Konen).

Nu kommer min lille Emma strax, Hr. Linderod! (afsides) Der har vi min Sjel min Kone! (høit) Er Du der, min Skat?

Fru Ritter.

Jeg har et Par Ord at tale med Dig. Doctoren har igjen spurgt mig om vor Bestemmelse med vor Datter, og om han turde regne paa Dit Samtykke.

Ritter.

Nu, hvad svarede Du?

Fru Ritter.

Hvad jeg svarede? — Det samme Du havde sagt til mig: at Du vilde ansee det som en stor Lykke at faae en Svigersøn som Doctoren.

Ritter.

Ja, de Udtryk brugte jeg just ikke.

Fru Ritter.

Udtrykkene gjøre Intet til Sagen.

Ritter

Det forstaaer sig, men saalænge det Hele er saa uvist . . . .

Fru Ritter.

Uvist? Hvad er her uvist? Har han ikke baade Dit og mit udtrykkelige Ja?

Ritter.

Javist; men — vi mangle dog endnu Emmas Samtykke.

Fru Ritter.

Aa, derfor er Doctoren saamæn rolig. Hvad han frygter for, er snarere, at Du skulde begunstige Vagtel fremfor ham. Men ikke sandt? den Frygt er jo ugrundet? Du har jo aldrig for Alvor tænkt paa, at forene Vagtel med vor Datter?

Ritter.

Hvem? Vagtel? — mener Du med Emma?

Fru Ritter.

Hvem skulde jeg ellers mene? Svar mig blot paa hvad jeg spørger om. Er Du ikke fuldkommen enig med mig, at vi ikke kan være bekjendt at give en Mand som Doctor Mørk Afslag?

Ritter (søvende).

Jo — Gud bevares — vist er jeg . . . . Doctoren er jo en grumme habil Mand.

Fru Ritter.

(efter en Pause, hvori hun har betragtet ham).

Niels, kan Du see lige paa mig?

Ritter (confus).

Paa Dig? — Hvad — hvordan mener Du?

Fru Ritter.

Niels! Niels! Du er ikke aabenhjertig mod Din Kone. Du har noget i Baghaanden, som Du ikke vil ud med.

Ritter.

Hvad har Du nu igjen sat Dig i Hovedet!

Fru Ritter.

Nei, det er kun altfor vist! det kan jeg tydeligt mærke paa Alt — Men Du maa skamme Dig! Mens jeg piner og plager mit Hoved for at befordre vor Dat=

ters Bedste, intriguerer Du mod mig, mod mig, Din egen Kone! Du synes vel, jeg er ikke ulykkelig nok. At mit yngste Barn er sygt, at jeg Dag og Nat ikke har et roligt Øieblik, Alt dette bryder Du Dig ikke om!

Ritter.

Men, Herregud, hvem har da sagt Dig —

Fru Ritter.

Naar Du endeligt vil vide det, saa har Din egen smukke Ven Vagtel forraadt Dig. Jeg var nær ved at synke i Jorden af Skam, saadanne som han nu nyligt opførte sig mod mig og Doctoren.

Ritter (afsides).

Nei, der er intet Udkomme med Vagtel!

Fru Ritter.

Men det vil jeg kun sige Dig: Vagtel tør ikke sætte sine Fødder i mit Huus. Jeg vil ikke see ham for mine Øine! Han maa ikke komme her til Middag!

Ritter.

Nei, hør veed Du hvad, Kone — nu vil jeg ogsaa tale et Ord med. Har vi engang inviteret Vagtel, saa skal han min Sjel ogsaa komme. Det ligner Ingenting. Desuden, Du veed, Vagtel er aabenmundet og har sin Gang i mange Huse. Sender Du ham Afbud, saa kan der let blive en heel Historie af.

Fru Ritter.

Jaja, Mand, Vagtel skal ikke blive gammel i mit Huus!

Tiende Scene.

De Forrige. Emma (med en Bog i Haanden).

Fru Ritter (til Emma).

Hvor har Du været i al den Tid?

Emma.

Oppe paa mit Værelse.

Fru Ritter.

Hm! Det havde været bedre, om Du havde seet til Børnene. — Hvad har Du der?

Emma.

En Bog, jeg vilde bringe herned.

Fru Ritter.

Har Du nu igjen hængt over Bøgerne! Er det nu ikke som jeg siger, at al min Præken hjælper saa godt som slet ikke!

Ritter.

Du gjør Barnet Uret, Mutter! Jeg havde bedet hende bringe Bogen herned.

Fru Ritter.

Ja, jeg veed nok: Du skal ved alle Leiligheder holde med hende. Men det er mig lige meget! Stik I kun Hovederne sammen! Jeg veed nok hvad jeg vil gjøre!

Ritter.

Naar man blot kunde tale fornuftigt med Dig.

Fru Ritter.

Du kan spare Dine Ord. Jeg seer jo saa tydeligt hvordan det hænger sammen. Emma havde aldrig gjort Indvendinger mod Doctor Mørk, naar Du ikke havde været.

Emma.

Nei, Moder, der behøvedes ingen Overtalelse, for at gjøre mig utilbøielig til en Forbindelse med Doctoren. Han er mig ubeskrivelig imod! Jeg kan ikke forklare hvori det ligger. Gud veed, han har intet Ondt gjort mig. Men, naar han taler til mig, ja naar jeg blot seer ham, ønsker jeg mig Vinger for at kunne flye for ham.

Fru Ritter.

Hør, Emma! med saadan Snak maa Du ikke komme til mig. Det er lutter Griller og Indfald, der kan være gode nok i Dine Bøger, men ellers gjøre Dig til Latter for Folk. — Og nu er jeg kjed af Din uforstandige Vægring. En Mand som Doctoren kan man ikke spise af med, at han er En imod. Altsaa, Emma! det er mit sidste Ord i denne Sag: jeg giver Dig Betænkningstid til iaften, og saa vil jeg have et afgjørende Svar.

Emma.

Jeg kan aldrig række Doctoren min Haand.

Fru Ritter.

Du skal og Du maa, Barn! Der vil komme den Tid, da Du vil takke Dine Forældre, at de nu have tvunget Dig.

Emma.

Nei, Moder, med Doctoren vil jeg altid føle mig grændseløs ulykkelig.

Fru Ritter.

Det er Romansladder, som gjælder til Vandsbek og ikke hos mig. — Nu gaaer Du op paa Dit Kammer og klæder Dig om; og naar Doctoren kommer til Middag, saa vil jeg kun have mig udbedet, at Du behandler ham høfligt og artigt.

(gaaer ind).

Emma.

Ak, kjære Fa'er! naar Du ikke staaer mig bi, saa er Alt tabt. Jeg føler, jeg har ikke Styrke til at staae imod.

Ritter.

Giv Dig tilfreds, mit Barn! Din Moder mener det ikke saa slemt, som hun siger det. Kom kun ind med! Alt vil endnu blive godt!

(de gaae ind).

J. A. A.
Feb. 18. 1854.

Fjerde Act.

Første Scene.

Linderod og Emma (komme ind fra Salen).

Linderod (med Latter).

Nei, denne Vagtel er rigtignok en original Fætter! Jeg har Sting i Siderne af at holde mig for at lee. Hørte Du hans sidste Dispute med Doctoren?

Emma.

De ere jo endnu i fuld Disputering derinde. Men Du skulde ogsaa have Skjænd; det var jo Dig, der hidsede dem op imod hinanden.

Linderod.

Bliv ikke vred, min Ven! Men jeg kan forsikkre Dig, en slig Dispute morer mig mere end den bedste Comoedie.

Emma.

Jeg begriber heller ikke hvorledes det gik til. Før Bordet var han og Doctoren meget skikkelige mod hinanden; men ved Bordet begyndte de paa engang.

Linderod.

Det er rigtigt meget naturligt. Før vi gik tilbords, holdt Din Fader og jeg en lang Tale for Vagtel, hvori

vi formanede ham til Fornuft. Denne Tale virkede paa ham under Suppen, Buddingen og Gjederne. Ved Stegen havde den allerede tabt endeel af sin Kraft. For jeg skal sige Dig, dengang havde Vagtel og Doctoren allerede hver drukket henved halvanden Flaske Viin.

Emma.

Ja den Viin, Vilhelm! Jeg ængstes tidt, naar jeg seer, hvorledes I Mandfolk drikke ved Bordet og blive hede i Hovedet og høirøstede. Hvem kan saa vogte sin Tunge?

Linderod.

Aa jo, naar man er en Smule vant til Touren.

Emma.

See, Vilhelm — (idet hun adskiller Haaret paa hans Pande) Dine Øine brænde, og Din Pande er heed. Du har vel ikke ogsaa drukket for meget ved Bordet derinde?

Linderod.

Giv Dig tilfreds. Jeg kunde endeligt have taalt mere. Men lad os tale sagtere: der kommer Nogen gjennem Salen. — Det er min Sjel Doctoren og Vagtel i fuld Dispute.

Emma.

Saa løber jeg min Vei.

Linderod.

Lad os gaae ned i Haven.

(de gaae).

Anden Scene.

Doctor Mørk. Vagtel. Ritter.

Vagtel (idet de træde ind).

Jeg siger heller ikke, at Dueller ere ønskværdige;

jeg paastaaer blot, at Dueller ere nødvendige for den Militaire.

Doctoren.

Denne Nødvendighed vil ikke rigtig ind i mit Hoved.

Vagtel.

Da er det dog ligefrem. Dueller forhindre Fornærmelser, idet de gjøre mig forsigtig i mine Udtryk, og beskytte mig mod Andres Insolencer.

Doctoren.

Det er høist besynderligt. Mener De for Alvor, at man behøver et saadant Middel for at sikkres mod Fornærmelser? Jeg tænker, at sand Dannelse og god Tone i Selskabet er det bedste Præservativ mod Insolencer.

Vagtel.

Ja, min Fa'er, det kan De sige som Civil, men det kan jeg ikke. Vor Ære krænkes af et lille Ord, af en usædvanlig Mine. Point d'honneur er vor Afgud; vi Militaire leve af Point d'honneur. — Er det ikke sandt, Ritter?

Ritter.

Jo, paa en Maade. I det mindste kan I ikke altid leve af Jeres Gage.

Vagtel.

Spas tilside, saa bliver jeg derved, fornærmer man mig, jeg er tilfreds hvem det saa er, saa har jeg som Mand af Ære ingen anden Udvei end en Udfordring.

Doctoren.

Hvem det saa er? — Man pleier dog kun at gjøre denne Sætning gjældende mod Militaire.

Vagtel.

Nei, det er mig det samme.

Doctoren.

Jeg sætter altsaa, at Deres Skrædder viiste sig insolent mod Dem, ja maaskee endogsaa lagde Haand paa Dem, vilde De saa ogsaa af ham søge Reparation for Deres Ære?

Vagtel.

Hos min Skrædder? — Ja, Gud bevares! consequent maa man være. Har jeg Ret, Ritter?

Ritter.

Vistnok. Der er jo heller Ingen mere skikket til at reparere end en Skrædder.

Vagtel.

Med Dig kan man aldrig tale alvorligt!

Ritter.

Et godt Ord igjen! Jeg giver Dig jo forsaavidt Ret, at naar man engang har saadanne Grundsætninger, kan der sagtens ingen Undtagelse finde Sted.

Doctoren.

Men Grundsætningen selv duer ikke. Den er bygget paa Fordomme og leder til Raahed i Sæder.

Vagtel.

Fordomme! aa, Fordomme!

Doctoren.

Intet fornuftigt Menneske kan bifalde Dueller. De forbydes ligefrem af Lovene for det borgerlige Selskab.

Vagtel.

Nei, min Fa'er, lær De mig ikke, hvad der forbydes i Lovene for det borgerlige Selskab. Det kjender jeg sgu bedre. Nu har jeg været Medlem der saalænge og selv engang været Directeur. Vore Love have ikke et Ord om Dueller.

Doctoren.

De misforstaaer mig. Jeg mener det store borgerlige Selskab.

Vagtel.

Jeg veed min Sjel nok hvad De mener. Men De ta'er Feil.

Doctoren.

Jeg mener det borgerlige Samfund, Foreningen af Statens Borgere.

Vagtel.

Jaja! — Men De ta'er Feil!

Doctoren.

De forstaaer mig endda ikke. Jeg taler ikke om Klubben, det borgerlige Selskab.

Vagtel.

Mener De kanskee det bestandige borgerlige Selskab?

Doctoren.

Aa, nei vist ikke!

Vagtel.

Ja, for dets Love har heller ikke et Ord om Dueller; saa der kommer De ogsaa tilkort. (afsides til Ritter) Jeg skal nok knibe ham!

Doctoren.

Men, Herregud, Menneske! hvem taler om Klubber?

Vagtel.

Menneske? — Jeg vil bede Dem Hr. Doctor, at vælge Deres Ord. Jeg er intet Menneske!

Doctoren.

Det er det første sande Ord, jeg har hørt af Dem.

Vagtel (med Hidsighed).

Jeg er intet Menneske! Det er ingen Tiltale til Folk. Er det Deres Hensigt at fornærme mig, saa har De henvendt Dem til den Urette; er det derimod ikke Deres Hensigt at fornærme mig — saa — saa —

Doctoren
(med et sarcastisk Smiil).

Ja, hvad saa, Hr. Capitain?

Vagtel.

Ja, De maa forlade mig det, Deres Opførsel er høist upassende. — Menneske kan man sige til sin Karl, sin Skopudser, men ikke til Folk af Opdragelse.

Ritter (afsides).

Jeg tænkte nok, de vilde komme op at skjændes.

Doctoren.

De gjør Ophævelser af en Bagatel, som det ikke er værd at tale om.

Vagtel.

Jeg beder om Forladelse, Hr. Doctor! Jeg beder meget om Forladelse! Det er ingen Bagatel. Om jeg kalder en Mand for en Kjøter eller en brav Mand, det er saa min Sjel ikke det samme.

Ritter (til Vagtel).

Doctoren har vel heller ikke meent det saa slemt. Et Ord kan jo let falde En ud af Munden. Det slaaer man i Glemmebogen.

Vagtel.

Nei, nei, nei, Ritter! det forstaaer Du Dig ikke paa. En Fornærmelse er en Æressag, og en Æressag slaaer man ikke i Glemmebogen.

Doctoren.

Naar man seer ret til, har Capitainen isinde at udfordre mig.

Vagtel.

De har ikke nødig at tale i saa spodsk en Tone, Hr. Doctor! Jeg veed ret godt, at De føler Dem hævet ud over den almindelige Mening. Det er jo ikke første Gang vi tales ved. Havde De været som andre Mennesker, saa havde De ikke havt nødig at gaae ud af Clubben. Veed De det, min Fa'er!

Doctoren.

Hvad er det, De siger? Havt nødig at gaae ud af Clubben —?

Vagtel.

Jeg veed sgu nok hvad jeg siger. Troer De ikke, jeg har mærket hvad De sigter til med Deres Stiklerier paa det borgerlige Selskab? Men det kan jeg sige Dem, der har De været Medlem; men der bliver De min Sjel aldrig tiere Medlem. — Tak De Gud, at De kom ud som De kom.

Ritter (afsides til Vagtel).

Det gaaer aldrig godt som Du taler, Vagtel!

Doctoren
(med undertrykt Harme).

Hør, veed De hvad, Hr. Capitain, tak De Gud, at vi ere i Commerceraadens Huus. Ellers skulde jeg tale til Dem i en anden Tone.

Vagtel.

I en anden Tone! Ih Gud bevares! Geneer Dem endeligt ikke! I en anden Tone! — Tør jeg spørge Dem, Hr. Doctor — —

Ritter (afsides).

Vil Du nu tie stille, Vagtel! Der kommer min Kone. Eller vil Du fordærve Alt paany?

Tredie Scene.

De Forrige. Fru Ritter (fra Salen).

Fru Ritter.

Jeg synes, Herrerne vare lidt høirøstede herinde.

Ritter.

Aa, det var Ingenting, Mutter. Vi kom bare lidt op at disputere om General Diebitsch.

Fru Ritter.

Har de nu politiseret igjen! Det var vist Capitainen, der begyndte.

Vagtel.

Jeg be'er, Frue! Politik er da ingenlunde saadanne min Sag.

Ritter (afsides).

Men derimod Mangel paa Politik.

Fru Ritter.

Ja, Doctoren var det saamæn ikke.

Vagtel.

Nei, derfor kan De være rolig. (spydig) Doctoren holder meest af at tale i en anden Tone.

Ritter (afsides).

Nu begynder han saagu' igjen!

Fru Ritter.

I en anden Tone? Hvorledes mener De?

Vagtel.

Jo, jeg skal have den Ære at sige Fruen: der gives

virkeligt Mennesker her i Byen, der ikke kunne finde dem i almindelig god Tone; og de tale gjerne i en anden Tone, har jeg mærket.

Doctoren.

Ifald De dermed sigter til mig, Hr. Capitain —

Ritter.

Ei hvad, Hr. Doctor! De er jo en fornuftig Mand! Skal vi nu disputere igjen? Kom Vagtel, Du glemmer, vi skal ned i Haven og drikke Kaffe. (afsides til Vagtel) Gjør som jeg siger, Vagtel! Jeg har noget at tale med Dig om.

Fru Ritter.

Men hvad er her passeret?

Ritter.

Ingenting, min Skat! Som sagt, General Diebitsch og den osmanniske Port. — Kom nu, Vagtel!

Vagtel

(afsides, idet Ritter trækker af med ham).

Det Trækplaster! Han skal ikke glemme mig saa snart!

Fjerde Scene.

Fru Ritter. Doctor Mørk.

Fru Ritter.

Men min Gud, Hr. Doctor! hvad var her paafærde?

Doctoren.

Vagtel har fornærmet mig, i høieste Grad fornærmet mig, og uden ringeste Anledning fra min Side. Jeg tør som Mand af Ære ikke længer finde mig i hans utaalelige Opførsel.

Fru Ritter.

Men Du Frelsens Gud! skal da dette Menneske hver Time paa Dagen forstyrre Freden i mit Huus!

Doctoren.

Vent ikke Huusfred, saa længe De dagligt seer en Mand hos Dem, hvis Trættekjærhed kun overgaaes af hans exempelløse Uvidenhed. At vælge ham til Deres Svigersøn, er at gjøre Deres Datter ulykkelig. Jeg taler ikke for min egen Sag. Onsker De det, træder jeg frivillig tilbage og opgiver mine Fordringer paa Deres Datter. Men det er min Pligt at advare Dem.

Fru Ritter.

Hvad skal jeg arme Menneske gjøre? naar selv min Mand, som jeg har fortalt Dem, hemmeligt understøtter Capitainens Frierie? naar endogsaa Emma, som det lader, giver ham Fortrinnet?

Doctoren.

For Deres Mand har jeg al mulig Agtelse. Men jeg frygter for, at han af Venskab for Capitainen lader sig altfor meget lede af ham. Hvad Frøken Emma angaaer, kan jeg, uagtet Et og Andet synes at tale for Deres Formodning, dog umuligt troe, at hun for Alvor skulde finde Behag i en Person som Capitainen. Nykker, Pigeluner og Mangel paa rigtig Indsigt er vel her Hovedsagen. Lad De mig tale i Eenrum med hende! Jeg haaber, det skal lykkes mig, ved fornuftige Forestillinger at aabne hendes Oine.

Fru Ritter.

Men hvis det nu ikke lykkes Dem, Hr. Doctor?

Doctoren.

Ja — saa veed jeg intet andet Middel end det, vi talte om før Bordet.

Fru Ritter.

Vistnok — naar alt andet skulde slaae Feil. Men — tael De nu først med Emma, Hr. Doctor, saa kan vi jo altid indrette vore Beslutninger derefter. Jeg troer, hun kommer netop nu herind, saa kan De strax prøve Deres Lykke.

Femte Scene.

De Forrige. Emma (fra Hoved-Indgangen).

Fru Ritter.

Er Du der, mit Barn? Hvor er Linderod?

Emma.

Han er nede i Haven.

Fru Ritter.

Naa! — Jeg maa forlade Dem Hr. Doctor, og see til, hvorledes det staaer sig dernede. Vi skal drikke Kaffe i Haven. Undskyld mig! (idet hun gaaer vil Emma følge med). Du har ikke altid nødig at løbe mig i Hælene. Bliv nu her og hold Hr. Doctoren med Selskab.

(gaaer ud af Hoveddøren).

Sjette Scene.

Emma. Doctoren.

Doctoren

(efter et lille Ophold).

Omsider, bedste Frøken, er jeg saa lykkelig at kunne tale et Par Ord med Dem i Eenrum. Deres gode Fru Moder har, som jeg veed, underrettet Dem om de Følelser, jeg nærer for Dem. — Jeg veed ikke hvad Haab jeg tør

gjøre mig. Selv Deres Fru Moder er ubekjendt med Deres Tanker. Med Bedrøvelse have vi bemærket, at Emma er indesluttet i sig selv og synes at lide af en hemmelig Kummer. Men, hvis min Stilling, min Erfaring giver mig nogen Ret til Deres Tillid, saa beder jeg Dem om, bedste Frøken, at skjænke mig Deres Fortrolighed, at meddele mig hvad der ligger Dem paa Hjertet — hvad De maaskee af en eller anden let begribelig Misforstaaelse har taget i Betænkning at aabenbare Deres Moder. (efter en Pause, under hvilken Emma er i synlig Spænding) De har en Ven i mig, som De uhindret kan betroe Dem til.

Emma.

Isandhed, Hr. Doctor, jeg begriber ikke hvad jeg kunde betroe Dem som Fremmed, naar ikke engang mine Forældre turde vide det.

Doctoren.

Lægen er ikke en Fremmed. Hans Forhold til hans lidende Medborgere giver ham Krav paa Fortrolighed, noget, min Stilling, som Huuslæge fortrinligviis lader mig haabe. (vedblivende, da Emma tier) Hvormed har jeg fortjent den Tilbageholdenhed, De viser mod mig? Jeg tør vel uden Selvroes paastaae, at min Erfaring, mine Kundskaber fortjene Agtelse; at et til Videnskabelighed og Kunst opoffret Liv turde have Værd i Deres Øine.

Emma.

Jeg troer aldrig, at jeg har nægtet Dem den Agtelse, man skylder Deres Stand og Kundskaber.

Doctoren
(gribende hendes Haand).

Saa nægt mig heller ikke Deres Tillid! De trænger til en Ven, til en Fortrolig. Lider De af et legemligt

Ildebefindende, hvem kan da nærmere være Deres Raadgiver end Lægen? Og trykker en hemmelig Sorg Deres Hjerte, da vil De ogsaa i ham finde en deeltagende Tilhører.

Emma.

Jeg beder Dem, Hr. Doctor, lad os afbryde denne Samtale.

Doctoren.

Er jeg Dem da saa lidet kjær, at De allerede ønsker denne korte Samtale afbrudt? Eller skal jeg virkeligt troe, hvad man har sagt mig, at en lykkeligere Medbeiler staaer iveien for mine Forhaabninger?

Emma (ængstlig).

Min Gud, Hr. Doctor — jeg veed ikke hvad De mener — hvem har sagt —

Doctoren.

Men det er ikke muligt! For en Pige med Deres Dannelse kan en Capitain Vagtel i det Høieste være taalelig. Jeg maatte have meget ringe Tanker om mig selv, naar jeg vilde frygte for at tabe ved en Sammenligning med ham.

Emma (fattet).

Vagtel er brav og redelig. Uagtet hans Særheder er han afholdt overalt.

Doctoren.

Han er uden Dannelse, af indskrænket Dømmekraft og fuld af Uvidenhed. Han er ikke skikket til at være en saa aandrig Piges Ledsager gjennem Livet.

Emma.

Der behøves sandeligen ikke mange Kundskaber for at finde Vei gjennem dette Livs Labyrinther. Hvorofte

finder et jevnt Sind, der ledes af en ufordærvet Følelse, uden Møie sig tilrette, medens den, der stoler mere paa sit Hoved end paa sit Hjerte, er vildfarende.

Doctoren.

Men Vagtels Uvidenhed er forenet med en utaalelig Arrogants. Hans raae Dyder kunne ikke behage andre, end dem, der staae paa samme lave Trin som han.

Emma.

Jeg beder Dem erindre, at han er min Faders Ven.

Doctoren.

De overrasker mig, Frøken! Skulde denne Mand virkeligt have gjort Indtryk paa Deres Hjerte?

Emma.

Det er Uret, Hr. Doctor! De lægger en Betydning i mine Ord, som de ikke have.

Doctoren.

Ringeagter De mig da saameget, at De endog sætter mig under dette Menneske?

Emma.

Hvad berettiger Dem til dette Spørgsmaal? Jeg har jo ikke ved et Ord givet Anledning enten til den ene eller den anden af disse Meninger.

Doctoren.

Hvad skal jeg da troe? Hvis nu Deres Forældre, Frøken, give Dem Valget mellem Capitain Vagtel og mig, hvem troede De da at burde foretrække? (efter et Ophold mens Emma tier). Jeg ærer Deres Taushed og vil ikke foregribe Dem i Deres Beslutning. — Hvad der stod i min Magt har jeg gjort for at bevæge Dem til en aabenhjertig Tilstaaelse; men desværre uden Held. Jeg tvivler

ikke om Deres Velvillie for mig, Deres Agtelse; og beder Dem være overbeviist om, at i hvad jeg saa bestemmer mig til, for at fremme Opnaaelsen af mine Ønsker, vil en uskrømtet Kjærlighed være den eneste Bevæggrund til mine Handlinger. (bukker ærbødig for Emma; hun gaaer ind i Salen).

Syvende Scene.

Doctor Mørk (ene).

Forunderlige Skabninger! sammensatte af Lyst til Modsigelse og Luner. Veed hun hvad hun vil? Nei, isandhed! naar ikke denne Disharmonie mellem hende og Moderen var, da havde jeg Intet at befrygte. Og hendes Tilbageholdenhed, selv Bitterheden i hendes Udtryk, hvad er det andet, naar Alt kommer til Alt, end en temporair sygelig Stemning? — Hendes Hjerte er frit; thi for Vagtel kan hun ingen Kjærlighed bære; det er umuligt, det er utænkeligt! — Og, hvis det dog var Tilfældet? — Hm! — han skal ikke triumphere! Saalænge jeg har noget at sige her i Huset, skal det ikke skee! For ham er hun vissellig for god. Og om det saa blot var for at trodse ham, det skal forpurres! Hellere end jeg staaer tilbage for en saa elendig Karl, vil og bør jeg vove det Yderste! —

Ottende Scene.

Doctoren. Fru Ritter. Linderod.

Fru Ritter.

Nu, Hr. Doctor, har De talt med Emma?

Doctoren.

Jeg har talt med hende, men — —

Fru Ritter.

Hvorledes? Gav hun Dem et bestemt Afslag?

Doctoren.

Nei, ingenlunde! Deres Datter synes ikke at være ugunstig stemt imod mig. Hun røbede en uindskrænket Agtelse. Desværre savnede jeg Tillid.

Fru Ritter.

Emma vise Tillid til Nogen! Dertil er hun rigtignok altfor indesluttet og sær.

Doctoren.

Hendes Sindsstemning har ikke frapperet mig; jeg har fundet Sligt før hos de fortræffeligste Fruentimmer. Men — som jeg alt ofte har erklæret — hun trænger til en haard Nødvendighed, for at erkjende hvad der er til hendes Bedste.

Fru Ritter.

Ja, jeg har jo altid troet, at Emma gjør intet Gode, før hun bliver tvunget dertil. Cousin Linderod, som jeg har meddeelt vor Beslutning, hvis alt Andet skulde mislykkes, mener rigtignok, at det maaskee kunde have farlige Følger for Emma.

Linderod.

Men det er naturligviis kun min individuelle Mening. Hr. Doctorens Indsigt og Menneskekundskab maa jo vide det bedre.

Doctoren.

Tro De mig, Hr. Capitain, her er Intet at befrygte. Jeg kjender Emmas Tilstand for vel. Hendes Ildebefindende imorges har intet at betyde; det er en Fruentimmersvaghed, der er af forbigaaende Natur. At hun modsætter sig sin Moders Raad, skeer ikke af nogen bestemt

Villie, men — jeg troer heri at burde give Fruen Ret — af en hos unge Piger meget sædvanlig Lyst til Modsigelse. Finder Emma sig pludselig overrasket, seer hun, at der fornuftigviis ingen anden Udvei gives, da vil Luner og Særheder vige for Fornuftens Stemme. Lad Selskabet iaften være forsamlet; lad Fruen erklære hendes Forbindelse med mig som noget afgjort, og De skal see, Emma giver efter! — Det er blevet mig bestandigt klarere, at et sligt kraftigt Middel er nødvendigt for at forjage den Usikkerhed, der er i hendes Tankegang.

Linderod (afsides).

Nei, min gode Doctor! der har Du forregnet Dig.

Doctoren.

Jeg tør næsten indestaae for et godt Udfald. Men — skulde det mislykkes, saa har vi gjort hvad der stod i vor Magt, og jeg overlader da villigt min Medbeiler en Triumph, han kun lidet har fortjent.

Fru Ritter.

Vær De rolig, Hr. Doctor! Vagtel skal ikke triumphere!

Doctoren.

Ja, bedste Frue, gribe vi ikke til bestemte Forholdsregler, da vil det rimeligviis dog skee; Vagtel er i sin Taabelighed istand til meget.

Fru Ritter (eftertænksom).

Sandt nok — naar jeg ellers kan fæste Lid til hvad man har sagt mig. Men jeg kan næsten ikke troe det.

Doctoren.

Maaskee De er saa god at forklare Dem.

Fru Ritter.

Seer De, En af Pigerne kom nu nyssens hen til

mig nede i Haven og fortalte mig — men hvem kan sidere paa Tjenestefolks Sladder!

Doctoren.

Hun fortalte?

Fru Ritter.

At idet hun gik bag ved Vagtel, havde hun hørt ham sige til min Mand, at naar han blot turde, vilde han føre Emma bort endnu iaften. Og Cousin Linderod siger, at han selv frygter for noget Lignende.

Doctoren.

Har jeg nu ikke Ret i hvad jeg paastaaer? Vagtels Uforstand kjender ingen Grændser. — Og naar han nu virkeligt begaaer en lignende dum Streg; naar Deres Mand af Svaghed giver efter for ham: vil De saa udsætte Deres Datter for Byens Omtale, forspilde hendes Rygte . . . . ?

Fru Ritter.

Gud frie mig! Mit Barns Rygte er mig altfor kjært!

Doctoren.

Saa lyd De mit Raad, Frue, og prøv det sidste Middel; De vil ikke fortryde det. — Hvad vi alene have at sørge for, er, at Deres gode Mand og Capitain Vagtel i det afgjørende Øieblik ikke maa være tilstede.

Fru Ritter.

For min Mand kan De være rolig; han kan gjerne være tilstede. Men Vagtel bør rigtignok ikke være her iaften.

Doctoren.

Men hvorledes bortfjerne vi ham? Deres gode Mand har jo inviteret ham til et Spilleparti; og saa kommer han tidligt. Hm! — Veed De intet Raad, Hr. Capitain?

Linderod.

Det kan være vanskeligt nok at holde ham borte netop paa den Tid.

Fru Ritter.

Hør veed De hvad, kjære Hr. Cousin, De har jo fortalt mig, at De alene beboer hele den store Gaard herhenne, mens Deres Onkel er paa Landet. Kunde vi ikke faae ham hen hos Dem, og opholde ham med Et eller Andet?

Linderod.

Det hele Huus staaer til Deres Tjeneste, men — med det Gode kan jeg sikkert ikke holde ham længe hos mig.

Doctoren.

Jeg troer ikke, man er forbundet til at vise Skaansel mod en Mand, der fornærmer ved hvert andet Skridt han gjør.

Linderod.

Hvorledes mener De da, vi skulde bære os ad?

Fru Ritter.

Intet er lettere. Naar De nu gaaer herfra, saa tager De ham med Dem; et Paaskud kan De jo sagtens hitte. Og naar De saa først har ham hjemme hos Dem, saa maa De paa alle mulige Maader see til at holde ham op. Har De ikke noget, hvormed De kan sysselsætte ham?

Linderod.

Jo, der er jo et Billard hjemme.

Fru Ritter.

Fortræffeligt! Vagtel er en passioneret Billardspiller.

Linderod.

Godt nok: men naar vi nu have tilbragt en 2 á 3 Timers Tid dermed, saa forudseer jeg, at Vagtel render fra mig.

Fru Ritter.

Men det maa han endeligt ikke. Klokken 7 komme de Fremmede; indtil Kl. 8 maa De absolut holde paa ham. Min Mand og jeg have netop i den Anledning truffet en Aftale.

Linderod.

Men hvorledes skal jeg holde ham?

Fru Ritter.

Ja, det er sandt nok —

Doctoren.

Nu, jeg tænker, at ifald vi kan stole paa, at De vil være os behjælpelig, Hr. Capitain, saa vil Sagen ingen Vanskeligheder have.

Linderod.

Ja, hvad jeg kan gjøre . . . .

Doctoren.

Velan da! Kan vi holde Vagtel herfra med det Gode — saa meget destobedre! hvis ikke, maa vi bruge Magt.

Linderod (lurende).

Hr. Doctoren troer altsaa . . .

Doctoren.

At vi bør lukke ham inde.

Linderod.

Indespærre Capitain Vagtel? (med høi Latter) Ih, med største Fornøielse!

Fru Ritter (betænkelig)

Men Følgerne, Hr. Doctor!

Doctoren.

Hvad Følger kan det have, om den Nar sidder indespærret en Times Tid eller ikke! Tænk blot paa Deres Datters Vel, Frue, paa hendes Rygte, ifald han udfører sin affindige Plan!

Fru Ritter.

Gud, nei! De har Ret! Det vilde jo være forskrækkeligt! Sagen er da heller ikke saa farlig. Ikke sandt, Hr. Cousin?

Linderod.

Aa nei! — Men een Ting maa jeg dog betinge mig saavel for min egen Skyld, som for ikke at vække Vagtels Mistanke. Hr. Doctoren maa følge ind med. Naturligviis kan De hemmeligt absentere Dem naar De vil.

Doctoren.

Derimod har jeg Intet. Det Værste er kun, at Vagtel og jeg netop nu staae paa en spændt Fod med hinanden.

Fru Ritter.

Aa, jeg skal saamæn nok forlige Dem; dertil behøves der ikke meget. Kom nu ned med i Lysthuset; der træffe vi ham. Kaffeen har desuden længe staaet og ventet paa os. (tager Doctoren under Armen. Til Linderod). Bliv De nu lidt heroppe. Det kunde vække Opmærksomhed, naar vi komme samlede ned. Eller ønsker De, at vi skal sende Dem Kaffeen herop?

Linderod.

Jeg be'er; jeg drikker ikke Kaffe.

Fru Ritter.

Maaskee jeg maa sende Dem et Glas Portviin?

Linderod.

Nei, tusind Tak!

Fru Ritter.

Eller Madeira, eller hvad De ellers ønsker?

Linderod.

Jeg beder Dem undskylde —

Fru Ritter.

Ja Gud! — geneer Dem endeligt ikke! Her er De saamæn som om De var hjemme. Jeg har altid viist mig som en Moder mod Dem; det veed De jo.

Linderod.

Jeg haaber ogsaa, jeg har altid viist mig som en lydig Søn.

Fru Ritter.

En stor Strik har De altid været, som havde det fingertykt bag Ørene; men en Strik, som vi Alle holdt af. Det Skudsmaal skal jeg bestandigt give Dem. Men kom nu, Hr. Doctor, og lad os gaae ned.

(hun og Doctoren gaae ud af Hoveddøren).

Niende Scene.

Linderod (ene).

Gud hjælpe mig! saaledes som jeg her i Huset bliver bombarderet. Før kom jeg ned i Haven; der raabte og skreg Vagtel paa, at han vilde føre min Kjæreste bort, og forlangte, at jeg skulde være ham behjælpelig derved. Knap er jeg kommet herop, før Doctoren beder mig række Haand til et Project, der, hvis det udføres, formodentligt vil tage Livet af min Kjæreste. Men ved den levende Gud, denne hersens Doctor skal bøde for sit Project! I een Ting skal jeg føie ham: Vagtel skal af=

veien. Deels er jeg nødt dertil af Frygt for de Dumheder, han endnu kan falde paa, og deels er det en altfor fornøielig Tanke at have ham under Laas og Lukke en Timestid. Men lad saa Doctoren hytte sig, hvis han kan! Han kan komme under Kjølen, inden han veed et Ord deraf. — Fordømt! over al denne utidige Tøven har Sagen taget en saa alvorlig Vending, at jeg begynder at ængstes for Udfaldet. Havde jeg blot fulgt mit eget Hoved og friet lige da jeg kom idag! Nu seer jeg nok at det ikke gaaer an. — Hm! — Emma lader sig hverken see eller høre, og her er saa lidt Tid at spilde. Naar jeg blot kunde give hende et Vink! — Vi! kanskee hun er herinde — (gaaer til Salsdøren, da de følgende Personer træde ind) Naa! skal jeg nu have dem paa Halsen igjen!

Tiende Scene.

Linderod, Ritter og Vagtel (fra Hoved-Indgangen).

Ritter (trædende ind).

Det gaaer Gud hjælpe mig ikke an!

Vagtel.

Men Du skal jo lade som om Du ikke veed af Noget.

Ritter.

Nei, Vagtel, jeg tillader det ikke.

Linderod
(gaaer hen til dem).

Tør man vide hvorom der disputeres?

Ritter.

Vi tale om Vagtels Plan med at føre Emma til Roeskilde til hendes Faster.

Linderod.

Jeg troede, den Plan var opgivet for lang Tid siden.

Vagtel.

Veed De da ikke hvad vi have hørt siden den Tid?

Linderod.

Nei —

Ritter.

Jo, seer De, min Kone og jeg har alt i Formiddag truffet den Aftale, at alt skal være afgjort til iaften inden Kl. 8; at Emma inden den Tid skal vælge mellem Vagtel og Doctoren, og Forlovelsen strax declareres for de Fremmede, vi vente. Men nu faae vi at vide, at Doctor Mørk har overtalt min Kone til uden videre at erklære hans Forlovelse med min Datter for alle de Fremmede. Han stoler paa, at Emma vil overraskes og give efter.

Vagtel.

Er det nu ikke en lumpen Karl?

Linderod (lader forbauset).

Hvad hører jeg! — Men hvorledes har De faaet det at vide?

Ritter.

Jo, jeg er kommen paa Spor derefter. Jeg skal sige Dem, Syjomfruen — Ja, det er nu det samme. At jeg veed det, er vist. Det var allerede afgjort før vi spiste.

Linderod.

Hvad vil Hr. Commerceraaden gjøre derved?

Ritter.

Det er just Spørgsmaalet; det veed jeg ikke. Jeg kunde jo rigtignok underrette Emma derom iforveien.

Men jeg frygter sgu for, at Barnet skal blive mig daarligt, og tage sig det altfor nær.

Linderod.

Nei, dertil vilde jeg heller ikke raade. Og Hr. Commerceraaden vil vel ikke ligefrem tale med Deres Kone derom?

Ritter.

Nei, jeg har mine Grunde, hvorfor jeg ikke vil.

Vagtel.

Der er ikke andet for, end at jeg maa føre Pigebarnet til Roeskilde.

Linderod.

Jeg frygter kun for, at hun indvilliger ikke deri.

Vagtel.

Derfor er jeg ganske rolig. Naar jeg taler fornuftigt med Emma, saa gjør hun alt hvad jeg forlanger.

Linderod (afsides).

Det kommer dog an derpaa.

Ritter.

Det er Altsammen godt nok; men jeg tillader det ikke. Du maa hitte paa noget andet.

Linderod.

Jeg synes det Allerklogeste var, at forhindre Doctorens Ankomst iaften. Saa faldt Sagen bort af sig selv.

Ritter.

Derpaa har jeg allerede tænkt. Men hvorledes skal vi forhindre det?

Linderod.

Ih nu, saa meget vanskeligt er det da heller ikke. Hovedsagen er jo blot, at opholde ham en Tid med hvad vi nu kunde falde paa.

Ritter.

Ja, hvordan, Kjære, hvordan?

Linderod.

Aa, for Exempel, jeg sætter nu — for blot at anføre een Maade — at vi, naar vi gaae herfra, fik ham ind til mig. Der kunde vi nok holde ham fast en Tid. Jeg har et Billard derinde. Ja — spiller han Billard?

Vagtel.

Javist gjør han! Det er en fortræffelig Idee! Videre, bedste Ven!

Linderod.

Nu, naar vi først har ham der, saa — —

Vagtel.

Saa la'er vi ham ikke slippe bort igjen.

Linderod.

Meget rigtigt.

Ritter.

Men, naar Mennesket nu vil gaae?

Vagtel.

Lad ham ville! Men det faaer han ikke Lov til.

Ritter.

Da veed jeg dog, Du kan for Pokkeren ikke binde Hænder og Fødder paa ham.

Linderod.

Det var vel ikke værdt. Men jeg tænker som saa: naar vi nu ere kjede af at spille Billard, og vil alle til at gaae, saa — —

Vagtel.

Hahaha! Saa glemme vi at tage ham med!

Linderod.

Meget rigtigt.

Vagtel.

Og lukke Døren saadan en Smule ilaas for ham.

Linderod.

Javist.

Ritter.

Ih, det gaaer aldrig an! En Mand som Doctoren!

Vagtel.

En Mand som Doctoren? Nei jeg siger en Kjøter som Doctoren! Er han bedre værdt?

Linderod.

Jeg er ogsaa af den Mening, at Doctoren ingen Skaansel fortjener. Han har ved sin Fremfærd forspildt den Agtelse, man ellers maaskee skyldte hans Stand og hans Kundskaber.

Ritter.

Ja, det er godt nok; men — —

Vagtel.

Hør, Ritter, vil Du ikke gaae ind paa noget af vore Forslag, saa spørge vi Dig min Sjel ikke længer. Enten skal Du tillade, at jeg fører Emma til Roeskilde, eller at vi skaffe Doctoren afveien.

Ritter.

Men hvad vil Folk sige! — Og Doctoren han vil jo blive rasende! —

Linderod.

Ih nu, vi kan jo sige, at Døren var gaaet i Laas af Vanvare; at vi troede han kom bag efter.

Vagtel.

Hahaha! Javist, det kan vi! — Hør, veed De hvad, Herre! Dem kan jeg godt lide. De er af mine Folk — munter, ligefrem, bra' Karl! (ryster Linderods Haand) Men

De har ogsaa en Ven i mig, en Ven, De kan stole paa. Vagtel er ingen Kramsfugl. De Tjenester, De har viist mig idag, glemmer jeg Dem ikke.

Linderod.

Ei, ingen Aarsag, Hr. Capitain!

Vagtel.

(sagte til Linderod).

Jeg skal nok faae Ritter til at give efter. Jeg veed, hvordan man skal tage ham. Med lutter Spøg og Munterhed. Han er selv en stor Spøgefugl, men en inderlig brav Mand, mener ikke et ondt Ord med hvad han siger, det veed Gud, han ikke gjør. — Pas nu paa! (slaaer Ritter paa Skulderen) Naa, Fatter Ritter! kan Du forliges med Dine egne Tanker? hahaha!

Ritter

(der imidlertid har gaaet speculativ op og ned).

Oprigtig talt, jeg seer ingen Udvei. Vi sidder i Klemme paa alle Kanter. Gjør I hvad I vil! Men — jeg vil være udenfor Legen!

Vagtel.

Vi behøve Dig heller ikke. Capitain Linderod er Mand for alene at faae Bugt med Doctoren.

Linderod.

Ja stop lidt! De, Hr. Capitain, maa gaae ind med. Ellers frygter jeg for, Doctoren lugter Lunten.

Vagtel.

Det skal jeg meget gjerne. Jeg er ikke bange for at see ham under Oinene.

Ritter (betænkelig).

Du vil gaae ind med, Vagtel? Naar Du saa blot ikke forløber Dig igjen!

Vagtel.

Vil Du bare være ubekymret for mig! Der kan Ingen være mere forsigtig og snu end jeg, naar det kommer an paa et Krigspuds.

Ritter.

Jaja, mod Doctoren behøves der min Sjel ogsaa Forsigtighed. Vær nu stille! Jeg hører Nogen komme op ad Trapperne.

Ellevte Scene.

De Forrige. Dr. Mørk med Fru Ritter under Armen.

Fru Ritter.

Jeg troer saamæn, lille Mand! Du løber bort med mine Gjæster. Hvad har I fore, Børn?

Vagtel.

Vi havde lidt Løier fore, lidt Knas, Frue! fortalte gamle Historier, som Fruentimmerne ikke turde høre paa — hahaha!

Fru Ritter.

Ja, jeg kan tænke det, naar De og min Mand ere sammen. Men hvad jeg vilde sagt, hvormed vil Herrerne tilbringe Tiden fra nu af og til iaften, naar vi sees igjen?

Vagtel.

Fruen siger noget! At gaae hjem er dog ikke Umagen værdt.

Fru Ritter.

Kan De ikke hitte paa Noget, Cousin Linderod? De pleier jo altid at være saa opfindsom. (afsides til Linderod). Husk paa hvad vi har talt om.

Linderod.

Hm! — Ja, hvad skulde det være?

Vagtel

(der staaer paa hans anden Side).

Billardet! for Guds Skyld Billardet!

Linderod

(affides til Vagtel).

Javist! tie bare stille! (høit) Naar Doctoren og Capitain Vagtel ville tage til Takke hos mig — Jeg kan opvarte Dem med et Glas god Madeira fra min sidste Reise, og med et Partie Billard.

Fru Ritter.

Det var jo en charmant Idee! Det skulde De gjøre!

Ritter.

Jeg synes ogsaa, Billard er en god Motion ovenpaa Maden.

Vagtel.

Det veed Gud, det er! En fortræffelig Motion!

Fru Ritter.

Hvad mener De, Hr. Doctor?

Doctoren.

Jeg holder ogsaa for, at Billard er et behageligt Tidsfordriv, der forener Nytte med Fornøielse.

Vagtel.

(sagte og leende til Linderod).

Han bider paa Krogen!

Linderod (for sig selv).

Den er god at lokke, som efter vil hoppe.

Fru Ritter.

Nu, mine Herrer, saa skulde De tage mod Linderods Tilbud. Det er jo altid en Afvexling. (Seer paa Vag=

tel og Doctoren) Ih, jeg skulde dog vel aldrig troe, at Capitainen og Doctoren endnu ere Uvenner? Saadanne to Mænd! Hvad ligner det! — Kom nu, Hr. Capitain, og slaae til!

Vagtel.

Gu' min Sjel — et Parti Billard var ikke afveien, (affides) naar vi med det samme kan faae Doctoren afveien.

Fru Ritter.

Og hvad siger De, Hr. Doctor?

Doctoren.

Naar Hr. Linderod er saa artig at invitere os —

Fru Ritter.

Saa tager De mod Tilbuddet. Det kan jeg lide.

Vagtel.

Saa er det vel bedst vi gaae strax.

Fru Ritter.

Som De selv vil. (Doctoren, Vagtel og Linderod tage deres Hatte). Tag nu Doctoren og Capitain Vagtel under Armen, Hr. Cousin, og lad mig see, De sørger for, at de Alle komme til rette Tid iaften.

Linderod.

Vær De rolig, Frue. Jeg skal nok sørge for, at Herrerne komme til rette Tid, men heller ikke før.

Ritter.

Ja, Doctor Mørk er saavist en akkurat Mand, han kommer nok; men Vagtel! —

Vagtel.

Skal vi slaae tilvæds, Frue, at jeg kommer før Doctoren? hvad, skal vi? hahaha!

Ritter.

Tag Dig iagt, Mutter, og vædd ikke med Vagtel. Han vinder altid i Væddemaal.

Fru Ritter.

Aa, jeg er saamæn ikke bange for at vædde med ham. Jeg holder paa Doctoren.

Linderod

(med et Vink til Vagtel).

Ja, jeg holder med paa Doctoren.

Vagtel.

Gjør De? (med Latter) Ja, naar De Alle holde paa Doctoren, saa faaer jeg med at holde paa ham.

Fru Ritter (leende).

Ja, hold De nu bare paa Vagtel, Hr. Cousin, at han ikke løber fra Dem.

Linderod.

Det har ingen Fare! Der skal ingen af mine Gjæster saa let slippe fra mig!

(Alle gaae ud af Hoveddøren under Skjemt og Latter).

Femte Act.

Første Scene.

Linderod. Emma (omklædt til at gaae ud, med en Hat i Haanden).

Linderod.

Vær nu ved godt Mod, kjære Emma! Du skal see, Alt vil endnu endes til Din Tilfredshed.

Emma (i Tanker).

Altsaa iaften, naar alle Fremmede ere samlede, vil min Moder erklære min Forlovelse med Doctor Mørk?

Linderod.

Javist; jeg vilde allerede før have givet Dig et Vink derom, men det var mig umuligt at slippe løs. Der var ikke andet tilbage for mig at gjøre, end at skaffe Herrerne afveien, for i det mindste øieblikkelig at sikkre Dig mod hvad de Mennesker endnu kunde falde paa.

Emma.

Hvad har jeg da gjort min Moder, at hun behandler mig saa skaanselløst!

Linderod.

Hvad hjælper det at tænke herpaa? Vi have Alle baaret os forkeert ad, og kunde sparet alle disse Ubeha=

geligheder. Men, som Sagerne nu staae, maae vi frygte for det Værste.

Emma.

Ak, her er Intet meer at befrygte! Det Værste er allerede skeet.

Linderod.

Nei, det Værste venter os først, naar Vagtel og Doctoren slippe løs; og Pokkeren kan holde længer paa dem. Her er kun eet Middel tilbage: Du maa forlade Huset for at undgaae den første Storm.

Emma.

Forlade mit Hjem!

Linderod.

Du tager Sagen altfor alvorligt. At jeg ved høilys Dag ledsager Dig hen til min Tante, der boer to Gader herfra, hvad Herrefærd er deri? — Og Tante Holm er den Eneste som vi med Nytte kunne henvende os til. Hun har alt en Tid været vidende om min Forbindelse med Dig og staaer i stor Anseelse hos Din Moder. Vi lade hende gaae herhen iaften, jevne Sagerne og saa komme vi siden bagefter.

Emma.

Jeg stoler ikke paa Din Tante. Jeg stoler paa Ingen længer uden paa Dig. Alle have forladt mig; Alle have miskjendt mig. Kun Du har været uforandret den samme. Jeg vil følge Dig hvorhen Du vil. Mit Hjem er blevet mig en Kilde til uendelig Kummer.

Linderod.

Vær blot ikke saa nedslaaet! Du bedrøver mig derved.

Emma (tørrer Øinene).

Bliv ikke vred. Jeg vilde ikke bedrøve Dig.

Linderod (afsides).

Kunde jeg blot faae hende herfra! (høit) Har Du skrevet Brevet, som jeg bad Dig om?

Emma.

Jo, kjære Vilhelm.

Linderod.

Maa jeg see hvad Du har skrevet?

Emma.

Jeg har allerede lukket det.

Linderod.

Nu, det er endeligt ogsaa det samme. (efter et Ophold) Skal vi nu gaae, min Ven?

Emma (tøvende).

Ja, — lad os blot vente lidt.

Linderod.

Som Du vil. Men her er saa lidt Tid at spilde. Hvor let kan ikke Din Moder komme herind!

Emma
(brister i Graad).

O, det er kommen vidt med mig, at jeg maa ængstes for at see min Moder!

Linderod.

Emma! hvad ligner nu det? Vær dog fornuftig! Hvis her kom Nogen . . . . Der har vi det! Døren gaaer inde i Salen. Kom, kom, Emma!

(Han tager hende ved Haanden og fører hende ud. Hun gjør en Bevægelse som for at vende om, men ved at høre Moderens Stemme indenfor, farer hun sammen, og følger hurtigt ud med ham).

Anden Scene.

Fru Ritter. (kort efter) Ritter (siden) en Tjener.

Fru Ritter (endnu i Salsdøren).

Lad hende saa strax komme her ind. Jeg vil tale med hende. (kommer frem) Jeg veed ikke hvoraf det kommer, jeg har ingen rigtig Ro paa mig. Naar blot Alt vil løbe godt af iaften! — Hm! jeg kunde dog sagtens prøve paa at tale endnu engang med Emma; kanskee man kunde bringe hende til Fornuft. — Men hvis nu ikke — saa har vi gjort hvad vi kunde. Og desuden, Doctor Mørk er jo en fornuftig Mand, der maa vide hvad han raader til. Naar han synes det er rigtigt, kan jeg saamæn gjerne slaae mig til Ro. (Ritter kommer ind fra Salsdøren). Har Du ikke seet noget til Emma?

Ritter.

Nei, derinde var hun ikke.

Fru Ritter.

Og paa hendes Værelse heller ikke.

Ritter.

Er hun ikke nede i Haven?

Fru Ritter.

Det er hun vel; jeg har alt sendt En af Folkene derned.

Ritter (afsides).

Hvor Vagtel kan blive af! Jeg er slet ikke vel tilmode ved den hele Historie.

Fru Ritter (afsides).

Naar blot Doctoren vilde komme! Han lovede mig dog at være her tidligt. (en Tjener kommer ind) Nu, var min Datter ikke nede i Haven?

Tjeneren.

Nei, hun var intetsteds enten at see eller høre.

Fru Ritter.

Men Du milde Gud! hvor kan hun da være henne?

Ritter.

Er hun ikke gaaen ud?

Fru Ritter.

Ih, hvornaar pleier hun at gaae ud, foruden at sige mig det iforveien. (til Tjeneren) Spring op igjen paa hendes Værelse og see ad, om hun ikke er der.

(Tjeneren gaaer).

Tredie Scene.

De Forrige. Doctor Mørk.

Fru Ritter.

Gud, Hr. Doctor! i saa heftig Bevægelse!

Ritter (afsides, forbløffet).

Doctoren her! Hvor gaaer det til?

Doctoren.

Ja, Frue! jeg har vel Grund til at være i heftig Bevægelse. Jeg er bleven skammeligt behandlet.

Fru Ritter.

Hvad er der passeret? De gjør mig ganske forskrækket.

Doctoren.

Men hvor kunde jeg vente mig andet, naar jeg gav mig i Kast med et saa elendigt Menneske som Capitain Vagtel!

Fru Ritter.

Vagtel? hvad han?

Doctoren.

Men han skal sandt for Herren komme til at bøde derfor!

Fru Ritter.

Bedste Hr. Doctor — fortæl blot!

Ritter.

Har Hr. Doctoren havt Ubehageligheder?

Doctoren.

De veed, at vi efter Bordet gik ind til Linderod for at tilbringe der et Par Timer. At Capitain Vagtel hvert Øieblik væltede sig ind paa mig og sagde mig Uartigheder, vil jeg ikke engang tale om. I Betragtning af hans Uforstandighed fandt jeg mig deri. Men — vil De tænke Dem, Frue! — lidt før vi skulde gaae herind, og mens Linderod gik et lille Ærinde ud i Byen, forsvinder Vagtel pludseligt. Jeg venter et Qvarteerstid paa ham; men, da det ikke lod til, at han vilde komme igjen, saa gaaer jeg til Døren, men finder den til min store Forundring ilaas. Jeg var altsaa indespærret.

Fru Ritter.

Du Frelsens Gud!

Ritter (noget forlegen).

Ei, hvad hører jeg!

Doctoren.

Langt om længe kom et Menneske, der hørte til Huset — Linderods Opvarter troer jeg, — og lukkede mig ud. Efter hans Forklaring havde Capitain Vagtel lukket Døren ilaas.

Fru Ritter.

Har Vagtel indelukket Dem? Men jeg troede —

Doctoren (afbrydende hende).

Ja, lad os ikke tale om, hvad vi troede, gode Frue! Sagen er saa vis som jeg staaer her. Men jeg lover Dem, Capitainen skal ikke spinde Silke derved! — Det gjør mig ondt, Hr. Commerceraad, at jeg er kommen i et saa ubehageligt Forhold til en fortrolig Bekjendt af Dem; men . . . .

Ritter.

Aa, jeg be'er! — Dog kan jeg ikke rigtigt blive klog paa Tingen. Vi maa saavist først høre hvad Vagtel siger dertil.

(En Tjener kommer ind).

Tjeneren.

Vi have seet overalt efter Frøkenen; men hun er intetsteds at finde.

Fru Ritter.

Hvad skal jeg tænke herom!

Doctoren (opmærksom).

Er Frøkenen ikke hjemme?

Fru Ritter.

Nei, — det er mig ganske ubegribeligt.

Doctoren.

Jeg skulde dog vel aldrig troe — —

Tjeneren.

Ellers er her et Brev til Commerceraaden, som en Karl nu nylig bragte. (gaaer).

Ritter.

Et Brev? Lad mig see! (bryder det og seer paa Underskriften) Det er fra Emma.

Fru Ritter.

Fra Emma? — Giv mig det! (tager det fra ham) Ja,

ved Gud, det er fra Emma! Hvad kan det betyde? (læser) "Kjære Fader! — Det har ikke været mig muligt "at opfylde min Moders Ønske og række Doctor Mørk "min Haand. Med en Smerte, jeg ikke kan beskrive, "erfarede jeg, at man vilde benytte sig af min Svaghed "og iaften aftvinge mig mit Samtykke. Jeg klager ikke "herover; men jeg beder om Tilgivelse, at jeg, dreven "af den bittreste Nødvendighed, har givet efter for Capi= "tainens Anmodning og søgt et Fristed hos hans Tante." (taber Brevet af Forskrækkelse) Du almægtige Gud! hvad maa jeg opleve! Capitainen — — Mand! Mand! Det er Dig, vi have at takke herfor!

Ritter

(tager Brevet op).

Mig? — Mener Du, at jeg har Deel — —

Fru Ritter.

Det lader jeg mig ikke afdisputere! Jeg veed, at Vagtel kort efter Bordet talte med Dig herom.

Ritter.

Hør, Kone! nu er jeg saagu' kjed af den hele Hi= storie! Kan jeg for, at Vagtel bærer sig ad som et galt Menneske? — Om han ogsaa har talt derom, har jeg da ikke sat mig derimod med Hænder og Fødder?

Fru Ritter.

Jaja! tael Du kun! Jeg tænker hvad jeg vil!

Doctoren.

Frøken Emma skulde have begaaet denne Ubesindig= hed! Jeg kan knap antage det. — Tillad, Hr. Commer= ceraad! (gjennemlæser Brevet opmærksomt).

Fru Ritter
(gaaer omkring og vrider Hænderne).

Jeg ulykkelige Moder! Mit Barns Velfærd staaer paa Spil! hendes Rygte, hendes Alt!

Ritter (afsides).

Jo, nu er min Kone kommet i det rette Hjørne!

Fru Ritter.

Hvad vil Folk sige! Vi blive til en Fabel over hele Byen — Nei, jeg overlever det ikke!

Ritter (fortredelig).

Alt dette skulde Du min Sjel have betænkt før. I har ikke behandlet Pigebarnet rigtigt, hverken Du eller Doctoren — ja, De maa ikke blive vred, Hr. Doctor! jeg siger som jeg mener det. Naar en ung Pige trues med aabenbar Tvang og bringes til det Yderste, saa kan man ikke vente andet.

Fru Ritter.

Bringes til det Yderste! Hvem siger, at vi vilde det? Fordi man taler derom, er det derfor sagt, at det skeer? — Men jeg spørger bare: hvem har fortalt Emma det Hele?

Ritter.

Jeg saa min Sjel ikke. Jeg formoder, at Vagtel har gjort det, og deri kan man i Grunden ikke fortænke ham.

Fru Ritter.

Naar Du og Vagtel vidste det, og vare saa meget derimod, hvorfor tav I da dertil hele Tiden?

Ritter.

Ja, det var min Feil; det erkjender jeg nu for sildigt. Men gjort Gjerning staaer ikke til at ændre. Nu

har vi ikke andet at tænke paa, end at gjøre Feilen god igjen.

Doctoren,

Deres Mand har Ret, Frue! Vi maae virkeligt sætte Alt tilside for at komme paa Spoer efter Deres Datter og Capitainen. Her tales i Brevet om en Tante af ham; hvem mener han hermed?

Ritter.

Det maa vor Herre vide! Jeg har aldrig vidst, at Vagtel har nogen Familie her i Byen.

Doctoren.

Hm! Det Hele forekommer mig besynderligt, næsten unaturligt. Vagtel skulde vove Sligt uden Commerceraadens Samtykke! Og at Hr. Commerceraaden er ubekjendt dermed, det bør vi jo antage paa Deres Forsikring.

Ritter.

Ja, det kan De saavist ogsaa.

Doctoren.

Men — skulde ikke Deres Cousin Linderod, Frue, være med i Spillet?

Fru Ritter.

Aa, Gud! hvad tænker De paa!

Ritter.

Hvad skulde bevæge Linderod dertil?

Doctoren.

Det begriber jeg heller ikke; og dog er Et og Andet mig mistænkeligt.

Fjerde Scene.

De Forrige. Vagtel (kommer styrtende ind).

Vagtel.

Hvor er han? hvor er Doctor Mørk?

Fru Ritter

(udbrydende ved at see Vagtel).

Der er han!

Vagtel.

Hvor? (faaer Øie paa Doctoren) Har jeg Dem endeligt! Og De skammer Dem ikke ved at lade Dem see for Folk!

Ritter

(der holder Vagtel tilbage, idet han vil fare løs paa Doctoren).

Vagtel! styr Dig! Hvad gaaer der af Dig?

Vagtel.

Slip mig, Ritter! Du veed ikke hvad der er skeet.

Doctoren

(træder hen til Vagtel, dog saaledes, at Fruen ængstlig stiller sig imellem dem).

Skamme mig for at lade mig see? Det er til Dem jeg bør tale saaledes. Hvor tør De vove, at træde for mine, for denne Familie's Øine?

Vagtel.

Jeg kan med god Samvittighed lade mig see for al Verdens Øine. Men De — jo De har kjøn Ære af Deres Handlinger!

Fru Ritter.

Nei, Hr. Capitain, nu kan jeg ikke længer taale at høre paa alt dette. Efterat De saa grovelig har fornærmet os Alle, og ført mit stakkels uskyldige Barn bort fra hendes Forældres Huus, troer De endnu, at vi har Taalmodighed til at høre paa Deres Uartigheder. Jeg opfordrer Dem til at sige os, hvor De har bragt

vor Datter hen. Hun er forsvundet, og det er Dem, der har forledt hende.

Vagtel

(tier, og leer ved sig selv).

Fru Ritter.

Tael! Hr. Capitain! Jeg forlanger et Svar!

Vagtel.

Hvad skal jeg svare? Har jegført Deres Datter bort? Tør jeg spørge, paa hvad Tid skulde det være skeet?

Fru Ritter.

Lige nu i den sidste halve Time.

Vagtel.

Nei, gode Frue! paa den Tid var jeg lovlig undskyldt. Jeg havde givet meget til, at En vilde have ført mig bort.

Fru Ritter.

Ja, kom De kun med Udflugter!

Vagtel.

Her er ikke Tale om Udflugt, men om Indespærrelse. Jeg har jo i den sidste halve Time været under Laas og Lukke. Hvor Pokker kunde jeg saa føre Deres Datter bort?

Fru Ritter.

De under Laas og Lukke?

Vagtel.

Vil De nu høre, Frue! Jeg har ved Gud været indespærret, og den, jeg kan takke herfor, er netop Deres gode Ven, Doctoren der.

Doctoren.

Hans Hardiesse gaaer isandhed vidt!

Ritter (afsides).

Det begynder at gaae rundt i mit Hoved.

Vagtel.

Vi gik ind til Linderods, som De veed, og spillede Billard. Det gik godt et Par Timers Tid; men saa kom vi op at skjændes. For Doctoren veed min Sjel ligesaa meget af Billard som, jeg vil sige, jeg forstaaer mig paa at lave Rhabarbar. — Og saa gik jeg op paa et Værelse paa første Sal, hvor det heed sig, Doctoren ogsaa skulde komme. (til Ritter) Du veed, hvad vi havde aftalt. — Linderod var gaaet ud. — Og jeg venter deroppe et Qvarteer, en halv Time, ja gode tre Qvarteer. Jeg havde just en god Bog hos mig, som jeg fordybede mig i. Du veed, Ritter, den om Omgang med Mennesker.

Ritter.

Ja, den skulde hjælpe Dig stort der!

Vagtel.

Men tilsidst saa fattede jeg saagu' Mistanke. Og da jeg gaaer hen til Døren — ja Gu' min Sjel var den lukket ilaas — og alt hvad jeg dreiede og asede med den hjalp Intet. Jeg proberede alle mine Nøgler — nei! det var forgjæves! Saa gav jeg mig til at dundre —

Doctoren.

Undseer De Dem ikke ved at tage Deres Tilflugt til saa elendige Kunstgreb?

Vagtel.

Elendige Kunstgreb? At dundre, naar man ikke kan komme ud? Ja, De skulde engang probere paa at være indesluttet!

Fru Ritter.

Men Doctoren har jo været indesluttet! Hvor kan De saa paastaae, at De har været . . . .

Vagtel.

Vil De ikke troe mig, saa spørg Linderods Opvarter, der endeligt lukkede mig ud. Af ham har jeg ogsaa, at jeg kan takke Doctoren for denne Affaire.

Fru Ritter.

Men, naar Doctoren nu paastaaer, at det er Dem, der har indesluttet ham —

Vagtel.

Ja, det var min Hensigt, Frue! Men han var klogere end jeg.

Doctoren.

Det var hans Hensigt! Der kan De jo høre, at han selv tilstaaer det.

Ritter (afsides).

Vagtel er forrykt!

Vagtel.

Nei, jeg be'er meget! De skal ikke holde Dem til min Hensigt, men til det, der virkeligt er skeet; og hvad det angaaer, har jeg vel ikke nødig at forsikkre, at Alt er sandt som jeg siger.

Fru Ritter.

Nei, det har De ikke nødig at forsikkre, for der er saa Ingen, der troer Dem. Et Barn kan jo see, hvorledes alt dette hænger sammen. Doctoren skulde afveien for at De i god Ro og Mag kunde udføre Deres Anslag mod mit arme, uskyldige Barn.

Vagtel.

Kommer De nu igjen, Frue!

Fru Ritter.

Læs dette Brev, og prøv saa endnu paa at nægte. (giver ham Brevet) Enten De er i Ledtog med min Mand eller ikke — jeg fordrer mit Barn af Dem.

Vagtel

(giver hende Brevet tilbage efter at have læst det).

Ja, det Brev er jo overmaade godt skrevet; hvis jeg ikke havde Vidne paa at jeg i de sidste 3 Timer ikke har sat Foden udenfor Linderods Huus, vilde jeg selv sværge paa, at det er sandt som der staaer.

Fru Ritter.

De har selv idag efter Bordet erklæret, at De vilde føre Emma herfra. At De nu kommer her og lader fremmed, det anseer jeg, reent ud sagt, for et Fif. De havde nok ikke gjort Regning paa, at Emma skulde nævne Dem i Brevet. Kort og godt: De skal angive os Emmas Opholdssted.

Doctoren.

Det bør De, Hr. Capitain! Det er Deres Pligt mod denne dybtkrænkede Familie.

Vagtel.

Det vil min Sjel falde mig vanskeligt.

Fru Ritter.

Vanskeligt eller ikke vanskeligt! det er mig det samme. I Brevet staaer, De har fulgt hende til Deres Tante. Derhen skal De gaae med os, og det rigtigt strax.

Vagtel.

Min Tante? Jeg har ingen anden end den gamle Tante Bech i Vartou, og det er ikke engang min rigtige Tante.

Fru Ritter.

Saa gaaer De strax derhen med os.

Vagtel.

For mig gjerne. Men De har Synd deraf. Konen er svagsindet. Naar hun seer det hele ærede Selskab hos sig og hører Deres Beskyldninger, er hun istand til at gaae reent fra sine Sandser.

Doctoren

(afsides til Fruen).

Det forekommer mig heller ikke rimeligt, at Deres Datter skulde være bragt hen til et Sted som Vartou.

Fru Ritter

(afsides til Doctoren).

Tie bare stille, Hr. Doctor! Emma er her i Huset eller her i Nærheden; det vil jeg døe paa — og min Mand er Medvider i det Hele. Men lad De os nu for det Første kun staae paa, at hun er i Vartou. De skal see, inden vi gaae herfra, kommer Alt for en Dag.

Doctoren.

Deri maa jeg maaskee give Dem Ret.

Vagtel

(der imidlertid paa den anden Side har staaet i heftig Samtale med Ritter, afsides).

Hør nu hvad jeg siger Dig, Ritter! Det var mig, mig, der var indesluttet, og ikke Doctoren. Hvor kunde jeg saa føre Emma herfra?

Ritter (ligeledes afsides).

Men hvor skulde Doctoren falde paa at sige, at han har været indelukket, naar det ikke var saa i sig selv?

Vagtel.

Det veed jeg ikke; Linderod maa have sladdret af Skole.

Ritter.

Ei, det kan jeg aldrig troe.

Fru Ritter (høit.)

Saa bliver det derved, Hr. Capitain! Nu gaaer jeg ind og tager Shawl og Hat paa, og saa følger De med os.

Vagtel.

Meget gjerne. Med det samme kan vi faae Vartou at see.

Fru Ritter.

Vil De saa gaae ind med?

Vagtel.

Aa jo — men vi kunde jo vente her til De var færdig med Paaklædningen.

Fru Ritter.

Nei, det er nok bedst, De gaaer ind med. Maa jeg tage Deres Arm?

Vagtel.

Med Fornøielse — skjøndt jeg kan gaae alene. Men som Fruen vil. (byder hende Armen, afsides til Ritter ved Bortgangen) Det er neppe af Høflighed, at Din Kone byder mig Armen. (De gaae alle ind i Salen).

Femte Scene.

Emma (kommer forstyrret ind fra Hoveddøren, efterfulgt af) Linderod.

Emma.

Miskjend mig ikke, Vilhelm. Det var mig umuligt at blive.

Linderod.

Naar Du blot var bleven saa længe til Tante var

kommen hjem. Jeg er vis paa, hun var kommen paa Øieblikket.

Emma.

Ak, Gulvet brændte under Fodderne paa mig! Nei, jeg har handlet Uret! Det var min Pligt at vende om. Lad min Moder have Feil; jeg er dog hendes Barn. Jeg veed, hun er i Angst for min Skyld. O, var dog Brevet blot ikke ankommet! Hvor faaer jeg Mod fra at møde hendes Øiekast!

Linderod (afsides).

Ja, og hvor faae vi Taalmodighed fra at høre hendes Sparlagenspræken! (høit) Tro mig, Du har ikke godt af at være her hjemme i dette Øieblik. (seer ind ad Salsdøren) Dine Forældre maa enten være nede i Haven eller gaaede ud. Men naar de nu Alle komme og storme ind paa Dig? Vilde Du som jeg, saa fulgte Du hen med til Otto's, hvor Tante sikkert er.

Emma.

Jeg kan ikke! Beed mig ikke om det, der er Uret!

Linderod (spøgende).

Vil Du da aldrig tillade mig en Bøn? Hvad der er Ret, gjør Du paa egen Haand. Kun om Uret kan jeg bede Dig.

Emma.

Nei, min Ven! overtael mig ikke!

Linderod.

Nu, som Du vil. Bliv da her, og see, om muligt, til, at Ingen træffer Dig. Imidlertid vil jeg springe hen til Otto's og faae Tante til at gaae herhen med mig. Hun er den eneste, Din Moder hører efter.

Emma.

Ja, gjør det; men kom snart igjen.

Linderod.

Jeg er her paa Øieblikket.

(gaaer, fulgt til Døren af Emma).

Sjette Scene.

Emma. Vagtel (der lister sig ind fra Salsdøren og seer sig tilbage).

Emma.

Min Gud, Capitain Vagtel!

(holder sig i Baggrunden).

Vagtel

(uden at bemærke Emma).

De mærke Ingenting. — Det var et Mesterstykke af Krigspuds. Mens Fruen og Doctoren kom i en dyb Discours om det syge Barn, tog jeg mit Snit iagt, og — echapperede. Fordi Frøkenen faaer det Indfald, at jeg har ført hende bort, saa skal jeg — men det er dog altid besynderligt med dette Brev! Hvad kan være Meningen deraf? Formodentligt har hun i Forlegenheden ikke vidst, hvem hun skulde beraabe sig paa, og saa er hun faldet paa mig. Hm! Ifald det virkeligt var saa i sig selv, burde jeg sagt Ja; det er jo Synd, at det arme Barn siden skal blive stikkende. Men — ihvorom Alting er — nu vil jeg herfra. Saa kan Fruen see til at finde Veien alene til Vartou. (opdager Emma idet han vil gaae) Hvad seer jeg! Frøken Emma! — hvorledes har jeg den Ære —

Emma.

Ak, Hr. Capitain, spørg ikke! Siig mig blot: ere mine Forældre derinde?

Vagtel.

Jo, tilligemed Doctoren.

Emma (tøvende).

Har De — veed De ikke, om mine Forældre har faaet et Brev?

Vagtel.

Et Brev? — De mener Brevet, som — Jo det Brev har jeg læst.

Emma.

Hvad sagde mine Forældre derom?

Vagtel.

Ih, vær De ganske rolig derfor. Men der var Noget i Brevet, jeg ikke forstod. De taler der om — ja jeg for mit Vedkommende har for Gud Intet derimod — men jeg begriber dog ikke rigtigt hvad der bevægede Dem —

Emma.

Angst og Fortvivlelse. Jeg var forvirret og øinede ingen anden Udvei. Sæt Dem i mit Sted, og De vil undskylde mig.

Vagtel (afsides).

Var nu ikke min Formodning rigtig! (høit) Undskylde Dem, Frøken? Jeg finder endogsaa Indfaldet ypperligt. Naar De blot havde givet mig et Vink derom. Men — veed De hvad — der er Intet tabt endnu. Stoel De ganske paa mig! Bliv De ved at beraabe Dem paa mig, og giv mig Skylden for Alt! Jeg staaer inde for Følgerne. Frygter De for Ubehageligheder, saa er jeg beredt til at ledsage Dem hen hvor De selv ønsker det.

Emma.

Nei, nei! jeg vil blive —

Vagtel.

Ja, geneer Dem blot ikke. Skulde De for Exempel have stor Lyst til at være en Tid hos min Tante i Vartou —

Emma.

Ak, kjære Capitain, tael ikke saaledes! Jeg tænker ikke paa andet end at skaffe mig mine Forældres Tilgivelse.

Vagtel.

Det har gode Veie. Jeg er nok Mand for at beskytte dem, der betroe sig til mig. Der har De min Haand — der skal Ingen krumme et Haar paa Deres Hoved.

Syvende Scene.

De Forrige. Ritter. Fru Ritter og Doctor Mørk (fra Salen).

Fru Ritter (endnu udenfor).

Han løb herind. (træder frem) Hr. Capitain! (bliver forbauset Emma vaer) Emma!

Ritter.

Der er han jo — — og Emma med!

Doctoren.

Frøkenen her!

Fru Ritter

(efter et Ophold, hvorunder hun betragter Vagtel og Emma).

Altsaa havde jeg dog Ret i hvad jeg paastod. Kan De see, Hr. Doctor?

Doctoren.

Desværre, det synes næsten saa.

Fru Ritter.

Vil De endnu nægte, Hr. Capitain?

Vagtel.

Nei — nu nægter jeg Ingenting!

Fru Ritter.

Hvad siger min Mand hertil?

Ritter.

(trækker paa Skuldrene).

Hvad skal man sige! (afsides) Skam faae Vagtel! han har baaret sig klogere ad, end jeg havde troet.

Fru Ritter.

Og Du, vanartede Barn! hvormed vil Du besmykke Din Opførsel.

Emma

(nærmer sig frygtsom).

Tilgivelse, kjære Moder!

Fru Ritter.

Bort fra mine Øine! Jeg erkjender Dig ikke mere for min Datter.

Emma.

Stød mig ikke fra Dig, Moder! Jeg har feilet; men min Anger har bødet derfor, og jeg er frivillig vendt tilbage.

Fru Ritter.

Tael ikke til mig! Du har forspildt min moderlige Kjærlighed. Jeg vil intet mere vide af Dig.

Vagtel (afsides).

Her skal Pokkeren staae og tie stille. (høit) Det maa Fruen forlade mig! det er imod Aftalen. Nu, da Alt er saa godt som afgjort.

Fru Ritter.

Her er Intet afgjort! Jeg lader mig ikke mit Samtykke aftvinge. Emma kunde have været som andre

unge Piger og aabenhjertigt tilstaaet sin Moder det Hele.

Emma.

Jeg har dagligt villet det, dagligt besluttet at meddele Dig Alt. Men aldrig havde jeg Mod dertil. Her i Huset havde Hver sin Interesse; Alle vilde raade over min Haand; Ingen spurgte om mit Hjertes Stemme. Jeg havde Ingen at betroe mig til uden den Mand, der var mig Alt; og Gud tilgive mig hvis jeg for hans Skyld har tilsidesat den Ærbødighed, jeg skyldte mine Forældre.

Fru Ritter.

Hvad synes De, Hr. Doctor? Kan man troe sine egne Øren?

Doctoren.

Nei, det gaaer over min Forstand.

Vagtel
(sagte til Ritter).

Kan Du høre, Ritter? Har jeg nu ikke altid sagt, hun holdt af mig?

Ritter.

Ja, jeg hører nok; men — igrunden gaaer det ogsaa over min Forstand.

Vagtel (afsides).

Men, nu maa Du tale alvorligt med Din Kone — hører Du?

Ritter.

Det er lettere sagt end gjort. (høit) Ja, Mutter, vi maae dog bestemme os til Noget. Naar Alt kommer til Alt, kan jo Ingen byde over det menneskelige Hjerte; og desuden — — —

Fru Ritter.

Jeg veed nok; naar Du blot faaer Din Krig frem, saa er Du fornøiet. Men gjør Du for mig hvad Du vil. Jeg giver aldrig mit Samtykke. Et Barn, der ikke viser sin Moder Tillid og Fortrolighed, kan ikke gjøre Fordring paa Overbærelse.

Emma.

O Moder! Du har Synd af at tale saaledes. Hvorfra skulde jeg hente Tillid? Hvem har her baaret over med mine Svagheder, og med Skaansel viist mig tilrette? Var det rigtigt, at man vilde aflokke mig mit Samtykke ved en grusom Overraskelse, der havde kostet mig Livet, saa vist kostet mig Livet, som Tanken derom opfylder mig med Forfærdelse!

Fru Ritter.

Bliv kun ved! Det anstaaer Dig rigtignok at tale saaledes til Din Moder.

Emma.

Jeg veed jeg handler Uret; men jeg føler, det kan ikke være anderledes. Man har drevet mig til denne Yderlighed; man har fyldt min Sjel med Bitterhed og Had. Hvad vil jeg længer herhjemme? Hvorfor søger jeg ikke blandt Fremmede de Følelser, mine Nærmeste nægte mig?

Fru Ritter.

Det har Du Ret i, min Datter! Tag Du ud blandt Fremmede! Saa vil Du først see hvad Din Moder har været Dig.

Emma.

Ja, lad mig forlade Dig, Moder! Jeg skal langt

fra Dig bevare min datterlige Kjærlighed; herhjemme kan jeg ikke.

Ritter.

Vær dog fornuftig, Barn! Hvem taler saaledes? Og hvor vil Du tænke paa at gaae hen?

Emma.

Ak, kjære Fader, bliv ikke vred. Jeg finder vel et Sted, hvor jeg kan være. Jeg bryder mig ikke om at ernære mig med mine Hænders Arbeid. Det er der ingen Skam i.

Ritter.

Jeg troer, Du er ikke ret klog. Mener Du, jeg vil tillade —

Fru Ritter.

Lad Du hende kun gaae, Mand! Hun vil tidsnok fortryde det. — (til Emma) Hvad venter min Datter paa? Der er Ingen, der holder hende tilbage.

Ritter.

Men, Kone, brug dog Din Forstand. Skal vi jage vort Barn fra os?

Emma.

Ak, kjære Fa'er! — Moder har Ret; her er Intet, der holder mig tilbage. Lad mig derfor gaae! Min Sjel ligger under for hvad den har liidt. Jeg gruer for de bittre Følelser, der forfølge mig. — (med en Slags ængstlig Hast) Jo, lad mig gaae, kjære Fader! Det er mig ikke muligt at beskrive Dig den Angst, jeg er i — Jeg kan ikke blive — jeg kan sandeligen ikke blive!

(Iler i heftig Bevægelse mod Udgangen. Ritter, Fruen og Capitainen følge med et Udraab efter hende. Doctoren bliver staaende taus og tankefuld i Forgrunden. Ved Udgangen standses Emma af Linderod).

Ottende Scene.

De Forrige. Linderod.

Linderod
(ved sin Indtrædelse).

Emma! Frøken Emma! hvor vil De hen? (fører hende frem og overgiver hende til Ritter, vender sig derpaa til Fruen) Hvad er her skeet, bedste Frue? Jeg synes at bemærke en almindelig Forstyrrelse.

Fru Ritter.

De kommer ret som De var kaldet, Hr. Cousin! De skal være Vidne til den Hjertesorg, jeg har af mine egne Børn.

Linderod.

De gjør mig urolig — Jeg beder Dem, forklar Dem.

Fru Ritter.

Vær De Dommer mellem min Mand og mig! Bør jeg give min Datter hen til Capitain Vagtel, en Mand, der saa hoiligen har misbrugt vor Tillid, ikke blot lagt sig ud med hele Huset, men endogsaa forledt vort uerfarne Barn til at forlade sit Hjem, udsætte sig for Bysnak . . . .

Emma.

Store Gud, Moder, hvad er det, Du siger? Naar har jeg tænkt paa . . . .

Linderod
(afbrydende hende).

Jeg beder, tillad mig. (til Fruen) Jeg giver Dem fuldkommen Ret; det bør De paa ingen Maade!

Fru Ritter (triumpherende).

Der kan Du høre, Mand! Alle Mennesker give mig Ret.

Ritter (til Linderod).

Vil De da, at vi, tvertimod Emmas Tilbøielighed, skal tvinge hende til at ægte Doctor Mørk?

Linderod.

Nei, Gud bevares! hvor kunde det falde mig ind!

Ritter.

Hvem Pokkeren vil De da, hun skal ægte?

Linderod.

Mig, bedste Hr. Commerceraad! Hvem ellers?

Alle (undtagen Emma).

Dem!?

Linderod.

Ja naturligviis. — Saavidt jeg kan mærke, hersker her en stor Forvirring. De troer, at Emma elsker Capitain Vagtel.

Ritter.

Nu ja — det har vi Grund til at troe.

Linderod.

Men deri tager De dog ganske Feil.

Fru Ritter.

Ih min Gud, hvem da?

Linderod.

Mig, bedste Cousine! Hvem ellers?

Fru Ritter.

Dem? Men kjære Cousin! hvad er det De siger...

Doctoren (afsides).

Har det ikke anet mig!

Vagtel (afsides).

Det begynder at see broget ud.

Linderod (vedblivende).

De troer fremdeles, at vor gode Ven Capitain Vagtel har ført Emma herfra.

Fru Ritter.

Det har han selv tilstaaet.

Linderod.

Og dog er det ikke saa i sig selv. Emma er egentligt slet ikke ført bort, med mindre De vil kalde det saaledes, at jeg for en Timestid siden ledsagede hende hen til Deres gode Veninde, min Tante Commandeurinde Holm.

Fru Ritter.

Men, Emma! Du har jo udtrykkeligt sagt i Dit Brev, at Du var fulgt med Capitainen.

Emma.

Ak, Kjære Moder, jeg erindrer ikke meer, hvad jeg i min Angst og Forvirring skrev. Jeg meente Linderod; i Korsøer blev han aldrig kaldt andet end Capitainen.

Fru Ritter.

Nu har jeg hørt det før! — Men, Hr. Cousin, hvad har da egentligt bevæget Dem —

Linderod.

Kjærlighed til Deres Datter.

Ritter.

Til vor Datter? — De er jo allerede forlovet, Hr. Linderod.

Linderod.

Meget rigtigt; med Deres Datter Emma.

Fru Ritter (confunderet).

Nei, hvis jeg kan blive klog paa alt dette —

Vagtel.

Da synes jeg min Sjæl, det er meget godt at begribe.

Linderod.

Sagen er meget simpel. Under mit Ophold i Korsøer blev jeg forlovet med Emma, kort før hendes Tantes Død, og med dennes Samtykke. Ved min Ankomst hertil idag var det min Hensigt at aabenbare Dem Alt; men døm selv, bedste Frue, om jeg turde haabe Deres Samtykke, saa indtaget De var for Doctor Mørk! De husker jo, De bad mig selv — De veed nok, det med Capitain Vagtel.

(Fruen trækker ham i Armen).

Ritter.

Vagtel? Hvad var det?

Fru Ritter.

Det kan være det samme! Du har heller ikke nødig at vide Alt.

Linderod.

Men heller ikke Deres Samtykke, Hr. Commerceraad, turde jeg haabe, saa indtaget De var for Deres Ven! De husker jo, hvad De selv bad mig om.

Ritter (afbrydende ham).

Ja, lad det nu være godt.

Fru Ritter.

Hvad var det?

Ritter.

Det kan være det samme, Mutter. Du har heller ikke nødig at vide Alt.

Linderod.

Jeg havde altsaa ikke andet at gjøre, end at forholde mig rolig og oppebie det heldige Øieblik. Jeg nød imidlertid en Lykke, der sjelden falder i de Dødeliges Lod, nemlig at beæres med alle Parters Fortrolighed. Hvad Dem angaaer, Hr. Doctor, da beklager jeg, at Et og Andet er hændet Dem, der maa være Dem ubehageligt. Men De vil selv indsee, at hvad De har liidt, er selvforskyldt, at en uundgaaelig Nemesis har øvet sin Ret.

Doctoren.

Spar Deres Ord, Hr. Capitain! Jeg er for gammel til at lade mig belære af Dem. Vi tales nok nærmere ved om den Andeel, De har havt i mine Ubehageligheder, som De behager at kalde dem. (til Fruen) Jeg vil forlade Dem Frue, da jeg mærker, min Nærværelse er overflødig.

Fru Ritter.

Kjære Hr. Doctor, De er vel aldrig vred paa mig? Gud veed, jeg er saa uskyldig som et nyfødt Barn.

Doctoren.

Gjør Dem ingen unødvendige Bekymringer, Frue! — Idet jeg anbefaler mig til Dem og Selskabet, har jeg ikke andet at beklage, end at jeg desværre for ubetinget har bygget paa Fruens Løfter.

(bukker og gaaer).

Niende Scene.

De Forrige (uden Doctoren).

Fru Ritter (stødt).

Mine Løfter! Som om jeg ikke har gjort hvad jeg kunde! Men saaledes er Folk! Naar Alt ikke gaaer efter

deres Hoved, saa blive de vrede. Men Gud veed, jeg har ikke fortjent af Doctoren, at han skal tale til mig i den Tone. Saa artige vi har viist os mod ham baade ved Nytaar og ved alle Leiligheder!

Ritter.

Det er ikke værdt at tænke herpaa, da det ikke fører til Noget. Siig mig heller — (sagte til Konen) hvad skal vi nu beslutte med vor Datter?

Fru Ritter.

Jeg veed rigtigt ikke. Hør, veed Du hvad, Mand — (hun og Ritter trække sig noget tilbage og tale sagte med hinanden.)

Linderod

(der hidtil har talt med Emma, træder hen til Vagtel).

Nu, Capitain Vagtel! hvorfor staaer De der saa tankefuld? Jeg haaber dog, at De intet Nag bærer til mig.

Vagtel.

Nei, men jeg stod just og tænkte paa en Historie, jeg engang har læst: om Bjørnen, der var i Lysten efter Honning og blev af en god Ven lokket hen til et flækket Træ, hvor den blev hængende og fik Prygl, og blev udleet ovenikjøbet. Det er en meget god Historie. Seer De, ved Bjørnen forstaaer jeg mig selv —

Linderod.

Og ved den gode Ven mig; ikke sandt?

Vagtel.

Meget langt fra at gjætte det, er De ikke.

Linderod.

Men De er jo en fornuftig Mand, Hr. Capitain! Sæt Dem i mit Sted! hvad skulde jeg gjøre?

Vagtel.

Jeg veed nok — jeg veed nok! Det er min Sjæl ikke derfor jeg siger det. De har gjort Ret, og — De fortjener Pigen. Oprigtigt talt; det var kun dette Trækplaster, denne hovne Karl, Doctoren, jeg ikke undte hende. Men — lad nu alt dette her være glemt! De skal have Pigen — ingen Anden end De! Er De saa fornøiet?

Linderod.
(ryster hans Haand).

Det glæder mig, jeg har ikke taget Feil af Dem.

Vagtel.

Og saa ikke et Ord mere om den Sag. Hvor er Ritter? (Ritter og Fruen komme frem) Naa, lille Frue, gjør nu kort Proces og lad de unge Folk faae hinanden. Her er dog ikke andet for.

Fru Ritter (til Linderod).

Ja Gud, Hr. Cousin, jeg burde jo egentligt være meget vred paa Dem — —

Vagtel.

Nu tillade vi ikke, at Fruen er vred. Vil De ikke forene De unge Folk, saa vil jeg. Kom Frøken!

Ritter.

Vent dog lidt, Vagtel —

Vagtel.

Dig sperge vi nu slet ikke. Det er Din Kone, det kommer an paa. Nu, lille Frue, maa jeg? (da Fruen synes at sige Ja) Det kan jeg lide. Altsaa: jeg gratulerer! (forener Linderod med Emma) Jeg har igrunden lært meget idag, meget, der kan være Bidrag til mit Studium af

Omgang med Mennesker; og med Hensyn hertil har jeg virkeligt vundet.

Ritter.

Du har altid vundet saameget, at Du nu med god Samvittighed kan kaste alle Bøger om Omgang med Mennesker paa Ilden. De har saa min Sjæl ikke hjulpet Dig stort.

Vagtel.

Nei, Baronens Skrift skal for Gud ikke kastes paa Ilden. Men jeg vil skrive noget til i Randen. "Naar Du vil frie til en Pige, vil jeg skrive, saa forhør Dig først, med hvem hun har havt Bekjendtskab i Korsøer, og naar Du har faaet det at vide, saa vælg Dig ingen Fortrolig under Frieriet, i det mindste ikke hendes gamle Kjæreste" — hahaha! hvad? Har jeg Ret?

Ritter og Linderod (med Latter.)

Fuldkommen Ret! Det vil vist Ingen nægte.

J. a. a.

Febr. 21. 1854.

Rettelser.

S. 28 Lin. 7 Grimaçer læs Grimacer
— 44 — 9 f. n. heder l. hedder.
— 116 — 4 f. n. Dem l. dem.
— 135 — 17 Rendevous l. Rendezvous.
— 180 — 21 stille l. lille.
— 250 — 3 spilleed l. spillede.
— 314 — 15 hjulpen l. hjulpet.
— 403 — 6 Arrogents l. Arrogante
— 413 — 1 underette l. underrette
— 445 — 19 Uret l. uret.

PT8136 .A19 1827 v.1
Dramatic works.
Princeton Theological Seminary–Speer Library
1 1012 00076 6594